André Aciman

Strigă-mă pe numele tău

POLIROM

BIBLIOTECA^S POLIROM

Colecţia BIBLIOtECA POLIROM este coordonată de Bogdan-Alexandru Stănescu.

André Aciman, *Call Me by Your Name*

Copyright © 2007 by André Aciman

All rights reserved

© 2019 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parţială, multi plicarea prin orice mijloace şi sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea perma nentă sau temporară pe dispozitive sau sis teme cu posi bilitatea recuperării informaţiilor, cu scop comer cial sau gratuit, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copy rightului repre zintă o încălcare a legislaţiei cu privire la pro tecţia pro prietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă : © Entertainment Pictures/Northfoto *www.polirom.ro*

Editura POLIROM

Iaşi, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506 Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României :

ACIMAN, ANDRé

Strigă-mă pe numele tău / André Aciman ; trad. din lb. engleză de Cristian Ionescu. – Iaşi : Polirom, 2019

ISBN : 978-973-46-7554-8

I. Ionescu, Cristian (trad.)

821.111

Printed in ROMANIA

Andre Aciman

Sw-mZ PE ^MELE î/L

Traducere din limba engleză de Cristian Ionescu

POLIROM

2019

PARTEA I

Dacă nu altă dată, atunci când ?

„Pe altă dată !“ Vorba, vocea, atitudinea.

Nu mai auzisem pe cineva spunând „Pe altă dată“ ca să-și ia rămas-bun. A sunat dur, abrupt și impasibil, rostit cu indif erența mascată a oamenilor cărora nu prea le pasă dacă te mai văd sau te aud a doua oară.

E primul lucru pe care mi-l amintesc despre el și încă îmi răsună și azi în urechi. „Pe altă dată !“

Închid ochii, spun aceste cuvinte și mă întorc în Italia, cu mulți ani în urmă, mă văd mergând pe aleea străjuită de copaci, privindu-l cum coboară din taxi, îmbrăcat într-o cămașă albastră bufantă, descheiată la mulți nasturi, cu ochelari de soare, pălărie de paie, multă piele la vedere. În clipa următoare dă mâna cu mine, îmi întinde rucsacul, își scoate valiza din portbagajul taxiului și mă întreabă dacă tata e acasă.

Poate că totul a început atunci și acolo : cămașa, mânecile suflecate, călcâiele rotunde care îi intrau și-i ieșeau din espa- drilele uzate, dornice să simtă pietrișul fierbinte de pe căra- rea care ducea către casă, și fiecare pas parcă întreba deja : „Unde e drumul spre plajă ?“.

Musafirul care o să se cazeze la noi vara asta. Altă plic- tiseală.

Apoi, fără să stea pe gânduri și cu spatele deja întors spre mașină, a fluturat mâna rămasă liberă spre un pasager din taxi, cu care pesemne că împărțise plata călătoriei de la gară, și i-a zis nepăsător : „Pe altă dată !“. Nu au urmat nici un nume, nici o glumiță care să netezească despărțirea cam

boțită, nimic. Salutul lui te expediază scurt : aspru, colțos, direct – tu alegi cum îl citești și lui nici că-i pasă cum.

Uită-te bine, mi-am zis, așa o să-și ia la revedere de la noi când o să vină vremea. Cu un „Pe altă dată !“ ireverențios și spus pe fugă.

Până atunci trebuia să îl suportăm timp de șase săptă- mâni.

Am fost complet intimidat. Genul inabordabil.

Totuși poate ajungeam să-mi placă de el. De la bărbia rotundă până la călcâiele lui rotunde. Apoi, în câteva zile, puteam învăța să îl detest. Era același om a cărui fotografie din dosarul de candidatură îmi sărise în ochi, plină de pro- misiunea unor afinități instantanee.

Rezidența pe timpul verii era felul în care părinții mei ajutau tineri universitari să-și facă revizia finală a unui manu- scris înainte de publicare. În fiecare vară trebuia să eliberez dormitorul șase săptămâni și să mă mut într-o cameră mai mică de pe același hol, care fusese odinioară a bunicului meu. În lunile de iarnă, când ne mutam în oraș, se trans- forma în magazie de scule, spațiu de depozitare și pod, unde, potrivit zvonurilor, bunicul, căruia îi port numele, încă scrâșnea din dinți în odihna veșnică. Rezidenții de peste vară nu trebuiau să plătească nimic, aveau acces peste tot în casă și puteau să facă, în esență, orice doreau, cu condiția să petreacă o oră și ceva pe zi ajutându-l pe tata la corespondență și la alte hârtii. Au devenit membri ai familiei și, după cincisprezece ani în care ai mei au făcut asta, ne obișnuiserăm să primim o mulțime de cărți poștale și cadouri nu doar în preajma Crăciunului, ci tot anul, de la oameni care erau de-acum complet devotați familiei noas- tre și care alegeau să facă un ocol când veneau în Europa, doar ca să treacă pe la B. o zi sau două, împreună cu fami- lia, și să retrăiască nostalgic aventurile din trecut.

Aveam în mod frecvent alți doi sau trei musafiri la masă, uneori vecini sau rude, alteori colegi, avocați, doctori, oameni bogați și celebri care veneau în vizită la tata în drum spre casele lor de vacanță. Uneori primeam în sufragerie câte un cuplu de turiști ocazionali, care auziseră de vila noastră veche și nu voiau decât să intre și să arunce o privire, ca mai apoi să fie absolut încântați când erau invitați să ia masa cu noi și să ne povestească

totul despre ei, în timp ce Mafalda, informată în ultima clipă, aducea, ca de obicei, câteva porții în plus. Tatălui meu, care era rezervat și timid în intimitate, îi plăcea să aibă ca interlocutori experți pre- coce, aflați în ascensiune într-un anumit domeniu, care să întrețină conversația în câteva limbi, în vreme ce soarele fierbinte de vară aducea în casă, după câteva pahare de *rosatello*, implacabila toropeală a după-amiezii. Numiserăm această sarcină „corvoada de la cină" – și, după o vreme, numele a fost împrumutat de majoritatea invitaților noștri pe șase săptămâni.

Poate că a început la scurt timp după venirea lui, în timpul unuia dintre prânzurile asupritoare, când stătea lângă mine și mi-am dat seama în sfârșit că, în ciuda bronzului ușor pe care l-a prins în scurta ședere în Sicilia, pe la înce- putul verii, culoarea palmelor îi era la fel de deschisă ca pielea fină de pe tălpi și gât și de pe partea interioară a brațelor, care nu fuseseră expuse prea mult la soare. Aproape un roz-pal, la fel de lucios și fin ca burta unei șopârle. Intim, neprihănit, tineresc, ca bujorii din obraji ai unui sportiv sau licărul zorilor după o noapte cu furtuni. Culoarea asta îmi spunea despre el lucruri pe care nu știam cum să le aflu.

Poate a început în orele interminabile de după prânz, când toată lumea se tolănea, îmbrăcată în costume de baie, prin casă și pe afară – corpuri presărate peste tot, oameni care-și omorau timpul până când în sfârșit cineva propunea să coborâm la stânci pentru o partidă de înot. Rude, veri, vecini, prieteni, prieteni ai prietenilor, colegi sau pur și sim- plu oricine se obosea să ne bată la poartă și să întrebe dacă poate să ne folosească terenul de tenis – toată lumea era bine-venită să se relaxeze, să înoate, să mănânce și, dacă stătea ceva mai mult, să doarmă în casa de oaspeți.

Sau poate a început pe plajă. Sau pe terenul de tenis. Sau în prima noastră plimbare din prima lui zi petrecută la noi, când am fost rugat să-i arăt casa și împrejurimile și, dintr-una într-alta, am ajuns să îl conduc până dincolo de vechea poartă de fier forjat, la capătul terenului imens și gol, mai îndepărtat de țărm, care se termină la linia de tren aban- donată ce făcea legătura între B. și N.

— E vreo gară părăsită pe aici prin apropiere ? m-a între- bat, uitându-se printre copacii scăldați de soarele arzător și încercând, pesemne, să-i pună o

întrebare potrivită fiului proprietarului.

— Nu, nu a existat niciodată. Trenul oprea pur și simplu la cerere.

A părut curios în privința trenului. Șinele erau extrem de înguste. Era un tren cu două vagoane, purtând însemne regale, i-am explicat eu. Acum stăteau în el niște țigani. Îl ocupaseră încă de când mama era copilă și își făcea vacanțele aici. Împinseseră cele două vagoane deraiate mai departe de șine. Voia să le vadă ?

— Altă dată. Poate.

O indiferență politicoasă, ca și cum ar fi remarcat zelul meu inoportun de a-i intra în grații și mă respingea fără prea multe discuții.

Dar m-a durut.

În schimb, mi-a spus că vrea să-și deschidă cont la una dintre băncile din B., apoi s-o viziteze pe traducătoarea ita- liană pe care editorul lui din Italia o angajase pentru carte.

Am hotărât să îl conduc acolo cu bicicleta.

Conversația nu a mers mai bine pe două roți decât pe jos. Pe drum ne-am oprit să bem ceva. Barul cu tutungerie era gol și întunecat. Proprietarul ștergea podeaua cu o soluție puternică de amoniac. Am ieșit de acolo cât de repede am putut. O mierlă singuratică, așezată într-un pin meditera- nean, a cântat câteva note care au fost imediat înghițite de țârâitul cicadelor.

Am luat o înghițitură zdravănă dintr-o sticlă mare de apă minerală, i-am întins-o și lui, apoi am băut iar din ea. Mi-am turnat puțină apă în palme și m-am clătit pe față, după care mi-am trecut degetele ude prin păr. Apa era insu- ficient de rece, insuficient de gazoasă și-ți lăsa o senzație de sete neostoită.

Ce făcea lumea pe aici ?

Nimic. Așteaptă să treacă vara.

Și atunci ce făcea lumea iarna ?

Am zâmbit, gândindu-mă la răspunsul pe care mă pre- găteam să i-l dau. A prins ideea din zbor și a zis :

— Nu-mi spune ! Așteaptă să vină vara, nu-i așa ?

Îmi plăcea să-mi citească cineva gândurile. Avea să se prindă de „corvoada de la cină“ mult mai repede decât alții dinaintea lui.

— De fapt iarna locul devine foarte cenușiu și întunecat. Venim doar de Crăciun. În rest e un oraș fantomă.

— Și ce altceva faci aici de Crăciun, în afară de copt castane și băut lichior de ouă ?

Mă tachina. I-am servit același zâmbet ca mai devreme. A înțeles, nu a spus nimic, am râs amândoi.

M-a întrebat cum îmi petrec timpul. Joc tenis. Înot. Ies seara în oraș. Fac jogging. Lucrez la transcripții muzicale. Citesc.

A spus că și el face jogging. Dimineața devreme. Pe unde se aleargă pe-aici ? Cel mai mult pe promenadă. Dacă vrea, pot să-i arăt unde e.

Atunci m-a izbit din plin, tocmai când începuse să-mi placă de el :

— Altă dată, poate.

Pusesem cititul ultimul pe listă, gândindu-mă că, la ati- tudinea voluntară și trufașă pe care o arborase până atunci, cititul ar figura ultimul pe a lui. Câteva ore mai târziu, când am aflat că tocmai terminase de scris o carte despre Heraclit, iar „cititul“ nu era defel o parte nesemnificativă a vieții lui, mi-am dat seama că trebuie să fac un joc de poante isteț și să-i dau de înțeles că preocupările mele reale erau aproape aceleași cu ale lui. Însă ce m-a tulburat nu a fost jocul de glezne necesar ca să-mi răscumpăr greșeala, ci neliniștea supărătoare care a însoțit revelația că, atât atunci, cât și în timpul conversației relaxate de lângă șinele de tren, fără să las impresia asta, fără ca măcar să recunosc, încercam deja să îl cuceresc – și eșuam.

Când m-am oferit – pentru că tuturor musafirilor li se părea o idee bună – să îl duc la San Giacomo și să urcăm până în turnul clopotniței pe care o porecliserăm Splendoarea, ar fi trebuit să fiu prudent și să-mi asigur o cale de retragere. Am crezut că o să-l fac să-și schimbe atitudinea doar pen- tru că îl duc acolo și îl las să absoarbă priveliștea orașului, a mării, a eternității. Nici gând. *Altă dată !*

Dar se prea poate să fi început mult mai târziu decât cred, fără ca eu să fi observat deloc. Vezi pe cineva, dar nu îl vezi cu adevărat, pentru că e încă în culisele scenei. Sau îl observi, dar nu se leagă nimic, nimic nu „prinde“, și până apuci măcar să conștientizezi o prezență sau un lucru care te intrigă, cele șase săptămâni avute la dispoziție aproape s-au terminat și el fie e plecat, fie pe punctul de a pleca, iar tu rămâi, făcând eforturi să te împaci cu ceva ce, fără știrea ta, a mocnit chiar sub nasul tău vreme de câteva săptămâni și prezintă toate simptomele a ceea ce ești obligat să numești „îmi doresc“. Vă întrebați : cum de nu mi-am dat seama ? Recunosc dorința când o văd – și totuși de data asta mi-a scăpat cu totul. Preferam să văd zâmbetul insidios care îi lumina brusc fața de fiecare dată când îmi citea gândurile, când tot ce voiam eu era doar piele, contact fizic.

La cina din a treia zi petrecută la noi, am simțit că mă privește în timp ce vorbeam despre transcripția pentru chi- tară a *Ultimelor șapte cuvinte ale lui Iisus pe cruce* de Haydn, la care lucram. Pe atunci aveam șaptesprezece ani și, fiind cel mai tânăr de la masă, cu cele mai mici șanse de a fi ascultat, căpătasem obiceiul de a strecura cât mai multă informație în cât mai puține cuvinte posibil. Vorbeam pre- cipitat și asta le lăsa oamenilor impresia că sunt tot timpul agitat și mormăi cuvintele. După ce am terminat de explicat transcripția, am simțit cea mai ascuțită privire venind din stânga mea. M-a încântat și m-a flatat : clar, era interesat, îi plăcea de mine. Înseamnă că până la urmă nu fusese chiar atât de greu. Dar când, într-un final, am întors capul spre el, m-a întâmpinat o uitătură rece ca gheața – ceva deodată ostil și sticlos, la limita cruzimii.

M-a devastat complet. Ce făcusem ca să merit așa ceva ? Voiam să fie iar drăguț cu mine, să râdă cu mine, așa cum se întâmplase în urmă cu doar câteva zile, lângă șinele de tren abandonate sau când îi explicasem, în aceeași după-amiază, că B. e singurul orășel din Italia prin care *corriera*,

linia regională de autobuz, trece ducându-l pe Hristos în pripă, fără să oprească vreodată. A râs imediat și a recunoscut aluzia subtilă la cartea lui Carlo Levi. Îmi plăcea cum mințile noastre păreau să călătorească în paralel, cum deduceam pe loc la ce cuvinte se gândea celălalt, dar în ultima clipă le păstra pentru sine.

Avea să fie un vecin dificil. Mai bine păstrez distanța, mi-am spus. Și când mă gândesc că aproape mă îndrăgostisem de pielea de pe mâinile lui, de pe pieptul lui, de pe picioarele lui, care nu atinseseră niciodată o suprafață aspră în întreaga lor existență – și de ochii lui, care, când te învăluiau cu cealaltă privire, cea caldă, parcă aduceau miracolul Învierii. Era impo- sibil să îl privești suficient de mult, dar simțeai nevoia să continui să-l privești, ca să-ți dai seama de ce nu puteai.

Pesemne că i-am aruncat o uitătură la fel de urâtă.

Vreme de două zile, conversațiile noastre au încetat subit.

Pe balconul lung în care dădeau dormitoarele noastre, evitări pe linie : doar câte un salut rapid, bună dimineața, ce vreme frumoasă, palavre de conveniență.

Apoi, fără vreo explicație, lucrurile s-au reluat.

Nu voiam să ieșim la jogging împreună în dimineața asta ? Nu, nu prea. Bine, atunci hai să mergem să înotăm.

Ziua de azi, durerea, înflăcărarea, emoția a ceva nou, promisiunea unei fericiri teribil de mari plutind deasupra mea la numai un deget distanță, orbecăiala după niște oameni pe care poate că i-am citit greșit și nu vreau să-i pierd și trebuie să-i ghicesc la fiecare cotitură, viclenia disperată pe care o trezesc în toți cei pe care îi doresc și de la care aștept să mă dorească, paravanele pe care le-am ridicat, de parcă între mine și lumea de afară ar fi nu unul, ci mai multe panouri glisante de hârtie de orez, pornirea de a coda și decoda lucruri care nici măcar nu fuseseră codificate vre- odată – toate astea au început în vara când Oliver a sosit la noi acasă. Sunt întipărite în fiecare melodie ajunsă hit în vara aceea, în fiecare roman pe care l-am citit în timpul ședерii lui și după aceea, în orice, de la mirosul rozmarinu- lui în

zilele toride până la țârâitul frenetic al cicadelor după-amiaza – mirosuri și sunete cu care am crescut și pe care le-am trăit în fiecare vară a vieții mele de până atunci, dar care s-au întors deodată împotriva mea și au căpătat o inflexiune diferită, colorată de-a pururea în evenimentele acelei veri.

Sau poate a început după prima săptămână, când am fost încântat să văd că încă își mai amintește cine sunt, că nu mă ignoră și, prin urmare, că puteam să-mi permit luxul de a trece pe lângă el, în drum spre grădină, fără să fiu nevoit să pretind că nu sunt conștient de prezența lui. În prima dimineață am făcut jogging devreme – tot drumul până la B. și înapoi. În zorii dimineții următoare am înotat. Apoi, în ziua a treia, am alergat din nou. Îmi plăcea să alerg pe lângă camioneta care livra lapte când mai avea destul de mers până la capătul traseului sau pe lângă băcanul și bru- tarul care tocmai se pregăteau să deschidă prăvăliile, îmi plăcea să alerg de-a lungul țărmului și al promenadei când nu era nici un suflet prin preajmă și casa noastră părea un miraj îndepărtat. Îmi plăcea când picioarele noastre se ali- niau, stângul cu stângul, și atingeau pământul în același timp, lăsând pe plajă urme de pași la care îmi doream să mă întorc și, în secret, să-mi așez piciorul în urma lăsată de talpa lui.

Această alternanță între alergat și înot era „rutina“ lui în facultate. Alerga și în zilele de sabat ? l-am întrebat în glumă. Întotdeauna făcea sport, chiar și când era bolnav. Exersa și în pat dacă n-avea încotro. Chiar și după ce se culca într-o noapte pentru prima oară cu cineva, mi-a spus el, dimineața devreme tot ieșea la jogging. Singura oară când nu a făcut sport a fost după o operație. Când l-am întrebat pentru ce, răspunsul pe care îmi promisesem că n-o să-l stârnesc niciodată m-a pocnit ca un Michiduță-n cutiuță cu rânjet malefic. „Altă dată.“

Poate că rămăsese fără suflu și nu voia să vorbească prea mult sau își dorea pur și simplu să se concentreze asupra înotului sau a alergării. Sau poate a fost felul lui de-a mă îndemna să fac același lucru – ceva complet inofensiv.

Dar era ceva deopotrivă aspru și dezagreabil în distanța subită care se insinua între noi în cele mai neașteptate momente. Era ca și cum o crea dinadins, îmi lungea priponul treptat, ca mai apoi să tragă smucit orice umbră de camaraderie.

Privirea de oțel revenea invariabil. Într-o zi, când exersam la chitară în locul care devenise „masa mea“ din grădina din spate, de lângă piscină, și el stătea întins pe iarbă în apropiere, am recunoscut-o cât ai clipi. Se uita la mine de ceva vreme, în timp ce eu mă concentram asupra grifului, și când am ridicat deodată ochii, ca să văd dacă-i place ce cânt, am întâlnit-o : tăioasă, crudă, ca o sabie lucioasă care se retrage iute în teacă în secunda în care o vede victima. Mi-a servit un zâmbet afabil, ca și cum ar fi vrut să-mi spună : „Acum n-are nici un rost s-o mai ascunzi“.

Ferește-te de el !

Cred că a observat că m-a tulburat și, încercând să se revanșeze, a început să-mi pună întrebări despre chitară. Stăteam cu garda ridicată prea tare ca să-i pot răspunde cu franchețe. Între timp, văzându-mă cum caut disperat răs- punsurile, și-a imaginat că, poate, sunt mai multe lucruri în neregulă decât las eu să se vadă.

— Nu te mai obosi să-mi explici. Doar mai cânt-o o dată.

Dar am crezut că nu-ți place. Că nu-mi place ? Ce te-a făcut să crezi asta ? Am tot schimbat replici din astea.

— Pur și simplu cânt-o și gata, te rog !

— Pe aceeași ?

— Da, pe aceeași.

M-am ridicat și m-am dus în camera de zi, lăsând des- chise ușile cu geamuri mari, ca să mă audă cântând la pian. A venit după mine până la jumătatea distanței și m-a ascul- tat o vreme, rezemat de pervazul de lemn al ferestrei.

— Ai schimbat-o. Nu e aceeași. Ce i-ai făcut ?

— Am cântat-o în maniera în care ar fi făcut-o Liszt dacă s-ar fi jucat cu ea.

— *Te rog*, mai cânt-o o dată !

Îmi plăcea felul în care mima exasperarea. Așa că am început să cânt melodia de la capăt.

După un timp :

— Nu pot să cred că ai schimbat-o iar !

— Păi, nu mult. Așa ar fi interpretat-o Busoni dacă ar fi modificat versiunea lui Liszt.

— Nu poți să cânți muzica lui Bach așa cum a scris-o Bach ?

— Dar Bach nu a compus-o pentru chitară. E posibil chiar să n-o fi scris nici măcar pentru clavecin. De fapt nici nu putem fi complet siguri că e Bach.

— Uită că te-am rugat.

— Bine, bine. Nu-i nevoie să te ambalezi, i-am spus eu. A venit rândul meu să mimez un consimțământ reticent.

— Ăsta e Bach, așa cum am făcut eu transcripția, fără Busoni și Liszt. E un Bach foarte tânăr și cântecul îi e dedi- cat fratelui lui.

Știam precis ce frază muzicală îi atinsese coarda sensibilă prima oară și, de fiecare dată când o cântam, i-o trimiteam ca pe un mic dar, pentru că de fapt lui îi era dedicată, ca o reprezentare a ceva foarte frumos dinăuntrul meu, ceva lesne de descifrat și care mă îndemna să introduc în melodie cadențe mai lungi. Doar pentru el.

Flirtam unul cu celălalt – și el trebuie să fi recunoscut semnele cu mult înaintea mea.

În seara aceea, ceva mai târziu, am scris în jurnal : „Exageram când am spus că am crezut că nu-ți place melodia. Ce voiam să spun de fapt era : am crezut că nu-ți place de mine. Speram că o să mă convingi de contrariu – și ai făcut-o, pentru o vreme. De ce mâine-dimineață nu o s-o mai cred ?“.

Deci are și latura asta, mi-am spus în sinea mea după ce am văzut cum s-a transformat din sloi de gheață în lumină solară.

Puteam la fel de bine să mă întreb : oare și eu trec de la o stare la alta în același fel ?

„Nu am fost compuși pentru un singur instrument : eu nu, și nici tu.“

Am vrut cu adevărat să-l etichetez drept dificil și ina- bordabil și să nu mai am nimic de-a face cu el. Două cuvinte din partea lui și am văzut cum apatia mea îmbufnată s-a transformat în o să cânt orice pentru tine până când îmi ceri să mă opresc, până când vine ora prânzului, până când pielea de pe degete mi se julește strat cu strat, pentru că îmi place să fac lucruri pentru tine, aș face orice pentru tine, doar spune un cuvânt, mi-a plăcut de tine din prima zi și chiar și atunci când îmi răspunzi cu gheață la ofertele repetate de prietenie, nu o să uit niciodată că această conver- sație a avut loc între noi și că există moduri simple de a readuce vara în toiul unui viscol.

Ce am uitat să subliniez în acea promisiune era că gheața și apatia au mijloacele lor de a revoca într-o secundă toate armistițiile și rezoluțiile semnate în momente mai însorite.

Apoi a venit după-amiaza de duminică din iulie când toată casa s-a golit brusc și am rămas singuri și focul mi-a mistuit măruntaiele – pentru că „foc“ a fost primul și cel mai la îndemână cuvânt care mi-a venit în seara acelei zile, când am încercat să descriu cumva senzația în jurnal.
Am așteptat și am tot așteptat în camera mea, țintuit în pat ca în transă, cuprins de o stare de teroare și anticipație. Nu un foc al pasiunii, nu o flacără feroce, ci un ceva paralizant, ca focul unor bombe cu dispersie care sug oxigenul din jur și te lasă gâfâind, pentru că te-au lovit în plex și o pompă de vid ți-a smuls fiecare bucățică de țesut viu din plămâni și ți-a uscat gura și tu speri să nu spună nimeni nimic, pentru că nu poți să vorbești, și te rogi să nu-ți ceară nimeni să te miști, pentru că inima ți-e blocată de cheaguri și bate atât de repede, încât ai senzația că mai degrabă o să scuipe cio- buri de sticlă decât să lase orice altceva să curgă prin atri- ile îngustate. Un foc precum frica, precum panica, încă un minut în starea asta și o să mor dacă bate la ușă, dar aș prefera să nu bată niciodată decât să bată

acum. Învățasem să las ușile de la balcon întredeschise și stăteam în pat, îmbrăcat doar cu șortul de baie. Tot corpul îmi era cuprins de flăcări. O vâlvătaie ca o implorare care spune : Te rog, te rog, zi-mi că mă înșel, zi-mi că mi-am imaginat toate astea, pentru că nu poate fi adevărat și pentru tine, iar dacă e adevărat și pentru tine, atunci ești cel mai crud om de pe fața pământului ! Atunci, în după-amiaza în care a intrat în sfârșit la mine în cameră fără să bată, de parcă ar fi fost chemat de rugăciunile mele, și m-a întrebat cum se face că nu sunt la plajă cu ceilalți, tot ce mi-a trecut prin cap să-i spun, deși nu am avut curajul s-o rostesc, a fost : Ca să fiu cu tine. Ca să fiu cu tine, Oliver. Cu sau fără șortul de baie pe mine. Ca să fiu cu tine în patul meu. În patul tău. Care în celelalte luni ale anului e patul meu. Fă ce vrei cu mine. Fă dragoste cu mine. Întreabă-mă doar dacă vreau și vezi ce răspuns o să primești, numai să nu-mi dai voie să spun nu.

Și spune-mi că nu am visat în noaptea când am auzit un zgomot pe palierul de lângă ușa mea și mi-am dat seama deodată că e cineva în cameră, cineva care stă în picioare la capătul patului, gândindu-se, gândindu-se, gândindu-se, și în cele din urmă a început să se apropie de mine și s-a întins, nu lângă, ci peste mine, în timp ce eu eram lungit pe burtă, și că mi-a plăcut atât de mult, încât, decât să risc să fac ceva care să arate că sunt treaz sau să-l determine să se răzgândească, m-am prefăcut că dorm adânc, gândindu-mă, Ăsta nu e, nu poate fi, ar face bine să nu fie un vis, iar cuvintele care mi-au venit în minte în timp ce țineam ochii strâns închiși au fost, Asta-i ca întoarcerea acasă, ca atunci când te întorci acasă după ani de zile petrecuți printre tro- ieni și lestrigonieni, ca o întoarcere acasă într-un loc unde toți ceilalți sunt ca tine, unde oamenii știu, știu și gata – o întoarcere acasă după care toate se leagă și îți dai brusc seama că, vreme de aproape douăzeci de ani, n-ai făcut altceva decât să-ți irosești timpul cu un cifru greșit. Și în clipa aceea am hotărât să dau de înțeles, fără să mă mișc, fără să-mi clintesc nici un mușchi, că aș fi dornic să cedez dacă ai împinge, că deja cedasem, eram al tău, cu totul al tău, numai că atunci ai dispărut subit și, deși a părut prea real ca să fie un vis, m-am convins totuși că tot ce aveam să-mi doresc de atunci încolo era ca tu să faci exact același lucru pe care îl făcuseși când dormeam.

A doua zi jucam o partidă de dublu și într-o pauză, când ne beam limonadele făcute de Mafalda, m-a luat pe după gât cu mâna liberă și m-a

apăsat ușor cu degetele mari și arătătoarele pe umăr, ca într-un melanj amical de masaj și îmbrățișare – un gest din cale afară de intim. Însă eu eram atât de lovit cu leuca, încât m-am smuls din atingerea lui, pentru că dacă mai dura o clipă, m-aș fi înmuiat ca una din jucărioarele acelea din lemn al căror corp cu picioare de cârpă se prăbușește în clipa când îi atingi resortul. Luat prin surprindere, s-a scuzat și m-a întrebat dacă mi-a apăsat „vreun nerv sau ceva“ – nu a vrut să-mi creeze nici un disconfort. Probabil că s-a simțit îngrozitor de jenat, bănuind că fie m-a rănit cumva, fie m-a atins într-un mod nepotrivit.

Ultimul lucru pe care-l voiam era să-l descurajez. Totuși am îngăimat ceva de genul „Nu m-a durut“ și mi-am pro- pus să las lucrurile așa cum au căzut. Dar am simțit că, dacă nu durerea îmi stârnise o asemenea reacție, ce altă explicație putea avea faptul că l-am îndepărtat atât de abrupt în fața prietenilor mei ? Așa că am adoptat expresia facială a cuiva care încearcă din greu, dar nu reușește, să-și înăbușe o gri- masă de durere.

Nu mi-a trecut nici o clipă prin minte că de fapt ce mă panicase complet când m-a atins a fost exact ceea ce le înfioară pe virginele atinse pentru prima oară de bărbatul pe care îl doresc : el răscolește niște nervi despre care nu știau că există și care produc niște plăceri mult, mult mai tulburătoare decât cele cu care erau obișnuite.

El a părut în continuare surprins de reacția mea, însă a dat toate semnele că m-ar crede că mă doare umărul, deși încerc s-o ascund. Era felul lui de a mă elibera de vină și de a se preface că nu e deloc conștient de toate nuanțele reacției mele. Știind – cum am ajuns să știu mai târziu – cât de penetrantă era capacitatea lui de a tria semnalele con- tradictorii, nu am nici o îndoială că bănuia deja ceva.

— Hai să te fac bine.

Mă punea la încercare și a început să-mi maseze umărul.

— Relaxează-te, mi-a spus de față cu ceilalți.

— Dar sunt relaxat !

— Ești mai țeapăn ca banca asta. Pune mâna aici, i-a spus Marziei, una dintre fetele de lângă noi. E numai noduri.

Am simțit mâinile fetei pe spate.

— Aici, i-a poruncit el, apăsându-i cu putere palma pe spatele meu. Simți ? Ar trebui să se relaxeze mai mult, a zis apoi.

— Ar trebui să te relaxezi mai mult, a repetat ea.

Poate că în situația aceea, ca și în toate celelalte, pentru că nu am știut să vorbesc prin semne, nu am știut să vorbesc deloc. M-am simțit ca un surdomut care nu știe nici măcar limbajul semnelor. Gângăveam tot felul de lucruri ca să nu spun ce gândeam cu adevărat. Până aici mergea limbajul meu codificat. Atâta vreme cât eram în stare să trag aer în piept cât să îmi adun cuvinte în gură, puteam să o scot la capăt – mai mult sau mai puțin. Altminteri, tăcerea așternută între noi m-ar fi dat, probabil, de gol – și de aceea orice, până și o inepție bolborosită, era de preferat tăcerii. Tăcerea m-ar da de gol. Dar ce m-ar da cu siguranță de gol încă și mai tare era strădania mea de a o învinge de față cu ceilalți.

Disperarea pe care o simțeam în privința propriei ființe trebuie să fi împrumutat trăsăturilor mele ceva învecinat cu nerăbdarea și cu o furie neexprimată. Că era posibil ca el s-o fi interpretat greșit, ca fiind îndreptată spre el, nu mi-a trecut prin cap nici o clipă.

Poate dintr-un motiv asemănător întorceam privirea de fiecare dată când se uita la mine : ca să maschez încordarea pe care mi-o dădea timiditatea. Că era posibil ca eschivele mele să i se pară jignitoare și că se răzbuna aruncându-mi din când în când o uitătură ostilă – nici asta nu mi-a trecut prin minte.

Altceva sperasem să nu fi observat el în reacția mea dispro- porționată la atingerea lui. Înainte de a mă feri de brațul lui, știam că mă predasem în fața lui și aproape m-am reze- mat de el, vrând parcă să-i spun, Nu te opri !, cum i-am auzit de atâtea ori pe adulți când cineva care le trecea prin spate se oprea ca să le maseze umerii. Observase că eram gata nu doar să cedez, ci și să mă contopesc în corpul lui ?

Acesta e sentimentul pe care l-am transcris în jurnal în seara respectivă : l-am botezat „leșinul“. De ce mă luase cu leșin ? Și se putea întâmpla atât de ușor – trebuia numai să-l las să mă atingă undeva și gata, deveneam moale ca o cârpă și lipsit de voință ? La asta se referă oamenii când spun că te-ai topit ca untul ?

Și oare de ce nu-i arătam cât sunt de topit ? Pentru că mi-era teamă de ce s-ar putea întâmpla după aceea ? Sau mă temeam că ar fi râs de mine, le-ar fi spus tuturor ori ar fi ignorat povestea, sub pretextul că sunt prea tânăr ca să știu ce fac ? Sau pentru că, dacă avea și cea mai mică bănu- ială – și oricine bănuiește ar fi, inevitabil, pe aceeași lungime de undă –, putea fi tentat să acționeze ? Îmi doream să facă primul pas ? Sau aș prefera o viață de dor, în caz că mai continuam amândoi acest meschin joc de ping-pong : nu știi, nu-nu știi, nu-nu-nu știi ? Doar păstrează tăcerea, nu spune nici un cuvânt și, dacă nu poți spune „da“, nu spune „nu“, spune „pe altă dată“. Acesta e motivul pentru care oamenii spun „poate“ atunci când vor să spună „da“, dar speră că tu vei crede că e „nu“, când tot ce vor să spună cu adevărat e : „Te rog, mai întreabă-mă o dată și încă o dată după aceea“ ?

Privesc înapoi la vara aceea și nu-mi vine să cred că, în pofida tuturor eforturilor mele de a mă obișnui să trăiesc cu „focul“ și cu „leșinul“, viața mi-a oferit totuși momente minunate. Italia. Vara. Zgomotul cicadelor la începutul după-amiezii. Camera mea. Camera lui. Balconul nostru, care ne separa de tot restul lumii. Vântul molcom care purta miresme din grădină sus pe scări, până în dormitorul meu. Vara în care am învățat să-mi placă pescuitul. Pentru că îi plăcea lui. Să-mi placă joggingul. Pentru că îi plăcea lui.

Să-mi placă Heraclit, caracatița, *Tristan*. Vara în care auzeam o pasăre cântând, miroseam o plantă sau simțeam aburii ceții ridicându-mi-se de sub tălpi în zilele calde și însorite și, pentru că simțurile mele erau permanent în alertă, le sur- prindeam automat gonind spre el.

Aș fi putut tăgădui atâtea lucruri – că jinduiam să-i ating genunchii și încheieturile când luceau în lumina soarelui cu acel luciu vâscos pe care l-am văzut la foarte puțini oameni, că îmi plăcea cum șortul lui alb de tenis părea întotdeauna murdărit de culoarea zgurii, care, pe măsură ce s-au scurs săptămânile, a devenit culoarea pielii lui, că părul lui, tot mai blond de

la o zi la alta, prindea razele soarelui înainte ca soarele să urce pe cer dimineața, iar cămașa lui albastră bufantă, care devenea încă și mai bufantă când o purta în zilele vântoase în curtea de lângă piscină, promitea să ascundă un miros de piele și de transpirație care îmi provoca o erecție doar gândindu-mă la el. Puteam să tăgăduiesc toate astea. Și să-mi cred tăgăduielile.

Pe de altă parte, lănțișorul de aur și steaua lui David cu mezuză aurie pe care le purta la gât mi-au spus că aici era ceva mult mai fascinant decât orice voiam de la el, fiindcă ne lega și îmi reamintea că, în timp ce restul lucrurilor conspirau să ne facă două ființe complet diferențiate, cel puțin acesta transcendea toate diferențele. I-am văzut steaua aproape imediat, în prima zi pe care a petrecut-o la noi, iar din clipa aceea am știut că ce mă nedumerea și mă împin- gea să-i caut prietenia fără să sper vreodată să găsesc moduri de a mi-l face antipatic era un lucru mai mare decât orice ar fi putut să-și dorească vreunul dintre noi de la celălalt, mai mare și, prin urmare, mai bun decât sufletul lui, decât corpul meu sau însuși Pământul. Uitându-mă la gâtul lui, cu steaua și mezuza deconspiratoare, aveam senzația că mă uit la ceva etern, ancestral, nemuritor în mine, în el, în amândoi, la ceva ce implora să fie reînsufleți și întors din somnul milenar.

Ce mă consterna era faptul că nu părea să-i pese sau să remarce că purtam și eu una. Așa cum, probabil, nu-i păsa sau nu remarca dățile când privirea îmi aluneca spre șortul lui de baie și încerca să distingă conturul a ceea ce ne făcea frați în deșert.

Cu excepția familiei mele, era, probabil, singurul evreu care a pus vreodată piciorul în B. Dar, spre deosebire de noi, el lăsa să se vadă că e evreu de la bun început. Noi nu eram evrei ostentativ. Ne purtam iudaismul așa cum o fac oamenii aproape peste tot în lume : sub cămașă, nu ascuns, ci vârât la locul lui. Eram „evrei cu discreție“, ca să folosesc expresia mamei. Să vedem pe cineva arborându-și iudais- mul la gât, așa cum a făcut Oliver când a înșfăcat una din- tre bicicletele noastre și a pedalat până în oraș, complet descheiat la cămașă, ne-a șocat, dar, în egală măsură, ne-a învățat că am putea proceda la fel fără să pățim nimic. Am încercat să-l imit de câteva ori, însă am avut o senzație de stinghereală, cam ca cineva care

încearcă să se simtă în largul lui defilând gol printr-un vestiar, dar sfârșește prin a fi excitat de propria-i goliciune. În oraș am încercat să-mi etalez iudaismul cu acea frondă mută care se trage mai puțin din aroganță și mai mult din rușine reprimată. El nu. Nu-i ca și cum nu s-ar fi gândit niciodată la ce înseamnă să fii evreu sau la viața evreilor într-o țară catolică. Chiar am vorbit uneori despre acest subiect în după-amiezile lungi în care lăsam amândoi lucrul deoparte și ne bucuram de conversație, în vreme ce toată familia și musafirii dispăreau în orice dormitor disponibil ca să tragă un pui de somn. Locuise în orășele din New England suficient de mult timp cât să știe cum te simți când ești evreul răzleț care iese în evidență. Dar condiția de evreu nu l-a preocupat niciodată așa cum mă preocupa pe mine și nici nu făcea obiectul vreunui disconfort metafizic stăruitor în raport cu sine și cu lumea. Nici măcar nu nutrea promisiunea nerostită și mistică a frăției mântuitoare. Și poate de aceea n-avea nici o jenă că e evreu și nu era nevoit să se lege încontinuu de asta, cum fac copiii când zgândăresc o bubă, vrând să scape de ea. Era perfect împăcat cu faptul că e evreu, la fel cum era împăcat cu sine, cu corpul lui, cu felul în care arată, cu lovitura de rever ridicolă, cu preferințele lui la cărți, muzică, filme, prieteni. Era împăcat că își pierduse stiloul Mont Blanc, la care ținea foarte mult. „Pot să-mi cumpăr altul.“ Era împăcat și cu criticile. I-a arătat tatălui meu câteva pagini scrise de el, de care era foarte mândru. Tata i-a spus că obser- vațiile lui pătrunzătoare despre Heraclit sunt excelente, dar trebuie puse pe baze solide, și că trebuie să îmbrățișeze natura paradoxală a gândirii filosofului, nu doar să o explice și gata. Era împăcat cu așezarea lucrurilor pe baze solide, era împăcat cu paradoxul. Înapoi la masa de lucru – și cu asta era împăcat. A invitat-o pe tânăra mea mătușă la o *gita* – la o ieșire – *tête-à-tête* în miez de noapte cu barca noastră cu motor. Ea a refuzat. El s-a împăcat cu ideea. A încercat iarăși după câteva zile, a fost iarăși refuzat și a luat iarăși lucrurile lejer. Și ea a luat lucrurile la fel și, dacă mătușă-mea ar mai fi petrecut încă o săptămână la noi, probabil că n-ar fi avut nici o problemă să iasă pe mare într-o *gita* din miez de noapte care să dureze până la răsărit.

Doar o dată, în primele lui zile la noi, am avut senzația că acest tip de douăzeci și patru de ani, voluntar, dar pre- venitor, relaxat, pe care nimic nu-l afectează, imperturbabil, echilibrat, împăcat până la nepăsare cu atâtea lucruri în viață, era în realitate un judecător de caractere și de situații mereu ager, rece, perspicace. Nimic din ce făcea sau spunea nu era nepremeditat. Îi

citea pe toți, însă asta se întâmpla tocmai pentru că primul lucru pe care îl căuta în oameni era exact lucrul pe care îl văzuse în el însuși și, poate, nu își dorea să-l vadă și alții. Era, după cum a aflat mama, scandalizată, un jucător de pocher desăvârșit, care evada noaptea în oraș de vreo două ori pe săptămână „ca să joace câteva mâini". Ăsta fusese motivul pentru care, spre marea noastră surprindere, insistase să-și deschidă un cont bancar în prima zi după sosire. Nici unul dintre rezidenții noștri nu avusese vreodată cont la vreo bancă din zonă. Majoritatea n-aveau un sfanț.

S-a întâmplat la un prânz, când tata invitase un jurnalist care în tinerețe avusese unele preocupări filosofice și voia să demonstreze că, deși nu scrisese în viața lui despre Heraclit, putea să se ciorovăiască despre orice lucru de pe fața pămân- tului. El și Oliver nu s-au plăcut de la bun început.

— Ce om spiritual ! Și al naibii de deștept, a zis tata după aceea.

— Chiar crezi asta, Profu' ? a intervenit Oliver, nereali- zând că tata, deși un tip relaxat, nu agrea întotdeauna să fie contrazis și cu atât mai puțin să i se spună „Profu'", deși în general accepta și una, și alta.

— Da, așa cred, și-a întărit tata spusele.

— Mă tem că nu sunt deloc de acord. Mi se pare arogant, plicticos, lipsit de tact și cam necioplit. Se folosește de umor, de un exces de *voce* – a zis Oliver, imitând solemnitatea personajului – și de gesturi ample ca să-și cucerească audi- toriul și asta pentru că e complet incapabil să-și susțină punctul de vedere. Chestia cu vocea e atât de exagerată, Profu' ! Oamenii râd la glumele lui nu pentru că sunt amu- zante, ci pentru că dorința lui de-a fi amuzant se vede de la o poștă. Umorul e doar un mod de a-i atrage de partea lui pe cei pe care nu e capabil să-i convingă. Dacă îl privești în timp ce vorbești, se uită întotdeauna în altă parte, nu ascultă, ci doar arde să spună lucrurile pe care și le-a repe- tat în gând cât timp ai vorbit și vrea să ți le recite până nu le uită.

Cum putea cineva să intuiască modul de gândire al unui om dacă nu era el însuși deja familiarizat cu el ? Cum putea să perceapă atâtea convoluții deviante în alții dacă nu le-ar fi trăit el însuși ?

Ce m-a izbit a fost nu doar darul lui extraordinar de a citi oamenii, de a scotoci prin ei și a scoate la lumină con- figurația exactă a personalității lor, ci mai ales capacitatea lui de a intui lucruri în aceeași manieră în care e posibil să le fi intuit și eu. Până la urmă asta a fost ce m-a atras către el cu o compulsiune dincolo de dorința fizică, de prietenie sau de fascinația unui religii comune.

— Ce-ar fi să ieșim la un film ? a întrebat el pe nepusă masă într-o seară, când stăteam toți împreună, de parcă tocmai îi venise brusc în minte soluția pentru ceea ce pro- mitea să fie o seară plictisitoare petrecută în casă.

Pentru noi era încă un alt nou-venit care nu cunoștea pe nimeni în oraș, deci pesemne că i-am părut un partener de ieșire la fel de bun ca oricare altul. Dar pusese întrebarea într-un mod prea degajat și spontan, ca și cum ar fi vrut să afle toată lumea că nu ținea morțiș să meargă la film și putea foarte bine să stea și acasă, ca să continue revizuirea manuscrisului. Totuși inflexiunea nonșalantă a ofertei lui era și un indiciu subtil, îndreptat către ai mei, cum că doar se preface că acum i-a venit ideea. Pe de altă parte aerul degajat era felul lui de a le transmite, fără ca eu să am vreo suspiciune, că se oferea să iasă în oraș doar pentru binele meu, fiindcă îl auzise pe tata plângându-se la cină că par cam morocănos și prost dispus.

Am zâmbit, nu din cauza ofertei, ci a manevrei. Mi-a sesizat imediat zâmbetul și mi-a zâmbit la rândul lui, aproape luându-se peste picior, simțind că dacă ar arăta în vreun fel că și-a dat seama că i-am mirosit șiretlicul, și-ar confirma vinovăția, dar și că refuzul de a și-o recunoaște deschis, după ce dădusem semne clare că o reperasem, l-ar inculpa și mai abitir. Așa că a zâmbit, mărturisindu-mi astfel că fusese prins cu mâța-n sac, dar și arătându-mi că e băiat de ispravă și o recunoaște și că oricum i-ar face plăcere să mergem la film împreună. Toată situația m-a încântat la culme.

Sau poate că zâmbetul acela a fost felul lui de a contra- pune interpretării mele sugestia nespusă că, deși fusese prins că încercase să dea un aer cât mai degajat ofertei lui, găsise și el *în mine* un motiv să zâmbească – și anume plăcerea vinovată, duplicitară și vicleană pe care mi-o dădea desco- perirea atâtor afinități imperceptibile între noi. Era posibil să nu fi fost nimic și poate că totul era doar invenția mea. Dar, pe de altă parte, fiecare dintre noi știa prea bine ce văzuse celălalt. În seara aceea, în drumul spre cinema,

pe care l-am făcut cu bicicletele, mergeam pe aer – și nu m-am obosit să o ascund.

Așadar, având o asemenea capacitate de pătrundere, să *nu* fi observat el oare semnificația smulgerii mele atât de bruște din mâna lui ? Să *nu* fi observat că m-am înclinat în strânsoarea lui ? Să *nu* își dea seama că nu voiam să ia mâna de pe mine ? Să *nu* simtă că, în momentul când a început să mă maseze, neputința de a mă relaxa a fost ultimul meu refugiu, ultima redută, ultima frontieră a ipocriziei, că nu opusesem sub nici o formă rezistență, că rezistența mea era prefăcută, că eram incapabil să îi rezist și nici nu mi-aș dori niciodată să îi rezist, indiferent ce ar face sau mi-ar cere să fac ? Să *nu* știe că în acea după-amiază de duminică, când eu stăteam în pat și nu era nimeni acasă în afară de noi doi și l-am privit intrând în cameră, întrebându-mă de ce nu sunt cu ceilalți la plajă, dacă am refuzat să-i răspund și, în loc de asta, m-am mărginit să ridic din umeri, țintuit de privirea lui, a fost doar ca să nu arăt că nu puteam să trag aer în piept ca să vorbesc, că dacă scoteam cel mai mic sunet, s-ar fi putut transforma într-o confesiune disperată sau într-un hohot de plâns – ori într-una, ori într-alta ?
Din copilărie nu mă mai pusese nimeni într-o asemenea încur- cătură. Am o alergie urâtă, am zis. Și eu, a răspuns el. Probabil suferim de aceeași alergie. Am ridicat iar din umeri. El a luat în mână vechiul meu ursuleț, l-a întors cu fața spre el și i-a șoptit ceva la ureche. Apoi, întorcându-l cu fața spre mine și schimbându-și vocea, m-a întrebat :

— Ce s-a întâmplat ? Ești supărat.

Cred că observase deja șortul de baie pe care îl purtam. Îl purtam mai jos decât era decent ?

— Vrei să mergem să înotăm ? m-a întrebat.

— Poate altă dată, i-am răspuns, repetându-i cuvintele, dar încercând în același timp să vorbesc cât mai puțin, ca să nu-și dea seama că aveam răsuflarea tăiată.

— Hai să mergem acum !

Mi-a întins mâna, ca să mă ajute să mă ridic. Am apu- cat-o și, răsucindu-mă într-o parte, cu fața întoarsă spre perete, ca să nu mă vadă bine, l-am întrebat :

— Chiar trebuie ?

Astea au fost cuvintele prin care m-am apropiat cel mai mult de ce voiam să-i spun : Rămâi. Stai cu mine și atât. Lasă-ți mâna să se plimbe pe oriunde vrea, dă-mi jos șortul, fă dragoste cu mine, nu o să scot nici un sunet, nu o să spun nimănui, am erecție și tu știi asta și, dacă nu o faci tu, o să-ți iau mâna, o s-o strecor în șort în clipa asta și-o să te las să implânți în mine câte degete vrei.

E posibil să nu fi băgat de seamă *nimic* din toate astea ? A zis că se duce să se schimbe și a ieșit din cameră.

— Ne vedem la parter.

Când m-am uitat la șort, am văzut cu groază că e umed în față. Oare văzuse și el ? Cu siguranță ! De-aia a vrut să mergem la plajă. De-aia a plecat din camera mea. Mi-am dat un pumn în cap. Cum am putut să fiu atât de neglijent, atât de nechibzuit, atât de prost de-a dreptul ? Bineînțeles că văzuse.

Ar fi trebuit să învăț să fac ce-ar fi făcut el. Să ridic din umeri și să nu mă deranjeze că mi s-a udat șortul cu lichid pre-ejaculator. Dar eu nu eram așa. Nu mi-ar fi venit nici- odată să spun : Și ce dacă a văzut ? Acum știe.

Nu mi-a trecut nici o clipă prin minte că cineva care locuia sub acoperișul nostru, juca cărți cu mama, lua micul dejun și prânzul cu noi la masă, recita rugăciunile evreiești în zilele de vineri doar din amuzament, dormea într-unul din paturile noastre, ne folosea prosoapele, se împrietenise

cu prietenii noștri, se uita la televizor cu noi în zilele ploioase, când, pentru că se lăsa frigul, stăteam toți în sufragerie, sub pătură, și ne simțeam așa de bine cuibăriți împreună, ascul- tând cum bate ploaia în ferestre – că cineva din universul meu imediat ar putea prefera ce preferam eu, ar putea vrea ce voiam eu, ar putea fi cine eram eu. Ideea asta nu și-ar fi făcut niciodată loc

în capul meu, fiindcă eram încă prizo- nierul iluziei că, lăsând la o parte ce citisem în cărți, ce dedusesem din zvonuri sau auzisem în conversațiile obscene din jurul meu, nimeni de vârsta mea nu voise vreodată să fie și bărbat, și femeie – cu bărbați și cu femei. Mă mai tentaseră și înainte bărbați de-o seamă cu mine și mă cul- casem cu câteva femei. Dar înainte ca el să coboare din taxi și să pună piciorul la noi în casă, nu mi s-ar fi părut nici pe departe posibil ca cineva atât de tânăr și atât de împăcat cu sine să vrea să-i locuiesc trupul pe cât de mult ardeam eu să îl cedez pe al meu.

Și totuși, la vreo două săptămâni după venirea lui, tot ce îmi doream în fiecare noapte era să iasă din camera lui nu pe ușa din față, ci prin ușa cu ferestre mari din balconul nostru comun. Voiam să aud cum deschide ușa balconului de la el, să-i aud târșâitul espadrilelor pe balcon, apoi zgo- motul făcut de ușa balconului de la dormitorul meu, nici- odată încuiată, când e împinsă cu mâna, apoi să pășească înăuntru după ce toată lumea s-a culcat, să se strecoare sub cuvertură, să mă dezbrace fără să-mi ceară voie și, după ce m-ar fi făcut să-l doresc mai mult decât aș putea dori vre- odată o altă ființă, încet, delicat, cu bunătatea pe care i-o transmite un evreu altui evreu, să-și croiască drum în trupul meu încet, delicat, ținând seama de cuvintele pe care mi le repetam în minte de câteva zile, „Te rog, nu mă răni“, care însemnau de fapt „Rănește-mă după pofta inimii“.

În timpul zilei stăteam arareori în cameră. În schimb, în ultimele câteva veri pusesem stăpânire pe o măsuță rotundă cu umbrelă din grădina din spate, lângă piscină. Lui Pavel, rezidentul nostru de vara trecută, îi plăcea să lucreze în camera lui și ieșea doar ocazional pe balcon, ca să admire un pic marea sau să fumeze o țigară. Maynard, cel de dina- intea lui Pavel, lucra tot în camera lui. Oliver avea nevoie de companie. La început stătea cu mine la masă, dar pe parcurs a căpătat obiceiul de a arunca un cearșaf mare pe iarbă și de a se așeza pe el, flancat de pagini răzlețe din manuscrisul lui și de ceea ce îi plăcea să numească „acare- turile“ sale : limonadă, loțiune de plajă, cărți, espadrilele, ochelarii de soare, pixuri colorate și muzică, pe care o asculta la căști, așa că era imposibil să vorbești cu el dacă nu-ți vorbea el mai întâi. Uneori, când coboram dimineața la parter cu caietul de partituri sau cu niște cărți, îl găseam deja tolănit la soare, îmbrăcat în șortul de baie roșu sau în cel galben și transpirând. Plecam să facem jogging sau să înotăm și la întoarcere micul dejun ne aștepta pe masă. Apoi a deprins

obiceiul să-și lase „acareturile“ pe iarbă și să se lungească în imediata apropiere a piscinei – căreia îi spunea „paradisul“, varianta prescurtată a lui „Mă simt ca-n paradis“, și adesea, după masa de prânz, zicea „Acum mă duc în paradis“, adăugând, ca o glumă între noi, latiniștii, „ca să mă coc la soare“. Noi îl tachinam cu privire la nenu- măratele ore pe care le petrecea murat în loțiune de plajă, stând în fiecare zi în exact același loc de pe marginea pis- cinei. „Cât timp ai petrecut *în paradis* în dimineața asta ?“ îl întreba mama. „Două ore bătute pe muchie, dar am de gând să mă întorc după-amiază, ca să mă fac și mai focos.“ Drumul până la porțile paradisului însemna și că uneori se lungea pe spate de-a lungul marginii piscinei, cu un picior atârnându-i în apă, căștile în urechi și pălăria de paie aco- perindu-i fața.

Iată un om care nu mai avea nevoie de nimic. Nu reușeam să înțeleg sentimentul ăsta. Îl invidiam.

— Oliver, dormi ? îl întrebam când aerul din jurul pis- cinei devenea apăsător de torid și de mut.

Liniște.

Apoi venea răspunsul lui, aproape oftat, fără ca pe trup să i se clintească fie și un singur mușchi.

— Dormeam.

— Scuze !

Piciorul acela din apă – aș fi putut să-i sărut fiecare deget. Apoi i-aș fi sărutat gleznele și genunchii. De câte ori nu m-am uitat la șortul lui de baie, când avea fața acoperită de pălărie, știind că nu avea cum să vadă la ce mă uit ?

Sau :

— Oliver, dormi ?

Tăcere prelungă.

— Nu. Mă gândesc.

— La ce ?

Degetele de la picioare șfichiuiesc ușor apa.

— La interpretarea făcută de Heidegger pe marginea unui fragment din Heraclit.

Sau uneori, când eu nu cântam la chitară și el nu asculta muzică la căști, dar avea încă pălăria de paie pe față, spăr- gea brusc tăcerea :

— Elio ?

— Da.

— Ce faci ?

— Citesc.

— Nu, nu citești.

— Atunci mă gândesc.

— La ce ?

Muream să-i spun.

— La ceva personal.

— Deci nu vrei să-mi spui ?

— Deci nu vreau să-ți spun.

— Deci nu vrei să-mi spui, repeta el pe un ton meditativ.

Cât de mult îmi plăcea cum repeta ceea ce tocmai repe- tasem eu ! Mă ducea cu gândul la o mângâiere sau la un gest care prima oară e complet accidental, dar apoi, a doua oară, devine intenționat, iar a treia oară, încă și

mai și. Îmi amintea de felul cum îmi făcea Mafalda patul în fiecare dimineață, mai întâi împăturind cearșaful de deasupra peste pătură și apoi aducându-l înapoi, împăturind totul ca să acopere pernele și încă o dată peste cuvertură – înainte și înapoi, până când știam că, pitite printre falduri, stau măr- turii ale unui lucru deopotrivă pios și dedat plăcerii, precum supunerea într-un moment de pasiune.

În astfel de după-amiezi tăcerea era întotdeauna simplă și discretă.

— Nu-ți spun, i-am răspuns.

— Atunci mă culc la loc.

Din nou tăcere profundă. Apoi, după câteva clipe :

— Ăsta e paradisul.

Și nu mai scotea nici un cuvânt cel puțin o oră.

Nimic nu-mi făcea mai multă plăcere decât să stau la masa mea și să mă cufund în transcripțiile la care lucram, în timp ce el stătea întins pe burtă, făcând adnotări pe pagi- nile pe care le lua în fiecare dimineață de la *signora* Milani, traducătoarea lui din B.

— Ascultă aici, zicea uneori, scoțându-și căștile din urechi și spărgând tăcerea oprimantă a acelor dimineți lungi și caniculare. Fii atent la aiurelile astea !

Și începea să-mi citească cu voce tare ceva ce nu-i venea să creadă că scrisese cu câteva luni înainte.

— Ție ți se pare că are vreun sens ? Mie nu.

— Poate că a avut un sens pentru tine când le-ai scris, am zis eu.

S-a gândit o vreme, cântărindu-mi cuvintele.

— Ăsta e cel mai amabil lucru pe care mi l-a spus cineva în luni de zile, a zis el cu un aer atât de serios, de parcă îl lovise o revelație subită, în urma

căreia spusele mele au căpătat o însemnătate mult mai mare decât mă gândisem eu.

M-am simțit stingherit, m-am uitat în altă parte și în cele din urmă am îngăimat primul lucru care mi-a trecut prin minte.

— Amabil ? l-am întrebat.

— Da, amabil.

Nu am priceput ce legătură avea amabilitatea cu treaba asta. Sau, poate, nu am văzut îndeajuns de clar încotro se îndreaptă discuția și am preferat să las subiectul să moară. S-a așternut iar tăcerea. Până când el avea să vorbească din nou primul.

Cât de mult îmi plăcea când spărgea tăcerea dintre noi ca să-mi spună ceva, orice, sau ca să mă întrebe ce cred despre X sau dacă am auzit de Y ! Nimeni din casa noastră nu îmi cerea niciodată părerea despre nimic. Dacă încă nu-și dăduse seama de ce, avea să o facă în curând : era doar o chestiune de timp până să se alinieze la punctul de vedere al tuturor, cum că eu sunt copilul din familie. Și totuși iată-l ajuns în a treia săptămână petrecută la noi și întrebându-mă dacă am auzit de Athanasius Kircher, Giuseppe Belli și Paul Celan.

— Am auzit.

— Sunt cu aproape zece ani mai mare decât tine și până acum câteva zile nu auzisem de nici unul dintre ei. Nu înțeleg.

— Ce e de neînțeles ? Tata e profesor universitar. Am crescut fără televizor. Acum înțelegi ?

— Hai, întoarce-te la zdrăngănitul tău, da ? mi-a trântit-o el, ca și cum mi-ar fi aruncat în față un prosop făcut cocoloș.

Îmi plăcea până și felul cum mă punea la punct.

Într-o zi, când mi-am tras caietul pe masă, mi-am răs- turnat din greșeală paharul. A căzut pe iarbă. Nu s-a spart. Oliver, care era aproape, s-a ridicat,

l-a luat și l-a pus, nu așa, pur și simplu, pe masă, ci chiar lângă paginile mele.

N-am știut să găsesc cuvintele potrivite ca să-i mulțumesc.

— Nu era nevoie, am spus în cele din urmă.

A lăsat să treacă suficient timp cât să-mi dau seama că răspunsul care urmează s-ar putea să nu fie unul nonșalant sau indiferent.

— Am vrut s-o fac.

A vrut s-o facă, mi-am zis în sinea mea.

„Am vrut s-o fac“, mi l-am imaginat repetând – drăguț, prevenitor, expansiv, așa cum era când îl apuca brusc buna dispoziție.

Pentru mine orele petrecute la masa rotundă de lemn din grădină, cu umbrela mare acoperindu-mi peticit hârtiile, cu zornăitul cuburilor de gheață în limonadă, cu zgomotul nu prea îndepărtat al valurilor îmbrățișând cu blândețe stân- cile uriașe de sub noi și, în fundal, dintr-o casă învecinată, bubuiturile înfundate ale compilației de hituri care se repeta încontinuu, toate astea sunt întipărite pentru totdeauna în diminețile acelea în care nu mă rugam decât ca timpul să stea în loc. Vara să nu se termine niciodată, el să nu plece niciodată, compilația de hituri să se repete la nesfârșit, cer atât de puțin și jur că nu o să mai cer nimic altceva.

Ce voiam ? Și de ce nu puteam ști ce voiam, chiar și când eram complet pregătit să o recunosc, cu o sinceritate bru- tală ?

Poate că, în cel mai rău caz, voiam să-mi spună măcar că nu-i nimic în neregulă cu mine, că nu eram mai puțin uman decât orice alt tânăr de vârsta mea. Aș fi fost satisfă- cut și nu aș mai fi cerut nimic altceva decât să se aplece și să-mi culeagă de pe jos demnitatea, pe care eram dispus să i-o arunc cu atâta ușurință la picioare.

Eu eram Glaucos, el era Diomede. În numele unui cult obscur al bărbaților, eu îi dădeam armura mea de aur în schimbul armurii lui de bronz. Un târg

cinstit. Nici unul nu s-a tocmit, așa cum nici unul nu a vorbit despre cum- pătare sau extravaganță.

Mi-a venit în minte cuvântul „prietenie“. Dar prietenia, așa cum o definește toată lumea, era un lucru străin și sterp, de care nu-mi păsa. În schimb, ce cred că am vrut, din momen- tul când a coborât din taxi până când ne-am luat rămas-bun la Roma, a fost acel ceva pe care îl cer toți oamenii de la ceilalți, acel ceva care face viața suportabilă. Ar fi trebuit să vină mai întâi de la el. Apoi, eventual, din partea mea.

Există pe undeva o lege care spune că atunci când o persoană e îndrăgostită până peste cap de alta, cea din urmă e, inevitabil, îndrăgostită la rândul ei. *Amor ch'a null'amato amar perdona*. „Amor, ce-a sa iubire-o vrea iubită“, cuvin- tele Francescăi din *Infernul*. Doar așteaptă și păstrează-ți speranța. Speranță aveam, deși poate că asta îmi dorisem de la bun început. Să aștept o veșnicie.

În diminețile în care stăteam la masa mea rotundă și lucram la transcripții, m-aș fi mulțumit cu mai puțin decât prietenia lui sau cu orice altceva. Doar să ridic privirea și să-l găsesc acolo, cu loțiunea de plajă, pălăria de paie, șortul de baie roșu, limonada. Să ridic privirea și să te găsesc acolo, Oliver. Pentru că destul de curând va veni ziua când o să ridic privirea și tu nu o să mai fii acolo.

Adeseori, dimineața târziu, prietenii și vecinii din casele alăturate se strângeau la noi în grădină ca să meargă împre-ună la plaja de sub noi. Casa noastră era cea mai apropiată de apă și nu trebuia decât să deschizi portița de lângă balus- tradă, s-o iei pe treptele înguste care coborau dinspre faleză și gata, ajungeai la stânci. Chiara, una dintre fetele care în urmă cu trei ani era mai scundă ca mine și care, nu mai târziu de vara trecută, nu mă lăsa deloc în pace, înflorise, devenind o femeie care stăpânea de-acum arta de a nu mă saluta de fiecare dată când ne întâlneam. Odată ea și sora ei mai mică au venit la noi împreună cu ceilalți, iar ea a luat cămașa lui Oliver din iarbă, a aruncat-o spre el și a zis :

— Gata ! Noi mergem la plajă și vii și tu cu noi !

El a hotărât să-i facă pe plac.

— Stai numai să pun hârtiile astea deoparte, altfel tatăl lui – și, având mâinile ocupate, a arătat spre mine cu băr- bia – o să mă jupoaie de viu.

— Dacă tot e vorba de jupuit, vino încoace ! a zis ea și a încercat să-i smulgă cu unghiile, încet și delicat, o cojiță de piele de pe umerii bronzați, care căpătaseră nuanța aurie a unui lan de grâu la sfârșit de iunie.

Cât aș fi vrut să fac eu asta !

— Spune-i tatălui lui că *eu* ți-am mototolit hârtiile. Să vedem ce zice atunci.

Aruncându-și privirea peste manuscris, pe care Oliver, în drum spre etaj, îl lăsase pe masa mare din camera de zi, Chiara a strigat de jos că până și ea ar traduce paginile astea mai bine decât traducătoarea din oraș. Copil de expați, la fel ca mine, Chiara avea mamă italiană și tată american. Vorbea engleză și italiană cu amândoi.

— Ești bună și la dactilo ? s-a auzit vocea lui de la etaj, în timp ce el cotrobăia după un șort curat prin dormitor, apoi de la duș, acompaniată de zgomot de uși trântite, ser- tare închise și deschise, pantofi dați la o parte din drum.

— Sunt bună, a strigat ea, uitându-se în sus, spre casa scării.

— La fel de bună cum tu vorbești bun !

— Chiar mai bună. Și ț-aș da ș-un preț mai bunel.

— Am nevoie de cinci pagini traduse pe zi, care să fie gata în fiecare dimineață.

— Atunci nu să bagă fata, i-a răspuns cu țâfnă Chiara. Găsește-ți pă altu'cineva.

— Ei bine, *signora* Milani are nevoie de banii ăștia, a spus el, coborând pe scări.

Cămașă albastră bufantă, espadrile, bermude roșii, oche- lari de soare și ediția Loeb roșie din Lucrețiu, de care nu se despărțea niciodată.

— Sunt OK cu ea, a răspuns, dându-se cu niște loțiune de plajă pe umeri.

— *Sunt OK cu ea !* a chicotit Chiara. Eu sunt OK cu tine, tu ești OK cu mine, ea e OK cu el...

— Nu te mai prosti și hai să mergem să înotăm, a inter- venit sora ei.

Avea – și mi-a luat ceva timp să-mi dau seama – patru personalități, în funcție de șortul de baie pe care îl purta. Faptul că știam la ce fațetă a lui să mă aștept îmi dădea iluzia unui ușor avantaj. Roșu : îndrăzneț, inflexibil, foarte matur, aproape morocănos și iritabil – păstrează distanța. Galben : vesel, energic, comic, dar nu fără țepi – nu te lăsa prea lesne înșelat, se poate transforma în roșu cât ai clipi. Verde, pe care îl purta rar : cooperant și agreabil, dornic să învețe, dornic să vorbească, solar – de ce nu era așa tot timpul ? Albastru : după-amiaza în care a intrat la mine în cameră de pe balcon, ziua în care mi-a masat umărul sau când mi-a luat paharul de pe jos și mi l-a pus la îndemână.

Azi era roșu : repezit, hotărât, arțăgos.

În drum spre ieșire, a luat un măr dintr-un bol mare cu fructe, i-a strigat vesel „Pe altă dată, doamna P. !“ mamei, care stătea la umbră cu două prietene, îmbrăcate tustrei în costume de baie, și, în loc să deschidă poarta care dădea spre treptele înguste de pe faleză, a sărit peste ea. Nici unul dintre musafirii noștri de peste vară nu fusese așa de lipsit de constrângeri. Dar toată lumea îl iubea pentru asta, la fel cum toți au ajuns să iubească „Pe altă dată !“.

— OK, Oliver, pe altă dată, OK, i-a răspuns mama, încer- când să vorbească păsărească lui după ce ajunsese chiar să-și accepte noul titlu de doamna P.

De fiecare dată cuvintele astea aveau ceva abrupt. Nu era „La revedere“ sau „Ai grijă de tine“ sau măcar „Ciao !“. „Pe altă dată !“ era un salut rece, un capac peste ureche ce azvârlea cât colo toate amabilitățile noastre europene, pline de lapte și miere. „Pe altă dată !“ îți lăsa mereu un gust înțepător după ceva ce putea foarte bine să fie un moment încărcat de căldură sufletească.

„Pe altă dată !“ nu încheia lucrurile frumos și nici nu le permitea să se stingă treptat. Le punea punct, trântindu-le o ușă în nas.

Dar „Pe altă dată !“ era și un mod de a evita să spună la revedere, de a concedia nepăsător toate formele de rămas-bun. Spuneai „Pe altă dată !“ nu cu sensul de adio, ci pentru a da de înțeles că nu mai e mult până data viitoare. Pentru el era echivalentul lui „Instant !“, cum a zis el odată, când mama l-a rugat să-i dea pâinea și el era ocupat să scoată oasele dintr-un pește și să le strângă pe farfurie : *„Instant !“*. Mama, care detesta ceea ce ea numea *americanismele* lui, a sfârșit prin a-i spune *Il kaiboy* – cowboy-ul. A început ca o dojană și în scurt timp a devenit un alint, care mergea în tandem cu cealaltă poreclă a lui, primită în prima săptămână, când a coborât la masă după duș, cu părul lucios pieptănat peste cap. *Lo star*, așa îi zisese mama atunci, prescurtarea de la *il muvi star*. Tata, întotdeauna cel mai indulgent dintre noi, dar și cel mai fin observator, îl citise pe *kaiboy*. „*E un timido*, e timid, de-aia“, a răspuns tata când i s-a cerut să explice salutul abraziv al lui Oliver.

Oliver, *timido* ? Asta era ceva nou. Era oare posibil ca toate *americanismele* lui posace să nu fie decât un mod exagerat de a acoperi simplul fapt că nu știa – sau se temea că nu știe – cum să plece cu grație ? Mi-am amintit cum a refuzat zile la rând să mănânce dimineața ouă fierte moi. Prin a patra sau a cincea zi Mafalda a insistat că nu e chip să părăsească țara fără să guste ouăle noastre. Într-un final a cedat, dar a recunoscut imediat, cu un strop de jenă auten- tică, pe care nu s-a obosit nici o clipă să și-o ascundă, că nu știe cum să spargă un ou moale. „*Lasci fare a me*, *signor* Ulliva, lăsați-mă pe mine“, i-a zis Mafalda. După dimineața aia, îi aducea lui Ulliva două ouă și nu mai servea pe nimeni până nu le tăia capacul la amândouă.

Dar Mafalda fusese cucerită de el cu mult înainte, în a treia dimineață a lui la noi, când l-a întrebat dacă îi place să bea suc dimineața și el a spus că da. Probabil că se aștepta la suc de portocale sau de grepfrut. În schimb, a primit un pahar mare, plin ochi cu suc gros de caise. Nu mai băuse niciodată nectar de caise. Ea a rămas în fața lui, cu tava de argint lipită de șorțul de bucătărie, încercând să-i citească reacția pe măsură ce el l-a băut cu nesaț pe tot. La început nu a spus nimic. Apoi, pesemne fără să gândească, și-a dat o palmă peste gură. Mafalda era în rai. Mamei nu i-a

venit să creadă că un om care predă la o universitate faimoasă în lumea întreagă se pocnește cu palma peste buze după ce dă pe gât nectar de caise. Din ziua aceea, în fiecare dimineață l-a așteptat un pahar cu licoarea respectivă.

S-a dovedit ulterior că nu băuse în viața lui suc de caise și a fost tare mirat că în livada noastră existau, culmea, caiși. După-amiaza târziu, când nu mai era nimic de făcut prin casă, Mafalda îl ruga să urce pe o scară cu un coș și să culeagă fructele aproape îmbujorate de rușine, cum le zicea ea. El glumea în italiană, alegea o caisă, apoi o întreba, Asta e îmbujorată de rușine ? La care ea răspundea, Nu, aia e prea tânără, tinerii n-au nici o rușine, rușinea vine odată cu vârsta.

N-o să uit niciodată cum îl priveam de la masa mea urcându-se pe scara aceea mică, îmbrăcat în șortul roșu de baie, și zăbovind o veșnicie până culegea cele mai pârguite caise. În drum spre bucătărie – coș de răchită, espadrile, cămașă bufantă, loțiune de plajă, tot tacâmul –, îmi arunca una mare de tot, spunându-mi „A ta !“, cam în același fel în care arunca la tenis o minge peste fileu și zicea „Tu servești !“. Bineînțeles, habar nu avea la ce mă gândisem cu câteva minute mai devreme, dar obrajii fermi și rotunzi ai caisei, cu o gropiță în mijloc, îmi aminteau de corpul lui întins printre crengile copacului, cu fundul ferm și rotund care imita în oglindă culoarea și forma fructului. Atingând caisa, era ca și cum l-aș fi atins pe el. El n-avea de unde să știe, așa cum oamenii de la care cumpărăm ziarul și la care visăm apoi toată noaptea n-au nici o idee că o trăsătură anume de pe chipul lor sau bronzul umărului dezgolit o să ne pro- voace o nesfârșită plăcere când rămânem singuri.

A ta !, ca și *Pe altă dată !*, avea ceva *ex abrupto*, necere- monios, gen „Uite, prinde-o !“, care îmi reamintea cât de perverse și tăinuite erau dorințele mele prin comparație cu spontaneitatea expansivă a tot ce ținea de el. Nu i-ar fi tre- cut niciodată prin cap că, punându-mi în palmă caisa, îmi dădea să-i țin în mână fundul sau că, mușcând din fruct, mușcam și din acea parte a corpului care trebuie să-i fi fost mai deschisă la culoare decât restul, pentru că nu se pâr- guise la soare – și, lângă ea, dacă îndrăzneam să iau o îmbu- cătură mai mare, mușcam nu doar din caisă, ci și din caisulă.

În realitate știa mai multe despre caise decât noi – cum se altoiesc, etimologia, originile, destinul lor în zona medi- teraneană și în împrejurimi. La micul dejun din acea dimi- neață tata a explicat că numele fructului provine din arabă, din moment ce cuvântul – în italiană *albicocca*, în franceză *abricot*, în germană *aprikose* –, ca și „algebră“, „alchimie“ și „alcool“, e derivat dintr-un substantiv arab, precedat de articolul specific *al-*. Originea cuvântului *albicocca* era *al-birquq*. Tata, care nu era în stare să se oprească la momentul opor- tun și a simțit nevoia să-și încununeze discursul cu un mic detaliu exotic de sorginte mai recentă, a adăugat că lucrul cu adevărat uimitor e că în Israel și în multe țări arabe fructul are în ziua de azi un cu totul alt nume : *mishmish*.

Mama a rămas cu gura căscată. Noi, ceilalți, inclusiv nepotul meu, care era mai mare ca mine, am simțit imbol- dul de a aplauda.

Totuși în privința etimologiilor Oliver și-a permis să nu fie de acord.

— Poftim ? a zis nedumerit tata.

— De fapt cuvântul nu e de origine arabă, a zis Oliver.

— Cum vine asta ?

În mod clar, tata mima ironia socratică, ce începea cu un nevinovat „Eu nu știu...“, pentru ca mai apoi să-l ducă pe interlocutor pe bancuri de nisip mișcător.

— E o poveste lungă, deci aveți răbdare.

Deodată Oliver a devenit serios.

— Numeroase cuvinte latinești sunt derivate din greacă. Totuși în cazul lui „caisă“[1] lucrurile stau invers : greaca îl preia din latină. Cuvântul latinesc era *praecoquum*, de la *pre-coquere*, a pre-coace, a se coace devreme, ca în precoce, cu sensul de prematur. Bizantinii l-au împrumutat ca *prae- cox*, care a devenit *prekokkia* sau *berikokki* și în forma asta l-au moștenit, probabil, într-un final arabii.

Mama, incapabilă să reziste șarmului lui, s-a întins și i-a ciufulit părul cu mâna.

— *Che muvi star !*

— Are dreptate, n-am nici o îndoială, a zis tata încet în barbă, mimând parcă rolul unui Galileo îngenuncheat, forțat să spună adevărul numai pentru el însuși.

— Mulțumită *Filologiei pe înțelesul tuturor*, a replicat Oliver.

Eu nu mă puteam gândi decât la *caisulă în rut, caisulă la așternut*.

Într-o zi l-am văzut pe Oliver împărțind scara cu grădi- narul și încercând să învețe tot ce putea despre altoaiele lui Anchise, datorită cărora caisele noastre erau mai mari, mai cărnoase și mai suculente decât majoritatea piersicilor din regiune. A ajuns să fie fascinat de altoaie, mai ales când a descoperit că grădinarul putea să petreacă ore în șir poves- tind tot ce știa oricui era dispus să-l asculte.

Oliver, cum s-a dovedit ulterior, știa mai multe despre tot felul de mâncăruri, brânzeturi și vinuri decât noi toți la un loc. Până și Mafalda a fost uimită și, ocazional, apela la opinia lui : Crezi că ar trebui să călesc ușor coca în ceapă sau în salvie ? Nu are acum un gust prea lămâios ? Am stri- cat-o, nu-i așa ? Ar fi trebuit să adaug un ou în plus – nu se leagă ! Să folosesc noul robot de bucătărie sau să rămân la vechea mea piuă cu pisălog ? Mama nu se putea abține să nu arunce din când în când câte o săgeată. Ca toți *kaiboys*, a zis ea la un moment dat, știe atâtea despre mâncare pentru că nu e-n stare să țină furculița și cuțitul cum trebuie. Aristocrați *gourmet* cu maniere de țărani. Dă-i de mâncare în bucătărie.

„Cu cea mai mare plăcere“, i-ar fi răspuns Mafalda. Și, într-adevăr, într-o zi, când el a ajuns la prânz foarte târziu, după ce își petrecuse toată dimineața cu traducătoarea, iată-l pe *signor* Ulliva în bucătărie, mâncând spaghete și delec- tându-se cu un vin negru împreună cu Mafalda, cu soțul ei, Manfredi, care era șoferul nostru, și cu Anchise. Tustrei încercau să îl învețe un cântec napolitan. Era nu doar imnul național al tinereții lor petrecute în sud, ci și tot ce aveau mai bun de oferit când voiau să distreze fețe regale.

Toată lumea a fost cucerită.

Chiara, cum se vedea cu ochiul liber, era la fel de topită după el. La fel și sora ei. Până și nenumărații trântori pasio- nați de tenis care, de ani de zile, veneau la începutul după-amie- zii, ca mai apoi să se ducă la plajă pentru o partidă târzie de înot, zăboveau mai mult decât de obicei, sperând să prindă un joc scurt cu el.

În cazul oricăruia dintre ceilalți rezidenți ai noștri situa- ția mi-ar fi displăcut. Dar, văzând că toți îl simpatizează așa de mult, am descoperit cumva o mică și stranie oază de liniște. Cum putea fi greșit să-ți placă de cineva pe care îl plac toți ceilalți ? Toată lumea îi căzuse în mreje, inclusiv verișoarele și nepotul meu, care stăteau la noi în weekenduri și uneori mai rămâneau câteva zile în plus. Fiind cunoscut pentru plăcerea mea de a detecta defecte la cei din jur, am căpătat o satisfacție anume din a-mi ascunde sentimentele pentru el în spatele indiferenței mele obișnuite, al ostilității sau ranchiunei pe care o purtam oricui putea să mă eclip- seze acasă. Pentru că tuturor le plăcea de el, trebuia să spun că și mie-mi place. Eram ca bărbații aceia care-și declară deschis admirația pentru alți bărbați irezistibil de frumoși tocmai pentru a masca faptul că tânjesc să-i îmbrățișeze. Dacă m-aș fi opus aprobării universale, n-aș fi făcut altceva decât să-i alertez pe ceilalți că aveam motive ascunse pen- tru care simțeam nevoia să-i rezist. Da, îmi place tare mult de el, am zis cândva în primele zece zile, când tata m-a întrebat cum mi se pare. Folosisem cuvinte intenționat com- promițătoare, pentru că știam că nimeni n-ar bănui existența unui fund fals sub paleta de culori și umbre pe care le apli- cam la tot ce spuneam despre el. E cea mai bună persoană pe care am cunoscut-o în viața mea, am zis într-o seară, când barca minusculă de pescuit cu care ieșise în larg cu Anchise după prânz nu a mai revenit și noi scotoceam cu toții după numărul de telefon al părinților lui din State, în eventualitatea că trebuia să le dăm vestea cumplită.

În ziua aceea chiar mi-am impus să-mi relaxez inhibițiile și să-mi arăt îngrijorarea, ca toți ceilalți. Însă am făcut-o și pentru ca nimeni să nu poată bănui că nutream regrete de o natură mult mai tainică și disperată – până când mi-am dat seama, aproape spre rușinea mea, că o parte din mine n-ar fi

fost deranjată dacă murea, că gândul la corpul lui buhav și fără ochi, adus de valuri pe țărm, avea în sine și ceva aproape incitant.

Dar nu m-am amăgit. Eram convins că nimeni de pe lumea asta nu îl dorea într-un mod mai depravat decât mine, că nimeni nu era dornic să traverseze mările și țările pe care eram gata să le străbat pentru el. Nimeni nu-i stu- diase fiecare os, gleznele, genunchii, încheieturile, degetele de la mâini și de la picioare, nimeni nu jinduise după fiecare tresărire a mușchilor lui, nimeni nu îl lua în pat în fiecare noapte și nu-i zâmbea când îl vedea dimineața întins în *paradisul* lui de lângă piscină, nimeni nu se uita cum i se desenează un zâmbet pe buze și nici nu își spunea în sinea lui, Știai că am ejaculat în gura ta azi-noapte ?

Poate că și ceilalți nutreau ceva în plus pentru el, ceva ce fiecare ascundea și afișa în felul lui. Totuși, spre deosebire de restul, eu eram primul care îl zărea când intra în grădină, venind de la plajă, sau când silueta subțire a bicicletei lui, încețoșată de pâcla amiezii, apărea în depărtare pe aleea cu pini care ducea la casa noastră. Eu am fost primul care i-a recunoscut pașii când a ajuns mai târziu la cinema într-o seară și se uita după noi, nescoțând nici un sunet, până am întors capul, știind că o să fie încântat că l-am reperat. Îl recunoșteam după inflexiunile zgomotului de pași când urca treptele spre balconul nostru sau când trecea pe palierul din fața ușii de la dormitor. Știam când se oprește în fața ușilor cu ferestre de la balcon, chibzuind parcă dacă să cio- căne, apoi răzgândindu-se și continuându-și drumul. Știam că e el pe bicicletă după felul extrem de insolent în care derapa pe aleea acoperită cu pietriș gros, dar continua să meargă chiar și când era evident că nu mai are nici un pic de tracțiune, numai ca apoi să se oprească brusc, îndrăzneț, hotărât, cu o tușă de *voilà* declarativ în felul în care sărea din șa.

Încercam întotdeauna să-l păstrez în câmpul meu vizual. Nu îl lăsam să se îndepărteze de mine decât când nu era cu mine. Și când nu era cu mine, nu-mi păsa prea mult ce face atâta timp cât rămânea exact aceeași persoană cu alții ca atunci când era cu mine. Nu-l lăsa să fie altcineva când e plecat. Nu-l lăsa să fie cineva pe care nu l-am mai văzut niciodată. Nu-l lăsa să aibă o altă viață decât cea pe care știu că o are cu noi, cu mine.

Să nu-mi dau voie să îl pierd.

Știam că nu aveam nici o putere asupra lui, nimic de oferit, nimic prin care să-l ademenesc.

Nu însemnam nimic.

Doar un puști.

Pur și simplu îmi oferea firimituri din atenția lui când îi pica lui bine. Atunci când s-a oferit să mă ajute să înțeleg un fragment din Heraclit, pentru că eram hotărât să îl citesc pe autorul „lui“, cuvintele care mi-au atras atenția au fost nu „delicatețe“ sau „generozitate“, ci „răbdare“ și „îngă- duință“, ce aveau o valoare mai mare. Peste câteva momente, când m-a întrebat dacă-mi plăcea cartea pe care o citeam, întrebarea a fost stârnită mai puțin de curiozitate, cât ca să creeze prilejul pentru o șuetă relaxată. Totul era relaxat.

Era împăcat cu relaxarea.

Cum se face că nu ești la plajă cu ceilalți ?

Întoarce-te la zdrăngănitul tău.

Pe altă dată !

A ta !

Doar făceam conversație.

Șuetă relaxată.

Nimic.

Oliver primea multe invitații la alți oameni acasă. Acest lucru devenise aproape o tradiție și pentru alți rezidenți de peste vară. Tata a vrut dintotdeauna ca ei să se simtă liberi să-și „istorisească“ lucrările și competențele profesionale prin oraș. De asemenea, tata avea convingerea că orice căr- turar trebuie să învețe să discute și cu profanii, motiv pen- tru care invita adeseori la masă avocați, doctori sau oameni de afaceri. Toată lumea din Italia i-a citit pe Dante, Homer și Virgiliu, obișnuia el să spună.

Nu contează cu cine stai de vorbă cât timp îi Dante-Homerești înainte. Virgiliu e obligatoriu, după care vine Leopardi, apoi n-ai decât să impresionezi cu orice ai în repertoriu, Celan, celofan, salam, nu contează. Asta avea și avantajul că le dădea ocazia tutu- ror rezidenților să-și perfecționeze italiana, ceea ce era o cerință a șederii la noi. Faptul că îi trimitea în circuitul vizitelor prin B. mai avea un beneficiu : ne scutea și pe noi să-i avem la masă în fiecare seară din săptămână.

Dar invitațiile primite de Oliver se înmulțiseră într-un ritm amețitor. Chiara și sora ei îl voiau de cel puțin două ori pe săptămână. Un caricaturist din Bruxelles, care închi- riase o vilă pe toată perioada verii, îl voia la supeurile lui exclusiviste din fiecare duminică, unde erau invitați inte- lectualii și scriitorii de prin împrejurimi. Apoi familia Moreschi, care stătea la trei vile mai jos de noi, familia Malaspina din N. și cunoștințele ocazionale pe care și le făcea prin barurile din *piazzetta* sau la Le Danzing. Și nu am inclus aici parti- dele nocturne de pocher și bridge, care înfloreau prin mij- loace complet necunoscute nouă.

Viața lui, ca și manuscrisele lui, chiar și când îți dădeau impresia că sunt haotice, erau în permanență meticulos compartimentate. Uneori sărea peste cină cu totul și-i spu- nea pur și simplu Mafaldei : „*Esco*, am plecat“.

Acest *Esco* al lui, cum mi-am dat seama destul de devreme, nu era decât o versiune a lui *Pe altă dată !*. Un „la revedere“ sumar și necondiționat, rostit nu în timp ce pleci, ci după ce ai ieșit deja pe ușă. Îl spuneai cu spatele la cei pe care îi lăsai în urmă. Îmi părea rău pentru cei aflați la primire, care poate că voiau să-l conteste, să stăruie.

Faptul că nu știam dacă va apărea sau nu la cină era o tortură. Însă una suportabilă. Că nu îndrăzneam să întreb dacă vine era adevăratul chin. Faptul că îmi sărea inima când îi auzeam deodată vocea sau îl vedeam așezat pe scaunul lui, după ce aproape că renunțasem la speranța că o să stea cu noi într-o seară, a crescut într-un final ca o floare otră- vită. Să-l văd și să cred că o să rămână la cină diseară, ca imediat mai apoi să aud un *„Esco !“* peremptoriu, m-a învățat că există anumite dorințe care trebuie retezate ca aripile unui fluture eflorescent.

Mi-l doream plecat din casa noastră, ca s-o termin odată cu el.

Mi-l doream și mort, astfel ca, dacă tot nu reușeam să îmi iau gândul de la el și mă perpeleam întrebându-mă când o să-l văd data următoare, cel puțin moartea lui să pună capăt la tot. Voiam chiar să-l omor cu mâna mea, ca să-i arăt cât de mult ajunsese să mă răvășească simpla lui existență, cât de insuportabile îmi deveniseră lejeritatea cu care trata lucrurile și oamenii, felul în care lua totul domol, pas cu pas, neobosita lui atitudine relaxată, gen nu am nici o pro- blemă cu asta sau cu aia, salturile peste poarta către plajă, când toată lumea deschidea mai întâi zăvorul, ca să nu mai zic de șorturile lui de baie, de locșorul lui în paradis, de insolentul „Pe altă dată !“, de pasiunea, însoțită de-o palmă peste buze, pentru sucul de caise. Dacă nu l-aș fi omorât, l-aș fi schilodit pe viață, ca să rămână la noi într-un scaun cu rotile și să nu se mai întoarcă niciodată în State. Țintuit în cărucior, i-aș fi știut în permanență poziția și ar fi fost ușor de găsit. Aș fi devenit stăpânul lui și m-aș fi simțit superior – acum, că era schilod.

Apoi mi-am dat seama că, în loc de asta, aș fi putut să mă sinucid sau să mă mutilez grav, după care să-i spun de ce am făcut-o. Dacă m-aș tăia pe față, aș vrea să mă pri- vească și să se întrebe de ce, de ce și-ar face cineva așa ceva, până când, după ani și ani, după mulți *Pe altă dată !*, ar pune în sfârșit lucrurile cap la cap și s-ar da cu țeasta de pereți.

Uneori cea care trebuia eliminată era Chiara. Știam ce pune la cale. La aceeași vârstă ca a mea, avea un corp mult mai pregătit pentru el. Mai mult decât al meu ? mă întrebam. Îi făcea ochi dulci, asta era limpede, în vreme ce eu îmi doream cu ardoare o noapte cu el, doar o noapte – fie și o oră –, măcar ca să-mi dau seama dacă îl doream pentru încă o noapte după aceea. Nu am realizat atunci că intenția de a testa dorința nu e decât un șiretlic pentru a obține ce vrem fără să recunoaștem că asta vrem. Mi-era groază să mă gândesc la experiența lui. Dacă aici a putut să-și facă prieteni atât de ușor, la câteva săptămâni după sosire, nu poți să nu te gândești cum arăta viața lui de acasă. Mi-l și imaginam scăpat liber într-un mic orășel universitar din New England.

Treaba cu Chiara s-a întâmplat atât de repede, încât a sfidat orice logică. Îi plăcea să iasă cu ea la o *gita* în larg, cu barca noastră cu cocă dublă. El vâslea și ea se tolănea la soare în una dintre coci, iar după ce opreau suficient de departe de țărm, își scotea sutienul.

Eu îi urmăream de la distanță. Mi-era groază că o să-l pierd dacă ajunge în brațele ei. Mi-era groază și că o s-o pierd pe ea dacă ajunge în brațele lui. Totuși gândul la ei doi împreună nu-mi provoca spaimă. Îmi provoca erecție, deși nu știam precis ce mă excită : trupul ei gol, întins la soare lângă al lui, sau trupurile amândurora ? De unde stă- team, lângă balustrada care împrejmuia grădina, cu vedere spre faleză, mi-am forțat ochii până când, în sfârșit, am reușit să-i zăresc, întinși la plajă unul lângă altul, probabil sărutându-se, ea punându-și din când în când un picior peste șoldul lui, ca mai apoi, peste câteva minute, să facă și el la fel. Nu se dezbrăcaseră de costumele de baie. Asta m-a liniștit întru câtva, dar când i-am văzut dansând într-o seară, ceva mi-a spus că astea nu sunt mișcările unor oameni care se mărginiseră la îmbrățișări pătimașe.

De fapt îmi plăcea să îi privesc dansând împreună. Poate că, văzându-l dansând așa cu cineva, înțelegeam că e luat, că nu mai am nici un motiv să sper. Și ăsta era un lucru bun. Mă ajuta să-mi revin. Poate faptul că gândeam așa era, în sine, un semn că refacerea începuse. Scrijelisem capacul zonei interzise și scăpasem destul de ieftin.

Dar a doua zi de dimineață, când mi-a tresăltat inima văzându-l la locul nostru obișnuit din grădină, am știut că urările mele de bine pentru fericitul cuplu și dorința intensă de a-mi reveni n-aveau nici o legătură cu ce voiam în con- tinuare de la el.

Oare lui îi tresălta inima când intram într-o încăpere ?

Mă îndoiam.

Oare mă ignora așa cum l-am ignorat eu în acea dimi- neață : intenționat, ca să mă facă să mă simt în largul meu, ca să se protejeze, ca să-mi arate că nu însemn nimic pen- tru el ? Sau nici habar n-avea, cum pățesc uneori și cei mai fini observatori când nu bagă de seamă niște semne evi- dente, pentru că pur și simplu nu sunt atenți, nu îi tentează, nu îi interesează ?

Când au dansat împreună, am văzut-o pe Chiara strecu- rându-și pulpa între picioarele lui. În plus, îi surprinsesem luptându-se în joacă în nisip. Când începuse totul ? Și cum se făcea că nu fusesem de față când a început ? De ce nu mi s-a spus nimic ? De ce nu reușeam să reconstitui momentul când

lucrurile au progresat din punctul x în punctul y ? Semne existau în mod sigur peste tot în jurul meu. De ce nu le-am văzut ?

Am început să mă gândesc numai la ce-ar putea face împreună. Aș fi fost în stare de orice ca să le stric ocaziile de a rămâne singuri. I-aș fi ponegrit pe unul în urechea celuilalt, apoi m-aș fi folosit de reacțiile lor ca să-i pârăsc unul altuia. Dar, pe de altă parte, voiam și să-i văd făcând-o. Voiam să fiu implicat, să-mi devină cumva datori și să mă transforme în complicele lor indispensabil, în intermediarul lor, în pionul ajuns atât de vital pentru rege și regină, încât e de-acum stăpânul tablei de șah.

Am început să spun lucruri drăguțe despre fiecare, pre- făcându-mă că n-am nici o idee cum stau lucrurile între ei. El a zis că fac pe fata mare. Ea a zis că poate să-și poarte de grijă și singură.

— Încerci să ne faci lipeala ? a întrebat ea pe un ton mustind de deriziune.

— Oricum, ce te privește pe tine ? m-a întrebat el.

I-am descris trupul ei gol, pe care îl văzusem în urmă cu doi ani. Voiam să-l știu excitat. Nu conta pe cine dorea, câtă vreme era excitat. I l-am descris și pe el Chiarei, pen- tru că eram curios să văd dacă dorința ei sexuală lua aceleași turnuri ca a mea, astfel încât să o pot identifica pe a mea în a ei și să-mi dau seama care dintre ele e cea veritabilă.

— Încerci să mă convingi să-mi placă de ea ?

— Și ce-ar fi rău în asta ?

— Nu-i nimic rău, doar că prefer să încerc singur, dacă nu te deranjează.

Abia după un timp am înțeles ce urmăream cu adevărat. Nu doar să îl atât în prezența mea sau să îl fac să aibă nevoie de mine, ci, împingându-l să vorbească despre Chiara pe la spatele ei, să o transform în subiectul unei discuții ca de la bărbat la bărbat. Asta ne-ar permite să devenim mai apropiați prin ea, să scurtăm distanța dintre noi recunoscând că sun- tem atrași de aceeași femeie.

Poate că voiam doar să afle că îmi plac fetele.

— Uite, e foarte drăguț din partea ta – și-ți mulțumesc. Dar nu te băga.

Reproșul lui mi-a arătat că nu avea de gând să intre în jocul meu. M-a pus în banca mea.

Nu, el e genul nobil, mi-am zis. Nu ca mine, sinistru, imoral și insidios. Ceea ce nu a făcut decât să-mi intensifice chinurile și rușinea. După ce am trecut peste rușinea de a-l dori precum Chiara, l-am respectat și m-am temut de el și l-am urât pentru că mă făcea să mă urăsc.

În dimineața de după ziua când i-am văzut dansând, nu am schițat nici un gest să mă duc la jogging. Nici el. Când am adus în cele din urmă vorba, pentru că tăcerea așternută asupra subiectului devenise insuportabilă, mi-a spus că aler- gase deja.

— În ultima vreme îți faci apariția cam târziu.

Isteț din partea lui, m-am gândit.

Într-adevăr, în ultimele câteva dimineți mă obișnuisem așa de mult să-l găsesc așteptându-mă, încât mă obrăznici- sem și nu îmi mai făceam griji la ce oră mă trezesc. Asta o să-mi fie învățătură de minte.

În dimineața următoare, deși aș fi vrut să înot cu el, dacă aș fi coborât, ar fi părut o reacție umilă la o dojană spusă aproape în glumă. Așa că am rămas în cameră, pentru că aveam ceva de demonstrat. L-am auzit pășind ușor pe bal- con, aproape în vârful picioarelor. Mă evita.

Am coborât mult mai târziu. El deja plecase să-i dea *signorei* Milani corecturile și să ia ultimele pagini lucrate de ea.

Nu ne-am mai vorbit.

Chiar și când stăteam împreună dimineața, conversațiile erau în cel mai bun caz lâncede și expeditive. Nici măcar șuete nu se puteau numi.

Nu l-a deranjat. Probabil că nici nu s-a mai gândit la asta.

Cum se face că unii oameni trec prin iad ca să se apro- pie de tine, iar tu nu ai nici cea mai vagă idee și nici nu-ți trece prin cap să te gândești la ei, când trec două săptămâni în care n-ați schimbat mai mult de câteva cuvinte ? Oare știa ce se petrece ? Era cazul să-i spun ?

Idila cu Chiara a început pe plajă. Apoi el a început să neglijeze tenisul și după-amiaza pleca în excursii pe bici- cletă, cu ea și prietenii ei, în orășelele înșirate pe colinele de pe coastă, dinspre apus. Într-o zi, când au făcut numă- rătoarea pentru drumeție și-au văzut că unul era în plus, Oliver s-a întors spre mine și m-a întrebat dacă mă deran- jează să-i împrumut lui Mario bicicleta mea, din moment ce eu tot nu o folosesc.

Asta m-a aruncat înapoi la vârsta de șase ani.

Am ridicat din umeri, adică, Luați-o, puțin îmi pasă. Dar, imediat ce au plecat, am urcat în goană în camera mea și am început să plâng în hohote, cu fața în pernă.

Uneori, seara târziu, ne întâlneam la Le Danzing. Nu puteai anticipa niciodată când o să apară Oliver. Pur și sim- plu sosea la locul faptei și dispărea la fel de subit, uneori singur, alteori împreună cu alții. Când venea Chiara la noi, așa cum avea obiceiul încă din copilărie, stătea în grădină și privea în gol, nefăcând altceva decât să-l aștepte. După ce se scurgeau câteva minute și nu prea mai aveam ce să ne spunem, în cele din urmă întreba : *„C'è Oliver ?“*. S-a dus să se vadă cu traducătoarea. Sau e cu tata în bibliotecă. Sau a coborât la plajă, cred. „Bine, atunci plec. Spune-i că am trecut pe-aici.“

Au terminat-o, mi-am spus.

Mafalda a clătinat din cap cu o privire dezaprobatoare și compătimitoare.

— Ea e o fetiță, el e profesor la universitate. Nu putea să-și găsească pe cineva de-o seamă cu ea ?

— Nu te-a întrebat nimeni nimic, i-a retezat-o Chiara, care auzise fără să vrea și nu avea de gând să se lase criticată de o bucătăreasă.

— Nu-mi vorbi mie așa, că-ți rup gura ! i-a răspuns bucătă- reasa noastră napolitană, ridicând palma în aer. N-are nici șaptește spe ani și începe relații în sânii goi ! Crede că n-am văzut nimic ?

Parcă o și vedeam pe Mafalda inspectându-i cearșafurile lui Oliver în fiecare dimineață. Sau făcând schimb de infor- mații cu menajera Chiarei. Nici un secret nu putea scăpa prin plasa menajerelor atotștiutoare.

M-am uitat la Chiara. Știam că suferă.

Toată lumea bănuia că între ei se petrece ceva. Uneori, după-amiaza, el zicea că se duce în șopronul de lângă garaj ca să ia o bicicletă și să meargă în oraș. Se întorcea după o oră și jumătate. Traducătoarea, explica el.

— Traducătoarea, îl îngâna tata, savurându-și coniacul de după cină.

— *Traduttrice*, ce să zic ! repeta Mafalda.

Uneori dădeam nas în nas cu el în oraș.

Cum stăteam odată la cafeneaua la care ne adunam mai mulți seara, după film sau înainte de discotecă, i-am văzut pe Chiara și Oliver ieșind de pe o alee lăturalnică și discutând. El mânca o înghețată, iar ea era agățată cu ambele mâini de brațul lui liber. Când apucaseră să devină atât de intimi ? Conversația părea a fi una serioasă.

— Ce faci aici ? m-a întrebat el când m-a zărit.

Persiflarea era atât modul lui de-a se proteja, cât și o încercare de a ascunde că nu ne mai vorbeam deloc. Ce stratagemă ieftină, mi-am spus.

— Uite, prin oraș.

— Nu ți-a trecut ora de culcare ?

— Tata nu crede în ore de culcare, am parat eu.

Chiara părea în continuare îngândurată. Îmi evita pri- virea.

Oare îi povestise lucrurile drăguțe pe care i le spusesem despre ea ? Arăta supărată. O deranja intruziunea mea subită în micul lor univers ? Mi-am amintit tonul vocii ei din dimi- neața când și-a pierdut cumpătul cu Mafalda. Pe fața ei s-a ițit un zâmbet ironic : urma să spună ceva răutăcios.

— În casa lor nu există oră de culcare, nici reguli, nici supraveghere, nimic. De-aia e un băiat așa de cuminte. Nu înțelegi ? Nu are împotriva a ce să se răzvrătească.

— E adevărat ?

— S-ar zice că da, am răspuns, încercând s-o dau pe glumă înainte ca ei să continue discuția. Toți avem modu- rile noastre de a ne răzvrăti.

— Da ? a întrebat el.

— Zi unul ! s-a băgat Chiara.

— Oricum nu ai înțelege.

— Citește Paul Celan, a intervenit Oliver, încercând să schimbe subiectul, dar, poate, și să-mi sară în ajutor și să demonstreze, fără să o arate vădit, că nu uitase conversația noastră anterioară.

Încerca să mă reabiliteze după împunsătura cu ajunsul târziu acasă ori era începutul unei noi glume pe seama mea ? Pe chipul lui se așternuse o privire neutră, ca de oțel.

— E chi è ?

Chiara nu auzise niciodată de Celan.

M-am uitat complice spre el. A remarcat, dar când mi-a întors în sfârșit privirea, în ochi nu i s-a citit nici o umbră de amuzament. De partea cui era ?

— Un poet, i-a șoptit, după care au luat-o la pas înspre centrul *piazzettei*, nu înainte de a-mi arunca un „Pe altă dată !“ relaxat.

I-am privit cum căutau o masă liberă la una dintre cafe- nelele din apropiere.

Amicii mei m-au întrebat dacă se dă la ea.

Le-am răspuns că nu știu.

Atunci o fac deja ?

Nici asta nu știam.

Mi-ar plăcea să fiu în locul lui.

Cui nu i-ar plăcea ?

Dar eu eram în nouălea cer. Faptul că nu uitase conver- sația noastră despre Celan mi-a insuflat o stare de încântare cum nu mai simțisem de multe, multe zile. Se revărsa peste tot ce atingeam. Doar un cuvânt, o privire, și eram în rai. Poate că până la urmă nu era așa de greu să fii fericit.
Nu trebuia decât să găsesc sursa fericirii în mine și pe viitor să nu mă mai bazez pe alții ca să mi-o ofere.

Mi-am amintit scena din Biblie când Iacov îi cere apă Rahelei și, când o aude rostind cuvintele ce-i fuseseră pro- fețite, își înalță mâinile spre ceruri și sărută pământul de lângă fântână. Eu, evreu, Celan, evreu, Oliver, evreu – eram într-un loc pe jumătate ghetou, pe jumătate oază, într-o lume altminteri crudă și neînduplecată, unde, dintr-odată, nu te mai complici cu străini, unde nimeni nu e greșit înțeles și nimeni nu ne judecă greșit pe noi, unde fiece om îl cunoaște pe celălalt și-l cunoaște atât de bine, încât a fi scos dintr-o asemenea intimitate înseamnă *galut*, cuvântul ebraic pentru diasporă și exil. Atunci oare el să fi fost casa mea, întoarcerea mea acasă ? Oliver, tu ești întoarcerea mea acasă. Când sunt cu tine și ne simțim bine împreună, nu-mi mai doresc nimic altceva. Mă faci să-mi placă cine sunt, cine devin când ești cu mine. Dacă există vreo formă de adevăr în lume, e de găsit atunci când sunt cu tine, și dacă într-o bună zi îmi fac curaj să-ți spun adevărul meu, amintește-mi să aprind câte o lumânare, în semn de recunoștință, la toate altarele din Roma.

Nu mi-a trecut prin minte nici un moment că, dacă un cuvânt din partea lui putea să mă facă atât de fericit, un altul putea să mă strivească la fel de ușor, că, dacă nu voiam să fiu nefericit, ar trebui să fiu atent și la astfel de mici bucurii.

Dar în seara aceea am pus la lucru exaltarea îmbătătoare a momentului ca să stau de vorbă cu Marzia. Am dansat până după miezul nopții, apoi am condus-o acasă, luând-o de-a lungul plajei. Acolo ne-am oprit. Am spus că m-ar tenta să înot puțin, așteptându-mă ca ea să se opună. Însă a zis că și ei îi place să înoate noaptea. Ne-am dezbrăcat cât ai clipi.

— Sper că nu ești cu mine pentru că ești furios pe Chiara !

— De ce să fiu furios pe Chiara ?

— Din cauza lui.

Am clătinat din cap, mimând o surprindere menită să arate că n-am nici cea mai vagă idee cum de i-a trecut prin cap așa ceva.

M-a rugat să mă întorc cu spatele și să nu mă uit în timp ce se ștergea cu puloverul pe corp. M-am prefăcut că arunc totuși o privire clandestină, dar că eram prea supus ca să nu fac ce mi se spune. Nu am îndrăznit să-i zic să nu se uite la mine când m-am îmbrăcat la rândul meu, dar m-am bucurat că și-a întors privirea. După ce ne-am pus hainele pe noi, i-am luat mâna și i-am sărutat palma, apoi am săru- tat-o între degete, apoi pe gură. A întârziat să-mi răspundă la sărut, dar când a făcut-o, nu mai voia să se oprească.

Am stabilit să ne întâlnim mâine-seară în același loc de pe plajă. I-am spus c-o să ajung înaintea ei.

— Numai să nu te dai de gol, mi-a zis.

Am buzele cusute, i-am arătat eu cu un gest.

— Aproape am făcut-o, le-am povestit tatei și lui Oliver a doua zi de dimineață, la micul dejun.

— Și de ce nu ați făcut-o ? m-a întrebat tata.

— Nu știu.

— E mai bine să-ncerci și să dai greș...

Oliver pe de o parte mă tachina, pe de altă parte mă consola cu vechea zicală reformulată în fel și chip de-a lun- gul timpului.

— Nu trebuia decât să prind curaj cât să întind mâna și s-o ating și ar fi spus da, am zis eu, în parte ca să le parez alte posibile critici, dar, în același timp, și ca să arăt că, dacă e vorba de autoironie, pot să-mi administrez și singur o doză, mulțumesc frumos.

Mă dădeam mare.

— Mai încearcă și altă dată, a spus Oliver.

Așa făceau oamenii împăcați cu ei înșiși. Dar am simțit și că el descoperise ceva ce nu voia să dea în vileag, poate pentru că în spatele acestor cuvinte, *încearcă și altă dată* – spuse cu infatuare, deși cu bune intenții –, se ascundea ceva ușor neliniștitor. Mă critica. Sau mă lua în derâdere. Sau vedea prin mine.

Când, în cele din urmă, a dezvăluit ce gândea, m-a ustu- rat. Numai cineva care mă citea ca pe o carte deschisă ar fi spus asta.

— Dacă nu altă dată, atunci când ?

Tatălui meu i-a plăcut.

— Dacă nu altă dată, atunci când ?

Era ecoul faimoasei porunci a rabinului Hillel : „Dacă nu acum, atunci când ?“.

Oliver a încercat imediat să-și retragă înțepătura.

— Eu cu siguranță aș încerca din nou. Și, după aceea, din nou.

Asta a fost versiunea edulcorată. Însă „Încearcă și altă dată“ era vălul pe care-l trăsese peste „Dacă nu altă dată, atunci când ?“.

I-am repetat cuvintele de parcă erau o mantră profetică, menită să sintetizeze felul în care-și trăia viața și felul în care încercam eu să mi-o trăiesc pe a mea. Repetând această mantră ieșită direct din gura lui, s-ar putea să dau peste un tunel secret către un adevăr subteran care până atunci îmi scăpase, un adevăr despre mine, despre viață, despre alții, despre mine împreună cu alții.

„Încearcă și altă dată“ erau ultimele cuvinte pe care mi le spuneam în fiecare noapte, după ce am jurat să fac ceva ca să mi-l apropii pe Oliver. *Încearcă și altă dată* însemna că nu am curaj acum. Lucrurile nu erau gata *deocamdată*. Unde urma să găsesc voința și curajul să *încerc și altă dată*, asta nu știam. Dar hotărârea de a face ceva, în loc să stau

cu mâinile în sân, îmi dădea senzația că acționam deja, ca și cum obțineam un profit din niște bani pe care încă nu îi investisem și cu atât mai puțin îi câștigasem.

Pe de altă parte, știam că viața mea se învârte într-un cerc monoton dacă las înăuntru prea mulți *încearcă și altă dată* și că pot trece luni, anotimpuri, ani, viața întreagă, fără să-mi aducă altceva decât Sfântul Încearcă-și-altă-dată ștam- pilat pe fiecare zi. *Încearcă și altă dată* funcționa la oameni ca Oliver. Șiboletul meu era *Dacă nu altă dată, atunci când ?*.

„Dacă nu altă dată, atunci când ?“ Dar dacă mă citise și îmi dezvăluise toate secretele cu aceste cuvinte tăioase ?

Trebuia să-i arăt într-un fel sau altul că îmi e complet indiferent.

Apoi m-a aruncat în picaj liber o discuție din grădină, câteva dimineți mai târziu, când am aflat nu numai că nu apleca urechea la toate complimentele mele la adresa Chiarei, ci și că eram cu totul pe lângă subiect.

— Cum adică pe lângă subiect ?

— Nu mă interesează.

Nu am înțeles dacă voia să spună că nu-l interesează să comenteze subiectul sau nu-l interesează Chiara.

— Toată lumea e interesată.

— Ei bine, poate. Dar eu nu.

Tot neclar.

Doar că tonul vocii lui avea ceva sec, iritat, chiar nervos.

— Dar v-am văzut împreună.

— Nu era treaba ta să vezi ce-ai văzut. Oricum, nu intru în jocul ăsta – nici cu ea, nici cu tine.

A tras cu sete din țigară și, întorcându-și ochii spre mine, mi-a aruncat privirea lui obișnuită, amenințătoare și plină de răceală, care putea să spintece și să-ți intre până în rărunchi cu precizie artroscopică.

Am ridicat din umeri.

— Uite ce-i, îmi pare rău.

M-am întors la cărțile mele. Iarăși depășisem o limită și nu puteam ieși elegant din situație decât recunoscând că fusesem teribil de indiscret.

— Poate ar trebui să încerci *tu* , a zis el deodată.

Nu-l mai auzisem vorbind pe tonul ăsta jucăuș. De obi- cei eu eram cel care se dădea huța la limita bunei-cuviințe.

— Nu cred că vrea să aibă de-a face cu mine.

— Și tu ai vrea ?

Unde ducea asta și de ce aveam senzația că, la câțiva pași în față, stătea întinsă o capcană ?

— Nu ? am răspuns prudent, nedându-mi seama că sfiala mea a făcut „nu“-ul să sune aproape ca o întrebare.

— Ești sigur ?

Oare e posibil ca, într-o formă sau alta, să-i fi lăsat în tot acest timp impresia că o doream ?

Am ridicat privirea spre el, cu aerul că-i răspund la pro- vocare cu altă provocare.

— Ce-ai putea ști tu ?

— Știu că-ți place de ea.

— Habar n-ai tu ce-mi place mie, am explodat. Habar n-ai !

- Am încercat să spun asta cu dublu înțeles și miste
- În timp ce goneam la vale pe lângă locul meu, pe l
- Într-o seară, când am ieșit la plimbare și el mi-a
- La câtva timp după cină, l-am văzut pe tata stând

1

În engl. *apricot* (n.t.).

Am încercat să spun asta cu dublu înțeles și misterios, ca și cum mă refeream la un tărâm al experienței umane complet necunoscut celor ca el, dar nu am reușit decât să par arțăgos și isteric.

Un cititor mai puțin ager al sufletului omenesc ar fi cre- zut că tăgăduirile mele repetate nu erau decât semnele spe- riate ale unui efort de-a nu lăsa să-mi scape vreo mărtur isire despre Chiara.

Însă un observator mai abil ar fi văzut totul ca pe un preambul la un adevăr complet diferit : dacă deschizi ușa asta, o faci pe riscul tău – și, crede-mă, nu vrei să auzi ce urmează. Poate c-ar trebui s-o iei din loc cât mai ai timp.

Dar mai știam și că, pe cât dădea el semne că bănuiește adevărul, pe atât făceam eu eforturi și mai mari să-l înde- părtez imediat. Dacă totuși nu bănuia nimic, atunci cuvin- tele mele pline de obidă l-ar fi lăsat oricum izolat. Până la urmă eram mai fericit dacă își imagina că o doresc pe Chiara decât dacă ar fi împins discuția mai departe și m-ar fi făcut să-mi rup gâtul. Rămas fără cuvinte, aș fi recunoscut lucruri pe care nu le inventariasem nici în sinea mea sau despre care nu știam că există în mine, ca să le pot recunoaște. Rămas fără cuvinte, aș fi ajuns acolo unde trupul meu jin- duia să ajungă mult mai repede decât cu ajutorul unui *bon mot* pregătit cu multe ore în avans. M-aș fi înroșit, apoi m-aș fi înroșit pentru că m-am înroșit, apoi m-aș fi încur- cat în cuvinte și în cele din urmă m-aș fi năruit ca un cas- tel de cărți – și apoi unde aș fi ajuns ? El ce-ar fi spus ?

Mai bine cedez acum, mi-am zis, decât să apuc o nouă zi în care să jonglez cu toate hotărârile mele fantasmagorice de a *încerca și altă dată.*

Nu, mai bine să nu afle niciodată. Cu asta mă puteam împăca. Și puteam să mă împac pentru totdeauna. Nici măcar nu m-a surprins cât de ușor mi-a fost să accept.

Și totuși, din senin, erupea între noi câte un moment de tandrețe atât de neașteptat, încât cuvintele pe care tânjeam să i le spun aproape că îmi scăpau printre buze. Erau momen- tele șortului de baie verde, așa le spuneam – chiar și după ce teoria mea despre culori a fost contrazisă în

totalitate și nu-mi dădea deloc siguranța că pot să mă aștept la bunătate în zilele „albastre“ sau să fiu în alertă în cele „roșii“.

Muzica era un subiect ușor de abordat, mai ales când mă așezam la pian. Sau când el voia să cânt ceva în maniera lui cutare. Îi plăcea când combinam doi, trei, chiar și patru compozitori, amestecați în aceeași piesă, și apoi veneam cu transcripția mea. Într-o zi Chiara a început să fredoneze un șlagăr la modă și deodată, pentru că era o zi cu vânt și nimeni n-avea de gând să se ducă la plajă sau măcar să stea în curte, prietenii noștri s-au strâns în camera de zi, în jurul pianului, în timp ce eu improvizam o variațiune în stil Brahms a unui interpretări mozartiene a melodiei cu pricina.

— Cum reușești să faci asta ? m-a întrebat într-o dimi- neață, în timp ce stătea lungit în paradis.

— Uneori singurul mod de a înțelege un artist e să te îmbraci cu hainele lui, să pătrunzi în mintea lui. Apoi restul vine de la sine.

Vorbeam iarăși despre cărți. Arareori vorbisem despre cărți cu altcineva decât tata.

Sau vorbeam despre muzică, despre filosofii presocratici, despre facultățile din S.U.A.

Sau apărea Vimini.

Prima oară când ne-a invadat diminețile a fost exact când cântasem o variațiune la ultimele variațiuni ale lui Brahms pe o temă de Händel.

Vocea ei a spart căldura intensă a dimineții târzii :

— Ce faci ?

— Lucrez, i-am răspuns.

Oliver, care stătea pe burtă pe marginea piscinei, a ridi- cat privirea. Printre omoplați i se scurgea o dâră de trans- pirație.

— Și eu la fel, a zis când ea s-a întors pe călcâie și i-a adresat aceeași întrebare.

— Stăteați de vorbă, nu lucrați.

— E totuna.

— Aș vrea și eu să pot să lucrez. Dar nimeni nu-mi dă nimic de făcut.

Oliver, care nu o mai văzuse pe Vimini până atunci, s-a uitat înspre mine, complet neajutorat, cu aerul că nu știe regulile după care se poartă astfel de conversații.

— Oliver, ea e Vimini, vecina noastră de alături.

Ea i-a întins mâna și el i-a strâns-o.

— Vimini și eu suntem născuți în aceeași zi, dar ea are zece ani. De asemenea, Vimini e un geniu. Nu-i adevărat că ești un geniu, Vimini ?

— Așa se zice, dar mie mi se pare că s-ar putea să nu fiu.

— De ce spui asta ? a întrebat-o Oliver, încercând să-i vorbească de la egal la egal.

— Ar fi de prost gust ca natura să mă fi făcut genială.

Oliver s-a arătat din cale afară de mirat.

— Poftim ?

— Nu știe, nu-i așa ? m-a întrebat ea de față cu el.

Am dat din cap că nu.

— Mi s-a spus că s-ar putea să nu trăiesc mult.

— De ce vorbești așa ?

Era pur și simplu înmărmurit.

— De unde știi ?

— Toată lumea știe. Pentru că am leucemie.

— Dar ești așa de frumoasă, pari atât de sănătoasă, ești așa de isteață, a protestat el.

— Cum spuneam : o glumă proastă.

Lui Oliver, care se ridicase în genunchi pe iarbă, i-a căzut pur și simplu cartea din mâini.

— Poate vii într-o zi pe la noi ca să-mi citești, i-a zis ea. Sunt tare drăguță – și tu pari la fel de drăguț. Bine, la reve- dere !

S-a suit pe gard.

— Și scuze dacă v-am speriat... bine...

Aproape că vedeai, la propriu, cum încerca să retragă metafora neinspirat aleasă.

Dacă muzica nu reușise deja să ne apropie în ziua aceea, cel puțin vreme de câteva ore, apariția lui Vimini a făcut-o.

Am vorbit despre ea toată după-amiaza. Nu a trebuit să caut nimic de spus. A vorbit și a întrebat mai mult el. Era fermecat. Măcar de data asta subiectul discuției nu mai eram eu.

În curând au devenit prieteni. Ea apărea întotdeauna dimineața, după ce el se întorcea de la jogging sau de la înot, și mergeau împreună până la portiță, apoi coborau cu cea mai mare grijă treptele și se îndreptau spre una dintre stâncile uriașe, unde se așezau și stăteau de vorbă până la micul dejun. Nu mai văzusem niciodată o prietenie atât de frumoasă sau atât de intensă. Nu am fost niciodată gelos pe ea și nimeni – eu în nici un caz – nu a îndrăznit să se bage între ei sau să tragă cu urechea la ce își spuneau. Nu o să uit niciodată cum ea îi întindea mâna după ce deschi- deau poarta care

dădea înspre treptele ce duceau la stânci. Arareori se aventura așa departe dacă nu era însoțită de cineva mai mare.

Când privesc în urmă la vara aceea, nu reușesc să refac succesiunea evenimentelor. Sunt câteva scene cheie. Altfel, nu-mi amintesc decât momentele repetitive. Ritualul dimineții, înainte și după micul dejun : Oliver întins pe iarbă sau la marginea piscinei, eu la masa mea. Apoi înotul și alergatul. Apoi el încălecând pe bicicletă și plecând în oraș ca să se vadă cu traducătoarea. Prânzul luat la mesele mari și umbrite din cealaltă grădină sau în casă, acompaniați mereu de unul sau doi musafiri, care urmau să îndure corvoada de la cină. Orele după-amiezii, splendide și opulente, soare și liniște din abundență.

Apoi mai sunt scenele cu rămășițe și frânturi din verile anterioare : tata întrebându-se întotdeauna cum mi-am folo- sit timpul și de ce sunt în permanență singur, mama împin- gându-mă de la spate să-mi găsesc prieteni noi dacă cei vechi nu-mi mai stârnesc interesul, dar, mai presus de orice, să nu-mi mai fac veacul pe acasă, cărți, cărți, cărți, mereu cărți, cânt prea mult timp la chitară, și amândoi implo- rându-mă să joc mai mult tenis, să ies seara la dans, să cunosc lume, să descopăr pe propria-mi piele de ce în viață ai nevoie de cei din jur și de ce ceilalți nu sunt doar niște corpuri străine pe lângă care te strecori. Fă lucruri nebunești dacă trebuie, îmi spuneau în timp ce-și băgau mereu nasul în viața mea, încercând să găsească semnele enigmatice și grăitoare ale unei decepții pe care atât el, cât și ea, în felul lor stângaci, invaziv și plin de devoțiune, ar fi vrut s-o vin- dece imediat, de parcă eram un soldat care se rătăcise în grădina lor și avea nevoie să-i fie cusută rana fără întârziere, altfel ar fi murit. Poți să vorbești oricând cu mine. Am fost și eu de vârsta ta. Așa obișnuia să-mi spună tata. Lucrurile pe care le simți și pe care crezi că numai tu le-ai simțit, crede-mă, le-am trăit, le-am suferit și eu pe toate, și nu doar o dată – peste unele nu am trecut niciodată, în privința altora sunt la fel de ignorant cum ești tu acum, și totuși cunosc fiecare meandră, fiecare vamă, fiecare cămăruță a inimii omenești.

Mai sunt și alte scene : liniștea din timpul siestei – unii trăgeau un pui de somn, alții lucrau, alții citeau. Lumea întreagă se tolănea la umbra unor semitonuri înăbușite. Ore paradisiace, când vocile din lumea de dincolo de

casa noas- tră se cerneau atât din fin, încât eram sigur că ațipisem. Apoi tenisul de după-amiază. Dușul și cocteilurile. Așteptarea cinei. Alți musafiri. Cina. Al doilea drum al lui până la traducătoare. Plimbarea în oraș și întoarcerea acasă la ore târzii, uneori singur, alteori cu prieteni.

Apoi vin excepțiile : după-amiaza furtunoasă când am stat în camera de zi, ascultând muzică și zgomotul grindi- nei care răpăia în toate geamurile din casă. Luminile s-au stins, muzica s-a oprit și nu ne-a rămas decât să ne uităm unii la alții. O mătușă care sporovăia despre anii îngrozitori petrecuți în St. Louis, Missouri, pe care îl pronunța *San Lui*, mama luând urma aromei de ceai Earl Grey și, în fundal, tocmai din bucătăria de la parter, vocea lui Manfredi și a Mafaldei – șoaptele răzlețe ale unui cuplu care se ciondănea cu șușoteli zgomotoase. În ploaie, silueta zveltă, acoperită de-o pelerină și o glugă, a grădinarului care se lupta cu stihiile, smulgând mereu buruieni, chiar și când turna cu găleata, tata făcându-i semne cu mâinile de la geamul din camera de zi, intră în casă, Anchise, intră în casă.

— Omul ăsta pur și simplu mă sperie, zicea mătușa.

— Sperietoarea asta are o inimă de aur, zicea tata.

Dar toate orele astea erau electrizate de teamă, de parcă teama era o stafie care mă bântuia sau o pasăre ciudată, rătăcită, rămasă prizonieră în orășelul nostru, a cărei aripă plină de funingine împestrița orice vietate cu niște stropi care nu mai pot fi curățați nicicând. Nu știu de ce mă temeam, nici de ce eram atât de îngrijorat și nici de ce acest lucru care-mi putea provoca atât de lesne panică mi se părea une- ori că se simte ca o speranță și, precum speranța în cele mai negre momente, îmi aducea multă bucurie, o bucurie ireală, o bucurie cu un laț în jurul ei. Felul în care îmi bubuia inima când îl vedeam pe neașteptate mă speria și, deopotrivă, mă încânta. Mi-era teamă când apărea, teamă când nu apărea, teamă când se uita la mine și aproape groază când nu o făcea. În cele din urmă tot chinul ăsta a început să mă epuizeze, cădeam lat de oboseală în după-amiezile zăpușitoare, adormeam pe canapeaua din camera de zi și, deși încă visam, știam exact cine era în cameră, cine a intrat și a ieșit în vârful picioarelor, cine stătea locului, cine se uita la mine și cât, cine încerca să ia ziarul fără să-l foșnească prea mult, ca mai apoi să renunțe și să caute doar ce filme rulează diseară, ca să știe dacă să mă trezească sau nu.

Frica nu dispărea niciodată. Mă trezeam cu ea, vegheam asupra ei când se transforma în bucuria de a-l auzi la duș dimineața și știam că o să coboare să ia micul dejun cu noi, ca mai apoi să se năruie când, în loc să bea o cafea, trecea ca fulgerul prin casă și se apuca imediat să lucreze în gră- dină. Până la prânz chinul de-a aștepta să-mi adreseze un cuvânt devenea de neîndurat. Știam că peste vreo oră și ceva mă așteaptă canapeaua. Mă uram pentru că mă simțeam atât de nefericit, atât de complet invizibil, atât de îndrăgos- tit, atât de necopt. Doar zi ceva, Oliver, atinge-mă și-atât. Uită-te la mine suficient timp și privește cum lacrimile îmi inundă ochii. Bate la ușa mea noaptea și vezi dacă nu cumva am lăsat-o întredeschisă pentru tine. Pășește înăuntru. E-ntot- deauna loc în patul meu.

Cel mai tare mă temeam de zilele când nu-l vedeam mai multe ore în șir – după-amiezi și seri întregi, uneori fără să știu unde fusese. Se întâmpla doar să-l văd traversând *piazzetta* sau stând de vorbă cu oameni pe care nu-i cunoșteam. Dar nu conta, pentru că în mica *piazzetta* unde se strângea lumea la ora închiderii arareori îmi arunca și o a doua privire și mă saluta cu o înclinare imperceptibilă a capului, care era posibil să nu-mi fi fost adresată atât mie, cât tatălui meu, al cărui copil se întâmpla să fiu.

Părinții mei, în special tata, nici că puteau fi mai încântați de el. Oliver lucra mai bine decât majoritatea rezidenților noștri de peste vară. Îl ajuta să-și pună în ordine hârtiile, se ocupa de mare parte din corespondența lui cu străină- tatea și, evident, progresa cu propria lui carte. Ce făcea în viața lui privată și în timpul liber era treaba lui – „Dacă tinerii sunt obligați să meargă la trap, atunci cine o să mai alerge în galop ?“ era zicala francă a tatei. În casa noastră Oliver nu putea greși cu nimic.

Cum părinții mei nu acordau deloc atenție absențelor lui, mi-am zis că e mai precaut să nu arăt niciodată că îmi provocau o stare de neliniște. Pomeneam că e plecat numai când unul dintre ei se întreba pe unde o fi și încercam să mă prefac la fel de surprins ca ei. A, da, lipsește de ceva vreme. Nu, n-am nici o idee. Și trebuia să-mi dau silința să nu par nici din cale-afară de surprins, pentru c-ar fi putut suna fals și i-ar fi avertizat cu privire la ceea ce mă consuma pe dinăuntru. Recunoșteau înșelătoria la prima vedere. Mă mira că încă nu o făcuseră. Îmi spuseseră întotdeauna că *mă atașez prea ușor* de oameni. Totuși abia în vara aceea mi-am dat în sfârșit seama ce

voiau să spună. Evident, se mai întâmplase și înainte și probabil că observaseră porni- rea mea încă de când eram prea mic ca să înțeleg ceva. Lansasem semnale de alarmă care le tulburaseră viețile. Își făceau griji pentru mine. Eu știam că grijile lor sunt îndreptățite. Speram doar că nu o să afle cât de departe ajunsese situația de acum față de grijile lor obișnuite. Știam că nu bănuiesc nimic și asta mă necăjea – deși, pe de altă parte, nici n-aș fi vrut să știe. Asta îmi dădea de înțeles că, dacă nu mai pot fi citit cu ușurință și sunt capabil să disi- mulez atât de mult din viața mea, atunci înseamnă că în cele din urmă sunt în siguranță față de ei, ca și față de el – dar cu ce preț ? Și oare chiar voiam să fiu în siguranță față de oricine ?

Nu aveam cu cine să stau de vorbă. Cui puteam să-i povestesc ? Mafaldei ? Ar pleca de la noi imediat. Mătușii mele ? Probabil că le-ar spune tuturor. Marziei ? Chiarei ? Prietenilor ? M-ar părăsi într-o secundă. Verișoarelor mele, când veneau în vizită ? Niciodată. Tata avea o gândire foarte liberală – dar oare și pe subiectul ăsta ? Cui altcuiva ? Să-i scriu unuia dintre profesorii mei ? Să mă duc la medic ? Să spun că am nevoie de un psihiatru ? Să-i zic lui Oliver ?

Să-i zic lui Oliver. Nu am cui altcuiva să-i povestesc, Oliver, așa că mă tem că va trebui să fii tu acela...

Într-o după-amiază, când casa era pustie, am urcat în camera lui. Știam că e plecat. Am deschis dulapul și, dat fiind că, atunci când nu găzduia rezidenți, ăsta era dormi- torul meu, m-am prefăcut că umblu după ceva ce uitasem într-unul din sertarele de jos. Plănuisem să-i cotrobăi prin hârtii, dar în clipa când am deschis ușa, l-am văzut. Atârnat de un umeraș, stătea șortul de baie roșu pe care-l purtase de dimineață. Nu înotase cu el, de-aia era acolo și nu pe balcon, la uscat. L-am luat în mână. În viața mea nu-mi băgasem nasul în lucrurile personale ale cuiva. Am dus șortul la față, apoi mi-am frecat obrajii de interiorul lui, ca și cum *eu* încercam să mă cuibăresc în el și să mă pierd printre cute. Deci așa miroase când nu are corpul uns cu loțiune de plajă, așa miroase, așa miroase, îmi tot repetam, căutând pe dinăuntru ceva și mai personal decât mirosul lui, sărutându-i apoi fiecare colț, aproape dorindu-mi să găsesc un fir de păr, orice, dorindu-mi să îl ling, să îl bag în gură cu totul și, dacă aș putea, să-l

fur, să-l țin la mine pentru totdeauna, nelăsând-o pe Mafalda să-l mai spele vreo- dată, să revin la el în lunile de iarnă petrecute acasă și, adulmecându-l, să-l readuc la viață pe el, la fel de gol cum e în clipa asta. Mânat de un impuls de moment, mi-am scos șortul și am început să mi-l pun pe al lui. Știam ce vreau și o voiam cu genul acela de extaz și beatitudine care îi face pe oameni să-și asume riscuri pe care altfel nu și le-ar asuma în veci, nici cu o grămadă de alcool în organism. Voiam să ejaculez în slipul lui și să las dovada acolo, ca s-o găsească. Și atunci mi-a venit o idee și mai nebunească. Am dat la o parte cuvertura de pe pat, mi-am scos șortul lui și m-am ghemuit gol între cearșafuri. Lasă-l să mă găsească așa – o să fac față cumva, într-un fel sau altul. Am recunoscut senzația de atingere pe care ți-o dăruia patul. Patul meu. Dar peste tot în jur era mirosul lui, robust și îngăduitor, precum par- fumul ciudat care-mi învăluise brusc trupul când un bărbat în vârstă care s-a întâmplat să stea lângă mine în templu de Iom Kipur și-a pus tallitul peste capul meu, sub care am dispărut cu totul și apoi am renăscut, unit de-acum cu un popor împrăștiat pe veci prin lume, dar care din când în când se regăsește când o ființă și încă o ființă se învelesc împreună cu aceeași bucată de pânză. Mi-am pus perna lui pe față, am sărutat-o cu sălbăticie și, strângându-mi picioa- rele menghină în jurul ei, i-am spus ce nu aveam curaj să spun nimănui altcuiva pe lumea asta. Apoi i-am spus lui ce-mi doream. A durat mai puțin de un minut.

Secretul îmi părăsise trupul. Și ce dacă vedea ? Și ce dacă mă prindea ? Și ce dacă, și ce dacă, și ce dacă ?

Pe drumul de la camera lui la a mea, m-am întrebat dacă aș mai fi vreodată suficient de nesăbuit cât să încerc același lucru.

În seara respectivă m-am surprins ținând cu mare atenție evidența locurilor unde se afla în casă toată lumea. Dorința infamă m-a cotropit mai curând decât îmi imaginasem. Nu m-ar fi costat nimic să mă furișez iar la etaj.

Într-o seară, pe când citeam în biblioteca tatălui meu, am dat peste povestea unui cavaler tânăr și frumos, îndră- gostit nebunește de o prințesă. Și ea e îndrăgostită de el, deși nu pare să fie pe deplin conștientă de asta și, în pofida prieteniei care înflorește între ei sau, poate, tocmai din cauza acesteia, cavalerul se trezește că e atât de dezarmat și de amuțit din pricina francheței ei prohibitive, încât e cu totul incapabil să aducă în

discuție subiectul iubirii pe care i-o poartă. Într-o zi el o întreabă fără ocolișuri :

— E mai bine să mărturisești sau să mori ?

Eu nu avusesem niciodată curajul să pun o asemenea întrebare.

Însă ce mărturisisem în perna lui mi-a arătat că, cel puțin preț de o clipă, făcusem o repetiție a adevărului, îl scosesem

 la lumină, că de fapt îmi făcuse plăcere să-l rostesc și, dacă s-ar fi întâmplat să treacă pe lângă mine chiar în momentul când murmuram lucruri pe care n-aș fi îndrăznit să mi le spun nici în oglindă, nu m-ar fi deranjat, nu mi-ar fi păsat – lasă-l să știe, lasă-l să vadă, lasă-l să mă judece dacă vrea – doar nu spune lumii întregi – chiar dacă pentru mine acum tu ești lumea întreagă, chiar dacă în ochii tăi se citește o lume de groază și dispreț. Privirea aia a ta oțelită, Oliver... prefer să mor decât s-o înfrunt după ce ți-am spus.

PARTEA A II-A

Dâmbul lui Monet

Spre sfârșitul lui iulie lucrurile au atins în sfârșit punctul critic. Mi-era clar că după Chiara urmase o succesiune de *cotte*-uri, amoruri, mini-amoruri, aventuri de-o noapte, flir- turi și cine mai știe ce. Pentru mine toate se reduceau la un singur lucru : pula lui umblase peste tot în B. Toate fetele puseseră mâna pe ea. Trecuse prin cine știe câte vagine, prin cine știe câte guri. Tabloul mă amuza. Nu m-a deranjat nicio- dată să mi-l imaginez între picioarele unei fete întinse cu fața spre el, cu umerii lui lați, bronzați și lucioși mișcându-se în sus și-n jos, așa cum mi-l imaginasem în după-amiaza în care și eu mi-am încolăcit picioarele în jurul pernei lui.

Era de ajuns să-i privesc umerii când se întâmpla să-și recitească manuscrisul în paradisul lui ca să mă întreb unde adăstaseră noaptea trecută. Cât de liberă și de lipsită de efort era mișcarea omoplaților când își schimba poziția, cât de nechibzuit captau ei razele soarelui ! Oare pentru femeia care

s-a întins sub el ieri-noapte și a mușcat din el au avut gustul mării ? Sau al loțiunii lui de plajă ? Sau al mirosului care s-a eliberat din cearșafuri când m-am strecurat în patul lui ?

Cât aș fi vrut să am și eu asemenea umeri ! Poate că n-aș mai tânji după ei dacă i-aș avea ?

Muvi star.

Voiam să fiu ca el ? Voiam să fiu el ? Sau numai să îl am ? Sau „a fi“ și „a avea“ sunt niște verbe complet nelalocul lor în ghemul încâlcit al dorinței, unde a avea trupul cuiva pe care-l atingi și a fi acel cineva pe care tânjim să-l atingem sunt unul și același lucru, doar maluri opuse ale unui râu care trece de la noi la ei, înapoi la noi, după care se întoarce iar la ei, într-o curgere perpetuă în care camerele inimii, ca și trapele dorinței, tunelurile timpului și sertarul cu com- partimente secrete pe care-l numim identitate, împăr tășesc o logică derutantă, potrivit căreia cea mai scurtă distanță dintre viața reală și viața netrăită, dintre cine suntem și ce dorim, e o scară în spirală, proiectată cu cruzimea diabolică a lui M.C. Escher ? Când ne despărțiseră, pe tine de mine, Oliver ? Și de ce eu știam, și de ce tu nu știai ? Oare îmi doresc trupul tău când mă imaginez noapte de noapte stând lungit lângă el sau îmi doresc să mă strecor în el și să-l ocup ca și cum ar fi al meu, cum s-a întâmplat când mi-am pus pe mine șortul tău și-apoi l-am dat jos, jinduind în tot acest timp, mai presus de orice mi-am dorit vreodată, să te simt strecurându-te în mine ca și când corpul meu ar fi șortul tău de baie, casa ta ? Tu în mine, eu în tine...

Apoi a venit ziua Z. Eram în grădină și îi vorbeam des- pre povestirea pe care tocmai o terminasem de citit.

— Despre cavalerul care nu știe dacă să mărturisească sau să moară. Mi-ai zis deja.

Evident, o mai pomenisem și uitasem.

— Da.

— Ei bine, o face sau nu ?

— E mai bine să mărturisești, îi spune ea. Dar e deja pusă în gardă. Simte că undeva e o capcană.

— Deci el mărturisește ?

— Nu, se eschivează.

— Nu mă mir㠄.

Era chiar după micul dejun. Nici unul dintre noi nu avea chef de muncă în ziua aia.

— Auzi, trebuie să iau ceva din oraș.

Ceva însemna întotdeauna ultimele pagini de la tradu- cătoare.

— Plec acum, dacă nu te deranjează.

Apoi a rămas tăcut preț de câteva clipe.

— Ba nu, hai să mergem împreună.

— Acum ?

Ce cred că mi-a venit să spun a fost : „Vorbești serios ?“.

— De ce, ai altceva mai bun de făcut ?

— Nu.

— Atunci să mergem.

Și-a pus câteva foi în rucsacul verde și ponosit, după care și l-a aruncat peste umeri.

De la ultimele drumuri cu bicicleta până la B., nu mă mai rugase să merg nicăieri cu el.

Mi-am pus deoparte stiloul, am închis caietul cu parti- turi, am așezat un pahar de limonadă pe jumătate plin peste foi și am fost gata de plecare.

În drum spre șopron, am trecut pe lângă garaj.

Ca de obicei, Manfredi, soțul Mafaldei, se certa cu Anchise. De data asta îl acuza că îneacă roșiile în prea multă apă, ceea ce e complet greșit, pentru că așa cresc prea repede.

— O să fie făinoase, s-a plâns el.

— Știi ceva ? Eu mă ocup de roșii, tu, de condus mașina și toată lumea e mulțumită.

— Nu înțelegi ! Pe vremea mea mutai roșiile la un moment dat dintr-un loc în altul, apoi repetai mișcarea și plantai busuioc undeva în apropiere. Dar, sigur, voi, care ați făcut armata, le știți pe toate !

— Ai dreptate.

Anchise îl ignora.

— Bineînțeles că am dreptate. Nici nu-i de mirare că nu te-au păstrat în armată.

— Așa e. Nu m-au păstrat în armată.

Ne-au salutat amândoi. Grădinarul i-a dat bicicleta lui Oliver.

— I-am îndreptat aseară roata și am avut ceva de furcă la ea. Ți-am umflat un pic și cauciucurile.

Șoferul nici c-ar fi putut fi mai călcat pe coadă.

— De-acum încolo eu repar roțile, tu te ocupi de roșii, a zis soțul ofuscat.

Anchise a zâmbit fals și Oliver i-a răspuns tot cu un zâmbet.

Când am ajuns pe aleea cu chiparoși care ieșea la drumul spre oraș, l-am întrebat pe Oliver :

— Nu te sperie ?

— Cine ?

— Anchise.

— Nu. De ce ? Am căzut alaltăieri pe drumul de întoar- cere și m-am julit destul de rău. Anchise a insistat să mă ungă cu niște fierturi vrăjitorești. Mai mult, mi-a reparat și bicicleta.

Ținând o mână pe ghidon, și-a ridicat cămașa și a dez- velit o zgârietură enormă și o vânătaie pe partea stângă.

— Tot mă sperie, am zis, repetând verdictul mătușii mele.

— E doar un suflet pierdut, pe bune.

I-aș fi atins, alintat, iubit zgârietura aia.

Pe drum am observat că Oliver trăgea de timp. Nu etala graba lui obișnuită, nu accelera, nu urca dealul cu zelul lui de sportiv, cum făcea de obicei. Nu părea nici să se grăbească să se întoarcă la manuscris, să li se alăture prietenilor pe plajă sau, cum se întâmpla îndeobște, să mă expedieze. Poate că nu avea nimic mai bun de făcut. Ăsta era momen- tul meu în *paradis* și, așa tânăr cum eram, știam că nu o să dureze și că ar trebui să mă bucur de el și să-l iau așa cum e, nu să-l stric cu promisiunea mea bezmetică de a ne con- solida prietenia sau de a o duce la alt nivel. Între noi n-o să fie niciodată prietenie, m-am gândit, n-o să fie nimic, doar un minut de grație. *Zwischen Immer und Nie. Zwischen Immer und Nie.* Între întotdeauna și niciodată. Celan.

Când am ajuns în *piazzetta* cu vedere spre mare, Oliver s-a oprit să-și cumpere țigări. Începuse să fumeze Gauloises. Nu mai încercasem niciodată Gauloises și l-am întrebat dacă-mi dă una. A scos un chibrit din cutie, și-a făcut pal- mele căuș aproape de fața mea și mi-a aprins țigara.

— Nu-i rea, așa-i ?

— Nu-i rea deloc.

Țigările astea o să-mi amintească de el, de ziua asta, mi-am spus în sinea mea, dându-mi seama că în mai puțin de o lună o să fie plecat cu bagaje cu tot, dispărut fără urmă.

Atunci cred că a fost prima oară când mi-am îngăduit să fac numărătoarea inversă a zilelor care i-au mai rămas de petrecut în B.

— Uită-te și tu ce priveliște ! a zis în timp ce mergeam agale pe lângă biciclete, prin soarele de prânzișor, spre mar- ginea *piazzettei* care veghea asupra dealurilor ce se rosto- goleau sub noi.

În depărtare, mult mai jos, se deschidea o priveliște mag- nifică a mării, cu doar câteva dungi de spumă brăzdând golful ca niște delfini uriași care taie valurile. Un autobuz minuscul își croia cu greu drum la deal, iar în spatele lui erau niște polițiști pe motociclete, care – se vedea de aici – se plângeau de gazele de eșapament.

— Știi cine se spune că s-a înecat în apropiere, da ? m-a întrebat el.

— Shelley.

— Știi și ce a făcut soția lui, Mary, când i-au găsit cada- vrul ?

— *Cor cordium*, inima inimii, i-am răspuns, referindu-mă la momentul când un prieten a scos inima lui Shelley din flăcările care începuseră să-i mistuie corpul umflat la cere- monia de incinerare de pe plajă.

De ce mă chestiona ?

— E ceva ce nu știi ?

M-am uitat la el. Era momentul meu. Puteam să profit de el sau să-l irosesc, dar, în orice caz, știam că nu pot să-l las să treacă. Sau puteam să savurez în continuare compli- mentul – ca mai apoi să regret tot restul cât oi trăi. Atunci a fost, probabil, prima oară în viața mea când am vorbit cu un adult

fără să plănuiesc ceva din ce urma să spun. Eram prea emoționat ca să planific orice.

— Nu știu nimic, Oliver. Nimic, pur și simplu nimic.

— Știi mai multe decât toți oamenii de pe-aici.

De ce răspundea la tonul meu aproape tragic cu măgu- liri afabile și simpliste ?

— Nici n-ai idee cât de puțin știu despre lucrurile care contează cu adevărat.

Călcam apa, încercând să nu mă înec, dar nici să mă salvez înotând până la un loc sigur, ci doar să rămân pe loc, pentru că, iată, adevărul ieșise la suprafață. Chiar dacă nu puteam să-l rostesc și nici măcar să-l insinuez, puteam să jur că era undeva aproape, așa cum ai spune despre un lănțișor pe care tocmai l-ai pierdut în timp ce înotai – simți că e pe undeva prin preajmă. De-ar ști, de-ar ști măcar că îi dădeam toate șansele posibile să adune unu cu unu și să obțină un rezultat mai mare ca infinitul.

Dar dacă înțelegea, atunci probabil că o bănuia dinainte și, dacă o bănuia, ar fi ajuns acolo înaintea mea, privindu-mă de pe alt drum, unul paralel, cu privirea lui oțelită, ostilă, sticloasă, tăioasă și atotștiutoare.

Pesemne că a intuit ceva, deși numai Dumnezeu știe ce. Poate că încerca să nu pară prea șocat.

— Ce lucruri care contează ?

Era nesincer sau viclean ?

— Știi ce lucruri. De-acum *tu* , dintre toți oamenii, ar trebui să știi.

Tăcere.

— De ce îmi spui toate astea ?

— Pentru că am crezut că trebuie să afli.

— Pentru că ai crezut că trebuie să aflu.

Mi-a îngânat cuvintele gânditor, încercând să le absoarbă înțelesul deplin, să le analizeze, și repetându-le ca să tragă de timp. Fierul, mi-am dat eu seama, se înroșea ca para focului.

— Pentru că vreau să afli *tu* ! am izbucnit. Pentru că nu pot spune asta nimănui în afară de tine.

Gata, o spusesem.

Avea vreun sens ce spuneam ?

Eram pe punctul de a întrerupe conversația și de a o duce în altă direcție, spunând ceva despre mare și despre vremea de mâine și dacă ar fi o idee bună să mergem cu barca până în E., așa cum tot promite tata în fiecare an pe vremea asta.

Dar, spre meritul lui, nu m-a slăbit din strânsoare.

— Îți dai seama ce spui ?

De data asta am privit spre largul mării și, pe un ton vag și obosit, care era ultima mea diversiune, ultima mea aco- perire, ultima mea scăpare, i-am răspuns :

— Da, îmi dau seama ce spun și să nu interpretezi greșit nici o *silabă*. Doar că nu sunt foarte priceput la vorbe. Oricum, ești bine-venit să nu mai vorbești niciodată cu mine.

— Stai ! Spui ce cred eu că spui ?

— Daa !

Acum, că dădusem cărțile pe față, puteam să iau aerul relaxat și ușor exasperat cu care un infractor care s-a predat poliției mărturisește a nu știu câta oară altui polițist cum a jefuit el magazinul.

— Așteaptă-mă aici, trebuie să dau o fugă până sus ca să iau niște hârtii. Nu pleca.

L-am privit cu un zâmbet încrezător.

— Știi foarte bine că nu plec nicăieri.

Dacă nici asta nu-i încă o formă de a recunoaște, atunci ce e ? mi-am spus în sinea mea.

În timp ce așteptam, am luat ambele biciclete și le-am dus spre monumentul dedicat tinerilor din oraș căzuți în bătălia de pe Piave din Primul Război Mondial. Toate orășelele din Italia au astfel de monumente. În apropiere tocmai opri- seră două autobuze mici din care coborau călători – femei în vârstă de prin satele învecinate, care veneau în oraș la cumpărături. Niște bătrâni, majoritatea bărbați, îmbrăcați în costume vechi, ponosite și decolorate de soare, stăteau de jur împrejurul piațetei pe niște scăunele șubrede de nuiele sau pe bănci de parc. M-am întrebat câți dintre oamenii de aici și-i amintesc pe tinerii pe care i-au pierdut pe râul Piave. Ar trebui să ai azi cel puțin optzeci de ani ca să-i fi cunoscut. Și măcar o sută de ani, dacă nu și mai bine, ca să te fi născut înaintea lor. La o sută de ani în mod sigur vei fi învățat să treci peste pierderi și suferințe – sau te bântuie până la sfârșitul sfârșitului ? La o sută de ani frații și surorile uită, fiii uită, cei dragi uită, nimeni nu-și amintește nimic, chiar și cei mai îndurerați uită să-și amintească. Mamele și tații au murit de mult. Își amintește cineva ?

M-a străfulgerat un gând. Oare urmașii mei o să știe ce cuvinte s-au spus azi aici, în *piazzetta* ? O să știe cineva ? Sau se vor dizolva în aer, cum am descoperit că-și dorea o parte din mine ? Oare o să afle cât de aproape de buza pră- pastiei a fost soarta lor în această zi și în această *piazzetta* ? M-a amuzat ideea și mi-a oferit distanța necesară ca să pot înfrunta restul zilei.

Peste treizeci, patruzeci de ani o să mă întorc aici și o să-mi reamintesc discuția pe care știam prea bine că n-o s-o uit niciodată, oricât s-ar putea să-mi doresc asta într-o bună zi. Aș veni cu soția mea, cu copiii, și le-aș arăta locurile ce merită văzute, golful, cafenelele din zonă, Le Danzing și Grand Hotel. Apoi aș rămâne și aș ruga statuia, scaunele cu spătar din nuiele și mesele șubrede de lemn să-mi aducă aminte de cineva pe nume Oliver.

Când s-a întors, primul lucru pe care l-a spus a fost :

— Idioata de Milani a încurcat paginile și acum trebuie să dactilografieze din nou tot textul, așa că nu am nimic de lucru în după-amiaza asta, ceea ce mă întârzie o zi întreagă.

Era rândul lui să caute scuze ca să evite subiectul. Puteam foarte ușor să-l las să iasă din laț dacă o voia. Puteam vorbi despre mare, despre râul Piave sau despre Heraclit : „M-am căutat pe mine însumi“. Sau : „Armonia ascunsă valorează mai mult decât armonia vizibilă“. Sau : „Naturii lucrurilor îi place să rămână ascunsă“. Dacă nu, mai era și excursia până în E., despre care discutam deja de câteva zile. Plus ansamblul de muzică de cameră care urma să vină cât de curând.

Cum mergeam așa, am trecut pe lângă un magazin de unde mama comanda mereu flori. Când eram copil, îmi plăcea să mă uit la vitrina imensă, pe care se prelingea per- petuu o perdea de apă într-o curgere extrem de lină, dându-i magazinului o aură fermecată și misterioasă, ce-mi amintea de felul în care, în multe filme, imaginea de pe ecran se începe șoează, anunțând că urmează să intervină un flashback.

— Mai bine nu spuneam nimic, am zis în cele din urmă.

Am știut din clipa în care am vorbit că spărsesem vraja fragilă dintre noi.

— O să mă prefac că nici n-ai spus, a continuat el.

Ei bine, la abordarea asta nu mă așteptam de la cineva atât de împăcat cu lumea. Nu auzisem niciodată o asemenea frază la noi acasă.

— Asta înseamnă că ne vorbim în continuare – sau nu prea ?

S-a gândit un pic.

— Uite, zău că nu putem discuta despre astfel de lucruri. Pur și simplu nu putem.

Și-a aruncat geanta pe umăr și am luat-o la vale.

În urmă cu cincisprezece minute treceam prin chinurile iadului, cu fiecare terminație nervoasă, fiecare emoție julită, călcată în picioare, strivită ca în piua Mafaldei, toate măci- nate laolaltă până când nu mai puteai deosebi frica de furie și de cel mai neînsemnat fir de dorință. Dar atunci aveam ce să aștept cu nerăbdare. Acum, că dădusem lucrurile în vileag, tăinuirea, rușinea au dispărut, dar odată cu ele s-a dus și urma de speranță nerostită care ținuse totul în viață în ultimele săptămâni.

Acum numai peisajul și vremea îmi mai puteau ridica moralul. Ca și faptul că pedalam împreună pe drumul de țară pustiu, care la ora aceea era numai al nostru și unde soarele începuse să bombardeze peticele de pământ neum- brite. I-am spus să mă urmeze, că o să-i arăt un loc pe care majoritatea turiștilor și străinilor nu l-au văzut niciodată.

— Dacă ai timp, am adăugat, nevrând să par insistent de data asta.

— Am timp.

A rostit cele două cuvinte cu o cadență neimplicată a vocii, ca și cum tactul emfatic din întrebarea mea i se păruse ușor comic. Dar poate că asta era doar o concesie minus- culă, ca să compenseze faptul că nu discutam despre subiec- tul ridicat deja la fileu.

Am cotit și am ieșit de pe drumul principal, apoi ne-am îndreptat spre marginea stâncii.

— Acesta, am zis eu sub forma unui prolog menit să-i mențină treaz interesul, e locul unde venea să picteze Monet.

Crângul era presărat cu palmieri mici și piperniciți și cu măslini cioturoși. Apoi printre copaci, pe o pantă ce cobora până la marginea stâncii, se vedea o movilă umbrită pe alocuri de pini înalți. Mi-am rezemat bicicleta de un copac, a făcut și el același lucru, și i-am arătat drumul care urca spre dâmb.

— Acum uită-te în jur, am spus extrem de încântat, de parcă dezvăluiam ceva mai elocvent decât orice aș fi putut spune în favoarea mea.

Chiar sub picioarele noastre se deschidea un golfuleț domol și mut. Nici un semn de civilizație nicăieri, nici o casă, nici un chei, nici o barcă de pescuit. În depărtare se vedeau, ca întotdeauna, clopotnița de la San Giacomo și, dacă-ți încordai privirea, conturul orașului N., iar undeva mai departe, ceva ce semăna cu casa noastră și vilele învecinate, cea în care locuia Vimini și vila familiei Moreschi, cu cele două fete ale lor, cu care probabil că Oliver se culcase deja, sepa- rat sau împreună, cine știe, cui îi păsa în acest punct.

— Ăsta e locul meu. Doar al meu. Aici vin să citesc. Nu pot să-ți spun câte cărți am citit aici.

— Îți place să fii singur ? m-a întrebat.

— Nu. Nimănui nu-i place să fie singur. Dar am învățat să fac față.

— Mereu ești așa de înțelept ? m-a întrebat.

Urma să adopte un ton condescendent și să-mi facă morală, îngroșând rândurile tuturor celor care-mi spuneau că trebuie să ies mai des, să-mi fac mai mulți prieteni și, după ce-mi fac prieteni, să nu mai fiu atât de egoist cu ei ? Ori era un preambul la rolul lui de psihiatru plus prieten de familie ? Ori îl citeam eu iarăși complet greșit ?

— Nu sunt deloc înțelept. Ți-am spus, nu știu nimic. Știu cărți și știu cum să înșir cuvintele unul după altul – ceea ce nu înseamnă că știu cum să vorbesc despre lucrurile care contează cel mai mult pentru mine.

— Dar, într-un fel, asta faci acum.

— Da, într-un fel. Așa spun eu lucrurile mereu, într-un fel. Uitându-mă departe, în largul mării, ca să nu fiu nevoit să-l privesc, m-am așezat pe iarbă și am observat că stătea pe vine, în vârful picioarelor, la câțiva metri de mine, de parcă era gata în orice clipă să sară ca un arc și să se întoarcă la locul unde ne lăsaserăm bicicletele.

Nu mi-a trecut nici o clipă prin cap că îl adusesem aici nu doar ca să-i arăt mica mea lume, ci și ca să-i cer micii mele lumi să-l primească, astfel încât locul unde veneam în după-amiezile de vară ca să fiu singur să aibă ocazia

să-l cunoască, să-l evalueze, să vadă dacă se potrivește, să-l includă, ca să mă pot întoarce în continuare aici și să pot rememora. Aici obișnuiam să vin ca să evadez din lumea cunoscută și să caut alta, plăsmuită de mine. În esență, îi prezentam rampa mea de lansare. Nu trebuia decât să fac o listă cu toate cărțile pe care le-am citit aici și ar fi aflat pe ce tărâ- muri călătorisem.

— Îmi place felul în care povestești lucruri. De ce te desconsideri atât ?

Am ridicat din umeri. Mă critica pentru că-mi făceam autocritica ?

— Nu știu. Așa că n-o să afli nici tu, presupun.

— Ți-e atât de teamă de ce cred cei din jur ?

Am dat din cap că nu. Numai că nu știam răspunsul. Sau, poate, răspunsul era atât de evident, încât nu trebuia să spun nimic. Tocmai astfel de momente mă făceau să mă simt extrem de vulnerabil, extrem de gol. Presează-mă, emo- ționează-mă și, dacă nu te resping, gata, ai aflat deja cine sunt. Nu, nu aveam ce replică să-i dau. Dar nici nu am făcut vreo mișcare. Impulsul meu era să-l las să plece singur. În ce mă privea, aveam să ajung acasă la timp pentru masa de prânz.

Aștepta ca eu să spun ceva. Se uita fix la mine.

Ocazia asta, îmi spun, e prima în care am îndrăznit să-i întorc privirea. De obicei aruncam o ocheadă, apoi mă uitam în altă parte – mă uitam în altă parte pentru că nu voiam să înot neinvitat în iazul limpede și frumos al ochi- lor lui – și nu așteptam niciodată suficient de mult cât să-mi dau seama dacă măcar eram dorit acolo. Mă uitam în altă parte pentru că mi-era prea teamă să fixez pe cineva cu privirea. Mă uitam în altă parte pentru că nu voiam să mă trădez în nici un fel. Mă uitam în altă parte pentru că nu puteam recunoaște cât de important era el pentru mine. Mă uitam în altă parte pentru că privirea lui oțelită îmi amin- tea de fiecare dată cât de sus era față de mine și cât de jos mă plasam eu. Acum, în liniștea momentului, i-am răspuns privindu-l în ochi, nu ca să-l înfrunt și nici ca să-i arăt că nu mai sunt timid, ci ca să mă predau, să-i spun că, uite, eu ăsta sunt, tu ești ăsta, asta îmi doresc, între noi nu e acum decât adevăr, iar acolo unde există

adevăr, nu există bariere, nici căutături piezișe, iar dacă nu se leagă nimic, hai să nu pretindem niciodată că vreunul dintre noi nu știa ce s-ar putea întâmpla. Nu mai aveam nici o speranță. Și poate că l-am privit lung în ochi pentru că de-acum nu mai aveam ce pierde. L-am privit cu expresia atotștiutoare care spune „te provoc să mă săruți“ a cuiva care te și înfruntă, și fuge, prin unul și același gest.

— Mă pui într-o situație foarte dificilă.

Exista vreo șansă să se refere la privirea noastră lungă ?

Nu am dat înapoi. Nici el. Da, se referea la privirea noas- tră lungă...

— De ce te pun într-o situație dificilă ?

Inima îmi bătea prea repede ca să mai vorbesc coerent. Nici măcar nu mă simțeam rușinat că se vedea cât de tare mă înroșisem. Lasă-l să știe, să știe.

— Pentru că ar fi complet greșit.

— *Ar fi ?* l-am întrebat.

Deci exista o rază de speranță ?

S-a așezat pe iarbă, apoi s-a întins pe spate, cu mâinile încrucișate sub cap, și a privit cerul.

— Da, *ar fi*. N-am de gând să pretind că nu mi-a trecut prin minte.

— Eu aș fi ultimul care o află.

— Ei, bine, mi-a trecut. Iată ! Atunci tu ce credeai că se petrece ?

— Se petrecea ceva ?

Căutam orbește un răspuns.

— Nimic.

M-am mai gândit o dată.

— Nimic, am repetat, ca și cum acel ceva pe care înce- peam vag să-l bănuiesc era atât de amorf, încât puteam lesne să-l împing la loc doar repetând „nimic“ și umplând astfel insuportabilele pauze de tăcere. Nimic.

— Aha, a zis el într-un sfârșit. Ai înțeles greșit, prietene.

În tonul vocii, o condescendență dojenitoare.

— Dacă te face să te simți mai bine, sunt nevoit să mă înfrânez. E timpul să o afli și tu.

— În cel mai bun caz, pot să mă prefac că nu-mi pasă.

— Asta se știa deja de ceva vreme, a răbufnit el imediat.

M-am simțit zdrobit. Toate dățile când crezusem că-l nesocoteam, arătându-i cât de ușor îmi era să-l ignor în grădină, pe balcon, la plajă, el văzuse pur și simplu prin mine și luase mișcarea mea drept un gambit frustrat tipic, cum de fapt și era.

Și tocmai faptul că recunoscuse, ce a părut să deschidă toate stăvilarele dintre noi, mi-a înecat speranțele incipiente. Încotro ne-am fi putut îndrepta din acest punct ? Ce mai era de adăugat ? Și ce se va întâmpla data viitoare când o să ne prefacem că nu ne vorbim, dar nu mai suntem siguri că răceala dintre noi e una de fațadă ?

Am mai stat de vorbă o vreme, apoi conversația s-a stins. Acum, că dăduserăm cărțile pe față, totul suna ca o șuetă superficială.

— Deci aici venea Monet să picteze.

— O să-ți arăt acasă. Avem un album cu reproduceri superbe ale tablourilor pe care le-a pictat aici.

— Da, trebuie să mi-l arăți.

Juca rolul dublurii care te tratează de sus. Detestam lucrul ăsta.

Rezemați fiecare într-un cot, priveam amândoi în zare.

— Ești cel mai norocos pușți din lume, a zis el.

— Nu știi absolut nimic despre viața mea.

L-am lăsat să mediteze la spusele mele. Apoi, poate ca să umplu golul de tăcere care devenea de nesuportat, m-am precipitat și am spus :

— Totuși o mare parte din ea nu e cum trebuie.

— La ce te referi ? La familia ta ?

— Și la ea.

— La faptul că locuiești aici toată vara, că citești singur, că-i întâlnești la cină pe toți hamalii pe care tatăl tău îi culege cine știe de unde ?

Iar se amuza pe seama mea.

Am zâmbit compătimitor. Nu, nu era nici asta.

S-a oprit o clipă.

— Atunci e vorba despre noi.

Nu i-am răspuns.

— Să vedem...

Și, până s-apuc să-mi dau seama, s-a îndreptat șovăielnic spre mine. Eram prea apropiați, mi-am zis, nu mai fusesem niciodată atât de aproape de el, doar în vis sau când și-a făcut mâinile căuș ca să-mi aprind țigara. Dacă și-ar mai apropia urechea doar un pic, mi-ar auzi bătăile inimii. Citisem despre așa ceva în romane, dar nu crezusem că se poate întâmpla aievea – până acum. M-a privit drept în față, ca și cum îi plăcea chipul meu și voia să-l cerceteze, să zăbo- vească asupra lui, apoi mi-a atins buza de jos cu degetul și l-a lăsat să alunece de la stânga la dreapta și de la dreapta la stânga, din nou și din nou, în timp ce eu stăteam întins, privindu-l cum zâmbește într-

un fel care mă făcea să mă tem că acum s-ar putea întâmpla orice și nu ar mai fi cale de întoarcere, că ăsta era modul lui de-a mă ruga și asta era șansa mea să spun nu sau să spun orice și să trag de timp, astfel încât să mai pot totuși să dezbat subiectul cu mine însumi, acum, că s-a ajuns până aici – doar că nu am mai avut timp, pentru că și-a apropiat buzele de gura mea într-un sărut cald, conciliant, gen „ne întâlnim la jumătatea drumului, nu mai departe“, asta până și-a dat seama cât de avid și însetat era sărutul meu. Mi-aș fi dorit să știu să-l calibrez așa ca el, dar pasiunea ne dă libertatea să ne ascun- dem mai mult, iar în momentul acela, pe dâmbul lui Monet, pe cât îmi doream să ascund totul despre mine în acel sărut, pe atât eram de disperat să mă pierd în el, așa cum îți dorești să ți se deschidă pământul sub picioare și să te înghită cu totul.

— Acum te simți mai bine ? m-a întrebat după aceea.

Nu i-am răspuns, ci am ridicat capul și l-am sărutat din nou, aproape sălbatic, nu pentru că eram înflăcărat de pasiune, nici măcar pentru că sărutării lui îi lipsea încă ardoarea pe care o căutam, ci pentru că nu eram sigur că sărutul nostru mă convinsese de ceva legat de mine. În plus, nu eram chiar sigur că îmi produsese atâta plăcere pe cât mă așteptasem și simțeam nevoia să-l testez din nou. Se vede că până și în actul propriu-zis simt nevoia să testez testul. Mintea îmi fugea către cele mai banale lucruri. „Atâta negare ?“ ar fi comentat un discipol freudian de mâna a doua. Mi-am înă- bușit îndoielile cu un sărut și mai violent. Nu voiam pasi- une, nu voiam plăcere. Poate că nici măcar nu voiam să-mi confirm ceva. Și nu voiam vorbe, șuetă, conversație serioasă, discuții pe bicicletă, dezbateri despre cărți, nimic. Doar soa- rele, iarba, din când în când briza mării și mirosul trupului lui, adulmecat direct de pe piept, gât și subsuori. Doar ia-mă, ajută-mă să-mi lepăd învelișul și metamorfozează-mă, până când, precum un personaj din Ovidiu, devin una cu dorința ta carnală – asta îmi doream eu. Leagă-mă la ochi, ține-mă de mână și nu-mi cere să gândesc – faci asta pentru mine ?

Nu știam unde o să ducă toate astea, dar mă predam în fața lui centimetru cu centimetru, iar el pesemne că o știa, pentru că simțeam că păstrează în continuare o distanță între noi. Deși fețele ni se atingeau, trupurile ne stăteau piezișs, destul de îndepărtate. Eram conștient că orice făceam acum,

orice mișcare, putea să tulbure armonia momentului, astfel încât, intuind, probabil, că sărutul nu urma să se repete, am început să testez separarea de final a gurilor noastre și mi-am dat seama imediat, schițând gesturile imperceptibile ce urmau să încheie sărutul, cât de mult îmi doream să nu se termine, cât de mult îmi doream limba lui în gura mea și pe a mea în a lui – pentru că tot ce deveniserăm, după toate săptămânile astea, după toate disputele și izbucnirile și începuturile care au instalat între noi o atmosferă rece, se rezuma la două limbi umede care-și croiau drum una în gura celuilalt. Două limbi și atât, restul erau vorbe. Când am ridicat în cele din urmă un genunchi și am dat să-l îndrept spre el, am știut că rupsesem vraja.

— Cred că ar trebui să plecăm.

— Nu încă.

— Nu putem face asta. Mă cunosc. Până acum am fost cuminți. Ne-am purtat frumos. Nici unul dintre noi n-a făcut nimic de care să-i fie rușine. Hai să lăsăm lucrurile așa. Vreau să fiu cuminte.

— Nu fi ! Nu-mi pasă. Cine-ar putea să afle ?

Într-o pornire izvorâtă din disperare, pe care nu mi-aș fi iertat-o niciodată dacă nu o accepta, am întins mâna și mi-am așezat palma pe șlițul lui. Nu a făcut nici o mișcare. Ar fi trebuit să-mi strecor mâna direct în șort, mi-am spus în sinea mea. Cred că mi-a citit gândurile și, cu o stăpânire de sine remarcabilă, însoțită de un gest foarte delicat, dar și destul de glacial, și-a dus mâna acolo, a lăsat-o să zăbo- vească pe a mea preț de o clipă, apoi, îngemănându-și dege- tele cu ale mele, mi-a ridicat-o.

Între noi s-a așternut un moment de tăcere insuporta- bilă.

— Te-am jignit ?

— Nu face asta.

A sunat oarecum ca „Pe altă dată !“, așa cum îl auzisem prima oară cu săptămâni în urmă – mușcător și abrupt și totodată melancolic, lipsit de

orice inflexiune, fie a bucuriei, fie a pasiunii pe care tocmai o împărtășiserăm. Mi-a dat mâna și m-a ajutat să mă ridic.

Brusc, a făcut o grimasă.

Mi-am amintit de zgârietura de deasupra șoldului.

— Ar trebui să am grijă să nu se infecteze, a zis el.

— O să ne oprim la farmacie pe drumul de întoarcere.

Nu a răspuns. Dar ce duș rece au fost aceste cuvinte ! Au lăsat lumea reală, băgăcioasă, să dea buzna în viețile noas- tre – Anchise, repararea bicicletei, ciondăneala pe tema roșiilor, partitura lăsată în grabă sub un pahar cu limonadă... ce *demult* păreau toate !

Când am plecat de la locul meu, am văzut două micro- buze cu turiști îndreptându-se spre sud, către N. Cred că se apropia ora prânzului.

— Nu o să mai vorbim niciodată, i-am spus în timp ce coboram pe panta interminabilă, cu vântul fluturându-ne prin păr.

— Nu spune asta.

— Știu că așa o să fie. O să pălăvrăgim. Palavre și cu asta, basta. Și chestia amuzantă e că pot să mă obișnuiesc cu asta.

— Rimă involuntară !

Îmi plăcea și felul în care mă taxa.

Două ore mai târziu, la masa de prânz, dovezile că nu o să mă obișnuiesc niciodată se adunau una după alta.

Înainte de desert, în timp ce Mafalda strângea farfuriile de pe masă și toată lumea era atentă la o conversație despre Jacopone da Todi, am simțit un picior gol, cald, atingându-l ca din întâmplare pe al meu.

Mi-am amintit că mai devreme, pe dâmb, ar fi trebuit să profit de ocazie și să-i pipăi pielea tălpilor, ca să văd dacă era atât de fină pe cât mi-o imaginasem. Acum mai aveam o șansă.

Poate că piciorul meu hoinărise și l-a atins pe al lui. Piciorul lui s-a tras înapoi, nu imediat, însă suficient de repede, ca și când așteptase în mod deliberat un interval de timp potrivit, cât să nu lase impresia că se retrage cuprins de panică. Am așteptat și eu câteva secunde și, fără să-mi planific mișcarea, mi-am lăsat piciorul liber să-l caute pe al lui. Tocmai începusem căutarea, când degetul mare a dat deodată de piciorul lui. Piciorul i-a rămas neclintit, ca o corabie de pirați care te lasă să crezi că a navigat la nu știu câte mile depărtare, dar în realitate se ascunde la adăpostul cetii la câteva zeci de picioare, așteptând să atace prin sur- prindere cu prima ocazie. N-am avut vreme să fac nimic, fiindcă, fără nici un avertisment, fără să-mi lase timp să mă apropii tiptil de piciorul lui sau să-i îngăduie piciorului meu să rămână din nou la o distanță sigură, delicat, ușor, pe neașteptate, piciorul lui a urcat pe al meu și a început să-l mângâie, să-l maseze fără astâmpăr, țintuindu-l cu globul neted al călcâiului, lăsându-și pentru câteva clipe greutatea pe el, ca mai apoi să-l despovăreze imediat cu o nouă dez- mierdare a degetelor, și dându-mi de înțeles în tot acest timp că o făcea de dragul amuzamentului și al jocului, pen- tru că era felul lui de a-i lăsa în pom pe hamalii de serviciu, care stăteau chiar vizavi de noi, dar transmițându-mi în același timp că lucrul ăsta n-are nimic de-a face cu ceilalți și o să rămână strict între noi, pentru că ne privea doar pe noi, dar și că n-ar trebui să-i dau o însemnătate mai mare decât are. Mângâierile lui tainice și îndărătnice mi-au dat fiori pe șira spinării. M-a cuprins o buimăceală subită. Nu, nu urma să plâng, nu era un atac de panică, nu era „leșin“ și nici nu-mi venea să ejaculez în șort, deși îmi făcea mare, mare plăcere, mai ales când scobitura piciorului lui se odih- nea pe piciorul meu. Când m-am uitat în farfuria de desert și am văzut prăjitura de ciocolată stropită cu sirop de zmeură, mi s-a părut că cineva turna din ce în ce mai mult sirop roșu și că acesta curgea de deasupra, din tavan, până când mi-am dat brusc seama că șiroia din nasul meu. Am icnit, am făcut repede șervetul ghemotoc și l-am dus la nas, lăsân- du-mi capul pe spate cât puteam de mult.

— *Ghiaccio*, gheață, Mafalda, *per favore*, *presto*, am zis încet, ca să arăt că am control deplin asupra situației. Azi-dimi- neață am fost sus, pe deal. Mi se întâmplă tot timpul, m-am scuzat în fața musafirilor.

A urmat o devălmășie de zgomote în succesiune rapidă, pe măsură ce oamenii intrau și ieșeau grăbiți din sufragerie. Eu închisesem ochii. Revino-ți, îmi spuneam în sinea mea, revino-ți ! Nu-ți lăsa corpul să trădeze tot ce s-a întâmplat.

— A fost vina mea ? m-a întrebat după prânz, când a venit la mine în dormitor.

Nu i-am răspuns.

— Sunt praf, nu-i așa ? am zis.

A zâmbit și nu a spus nici un cuvânt.

— Stai un pic cu mine.

S-a așezat în colțul îndepărtat al patului. Parcă vizita un prieten internat în spital în urma unui accident de vână- toare.

— O să te faci bine, da ?

— Credeam că mi-e bine. O să-mi treacă.

Auzisem prea multe personaje spunând același lucru în prea multe romane. Replica era folosită pentru a-i elibera din laț pe iubiții dezertori, căci așa toată lumea reușea să salveze aparențele. Îi reda demnitatea și curajul celui al cărui paravan fusese complet aruncat în aer.

— Acum te las să te culci.

Vorbe de asistentă grijulie.

În drum spre ieșire, a zis cu tonul pe care ți se spune „Vezi că las lumina aprinsă“ :

— Rămân prin preajmă. Să fii cuminte.

În timp ce încercam să ațipesc, întâmplarea din *piazzetta*, pierdută undeva între monumentul celor căzuți în bătălia de pe Piave și urcușul nostru pe deal, dimpreună cu teama și rușinea și cine știe ce mă mai apăsa, au părut să mă bântuie, aducându-mi în minte vremi și veri îndepărtate, de parcă mersesem cu bicicleta în *piazzetta* înainte de Primul Război Mondial, ca băiețel, și mă întorsesem ca soldat nona- genar și olog, țintuit la pat în dormitorul ăsta ce nici măcar nu era al meu, pentru că dormitorul meu fusese dat unui tânăr care era lumina ochilor mei.

Lumina ochilor mei, mi-am zis, lumina ochilor mei, lumina lumii, asta ești tu, lumina vieții mele. Nu știam ce înseamnă lumina ochilor mei și o parte din mine se întreba de unde oare pescuisem niște cuvinte așa de sforăitoare, dar tocmai astfel de prostii mă făceau să vărs acum lacrimi, lacrimi pe care-mi doream să le înăbuș în perna lui, să-i ude șortul de baie, lacrimi pe care voiam să le atingă cu vârful limbii și să-mi alunge tristețea.

Nu pricepeam de ce își pusese piciorul peste al meu. A fost un avans sau un gest bine intenționat de solidaritate și cama- raderie, precum acel masaj amical cu îmbrățișare, un ghiont în joacă între doi iubiți care nu se mai culcă unul cu altul, dar au hotărât să rămână prieteni și să mai iasă din când în când împreună la un film ? Însemna oare „Nu am uitat, o să rămână între noi de-a pururi, chiar dacă nu o să iasă nimic de-aici“ ?

Voiam să fug de-acasă. Voiam să vină toamna mai repede și să fiu cât mai departe posibil. Să plec din orașul nostru, cu seratele stupide din Le Danzing și cu tinerii lui stupizi, cu care nimeni întreg la cap nu s-ar împrieteni. Să-i părăsesc pe părinții mei, pe verișorii și verișoarele mele, pe nepotul meu, care era permanent în competiție cu mine, și pe ori- bilii oaspeți de peste vară, cu proiectele lor savante și absconse, care sfârșeau de fiecare dată prin a acapara toate băile din partea mea de casă.

Ce s-ar întâmpla dacă l-aș revedea ? Oare aș sângera, aș plânge, aș ejacula în șort ? Și dacă l-aș vedea cu altcineva, plimbându-se agale pe lângă discotecă, așa cum făcea ade- seori ? Dacă, în loc de o femeie, ar fi cu un bărbat ?

Ar trebui să învăț să-l evit, să retez toate legăturile, una câte una, așa cum fac neurochirurgii când separă un neuron de altul, o dorință chinuită de gânduri de următoarea, să nu mă mai duc în grădina din spate, să nu îl mai spionez, să nu mai ies seara în oraș, să mă dezvăț câte un pic în fiecare zi, ca un dependent de droguri, o zi, o oră, un minut, o secundă băltită după alta. Puteam s-o fac. Știam că nu avem nici un viitor. Să presupunem că ar veni diseară la mine în dormitor. Încă și mai bine, să presupunem că aș bea câteva pahare, m-aș duce eu în dormitorul lui și i-aș spune adevărul verde-n față, da, ție, Oliver : Oliver, vreau să faci sex cu mine ! Cineva trebuie s-o facă și ar fi bine să fii tu. Erată : vreau să fii tu ! O să mă străduiesc să nu fie cea mai nereușită tăvăleală din viața ta. Fă-o cu mine așa cum ai face-o cu cineva pe care speri să nu-l mai vezi nici- odată. Știu că nu sună nici pe departe romantic, dar sunt legat cu atât de multe noduri, încât am nevoie de tratamen- tul gordian. Așa că dă-i bătaie !

Am fi făcut-o. Apoi m-aș fi întors în dormitorul meu și m-aș fi spălat. După aceea eu aș fi fost cel care ar pune ocazional piciorul peste al lui, ca să văd cum reacționează.

Ăsta îmi era planul. Așa urma să mi-l scot din sistem. Trebuia să aștept să se culce toată lumea. Să pândesc lumina din dormitorul lui. Aș intra în cameră prin balcon.

Cioc-cioc. Nu, fără bătăi în ușă. Eram sigur că doarme gol. Și dacă nu era singur ? Aș trage cu urechea din balcon înainte de a trece pragul. Dacă totuși era altcineva la el și era prea târziu ca să mă retrag în grabă, aș spune : „Hopa, am greșit ușa !“. Da. „Hopa, am greșit ușa !“ Cu o tușă de nostimadă, ca să salvez aparențele. Și dacă ar fi singur ? Aș intra. În pijamale. Nu, doar în pantalonii de la pijama. Eu sunt, aș spune. De ce ai venit ? Nu pot să dorm. Vrei să-ți aduc ceva de băut ? Nu de ceva de băut am eu nevoie. Am băut deja destul ca să-mi fac curaj să ajung aici. Pentru tine am venit. Înțeleg. Nu complica lucrurile, nu vorbi, nu-mi da explicații și nu te purta ca și cum ești pe punctul de-a striga după ajutor în orice clipă. Sunt mult mai tânăr ca tine și te-ai face pur și simplu de râs dacă ai da alarma în toată casa sau m-ai amenința că mă spui lu' mămica. Și în secunda următoare mi-aș da jos pantalonii de pijama și m-aș stre- cura în patul lui. Dacă nu m-ar atinge el, atunci l-aș atinge eu și, dacă nu mi-ar

răspunde, mi-aș lăsa gura să ajungă cu îndrăzneală în locuri pe unde nu a mai umblat niciodată. Mă amuza doza de umor din aceste cuvinte. O revărsare intergalactică. Steaua lui David a mea, steaua lui David a lui, gâturile noastre lipite unul de altul, doi bărbați evrei circumcișii, îngemănați din vremuri imemoriale. Dacă nimic din toate astea nu ar avea efect, l-aș ataca direct, el ar riposta, ne-am lupta și m-aș asigura că îl excit în timp ce încearcă să mă imobilizeze, apoi mi-aș încolăci picioarele în jurul lui ca o femeie, chiar dacă l-aș lovi în șoldul pe care și-l julise când căzuse cu bicicleta, și dacă nimic din toate astea nu ar avea efect, atunci aș comite infamia supremă și, înjo- sindu-mă astfel, i-aș arăta că rușinea venea numai din partea lui, nu și a mea, că eu venisem cu inima plină de bunătate și adevăr, și i-aș lăsa dovada pe cearșafuri, ca să-i aducă aminte cum refuzase rugămintea fierbinte a unui tânăr de a-i fi prieten. Dacă spui „nu“ la așa ceva, s-ar cuveni să ajungi în iad, cu picioarele înainte.

Dacă nu-i plăcea de mine ? Se spune că în întuneric toate pisicile... Sau dacă nu-i place deloc chestia asta ? Atunci o să trebuiască să încerce și gata. Dacă se supără rău de tot și se simte jignit ? Ieși afară, gunoi abject și pervers ! Sărutul oferea suficiente dovezi că poate fi împins într-o asemenea direcție. Și-apoi cum rămâne cu piciorul ? *Amor ch'a null'amato amar perdona*.

Piciorul. Ultima oară când a stârnit cineva o asemenea reacție în mine a fost nu când m-a sărutat, ci când m-a apăsat cu degetul mare pe umeri.

Ba nu, mai fusese un prilej. În somn, când a intrat în dormitor și s-a așezat peste mine, iar eu m-am prefăcut că dorm. Erată și aici : în somn m-am mișcat atât de infinite- zimal, cât să-i spun, nu pleca, ești bine-venit să continui, doar nu spune că am știut.

Spre după-amiază, când m-am trezit, am simțit o poftă nebună de iaurt. Amintiri din copilărie. M-am dus la bucătă- rie și am găsit-o pe Mafalda punând încet în dulap vesela spălată cu câteva ore mai devreme. Părea că a tras și ea un pui de somn și abia s-a dat jos din pat. Am găsit în bolul cu fructe o piersică mare și am început să-i descojesc pielița.

— *Faccio io*, mi-a zis, încercând să-mi ia cuțitul din mână.

— *No, no, faccio da me*, i-am răspuns, încercând să nu o jignesc.

Voiam să o feliez și să tai bucățile în bucățele și bucățelele în bucățele încă și mai mici. Până devin atomi. Terapie. Apoi am ales o banană, am descojit-o cât am putut de lent și am început s-o tai în felii subțiri de tot, pe care le-am tăiat în cubulețe. Apoi o caisă. O pară. Curmale. Apoi am scos găletușa de iaurt din frigider. Am turnat iaurtul și fruc- tele mărunțite în blender. La final, pentru culoare, am adă- ugat câteva căpșune proaspete, culese din grădină. Îmi plăcea cum toarce blenderul.

Mafalda nu era familiarizată cu un astfel de desert, dar m-a lăsat să-mi fac mendrele în bucătăria ei fără să se bage, cu aerul că-i face pe plac cuiva care suferise deja prea mult. Scorpia știa. Aproape sigur a văzut piciorul. Privirea ei mi-a urmărit fiecare mișcare, de parcă era gata să se năpustească asupra cuțitului din mâna mea înainte să apuc să-mi tai venele cu el.

După ce am omogenizat amestecul, l-am turnat într-un pahar mare, am înfipt un pai lung în mijloc ca pe o săgeată și m-am îndreptat spre curtea interioară. Pe drum, m-am oprit în camera de zi și am scos din raft albumul masiv cu reproduceri după Monet. L-am pus pe un mic taburet de lângă scară. Nu voiam să-i arăt cartea. O s-o las acolo și atât. O să-și dea el seama.

În curte am văzut-o pe mama bând ceai cu două surori care veniseră tocmai din S. pentru o partidă de bridge. A patra jucătoare urma să ajungă dintr-un moment într-altul.

În spate, din zona garajului, se auzea vocea șoferului lor, care stătea de vorbă cu Manfredi despre diverși fotbaliști.

M-am dus cu paharul în capătul cel mai îndepărtat al curții, am scos un șezlong și, întors cu fața spre balustrada lungă, am încercat să mă bucur de ultima jumătate de oră de soare îmbelșugat. Îmi plăcea să stau și să privesc cum scapătă lumina zilei și se risipește difuz în razele de amurg. Era lumina perfectă pentru o partidă de înot târzie, dar și pentru citit.

Îmi plăcea senzația de odihnă absolută. Poate că anticii aveau dreptate : provocarea unei sângerări din când în când n-are cum să-ți dăuneze. Dacă mă simt și în continuare la fel, s-ar putea ca mai târziu să încerc să cânt una sau două preludii ori fugi, poate și o fantezie de Brahms. M-am înfrup- tat din iaurt și am întins piciorul pe scaunul de lângă mine.

Mi-a trebuit ceva timp să realizez că pozam.

Îmi doream să se întoarcă și să mă vadă cât sunt de relaxat. Habar n-avea ce pregăteam pentru diseară.

— Oliver e pe-aici ? am întrebat, întorcându-mă spre mama.

— Păi, nu a ieșit în oraș ?

Nu am spus nimic. Cam atât s-a ales din „Rămân prin preajmă“.

Peste ceva timp Mafalda a venit să ia paharul gol. *Vuoi un altro di questi ?*, mai vrei un pahar cu *din astea* ? a părut să spună, ca și cum se referea la o fiertură ciudată, al cărei nume străin, neitalian, asta dacă avea vreun nume, nu o interesa câtuși de puțin.

— Nu, cred că o să mă duc în oraș.

— Dar unde pleci la ora asta ? m-a întrebat, vrând să spună „la ora cinei“. Mai ales în starea în care ai fost la prânz. *Mi preoccupo*, îmi fac griji.

— O să fiu în regulă.

— Eu te sfătuiesc să nu ieși.

— Nu-ți face griji.

— *Signora !* a strigat-o Mafalda pe mama, încercând s-o atragă de partea ei.

Mama a fost de acord că e o idee proastă.

— Atunci mă duc să înot.

Orice, numai să nu stau să număr orele până la noapte.

Coborând treptele spre plajă, m-am întâlnit cu un grup de prieteni. Jucau volei pe nisip. Vreau să joc și eu ? Nu, mulțumesc, mi-a fost cam rău. I-am lăsat în pace și am mers agale până la stânca uriașă, m-am uitat la ea o vreme, apoi am privit marea, care părea că îndreaptă un fascicul vălurit de lumină solară direct spre mine, ca într-un tablou de Monet. Am intrat în apa călduță. Nu eram nefericit. Voiam să fiu cu cineva. Dar nu mă deranja că sunt singur.

Vimini, care probabil că ajunsese acolo însoțită de cineva, mi-a spus că a auzit că m-am simțit rău.

— Noi, ăștia bolnavi... a început ea.

— Știi pe unde e Oliver ? am întrebat-o.

— Nu știu. Credeam că s-a dus la pescuit cu Anchise.

— Cu Anchise ? E nebun ! Dată trecută era cât pe ce să moară !

Nici un răspuns. Își ferea privirea de razele apusului.

— Îți place de el, nu-i așa ?

— Da, i-am zis.

— Și lui îi place de tine – mai mult chiar decât ție de el, cred.

Așa avea ea impresia ?

Nu, așa avea impresia Oliver.

Când îi spusese ?

Cu ceva timp în urmă.

Corespundea cu perioada în care nu ne mai vorbiserăm deloc. În săptămâna aia până și mama mă luase deoparte și-mi sugerase să fiu mai politicos cu

kaiboy-ul nostru – nu-i frumos să intri și să ieși din cameră fără să spui măcar un „Salut“ de complezență.

— Cred că are dreptate, a continuat Vimini.

Am ridicat din umeri. Dar nu trăisem în viața mea niște stări contradictorii mai puternice ca acum. Era un chin. Simțeam cum clocotește în mine ceva apropiat de furie. Am încercat să-mi calmez gândurile și să mă concentrez la apusul din fața noastră, așa cum oamenii care urmează să intre la detectorul de minciuni preferă să vizualizeze locuri senine și calme ca să-și mascheze agitația. Însă eu mă sileam să-mi umplu mintea cu altceva și pentru că nu voiam să ating – și în nici un caz să rulez în minte – vreun gând legat de diseară. S-ar putea să spună „nu“, poate chiar să hotărască să plece de la noi și, dacă e presat, să spună și motivul. Mai departe de atât nu-mi dădeam voie să merg cu gândul.

Am încercat să-mi estompez vocile din cap și să mă gândesc la apusul din fața mea, pentru că nu mai voiam să-mi fac griji cu privire la ce mă aștepta diseară. S-ar putea să spună „nu“, poate chiar să hotărască să plece de la noi și, dacă e presat, să spună și motivul.

Apoi a pus stăpânire pe mine un gând îngrozitor. Dacă în momentul ăsta, când stă de vorbă cu lumea din oraș cu care se împrietenise sau cu oamenii ăia care crăpau să-l invite la cină, dezvăluie sau lasă să-i scape vreun indiciu despre cele întâmplate între noi când am mers cu bicicleta în oraș ? Să fi fost în locul lui, eu aș fi putut ține un aseme- nea secret ? Nu.

Și totuși îmi arătase că ce-mi doream putea fi oferit și primit atât de firesc, încât aproape că te întrebi de ce a fost nevoie să te chinui, să-ți frângi mâinile și să simți atâta rușine văzând că gestul nu a fost cu nimic mai complicat decât, să zicem, cumpărarea unui pachet de țigări, poștitul unui joint sau agățatul unei fete din spatele *piazzettei* în toiul nopții și, după ce te-ai înțeles la preț, urcatul până la ea pentru câteva minute.

Când m-am întors de la înot, tot n-am văzut nici urmă de el. Am întrebat. Nu, nu s-a întors. Bicicleta era în același loc unde o lăsase înainte de prânz. Iar Anchise ajunsese acasă de câteva ore. M-am dus în cameră și am

încercat să mă strecor în camera lui prin balcon. Ușile erau închise. Nu am reușit decât să întrezăresc prin geam șortul pe care îl purtase la prânz.

M-am străduit să-mi amintesc dacă mai devreme, atunci când venise la mine în dormitor și îmi promisese că rămâne prin preajmă, era îmbrăcat în șort. Am ieșit pe balcon și am scrutat marea, sperând să reperez barca, în caz că se hotă- râse să iasă în larg. Barca era ancorată la pontonul nostru.

Când am coborât la parter, tata bea un cocteil cu un reporter din Franța.

— De ce nu cânți ceva ? m-a întrebat.

— *Non mi va*, am zis, *nu am chef*.

— *E perché non ti va ?* a întrebat, cu aerul că nu-i convine tonul meu.

— *Perché non mi va !* m-am rățoit eu.

După ce azi-dimineață trecusem în sfârșit o barieră impor- tantă, se vede treaba că reușeam să spun deschis chestiile minore care-mi treceau prin minte.

Poate ar trebui să bei și tu un strop de vin, a zis tata.

Mafalda a anunțat cina.

— Nu e prea devreme pentru cină ?

— E trecut de opt.

Mama s-a ridicat să o conducă pe una dintre prietenele ei, care venise cu mașina și trebuia să plece.

Am fost recunoscător că francezul se trăsese pe marginea fotoliului, de parcă era pe punctul de a se ridica pentru a se muta la masă, dar stând în continuare jos, fără să se clintească și ținând un pahar gol cu ambele mâini. Asta l-a silit pe tata, care tocmai îl întrebase ce părere are despre următoarea stagiune a operei, să rămână așezat, așteptându-l să termine răspunsul.

Cina s-a amânat încă cinci sau zece minute. Dacă întâr- zie, înseamnă că nu o să mănânce cu noi, dar și că ia cina în altă parte. Nu voiam să cineze cu nimeni altcineva în seara asta.

— *Noi ci mettiamo a tavola*, să ne așezăm la masă, a zis mama.

M-a rugat să iau loc lângă ea.

Scaunul lui Oliver era gol. Mama s-a plâns că ar fi trebuit măcar să ne dea de veste că nu vine la cină.

Tata a spus că s-ar putea să fie iar din cauza bărcii. Barca aia trebuie demontată complet.

Dar barca e la locul ei, am zis eu.

— Atunci înseamnă că e din cauza traducătoarei. Oare cine mi-a zis că trebuia să se întâlnească cu ea în seara asta ? a întrebat mama.

Nu trebuie să-mi trădez neliniștea. Sau să arăt că-mi pasă. Trebuie să-mi păstrez calmul. Nu aveam nevoie de o nouă hemoragie nazală. Dar momentul acela care acum îmi părea unul de beatitudine, când am mers pe lângă biciclete în *piazzetta*, atât înainte, cât și după discuția dintre noi, aparținea unui alt segment temporal, de parcă i se întâm- plase unui alt eu, într-o altă viață, nu prea diferită de a mea, dar suficient de îndepărtată încât să trimită la ani-lumină cele câteva secunde care ne-au ținut izolați. Dacă aș pune piciorul pe podea și m-aș preface că al lui e imediat în spatele piciorului mesei, oare piciorul lui, ca o navă spațială care și-a activat scutul de camuflaj, ca o stafie invocată de cei vii, s-ar materializa deodată din bucla lui de spațiu și ar spune : „Știu că mi-ai trimis semnale. Întinde piciorul și o să mă găsești“ ?

Peste puțin timp prietena mamei, care s-a hotărât în ultima clipă să rămână la cină, a fost invitată să ocupe scaunul pe care stătusem eu la prânz. Locul lui Oliver a fost imediat desființat.

Mutarea s-a făcut extrem de expeditiv, fără nici o urmă de regret sau de remușcare, așa cum arunci un bec ars ori mături intestinele unei oi tranșate

care ți-a fost odată animal de companie sau așa cum tragi cearșafurile și păturile de pe un pat în care a murit cineva. Uite, ține astea și aruncă-le undeva, să nu le mai văd. Am privit cum dispar tacâmurile lui, suportul de farfurie, șervetul, ființa lui întreagă. Prevestea întocmai ce urma să se întâmple în mai puțin de o lună. Nu m-am uitat la Mafalda. Detesta schimbările de ultim moment la masă. Dădea din cap la adresa lui Oliver, a mamei, a lumii noastre. Mi se adresa și mie, presupun. Fără să mă uit la ea, știam că mă sfredelește cu privirea, încercând să o prindă pe a mea, așa că am evitat să ridic ochii din far- furia cu *semifreddo*, care îmi plăcea foarte mult și ea știa că-mi place și mi-o pusese în față pentru că, în pofida privirii ei dojenitoare care îmi pândea fiecare clipire, știa că știu că-i pare rău pentru mine.

Mai târziu, în timp ce cântam la pian, mi s-a părut că aud un scuter oprind la poartă și mi-a sărit inima din loc. Îl adusese cineva până acasă. Dar poate că mă înșelam. Am ciulit urechile, ca să-i aud pașii, de la scrâșnitul pietrișului până la târșâitul înfundat al espadrilelor pe scările care duc la balconul nostru. Dar nu a intrat nimeni.

Mult, mult mai târziu, când eram în pat, mi s-a părut că disting o melodie venind dintr-o mașină care oprise lângă șoseaua principală, dincolo de aleea cu pini. Portiera se deschide. Apoi se închide cu o bufnitură. Mașina se pune în mișcare. Muzica se stinge în depărtare. Rămân doar sune- tul valurilor și zgomotul pietrișului greblat alene de pașii cuiva îngândurat sau doar puțin beat.

Ce-ar fi dacă, în drum spre camera lui, intră în dormi- torul meu, cam așa : M-am gândit să bag un pic capul îna- inte de-a merge la culcare, ca să văd cum te simți. E totul OK ?

Nici un răspuns.

Supărat ?

Nici un răspuns.

Ești supărat au ba ?

Nu, deloc. Doar că ai spus că rămâi prin preajmă.

Deci ești totuși supărat.

Deci de ce nu ai rămas prin preajmă ?

Se uită la mine, ca un adult la un alt adult. Știi prea bine de ce.

Pentru că nu-ți place de mine.

Nu.

Pentru că nu ți-a plăcut niciodată de mine.

Nu. Pentru că nu sunt bun *pentru tine*.

Tăcere.

Crede-mă, crede-mă și-atât.

Eu ridic colțul cearșafului.

El dă din cap că nu.

Nici măcar o secundă ?

Clatină iar din cap. Mă cunosc, zice.

Îl mai auzisem folosind exact aceleași cuvinte și înainte. Însemnau că mor s-o fac, dar s-ar putea ca, odată ce încep, să nu mă pot înfrâna, așa că mai bine nu încep. Ce aplomb îți trebuie ca să-i spui cuiva că nu-l poți atinge pentru că te cunoști !

Ei bine, din moment ce n-ai de gând să faci nimic cu mine – poți cel puțin să-mi citești o poveste ?

M-aș mulțumi cu atât. Voiam să-mi citească o poveste. Ceva de Cehov sau Gogol sau Katherine Mansfield. Dezbracă-te, Oliver, vino în patul meu, lasă-mă să-ți ating pielea, să-ți simt mirosul, părul mângâindu-mi corpul,

piciorul tău peste al meu, chiar dacă nu o să facem nimic, lasă-mă să te țin în brațe, să mă cuibăresc, și, când noaptea se întinde să cuprindă cerul, hai să citim povești despre oameni fără astâm- păr care sfârșesc întotdeauna singuri și detestă faptul că sunt singuri, pentru că nu suportă nici o clipă să fie singuri cu ei înșiși...

Trădătorule, îmi spuneam, așteptând să scârțâie ușa de la dormitorul lui. Deschis, apoi închis. Trădătorule ! Ce ușor uităm. *Rămân prin preajmă*. Sigur. Mincinosule !

Nu mi-a trecut nici o clipă prin cap că și eu eram un trădător, că undeva pe o plajă din apropierea casei ei mă așteptase în seara asta o fată, așa cum mă aștepta în fiecare seară, și că eu, ca și Oliver, nu-i dădusem a doua șansă.

L-am auzit pășind pe palier. Lăsasem anume ușa de la dormitor întredeschisă, sperând că lumina din hol va pătrunde suficient cât să-mi dezvăluie corpul. Țineam fața întoarsă spre perete. Totul depindea de el. A trecut pe lângă camera mea, nu s-a oprit. Nici măcar nu a ezitat. Nimic.

Am auzit ușa de la dormitorul lui închizându-se.

Peste doar câteva minute s-a deschis. Mi-a sărit inima din loc. De-acum transpiram și simțeam că perna e jilavă. Am mai auzit câțiva pași. Apoi încuietoarea de la ușa băii. Dacă dă drumul la duș, înseamnă că a făcut sex. Am auzit apa curgând în cadă, după care zgomotul dușului. Trădă- torule ! Trădătorule !

L-am așteptat să iasă din baie, dar stătea acolo de-un secol.

Când în sfârșit m-am întors ca să arunc o privire furișată spre hol, mi-am dat seama că în cameră era întuneric beznă. Ușa era închisă – oare era cineva înăuntru ? Am simțit miro- sul șamponului lui, Roger & Gallet, atât de aproape de mine, încât, dacă ridicam mâna, știam că o să-i ating chipul. Era la mine în cameră, stând în picioare pe întuneric, nemișcat, încercând parcă să se hotărască dacă să mă trezească sau să-mi dibuie singur patul prin beznă. Ce noapte binecuvân- tată, mi-am spus, ce noapte binecuvântată. Fără să scot un cuvânt, m-am silit să disting conturul halatului de baie pe care l-am purtat de atâtea ori după ce îl folosise el, cu

cor- donul lung de pluș atârnând așa de aproape de mine, încât îmi mângâia ușor obrazul, iar el părea gata să lase halatul să cadă pe podea. Oare venise în picioarele goale ? Încuiase ușa ? Era la fel de excitat ca mine și pula se împingea deja să iasă din halat, de aceea cordonul îmi dezmierda fața, ori mă gâdila pe față intenționat, nu te opri, nu te opri, nu te opri niciodată ? Fără nici un avertisment, ușa a început să se deschidă. De ce să se deschidă ușa acum ? m-am întrebat.

N-a fost decât o pală de curent. O pală de curent o închi- sese și acum tot curentul o deschidea. Cordonul care mă gâdilase pe față ca un drăcușor nu era decât plasa de țânțari care mă atingea pe obraz la fiecare respirație. Afară se auzea apa curgând în baie și parcă trecuseră ore și ore-n șir de când intrase să se spele. Nu, nu era dușul, ci apa trasă la toaletă. Uneori toaleta se strica și bazinul se golea singur când era pe punctul de a da pe-afară, apoi se umplea la loc și se golea iar și iar, toată noaptea. Când am ieșit pe balcon și am văzut orizontul bleu-deschis al mării, am știut că se crăpa deja de ziuă.

M-am trezit din nou peste o oră.

La micul dejun, conform obiceiului nostru, m-am făcut că nu-l observ. Mama a fost prima care a exclamat : *Ma guardi un po' quant' è pallido*, uitați-vă puțin ce palid e ! În ciuda remarcilor ei fără ocolișuri, continua să folosească formule politicoase când i se adresa lui Oliver. Tata doar a ridicat privirea, apoi a continuat să citească ziarul.

— Sper din tot sufletul că ai câștigat un sac de bani aseară, altfel va trebui să-i dau explicații tatălui tău.

Oliver a spart oul fiert moale bătând în el cu partea plată a linguriței. Tot nu învățase cum se face.

— Eu nu pierd niciodată, Profu'.

Vorbea cu oul, la fel cum tata vorbea cu nasul în ziar.

— Tatăl tău e de acord ?

— Îmi plătesc singur cheltuielile. Mă întreţin din liceu. Tata n-a avut cu ce să nu fie de acord.

Îl invidiam.

— Ai băut mult azi-noapte ?

— Şi asta – şi alte lucruri.

Acum ungea o felie de pâine cu unt.

— Nu cred că vreau să aflu mai mult, a zis tata.

— Nici tatăl meu nu vrea. Şi, ca să fiu complet sincer, nu cred că ţin să-mi amintesc nici eu.

Oare îmi vorbea indirect şi spunea astea spre binele meu ? Uite, între noi n-o să fie niciodată nimic şi, cu cât o să-ţi intre asta mai repede în capul tău sec, cu atât mai bine o să ne fie tuturor.

Sau era o bravură diabolică ?

Cât îi admiram pe oamenii capabili să vorbească despre propriile vicii ca despre nişte rude îndepărtate pe care învă- ţaseră să le accepte, pentru că nu aveau cum să le renege ! *Şi asta – şi alte lucruri. Nu ţin să-mi amintesc* – ca şi *Mă cunosc* – lăsa să se întrevadă un tărâm al experienţei umane la care numai alţii aveau acces, nu şi eu. Cât de mult îmi doream să pot spune şi eu un astfel de lucru într-o zi – că nu ţin să-mi amintesc, la lumina dimineţii, ce făcusem noaptea trecută ! M-am întrebat despre ce alte lucruri era vorba,
din moment ce au necesitat un duş. Ai făcut duş ca să te învio- rezi, pentru că altfel organismul tău nu ar rezista ? Sau ai făcut duş ca să uiţi, să speli toate urmele deşănţării şi degra- dării de noaptea trecută ? Ah, ce înseamnă să-ţi strigi în gura mare viciile, arătându-te nemulţumit de ele, ca apoi să speli tot ce s-a întâmplat cu nectar de caise proaspăt, făcut de mâinile artritice ale Mafaldei, după care să te plesneşti cu palma peste buze şi gata !

— Economiseşti câştigurile ?

— Le economisesc şi le investesc, Profu'.

— Aș fi vrut să am mintea ta în tinerețe. M-ar fi scutit de multe alegeri greșite, a zis tata.

— Tu, alegeri greșite, Profu' ? Sincer, nu te văd nici măcar imaginându-ți așa ceva.

— Asta pentru că mă vezi ca pe un personaj abstract, nu ca pe un om. Chiar mai rău : ca pe un personaj în vârstă. Dar le-am făcut. La greșeli mă refer. Toată lumea trece printr-o perioadă de *traviamento* – când viața ia o turnură diferită, când rătăcești pe celălalt drum. Chiar și Dante a pățit la fel. Unii își revin, alții se prefac că își revin, unii nu se întorc niciodată, alții se sperie încă dinainte de a o porni la drum, iar alții, de teamă să nu se abată din cale, se trezesc că merg toată viața pe una greșită.

Mama a oftat melodios, acesta fiind modul ei de a-i pre- veni pe cei prezenți că discuția se poate lesne transforma într-o prelegere ad-hoc, susținută de marele om în persoană.

Oliver a început să spargă alt ou.

Avea cearcăne adânci. Și era într-adevăr palid.

— Uneori *traviamento* se dovedește a fi calea cea bună, Profu'. Sau măcar la fel de bună ca oricare alta.

Tata, care deja fuma, a încuviințat gânditor din cap. Era modul lui de a transmite că nu se pricepe la astfel de ches- tiuni și că e mai mult decât dornic să cedeze în fața celor care se pricep.

— La vârsta ta nu știam nimic. Azi, de pe altă parte, toată lumea știe tot și toată lumea vorbește, vorbește și iar vorbește.

— Poate că Oliver are nevoie de somn, somn și iar somn.

— În seara asta, *signora* P., fără pocher, fără băutură – promit. O să mă schimb în haine curate, o să îmi revizuiesc manuscrisul, iar după cină o să ne uităm toți la televizor și o să jucăm canastă, precum bunicii din Mica Italie. Dar mai întâi, a adăugat el, cu o umbră de zâmbet trufaș pe

față, trebuie să mă întâlnesc puțin cu Milani. Promit că diseară o să fiu cel mai cuminte băiat de pe toată Riviera.

Ceea ce s-a și întâmplat. După o scurtă ieșire în B., s-a purtat tot restul zilei ca Oliver în varianta verde, un copil de-o seamă cu Vimini, cu toată candoarea ei și fără nici una din aluziile ei răutăcioase. Mai mult, i-a trimis mamei un buchet uriaș de flori asortate de la florăria din oraș. „Ți-ai pierdut mințile“, i-a spus ea. După masa de prânz a zis că urcă să tragă un pui de somn – primul și ultimul de-a lungul întregii lui șederi la noi. Și chiar a dormit, pentru că atunci când s-a trezit, în jur de ora cinci, arăta așa de îmbujorat, de parcă tocmai răsese zece ani din buletin. Obraji rumeni, ochi odihniți, paloare evaporată. Îl puteai crede cu ușurință de vârsta mea. Așa cum a promis, în seara aceea ne-am așezat toți să ne uităm la filme de dragoste la tele- vizor – nu aveam musafiri. Partea cea mai bună mi s-a părut felul în care toți, inclusiv Vimini, care se aciuase la noi, și Mafalda, care stătea pe „locul“ ei, lângă ușa sufrageriei, comen- tau fiecare scenă și îi preziceau sfârșitul, când revol tați, când amuzați de stupizenia firului poveștii, de actori, de perso- naje. De ce, tu ce-ai fi făcut dacă erai în locul ei ? L-aș fi părăsit, asta aș fi făcut. Și tu, Mafalda ? Păi, după părerea mea, cred că ar fi trebuit să-l accepte de prima oară când a cerut-o și să nu se codească atât. Exact asta voiam să spun și eu ! A primit ce-a meritat. Asta a făcut.

Nu ne-am întrerupt decât o dată. Un apel din State. Lui Oliver îi plăcea să scurteze discuțiile la telefon la maximum, până aproape de limita impoliteții. L-am auzit spunând ine- vitabilul „Pe altă dată !“, apoi a închis și, până să ne dezme- ticim, s-a și întors, întrebând ce a pierdut. N-a comentat nimic după aceea. Nici noi nu am întrebat nimic. Toată lumea s-a oferit în același timp să-i povestească ce a ratat din intrigă, inclusiv tata, a cărui versiune a fost mai puțin precisă decât a Mafaldei. A urmat multă zarvă, în urma căreia am pierdut toți din film mai mult decât ratase Oliver cu scurta lui convorbire. Râsete din belșug. La un moment dat, când eram ochi și urechi la drama încărcată de suspans, a intrat în sufragerie Anchise și, desfășând un tricou vechi, ud fleașcă, a scos la iveală captura serii : un biban de mare uriaș, predestinat de îndată prânzului și cinei de mâine și îndestulător pentru toată lumea. Tata a decis să toarne niște *grappa* pentru toți, inclusiv câteva picături pentru Vimini.

În seara aceea ne-am dus la culcare devreme. Oboseala a fost cuvântul la ordinea zilei. Pesemne că am dormit foarte profund, pentru că m-am trezit când strângeau masa după micul dejun.

L-am găsit întins pe iarbă, cu un dicționar în stânga și un carnețel cu foi galbene sub piept. Speram că o să arate tras la față sau că o să fie în starea de spirit în care fusese ieri toată ziua. Dar nu, era deja cufundat în lucru. Mă stân- jenea să sparg eu gheața. M-a tentat chiar să revin la obi- ceiul de-a mă preface că nu-l observ, dar acum părea greu, mai ales că-mi spusese cu două zile în urmă că vede prin trucul meu străveziu.

Oare faptul că știam amândoi că simulăm ar putea schimba ceva între noi – acum, că am revenit la faza în care nu ne vorbeam ?

Probabil că nu. S-ar putea să adâncească și mai mult șanțul dintre noi, pentru că ar fi dificil și pentru el, și pen- tru mine să credem că am fost atât de proști încât să simu- lăm chiar lucrul despre care mărturisiserăm deja că e o prefăcătorie. Dar nu m-am putut abține.

— Te-am așteptat alaltăieri-seară.

Parcă eram mama când îi reproșa tatei că a ajuns acasă inexplicabil de târziu. N-am știut niciodată că pot vorbi atât de arțăgos.

— De ce nu ai venit în oraș ? m-a întrebat la rândul lui.

— Nu știu.

— Ne-am distrat. Te-ai fi distrat și tu. Măcar ai dormit bine ?

— Oarecum. Agitat. Dar OK.

S-a întors la pagina pe care o citea și a început să îngâne silabele, probabil ca să arate că mintea îi e complet absorbită de lectură.

— Ai drum în oraș în dimineața asta ?

Eram conștient că îl întrerup și mă detestam că o fac.

— Poate mai târziu.

Ar fi trebuit să pricep aluzia și exact așa s-a întâmplat. Dar o parte din mine refuza să creadă că un om se poate schimba atât de repede.

— Plănuiam să merg și eu în oraș.

— Aha.

— A sosit în sfârșit o carte pe care o comandasem mai demult. Trebuie s-o iau de la librărie în dimineața asta.

— Ce carte ?

— *Armance*.

— Ți-o aduc eu dacă vrei.

M-am uitat la el. Mă simțeam ca un copil care, în ciuda tuturor rugăminților și aluziilor voalate, se vede neputincios să le amintească părinților că îi promiseseră că îl duc la magazinul de jucării. Gata, nu-i cazul s-o mai dau pe după corcoduș.

— Doar că eu speram să mergem împreună.

— Vrei să spui, ca acum câteva zile ? a completat el, cu aerul că voia să mă ajute să spun ce nu îndrăzneam, dar nefăcându-mi situația mai ușoară prin faptul că se prefăcea că a uitat despre ce zi anume e vorba.

— Nu cred că o să repetăm vreodată ce am făcut atunci.

Încercam să-mi accept înfrângerea cu un aer nobil și solemn.

— Dar da, ca atunci.

Puteam și eu să mă exprim vag.

Faptul că eu, un băiat extrem de timid, am găsit curajul să spun asemenea lucruri nu putea porni decât dintr-un singur loc : dintr-un vis pe care îl

avusesem două, poate trei nopți la rând. În vis el stăruia, zicându-mi : „O să mă omori dacă te oprești“. Mi se părea că-mi aminteam și împrejură- rile, dar mă rușinau atât de tare, încât ezitam să le recunosc până și față de mine însumi. Le acoperisem cu o pânză și nu-mi permiteam decât să le privesc din când în când cu coada ochiului.

— Ziua aceea aparține unei alte bucle temporale. Ar tre- bui să învățăm să lăsăm lucrurile așa cum au...

Oliver asculta.

— Vocea asta a înțelepciunii e cea mai cuceritoare tră- sătură a ta.

Ridicase ochii de la teancul de foi și mă privea direct în față, ceea ce mă tulbura teribil.

— Îți place atât de mult de mine, Elio ?

— Dacă-mi place ?

Am vrut să iau un ton neîncrezător, ca și cum întrebam cum de s-a putut îndoi vreodată de asta. Dar apoi m-am gândit mai bine și, tocmai când eram pe punctul de a-mi nuanța răspunsul cu un „Poate“ evaziv și încărcat de înțelesuri, care trebuia să însemne „Necondiționat“, deodată mi s-a dezlegat limba.

— Dacă te plac, Oliver ? Te divinizez.

Gata, am zis-o. Voiam să-l ia prin surprindere cuvântul, să vină ca o palmă peste față, astfel încât să poată urma imediat cea mai languroasă dezmierdare. Ce înseamnă *a plăcea* când noi vorbim de *a diviniza* ? Dar voiam și ca ver- bul meu să transmită knockoutul prin care te convinge nu persoana care a făcut o pasiune pentru tine, ci prietenul tău cel mai bun, care te ia deoparte și-ți spune : „Uite, cred că ar trebui să știi că X te divinizează“. „A diviniza“ părea să spună mai mult decât ar îndrăzni oricine în circumstanțele date, dar era cel mai sigur și, până la urmă, cel mai echivoc cuvânt care mi-a venit atunci în minte. M-am felicitat că am spus ce aveam cu adevărat pe suflet, lăsând în același timp deschisă o portiță de

scăpare prin care să mă pot retrage imediat în caz că mă aventurasem prea departe.

— Merg cu tine până în B., a zis el. Dar... fără discursuri !

— Fără discursuri, fără nimic, fără nici un cuvânt.

— Ce-ai zice să pornim cu bicicletele într-o jumătate de oră ?

Vai, Oliver, mi-am spus în drum spre bucătărie, unde m-am dus să mănânc rapid ceva, o să fac orice pentru tine. O să urc dealul cu tine și o să mă întrec cu tine pe drumul spre oraș și nu o să-ți arăt marea când ajungem la dâmb și o să aștept la barul din *piazzetta* cât timp te întâlnești cu traducătoarea și o să ating monumentul soldatului necu- noscut ce a căzut la Piave și nu o să scot nici un cuvânt și o să-ți arăt drumul spre librărie și o să ne lăsăm bicicletele afară și o să intrăm împreună și o să plecăm împreună și – promit, promit, promit – nu o să pomenesc nici măcar în treacăt de Shelley sau de Monet și nici nu voi binevoi să-ți spun că acum două nopți ai adăugat un inel anual la trun- chiul sufletului meu.

O să mă bucur de moment de dragul momentului, îmi tot repetam. Suntem doi tineri pe biciclete și o să mergem în oraș, o să ne întoarcem, apoi o să înotăm, o să jucăm tenis, o să mâncăm, o să bem, iar seara târziu o să ne întâl- nim întâmplător în aceeași *piazzetta* în care acum două dimineți între noi s-au spus atât de multe și de fapt nimic. El o să fie cu o fată, eu o să fiu cu o fată și chiar o să fim fericiți. Dacă nu o dau în bară, putem să ne ducem în oraș și să ne întoarcem în fiecare zi și chiar dacă asta e tot ce e dispus să ofere, o să primesc – o să mă mulțumesc chiar și cu mai puțin, numai să mă obișnuiesc cu aceste resturi zdrențuite.

În dimineața aceea am pedalat până în oraș și el a ter- minat destul de repede cu traducătoarea, dar, chiar și după ce am băut o cafea pe fugă la bar, librăria tot nu se deschi- sese. Așa că am pierdut vremea prin *piazzetta*, eu uitându-mă la monument, el admirând de la distanță golful împestrițat și nerostind nici unul vreun cuvânt despre duhul lui Shelley, care ne urmărea pașii ca o umbră și își făcea simțită prezența mai pregnant decât tatăl lui Hamlet. Pe negândite, el a între- bat cum se poate îneca cineva într-o mare ca asta. Am zâm- bit imediat, pentru că i-am surprins încercarea de a face

un pas înapoi, ceea ce ne-a adus amândurora pe chip zâmbete complice, ca un sărut pasional în mijlocul unei conversații între doi oameni care, fără să gândească, s-au întins să-și atingă buzele peste deșertul stacojiu de fierbinte pe care îl întinseseră intenționat între ei ca să nu-și pipăie unul altuia goliciunea.

— Am crezut că nu o să aducem vorba... am început eu.

— Fără discursuri. Știu.

Când am revenit la librărie, ne-am lăsat bicicletele afară și am intrat.

Trăiam ceva special. Ca atunci când îi arăți cuiva capela ta privată, bârlogul tău secret, locul în care, ca și în cazul dâmbului, te duci ca să fii singur, să visezi la alții. Aici am visat la tine înainte de a intra în viața mea.

Mi-a plăcut felul lui de-a se purta în librărie. Curios, dar nu concentrat sută la sută, interesat și totuși nonșalant, virând de la „Uite ce-am găsit !“ la „Sigur, cum ar putea vreo libră- rie să nu-l aibă pe cutare ?“.

Librarul comandase două exemplare din *Armance* de Stendhal, o ediție broșată și una mai scumpă, cartonată. Un impuls de moment m-a făcut să-i spun că le iau pe amândouă și să le treacă în contul tatei. Apoi i-am cerut librarului un stilou, am deschis ediția cartonată și am scris : „*Zwischen Immer und Nie*, pentru tine în tăcere, undeva în Italia, la mijlocul anilor 1980“.

În anii ce-o să vină, dacă o să mai aibă cartea, voiam să îi fie dor. Încă și mai bine, voiam ca cineva să se uite prin biblioteca lui, să deschidă acest volum micuț, *Armance*, și să-l întrebe, Ia zi-mi cine era în tăcere, undeva în Italia, la mijlocul anilor 1980 ? Și apoi aș fi vrut să simtă ceva tăios precum căința și mai mușcător decât regretul, poate chiar milă față de mine, pentru că în acea dimineață, în librărie, aș fi acceptat și mila dacă mila era tot ce avea de oferit, dacă mila l-ar fi putut face să mă ia pe după umeri, și, sub această revărsare de milă și regret, plutind ca un vag substrat erotic făurit în ani de zile, voiam să-și amintească dimineața petrecută pe dâmbul lui Monet, când l-am sărutat, nu prima, ci a doua oară, și i-am împins saliva mea în gură pentru că îmi doream cu disperare saliva lui în gura mea.

A zis ceva de genul că e cel mai frumos cadou pe care l-a primit anul ăsta. Am ridicat din umeri, arătându-i că nu dau atenție gratitudinii de complezență. Poate că voiam doar să repete.

— Atunci mă bucur. Vreau să-ți mulțumesc pentru dimi- neața asta.

Și, până s-apuce să mă întrerupă, am adăugat :

— Știu. Fără discursuri. Sub nici o formă.

Când am pornit la drum, am trecut pe lângă locul meu secret și de astă dată eu am fost cel care a întors privirea în altă parte, ca și cum îmi ieșise din cap că există. Sunt sigur că, dacă m-aș fi uitat atunci la el, am fi schimbat aceleași zâmbete molipsitoare, dar șterse imediat cu buretele, ca atunci când a venit vorba de moartea lui Shelley. Se prea poate ca asta să ne fi apropiat, fie și numai ca să ne readucă aminte cât de distanți eram nevoiți să fim acum. Poate că, privind în altă parte și conștienți că am privit în altă parte ca să evităm „discursurile“, am găsit un motiv să ne zâmbim, pentru că sunt sigur că știa că știu că știa că evit să pome- nesc în vreun fel dâmbul lui Monet și că această omisiune, ce dădea toate semnele că ne îndepărtează, era de fapt un moment de intimitate perfect sincronizat, căruia nici unul nu voia să-i risipească vraja. Și ăsta e în album, aș fi putut să spun, dar mi-am mușcat limba. Fără discursuri.

Însă dacă în plimbările noastre viitoare cu bicicleta mi-ar fi pus o întrebare, aș fi turuit pe nerăsuflate.

I-aș fi povestit că, deși mergeam cu bicicletele în fiecare dimineață și ajungeam cu ele până sus, în *piazzetta* noastră preferată, unde eram hotărât să nu scot un cuvânt până nu-mi venea rândul, totuși în fiecare noapte, când știam că el e în pat, deschideam în continuare ușile și ieșeam pe balcon, sperând că o să audă zăngănitul geamurilor, urmat de scârțâitul trădător al bătrânelor balamale. Îl așteptam îmbrăcat doar în pantalonii de pijama, gata să pretind, dacă mă întreba ce fac acolo, că noaptea e prea caniculară și mirosul citronelei, insuportabil, că preferam să stau treaz, nu să dorm, nu să citesc, doar să privesc în depărtare și-atât, pentru că nu puteam să mă adun suficient cât să adorm, iar dacă el întreba de ce nu puteam să adorm, aș fi spus simplu, Crede-mă, nu vrei să afli, sau, într-o manieră mai ocolită,

puteam să zic doar că promisesem că nu o să tra- versez niciodată în partea lui de balcon, pe de o parte pen- tru că de-acum mi-era teamă să nu-l ofensez, dar și pentru că nu voiam să testez firul de siguranță invizibil dintre noi – *Despre ce fir de siguranță tot vorbești ?* – Despre firul peste care, dacă visul meu e prea copleșitor sau dacă am băut mai mult vin decât de obicei, aș putea trece cu ușurință, ca apoi să deschid ușa ta de la balcon și să spun : Oliver, eu sunt, nu pot să dorm, lasă-mă să stau la tine. Despre firul acela e vorba !

Firul de siguranță se întrezărea la orice oră din noapte. O bufniță, zgomotul obloanelor de la camera lui Oliver scâr țâind în bătaia vântului, muzica de la o discotecă înde- părtată, cu program nocturn, dintr-un oraș de pe un deal învecinat, încăierările pisicilor târziu în noapte sau trosne- tele buiandrugului de lemn de la ușa dormitorului, orice mă putea trezi. Dar asta știam de când eram copil și, ca un faun adormit care dă din coadă ca să alunge o insectă ener- vantă, eram obișnuit să fac abstracție de tot și să mă culc la loc imediat. Totuși uneori un simplu nimic, ceva ca o senzație de teamă sau rușine, reușea să se insinueze în afara

somnului meu, să plutească nedefinit în jur, să mă privească dormind și, aplecându-se într-un final până la urechea mea, să-mi șoptească : „Nu încerc să te trezesc, zău că nu încerc, culcă-te la loc, Elio, dormi în continuare“ – timp în care eu mă străduiam din răsputeri să recuperez visul în care eram la un pas de a intra iar și pe care aproape că îl puteam rescrie dacă mă chinuiam un pic.

Dar somnul refuza să vină și, evident, nu unul, ci două gânduri angoasante, ca niște spectre îngemănate materiali- zându-se din ceața somnului, rămâneau să mă vegheze : dorința și rușinea, dorința mistuitoare de a deschide ușile de la balcon și, fără să gândesc, să dau buzna în camera lui gol pușcă și, de cealaltă parte, incapacitatea mea bine înră- dăcinată de a-mi asuma cel mai mic risc în orice privință. Iată-le, moștenirea tinereții, cele două mascote ale vieții mele, foamea și frica, pândindu-mă, spunându-mi : „Atâția oameni înaintea ta au riscat și au fost răsplătiți. Tu de ce nu poți ?“. Nici un răspuns. „Atât de mulți au ratat ocazii. De ce trebuie s-o faci și tu ?“ Nici un răspuns. Și apoi mi-a venit în minte, luându-mă în derâdere, ca de obicei : „Dacă nu altă dată, Elio, atunci când ?“.

În noaptea aceea am primit iarăși un răspuns, deși a venit într-un vis care era el însuși un vis în vis. M-am tre- zit cu o imagine care mi-a spus mai mult decât voiam să știu, ca și cum, în ciuda faptului că recunoscusem de atâtea ori față de mine însumi ce îmi doream de la el și cum mi-o doream, încă mai rămăseseră câteva colțuri pe care le evi- tasem. În visul acesta am aflat ceea ce trupul meu trebuie să fi știut din prima zi. Eram în camera lui și, contrar tutu- ror fanteziilor mele, nu eu eram întins pe spate pe pat, ci Oliver. Eu stăteam deasupra lui, privind cum i se înroșesc obrajii, cum i se desenează pe chip o expresie de supunere bucuroasă, care, până și în somn, a făcut să-mi explodeze pieptul de emoție și mi-a spus un lucru pe care n-avusesem cum să-l știu sau să-l ghicesc până atunci : că a nu-i oferi ceea ce muream să-i ofer, indiferent de prețul plătit, era, poate, cea mai mare crimă pe care aș fi putut-o comite în viață. Îmi doream cu disperare să-i ofer ceva. Prin contrast, a lua ceva părea atât de banal, atât de facil, atât de mecanic ! Apoi am auzit ce știam deja că urmează. „O să mă omori dacă te oprești“, zicea el gâfâind, conștient că îmi spusese aceste cuvinte întocmai, în urmă cu câteva nopți, în alt vis, dar că, din moment ce le-a rostit o dată, era liber să le repete ori de câte ori îmi apărea în vise, deși nici unul dintre noi nu părea să știe dacă era vorba de vocea lui care ieșea la lumină izbucnind dinăuntrul meu sau de amintirea mea despre aceste cuvinte, ce exploda în el. Expresia de pe chi- pul lui, care părea să-mi suporte pasiunea și, prin asta, să mi-o atâțe, mi-a oferit o reprezentare a bunătății și înflăcă- rării cum nu mai văzusem și nici nu mi-aș fi putut închipui vreodată. Această imagine a lui avea să devină o candelă în viața mea, stând de veghe în zilele când aproape că renunțam, reaprinzându-mi setea de el când o voiam dispărută, scor- monind tăciunii curajului când mă temeam că o simplă mustrare putea să risipească și ultima umbră de mândrie pe care o mai aveam în mine. Expresia de pe chipul lui a devenit fotografia minusculă a cuiva drag, cea pe care o poartă soldații cu ei pe câmpul de luptă, nu numai ca să le reamintească faptul că există și lucruri bune în viață și că îi așteaptă fericirea, ci și ca să țină minte că s-ar putea ca viața să nu-i ierte niciodată dacă se întorc acasă într-un sac.

Aceste cuvinte m-au făcut să tânjesc după lucruri și să încerc lucruri de care nu m-aș fi crezut niciodată capabil.

Indiferent cât de mult își dorea să n-aibă de-a face cu mine, indiferent de oamenii cu care se împrietenise și, în mod sigur, se culca în fiecare seară, un om care își dezvă- luise întreaga umanitate stând întins, gol, sub mine, chiar dacă numai în visul meu, nu putea fi diferit în viața reală. Așa era el cu adevărat. Restul era paradă și greșeală.

Nu. Era și celălalt om, cel cu șort de baie roșu.

Doar că nu îndrăzneam să sper că o să-l văd vreodată dezbrăcat de oricare dintre șorturi.

Dacă în a doua dimineață de după *piazzetta* am găsit curajul să insist să mă duc cu el în oraș, deși era evident că nu voia să vorbească cu mine, a fost doar pentru că, pri- vindu-l cum îngână cuvintele pe care tocmai le așternuse pe foile lui galbene de carnețel, mi-am reamintit celelalte cuvinte ale lui, cele rugătoare : „O să mă omori dacă te oprești". În librărie, când i-am dăruit cartea, și mai târziu, când am insistat să fac eu cinste cu înghețata, deoarece să luăm înghețată însemna și să mergem pe lângă biciclete pe aleile înguste și umbrite din B. și, prin urmare, mai mult timp petrecut împreună, a fost ca să-i mulțumesc pentru că mi-a dat „O să mă omori dacă te oprești". Chiar și când l-am tachinat și i-am promis că n-o să țin discursuri, a fost pentru că legănam în taină „O să mă omori dacă te oprești" – ce prețios e acum, mai prețios decât orice ar recunoaște el ! În dimineața aceea mi-am notat aceste cuvinte în jurnal, dar am omis să adaug că le visasem. Voiam să revin la ele după ani de zile și să cred, fie și numai pentru o clipă, că îmi spusese cu adevărat acele vorbe rugătoare. Voiam să pun la păstrare gâfâitul năvalnic din vocea lui, care m-a însoțit zile în șir și mi-a dat de înțeles că, dacă îl pot avea așa în vis, în fiecare noapte a vieții mele, mi-aș pune la bătaie viața întreagă pe vise și aș termina-o cu realitatea.

În timp ce goneam la vale pe lângă locul meu, pe lângă păduricile de măslini și florile-soarelui care-și întorseseră spre noi fețele mirate, trecând pe lângă pinii înalți, pe lângă cele două vagoane de tren care își pierduseră roțile cu gene- rații în urmă, dar purtau încă însemnele regale ale Casei de Savoia, pe lângă șirul de vânzători ambulanți țigani care ne-au făcut criminali pentru că am fost la un pas de a le zdreli fetițele cu bicicletele, m-am întors către el și i-am strigat : „Omoară-mă dacă mă opresc !“.

Am făcut-o ca să pun cuvintele lui în gura mea, să le mai savurez o vreme înainte de a le piti înapoi în ascunză- toare, precum ciobanii care scot turmele pe culmi când e cald, dar le zoresc spre adăpost când se lasă frigul. Strigând aceste cuvinte, le dădeam trup și sânge și o viață mai înde- lungată, ca și cum aveau de-acum propria lor viață, una mai lungă și mai sonoră, pe care n-o putea stăpâni nimeni, ca viața ecourilor care, odată ce s-au izbit de stâncile ce încon- joară B., ajung să se scufunde pe lângă bancurile de nisip din larg de care s-a lovit barca lui Shelley pe furtună. Îi înapoiam lui Oliver ce îi aparținea, îi dădeam înapoi pro- priile lui cuvinte, împreună cu dorința implicită să mi le mai repete o dată, ca în visul meu, pentru că acum era rândul lui să le rostească.

La prânz, nici un cuvânt. După masă s-a așezat în gră- dină, la umbră, ca să recupereze două zile de muncă, așa cum anunțase înainte de cafea. Nu, nu avea de gând să iasă în oraș diseară. Poate mâine. Nici la pocher. După aceea a urcat la etaj.

În urmă cu câteva zile piciorul lui era pe al meu. Acum – nici măcar o privire.

Cam pe la ora cinei a coborât să bea ceva.

— O să-mi lipsească toate astea, doamnă P., a zis.

Părul îi strălucea după dușul de după-amiază și aspectul de „star“ îi radia din toate trăsăturile. Mama a zâmbit. *Il muvi star* era bine-venit *ennnnni taim*. Apoi el a plecat, ca de obicei, într-o scurtă plimbare cu Vimini, ca s-o ajute să aibă grijă de cameleonul ei preferat. N-am înțeles niciodată pe deplin ce vedeau unul în celălalt, dar părea ceva mult mai natural și mai spontan

decât orice am împărtășit eu cu el. S-au întors după o jumătate de oră. Vimini se urcase într-un smochin și mama ei o trimisese să se spele înainte de cină.

La cină, nici un cuvânt. După cină a dispărut la etaj.

Aș fi putut să jur că pe la ora zece o să își ia tălpășița pe nesimțite și o să plece în oraș, dar am văzut lumina reflec- tându-se dinspre jumătatea lui de balcon. Proiecta o fâșie de un portocaliu deschis pe palierul de lângă ușa mea. Din când în când îl auzeam umblând.

Am hotărât să sun un prieten și să-l întreb dacă iese în oraș. Mama lui mi-a răspuns că plecase deja și că da, pro- babil se dusese în același loc ca de obicei. L-am sunat pe altul. Și el plecase deja.

— De ce nu o suni pe Marzia ? m-a întrebat tata. O eviți ?

Nu o evitam, dar părea plină de complicații.

— De parcă tu nu ești ! a adăugat el.

Când am sunat-o, mi-a spus că n-avea în plan să meargă nicăieri. Am simțit în glasul ei o răceală melancolică. O sunam ca să-mi cer scuze.

— Am auzit că ți-a fost rău.

Nimic important, i-am răspuns. Puteam să mă duc s-o iau de acasă cu bicicleta și să mergem împreună în B. A zis că vine.

Când am plecat, părinții mei se uitau la televizor. Mi-am ascultat pașii răscolind pietrișul. Nu m-a deranjat zgomotul. Îmi ținea companie. Ar trebui să-l audă și el, m-am gândit.

Marzia mă aștepta la ea în grădină. Era așezată pe un scaun vechi de fier forjat, cu picioarele întinse în așa fel încât doar călcâiele îi ajungeau jos. Bicicleta ei era rezemată de alt scaun, cu ghidonul atingând pământul. Avea pe ea un pulover. M-ai lăsat să aștept o groază, mi-a zis. Am plecat de la ea pe o scurtătură, care era mai abruptă, dar ne scotea în oraș cât ai clipi. Lumina și zgomotul vieții de noapte agitate din *piazzetta* se revărsau și pe

aleile laterale. Patronul unui restaurant avea obiceiul să scoată măsuțe de lemn pe trotuar ori de câte ori clientela depășea spațiul alocat în piață. Când am pătruns în piață, freamătul și zarva m-au umplut cu obișnuita senzație de anxietate și inadecvare. Marzia avea să se întâlnească cu diverși prieteni, plus alții care urmau să ne sâcâie. Simplul fapt că eram cu ea repre- zenta un șir de provocări pe mai multe paliere, or, eu nu voiam să fiu provocat.

În loc să ne alăturăm cunoscuților în vreo cafenea, ne-am așezat la coadă ca să cumpărăm două înghețate. Ea m-a rugat să-i cumpăr și țigări.

Apoi, cu cornetele de înghețată în mână, am început să hoinărim fără țintă prin *piazzetta* aglomerată, croindu-ne drum pe o stradă, apoi pe alta și tot așa. Îmi plăcea cum strălucesc pe întuneric pietrele din caldarâm, îmi plăcea cum mergeam împreună, agale, pe lângă biciclete, ascultând zgomotul înfundat al televizoarelor din dosul ferestrelor deschise. Librăria era încă deschisă și am întrebat-o dacă are ceva împotrivă să intrăm. Nu, nu o deranja, o să vină cu mine. Ne-am rezemat bicicletele de zid. Sunetul mărge- luțelor din perdeaua împotriva insectelor a făcut loc unei camere sufocate de fum și căldură, cu scrumiere care dădeau pe-afară peste tot. Proprietarul intenționa să închidă în curând, dar cvartetul Schubert încă nu terminase de cântat și un cuplu de turiști la vreo douăzeci și ceva de ani cotrobăia prin raftul cu cărți în engleză, căutând probabil un roman cu savoare locală. Ce diferit era locul față de dimineața aceea, când nu era nici țipenie de om prin preajmă și doar lumina orbitoare a soarelui și mirosul de cafea proaspătă umpleau librăria ! Am luat o carte de poezii de pe masă și am început să citesc una. Marzia se uita peste umărul meu. Eram pe punctul de a întoarce pagina, când ea mi-a spus că încă nu terminase de citit. Mi-a plăcut. Văzând că pere- chea de lângă noi se pregătea să cumpere un roman italian în traducere, le-am întrerupt conversația și i-am sfătuit să nu o facă.

— Ăsta e mult, mult mai bun. Acțiunea are loc în Sicilia, nu aici, dar e, probabil, cel mai bun roman italian scris în acest secol.

— Am văzut filmul, a zis fata. Se ridică la nivelul lui Calvino ?

Am ridicat din umeri. Marzia era în continuare intere- sată de aceeași poezie și începuse s-o recitească.

— Calvino nu-i nimic prin comparație – doar puf și zorzoane. Dar sunt un puști, așa că ce știu eu ?

Alți doi tineri, îmbrăcați după ultima modă, în jachete sport de vară și fără cravate, discutau despre literatură cu proprietarul și fumau tustrei. Pe masa de lângă casa de marcat era un morman de pahare de vin, majoritatea goale, și, alături, o sticlă de porto. Turiștii, am observat eu, țineau în mână pahare goale. Evident, li se oferise vin la petrecerea de lansare a cărții. Proprietarul s-a uitat spre noi și, cu o privire mută prin care s-a scuzat pentru întrerupere, ne-a întrebat dacă nu voiam și noi un pic de porto. M-am uitat la Marzia și i-am transmis, ridicând din umeri : „Se pare că ea nu vrea să bea“. Proprietarul, tot fără să scoată o vorbă, ne-a arătat sticla cu degetul și a dat din cap cu o dezaprobare jucată, sugerându-ne că e păcat să arunce așa bunătate de porto, așa că de ce să nu-l ajutăm să-l termine până închide prăvălia. Într-un final am acceptat – și Marzia la fel. Din politețe, am întrebat pentru ce carte dăduse petrecerea. Un alt bărbat, pe care nu-l observasem pentru că citise ceva în firida minusculă, a spus cu voce tare titlul cărții : *Se l'amore. Dacă dragostea*.

— E bună ? am întrebat eu.

— Da, de aruncat la gunoi, mi-a răspuns. Știu prea bine, doar eu am scris-o.

L-am invidiat. L-am invidiat pentru seara de lectură, pentru petrecere, pentru prietenii și admiratorii care veni- seră din împrejurimi ca să-l felicite în mica librărie de lângă mica *piazzetta* a orășelului nostru. Lăsaseră în urma lor peste cincizeci de pahare goale. L-am invidiat și pentru pri- vilegiul autoironiei.

— Puteți să-mi dați un autograf pe carte ?

— *Con piacere*, mi-a răspuns și, până să-i dea librarul o cariocă, autorul își scosese deja din buzunar Pelikanul. Nu sunt sigur că e potrivită pentru tine, dar...

A lăsat propoziția să se stingă într-un amestec de pură umilință, nuanțată cu o vagă tușă de lăudăroșenie afectată, care se traducea cam așa : *Tu m-ai rugat să o semnez și îmi face plăcere să joc rolul poetului celebru, ceea ce știm amân- doi că nu sunt.*

Am hotărât să-i cumpăr și Marziei un exemplar și l-am implorat să îl semneze, ceea ce a și făcut, adăugând o înflo- ritură uriașă lângă numele lui.

— Nu cred că e potrivită nici pentru dumneata, *signo- rina*, dar...

După care i-am zis din nou proprietarului să treacă ambele cărți în contul tatei.

Cum stăteam lângă casă și îl urmăream pe librar cum împăturește lent și tacticos fiecare exemplar în hârtie gal- benă lucioasă, apoi îl leagă cu panglică și aplică pe panglică sigiliul argintiu al prăvăliei, am pășit șovăitor spre ea și, poate doar pentru că era așa de aproape de mine, am săru- tat-o în spatele urechii.

A părut să tresară, dar nu s-a mișcat din loc. Am săru- tat-o din nou. Apoi, întrerupându-mă, i-am șoptit :

— Te-a deranjat ?

— Nu, sigur că nu, mi-a răspuns ea, tot în șoaptă.

Când am ajuns afară, nu s-a putut stăpâni.

— De ce mi-ai cumpărat cartea asta ?

Preț de o clipă, am crezut că o să mă întrebe de ce o sărutasem.

— *Perché mi andava* – pentru că așa mi-a venit.

— Bine, dar de ce mi-ai cumpărat-o – de ce să-mi cum- peri *mie* o carte ?

— Nu înțeleg de ce mă întrebi.

— Orice idiot ar înțelege de ce întrebi, dar tu nu. Ca să vezi !

— Tot nu reușesc să pricep.

— Ești o cauză pierdută.

M-am holbat la Marzia, complet înmărmurit de tremu- rul de mânie și iritare din vocea ei.

— Dacă nu-mi spui, o să-mi imaginez tot felul de lucruri – și o să mă simt îngrozitor, atâta tot.

— Ești un măgar. Dă-mi o țigară.

Nu-i vorba că nu bănuiam unde bătea, dar nu-mi venea să cred că văzuse atât de clar prin mine. Poate că nu voiam să dau crezare apropourilor ei, de teamă că ar trebui să răspund pentru comportamentul meu. Fusesem nesincer în mod intenționat ? Puteam continua să răstălmăcesc ce îmi spunea fără să mă simt complet necinstit ?

Apoi m-a străfulgerat o idee sclipitoare. Poate că igno- rasem toate semnele venite din partea ei cu un scop anume : să o fac să iasă din carapace. Asta timizii și ineficienții numesc strategie.

Și abia atunci, printr-un ricoșeu care m-a luat prin sur- prindere, am avut o revelație. Oare Oliver făcuse același lucru cu mine ? Mă ignorase în mod voit tot timpul, ca să mă atragă mai tare ?

Oare nu asta a vrut să spună când mi-a zis că îmi citise încercările de a-l ignora ?

Am plecat de la librărie și ne-am aprins câte o țigară. După un minut am auzit un huruit metalic. Proprietarul cobora oblonul de fier.

— Chiar așa de mult îți place să citești ? m-a întrebat Marzia în timp ce ne îndreptam încet, pe întuneric, spre *piazzetta*.

M-am uitat la ea de parcă m-ar fi întrebat dacă îmi place muzica sau pâinea cu unt și sare sau piersicile coapte în miez de vară.

— Nu mă înțelege greșit, a continuat. Și mie îmi place să citesc. Dar nu o spun nimănui.

În sfârșit, m-am gândit, cineva care rostește adevărul. Am întrebat-o de ce nu spune nimănui.

— Nu știu...

Ăsta era mai curând un mod al ei de a câștiga timp de gândire sau de a se pune la adăpost înainte de a răspunde.

— Oamenii care citesc sunt ascunși. Ascund cine sunt de fapt. Oamenilor care se ascund nu le place întotdeauna cine sunt.

— Tu ții ascuns cine ești ?

— Uneori. Tu nu ?

— Eu ? Cred că da.

Și apoi, împotriva tuturor pornirilor și instinctelor mele, m-am trezit în fața unei întrebări pe care altfel n-aș fi îndrăz- nit niciodată să o pun.

— Te ascunzi de mine ?

— Nu, de tine nu. Sau, poate, da, un pic.

— În ce fel ?

— Știi prea bine *în ce fel*.

— De ce spui asta ?

— De ce ? Cred că poți să mă rănești și nu vreau să fiu rănită.

După aceea a rămas puțin pe gânduri.

— Nu fiindcă ai vrea să rănești pe cineva, ci fiindcă te răzgândești permanent, aluneci mereu de la un lucru la altul, așa că nimeni nu știe unde să te găsească. Mă sperii.

Mergeam amândoi atât de încet, încât când s-au oprit bicicletele, nu am băgat de seamă nici unul. M-am aplecat spre ea și am sărutat-o ușor pe buze. Ea și-a luat bicicleta, a rezemat-o de ușa unui magazin închis și, cu spatele lipit de un zid, a spus :

— Mă mai săruți o dată ?

Folosind cricul, mi-am pus bicicleta în mijlocul aleii și, după ce m-am apropiat, i-am apucat fața cu ambele mâini, m-am aplecat spre ea și am început să ne sărutăm. Mâinile mele au ajuns sub bluza ei, mâinile ei, în părul meu. Îmi plăceau simplitatea, franchețea ei. Se regăseau în fiecare cuvânt pe care mi-l spusese în seara aceea – neînfrânat, onest, uman – și în felul în care șoldurile ei răspundeau acum șoldurilor mele, fără inhibiție, fără exagerare, ca și cum legătura pe care corpul ei o făcea între buze și șolduri era fluidă și instantanee. Un sărut pe gură nu era preludiul unui contact mai amplu, era deja un contact în integralita- tea lui. Între trupurile noastre nu mai stăteau decât hainele, de aceea nu m-a surprins când și-a strecurat mâna printre noi, apoi în pantalonii mei, și a spus :

— *Sei duro, duro*, ce tare e.

Și tocmai franchețea ei neînfrânată și nefiltrată m-a exci- tat și mai tare.

Voiam să o privesc, să mă uit în ochii ei în timp ce mă ținea captiv cu mâna, să-i povestesc de câtă vreme doream să o sărut, să-i spun că persoana care a sunat-o în seara asta și a luat-o de acasă nu mai e vechiul băiat rece și apa- tic, dar mi-a întrerupt firul gândurilor :

— *Baciami ancora*, sărută-mă din nou.

Am sărutat-o iar, dar mintea îmi zbura înainte, la dâm- bul meu. Să îi propun asta ? Ar fi un drum cu bicicleta de doar cinci minute, mai ales dacă o luam pe scurtătura ei și o tăiam prin păduricea de măslini. Știam că acolo o să dăm peste alți îndrăgostiți. Altfel, mai era și plaja. Folosisem locul respectiv și înainte. Toată lumea îl folosea. Puteam să-i propun și camera mea, nimeni de acasă n-ar fi știut și nici nu s-ar fi sinchisit.

Ca o bătaie de aripi, mi-a trecut prin minte o viziune : ea și eu stând în grădină în fiecare dimineață, după micul dejun, ea îmbrăcată în bikini și rugându-mă să coborâm la plajă și să înotăm împreună.

— *Ma tu mi vuoi veramente bene*, ții cu adevărat la mine ? m-a întrebat.

A venit de nicăieri – sau era oare aceeași expresie rănită, cerșind alinare, care ne însoțise pașii de când plecaserăm de la librărie ?

Nu reușeam să înțeleg cum îndrăzneala și mâhnirea, *ce tare e* și *ții cu adevărat la mine*, se puteau îngemăna într-un mod atât de intim. Și nu pricepeam în ruptul capului cum o fată aparent atât de vulnerabilă, ezitantă și dornică să destăinuie atâtea incertitudini legate de ea putea, cu unul și același gest, să-mi bage mâna în pantaloni cu o nesăbuință nerușinată, să mă apuce de pulă și să nu-i mai dea drumul.

În timp ce o sărutam, de-acum mai pasional, iar mâinile noastre rătăceau peste tot pe corpul celuilalt, m-am trezit compunând în minte biletul pe care am hotărât să îl strecor mai târziu pe sub ușa de la camera lui : *Nu suport tăcerea. Trebuie să vorbesc cu tine*.

Până când am fost gata să-i strecor biletul pe sub ușă, se făcuse deja dimineață. Marzia și cu mine am făcut dra- goste într-un loc pustiu de pe plajă, un loc numit „acvariul“, unde se adunau în mod invariabil prezervativele de peste noapte și pluteau printre stânci ca somonii întorși să-și depună icrele, rămași captivi în ape mici. Am decis să ne vedem din nou în cursul zilei.

Acum, în drum spre casă, mă bucuram de mirosul ei impregnat pe corpul meu, pe mâinile mele. N-aveam nici o intenție să-l spăl. Voiam să-l păstrez pe piele până pe seară, când urma să ne întâlnim. O parte din mine încă savura acest benefic și proaspăt descoperit val de indiferență, la limita aversiunii, față de Oliver, care îmi făcea plăcere, dar îmi spunea în același timp cât de nestatornic sunt până la urmă. Poate că a simțit că tot ce-mi dorisem era să mă culc cu el, ca să mi-l scot din cap, și hotărâse instinctiv să nu aibă nimic de-a face cu mine. Și când îmi aduc aminte că, în urmă cu doar câteva nopți, simțisem un impuls atât de puternic de a-i primi corpul în al meu, încât aproape am sărit din pat ca să-l caut în camera lui ! Acum gândul n-avea nici cea mai mică șansă să mă excite. Poate că toată chestia cu Oliver fusese o perioadă de rut cauzată de caniculă, pe care o depășisem deja. Prin comparație cu ea, tot ce trebuia să fac era să o miros pe Marzia pe mâna mea și gata, iubeam femeia obișnuită din fiecare femeie.

Știam că senzația nu o să dureze mult și că, așa cum pățesc toți cei ce suferă de o dependență, mi se părea mai ușor să renunț la viciu imediat după o doză.

După mai puțin de o oră, Oliver s-a întors în gândurile mele *au galop*. Să stau cu el în pat și să-i ofer palma, spu- nându-i „Uite, miroase aici“, apoi să-l privesc mirosindu-mi mâna, ținând-o atât de delicat între mâinile lui, ca în cele din urmă să-mi ia degetul mijlociu, să-l ducă la buze și, deodată, să îl bage în gură cu totul.

Am rupt o foaie dintr-un caiet.

Te rog, nu mă evita.

Apoi am reformulat :

Te rog, nu mă evita. Mă ucide.

Apoi am rescris :

Tăcerea ta mă ucide.

Mult prea exagerat. Exact așa ar fi spus și el.

Nu suport să mă gândesc că mă urăști.

Prea tânguitor. Nu, fă-l mai puțin plângăreț, dar păs- trează discursul răsuflat despre moarte.

Prefer să mor decât să știu că mă urăști.

În ultima clipă am revenit la varianta inițială.

Nu suport tăcerea. Trebuie să vorbesc cu tine.

Am împăturit bucățica de coală dictando și i-am stre- curat-o pe sub ușă cu îngrijorarea resemnată a lui Cezar când a trecut Rubiconul, știind că de-acum nu mai era cale de întoarcere. *Iacta alea est*, a zis el, zarurile au fost arun- cate. M-a amuzat să mă gândesc că verbul „a arunca“, *iacere* în latină,

are aceeași rădăcină cu verbul „a ejacula“. Imediat după aceea mi-am dat seama că de fapt ce-mi doream eu era să-i duc pe degete nu doar mirosul ei, ci și, uscată pe mână, urma lăsată de sperma mea.

După un sfert de oră căzusem deja pradă unor emoții contradictorii egale ca forță : regretul că îi trimisesem mesajul și regretul că nu adăugasem nici un strop de ironie în el.

La micul dejun, unde a apărut în sfârșit după ce și-a făcut alergarea, tot ce a întrebat, fără să ridice capul, a fost dacă m-am distrat bine aseară, subînțelesul fiind că mă dusesem la culcare foarte târziu.

— *Insomma*, așa și așa, am zis, încercând să dau un răs- puns cât mai vag, ceea ce era felul meu de a sugera că vreau să scurtez un raport care altfel ar fi fost prea stufos.

— Atunci înseamnă că ești obosit, a venit și contribuția ironică a tatei la conversație. Sau ai jucat și tu pocher ?

— Nu joc pocher.

Tata și Oliver și-au aruncat niște priviri pline de înțeles. După aceea au început să discute despre sarcinile zilei. Și l-am pierdut. Încă o zi de tortură.

Când m-am întors la etaj ca să-mi iau cărțile, am văzut bucățica de foaie dictando împăturită pe biroul meu. Pesemne că intrase în camera mea pe ușa de la balcon și o pusese într-un loc unde știa că o s-o văd. Dacă o citeam pe loc, îmi stricam restul zilei. Pe de altă parte, dacă amânam să o citesc, toată ziua ar fi devenit lipsită de sens și n-aș mai fi fost capabil să mă gândesc la nimic altceva. Cel mai probabil, îmi azvârlea bilețelul înapoi fără să adauge nimic la el, vrând să zică : *Am găsit asta pe jos. Probabil îți aparține. Pe altă dată !* Sau poate că voia să spună ceva mult mai grosolan : *Lipsă răspuns*.

Maturizează-te. Ne vedem la miezul nopții.

Asta scrisese el sub rândurile mele.

Îl adusese înainte de micul dejun.

Am realizat asta cu o întârziere de câteva minute, dar gestul lui m-a umplut instantaneu de dorință și spaimă. Voiam ceva – acum, când mi se oferea ceva ? Și chiar mi se oferea cu adevărat ceva ? Și dacă voiam, și dacă nu voiam, cum o să supraviețuiesc până la miezul nopții ? Era abia zece dimineața, mai erau încă paisprezece ore... Ultima oară când am așteptat atât de mult ceva a fost carnetul de note. Sau în sâmbăta aia de acum doi ani, când o fată mi-a pro- mis că ne întâlnim la film și nu eram sigur că nu uitase. O jumătate de zi în care să-mi contemplu toată viața, încre- menit în loc. Cât detestam să aștept și să depind de toanele altora !

Ar trebui să-i răspund la mesaj ?

Nu poți să răspunzi la un răspuns !

Cât despre bilet, era scris pe un ton intenționat lejer sau era menit să arate ca o răzgândire mâzgălită în grabă, la câteva minute după jogging și cu câteva secunde înainte de micul dejun ? Nu mi-a scăpat mica împunsătură la adresa sentimentalismului meu de operetă, urmată de un încreză- tor „ne vedem la miezul nopții“, cum ar veni, hai să sim- plificăm treaba. Prevesteau ceva bun ? Care dintre cele două părți o să iasă victorioasă, plesneala ironică ori sprințarul „hai să ne vedem diseară și-om vedea ce iese“ ? Urma să vorbim – să vorbim și-atât ? Era un ordin sau consimțământul că o să ne vedem la ora specificată în toate romanele și piesele de teatru ? Și unde urma să ne vedem la miezul nopții ? O să găsească un moment în timpul zilei în care să-mi spună ? Sau, știind că alaltăieri mă zvârcolisem toată noaptea și că firul de siguranță care separa părțile noastre de balcon era în întregime artificial, a presupus că unul dintre noi va traversa invizibila linie Maginot, de parcă era cel mai simplu lucru din lume ?

Și ce impact avea asta asupra plimbării noastre matinale cu bicicletele, care devenise aproape un ritual ? „Miezul nopții“ suprima plimbarea de dimineață ? Sau o să continuăm la fel ca înainte, ca și cum nu se schimbase nimic, în afară de faptul că acum așteptam amândoi cu nerăbdare „miezul nopții“ ? Când o să mă întâlnesc cu el față în față, să-i zâm- besc larg și plin de înțelesuri sau să-i arunc o privire rece, sticloasă, discretă, în stil american ?

Și totuși, printre multele lucruri pe care voiam să i le arăt când în sfârșit aveau să ni se încrucișeze drumurile se număra și recunoștința. Poți să manifești recunoștință și fără să fii considerat băgăcios și lipsit de tact. Sau recu- noștința, oricât de cumpătată, conține întotdeauna și acea lingură în plus de melasă care-i dă oricărei pasiuni medi- teraneene inevitabilul caracter histrionic și sentimental până la dulcegărie ? Nu poți să lași lucrurile să curgă de la sine, nu poți să cânți în surdină, trebuie să exclami, să proclami, să declami.

Dacă nu spun nimic, o să creadă că regret că i-am scris. Orice aș spune, o să fie nelalocul lui.

Atunci ce să fac ?

Să aștept.

Asta o știam de la bun început. O să aștept și atât. O să lucrez toată dimineața. O să înot. După-amiază poate o să joc tenis. Mă întâlnesc cu Marzia. Mă întorc la miezul nopții. Nu, la unsprezece și jumătate. Să mă spăl ? Să nu mă spăl ? Ah, să trec de la un corp la altul.

Nu asta aveam impresia că face și el ? Trecea de la unul la altul.

Apoi o panică teribilă a pus stăpânire pe mine. Oare miezul nopții însemna o discuție, o limpezire a lucrurilor între noi – cum ar veni, înviorează-te, înveselește-te, matu- rizează-te !

Dar atunci de ce să aștepte până la miezul nopții ? Cine alege vreodată miezul nopții pentru o astfel de convorbire ?

Sau miezul nopții urma să fie *miezul nopții* ?

Cu ce te îmbraci la miezul nopții ?

Ziua a decurs așa cum m-am temut. Imediat după micul dejun, Oliver a găsit o cale de a pleca fără să-mi spună și nu s-a mai întors până la prânz. S-a așezat la locul lui obiș- nuit, în vecinătatea mea. Am încercat de câteva ori să fac șuetă, dar mi-am dat seama că era una dintre zilele în care nu ne

vorbeam și încercam amândoi să arătăm foarte clar că nu doar ne prefacem că tăcem.

După masă m-am dus să trag un pui de somn. L-am auzit urcând după mine la etaj și închizând ușa.

Mai târziu am sunat-o pe Marzia. Ne-am întâlnit la tere- nul de tenis. Spre norocul nostru, nu mai era nimeni acolo, așa că a fost liniște și am jucat ore în șir sub soarele arzător, ceea ce ne plăcea amândurora. Din când în când ne mai așezam la umbră pe banca tocită și ascultam greierii. Mafalda ne-a adus sucuri, după care ne-a avertizat că e prea bătrână pentru așa ceva, așa că data viitoare să ne luăm singuri ce ne trebuie.

— Dar nu te-am rugat să ne aduci nimic, am protestat eu.

— Atunci nu trebuia să beți.

Punct ochit, punct lovit – și a plecat târșâindu-și picioarele.

Vimini, căreia îi plăcea să se uite la oameni cum joacă, nu a venit în ziua aceea. Aproape sigur era plecată cu Oliver la locul ei preferat.

Preferam vremea de august. În ultimele săptămâni de vară orașul era mai liniștit decât de obicei. Toată lumea era dusă de acum în *le vacanze* și turiștii ocazionali dispăreau îndeobște până pe la șapte seara. Cel mai mult îmi plăceau după-amiezile : aroma de rozmarin, căldura intensă, păsă- rile, cicadele, legănatul frunzelor de palmier, liniștea care se așternea ca un șal ușor de bumbac peste o zi îngrozitor de însorită, toate astea potențate de coborâșul până la țărm și de drumul înapoi pe scări, pentru duș. Îmi plăcea să mă uit în sus de pe terenul de tenis înspre casa noastră și să văd balcoanele goale tolănite la soare, știind că din oricare din ele puteai să admiri marea nemărginită. Acolo e balco- nul meu, lumea mea. De unde stăteam acum, puteam să privesc în jur și să spun, Aici e terenul nostru de tenis, dincolo, grădina noastră, livada, șopronul, acolo, casa și, dedesubt, pontonul nostru – toți oamenii și toate lucrurile la care țin sunt aici. Familia mea, instrumentele mele, cărțile mele, Mafalda, Marzia, Oliver.

În după-amiaza aceea, cu o mână așezată pe coapsele și genunchii Marziei, mi-am dat seama că sunt, ca să-l citez pe Oliver, una dintre cele mai norocoase ființe de pe Pământ. Nu aveai de unde să știi cât vor dura toate astea, așa cum n-avea nici un sens să încerc să anticipez ce întorsătură va lua ziua – sau noaptea. Resimțeam fiecare minut de parcă era prins și tensionat în copci. Totul putea plesni într-o clipită.

Dar stând aici, știam și că trăiesc fericirea domoală a celor care sunt prea superstițioși ca să susțină că o să pri- mească tot ce au visat vreodată și sunt prea recunoscători ca să nu știe că o atare senzație le poate fi lesne răpită.

După tenis, înainte de a coborî la plajă, am dus-o pe Marzia la etaj prin balconul de la dormitorul meu. După-amiaza nu trecea nimeni pe-acolo. Am tras jaluzelele de lemn, dar am lăsat ferestrele deschise, așa că lumina stinsă a după-amie- zii desena linii pe pat, pe perete, pe Marzia. Am făcut dragoste într-o liniște absolută, fără să închidem nici unul ochii.

O parte din mine spera că o să ne izbim de perete sau că ea n-o să poate să-și înăbușe un țipăt și că toate astea s-ar putea să-l vestească pe Oliver cu privire la ce se întâm- pla de cealaltă parte a zidului. Mi-l imaginam moțăind, apoi auzind arcurile de la patul meu și supărându-se.

În drum spre golfulețul de sub noi, am fost din nou încântat să simt că nu-mi păsa dacă află despre noi, așa cum nu-mi păsa nici dacă mai apare sau nu la noapte. Nu îmi păsa nici de el, nici de umerii lui, nici de partea albă a brațelor lui. Tălpile, podul palmei, partea ascunsă de soare a trupului lui – nu-mi păsa. Preferam să petrec noaptea cu ea decât să-l aștept treaz și să-l ascult declamându-mi pre- dici banale când ceasul bate miezul nopții. Ce fusese în capul meu de dimineață, când i-am strecurat biletul ?

Și totuși o altă parte din mine știa că, dacă apărea la noapte și dacă-mi displăcea începutul a orice mă aștepta, tot aș fi mers mai departe, aș fi mers până la capăt, pentru că mai bine aflu o dată pentru totdeauna decât să-mi petrec restul verii – restul vieții, poate – luptându-mă cu propriul meu corp.

Da, aveam de gând să iau o decizie la rece. Și dacă mă întreba, urma să-i spun. Nu sunt sigur că vreau să merg mai departe, dar am nevoie să știu – și mai bine aflu cu tine decât cu oricine altcineva. Vreau să-ți cunosc

trupul, vreau să cunosc senzația lăsată de atingerea ta, vreau să te cunosc și, prin tine, să mă cunosc pe mine.

Marzia a plecat chiar înainte de cină. Promisese cuiva că se duce la un film. O să mai vină și alți prieteni, mi-a zis. Eu de ce nu vin ? M-am strâmbat când le-am auzit numele. O să stau acasă și o să exersez la pian, am spus. Credeam că exersezi în fiecare dimineață. În dimineața asta am început târziu, mai ții minte ? A interceptat sensul ascuns al vorbe- lor mele și a zâmbit.

Mai sunt trei ore.

Toată după-amiaza între noi domnise o tăcere ca de doliu. Dacă nu aș fi avut cuvântul lui că vorbim mai târziu, nu știu cum aș fi putut să supraviețuiesc încă unei zile ca asta.

La cină am avut ca musafiri un profesor suplinitor de muzică și un cuplu *gay* din Chicago, care insista să vorbească o italiană groaznică. Cei doi bărbați stăteau unul lângă altul, cu fața la mama și la mine. Unul dintre ei a hotărât să recite niște versuri din Pascoli, la care Mafalda, prinzându-mi privirea, a făcut *smorfia* ei obișnuită, menită să mă stâr- nească să chicotesc. Tata mă prevenise să mă port cuviincios în prezența universitarilor din Chicago. I-am spus că o să port cămașa mov pe care o primisem de la un văr îndepăr- tat din Uruguay. Tata a respins ideea amuzat și mi-a amin- tit că sunt prea mare ca să nu accept oamenii așa cum sunt, însă i-am văzut un licăr în ochi când și-au făcut amândoi apariția la masă îmbrăcați în cămăși mov. Coborâseră din taxi în același timp, pe o parte și pe cealaltă, ținând fiecare în mână un buchet de flori albe. Arătau, după cum trebuie să fi remarcat și tata, ca o versiune înflorată și înzorzonată a gemenilor Thomson și Thompson din Tintin.

M-am întrebat cum o fi viața lor împreună.

Mi s-a părut bizar să număr minutele în timpul mesei, păstrând în adâncul minții gândul că în seara asta aveam mai multe în comun cu cei doi Thomson decât cu părinții mei sau cu oricine altcineva de pe lumea asta.

I-am privit cu atenție, întrebându-mă care era activul și care, pasivul, Tweedle-Dee sau Tweedle-Dum.

Era aproape ora unsprezece când am spus că mă retrag la culcare și le-am urat noapte bună alor mei și musafirilor.

— Cum rămâne cu Marzia ? m-a întrebat tata, cu incon- fundabila lui privire amuzată.

I-am răspuns că a rămas pe mâine.

Îmi doream să fiu singur. Să fac un duș. Să citesc o carte. Poate să notez ceva în jurnal. Să rămân concentrat pe mie- zul nopții, încercând în același timp să mi-l scot complet din minte.

Urcând scările, am încercat să mă imaginez cum voi coborî exact aceleași trepte mâine-dimineață. S-ar putea ca până atunci să fiu alt om. Măcar îmi plăcea acest alt om pe care încă nu-l cunoșteam și care s-ar putea să nu vrea să-mi spună bună dimineața sau pur și simplu să aibă de-a face cu mine, pentru că îl adusesem în acest punct critic ? Sau voi rămâne oare exact aceeași persoană care urcă acum scările, fără să se schimbe nimic în mine, fără să mi se limpezească nici o îndoială ?

Sau s-ar putea să nu se întâmple nimic. Poate că el o să refuze și, chiar dacă nu află nimeni ce îi cerusem, tot m-aș fi umilit – și pentru nimic. El ar ști, eu aș ști.

Însă depășisem pragul umilinței. După săptămâni de dorință și de așteptare și – hai s-o recunosc – de implorări și speranțe insuflate și de luptă împotriva fiecărui val de speranță, aș fi devastat. Cum mai poți să adormi după asta ? Te furișezi înapoi în cameră, te prefaci că deschizi o carte și citești până te ia somnul ?

Și încă ceva : cum te culci la loc când nu mai ești virgin ? După asta nu mai există cale de întoarcere ! Ce existase atâta vreme doar în mintea mea urma să iasă în lumea reală, nu o să mai plutească nedefinit în veșnicul tărâm al ambiguității. Mă simțeam asemeni cuiva care intră într-un salon de tatu- aje

și se uită pentru ultima oară, îndelung, la pielea neatinsă de pe bicepsul stâng.

Ar trebui să fiu punctual ?

Să fiu punctual și să spun : bu-hu-huuu, ora vrăjitoarelor.

Nu peste mult timp, am auzit vocile celor doi musafiri în curte. Stăteau afară, probabil așteptându-l pe profesorul suplinitor să-i ducă înapoi cu mașina la pensiune. Acesta nu dădea semne că s-ar grăbi și cuplul stătea pur și simplu de vorbă. Unul dintre ei chicotea.

La miezul nopții nu s-a auzit nici un zgomot venind din camera lui. Era în stare să mă lase iar cu ochii în soare ? Ar fi prea de tot. Nu îl auzisem întorcându-se acasă. Atunci înseamnă că o să vină direct în camera mea. Sau ar trebui să mă duc eu la el ? Așteptarea înseamnă tortură.

Mă duc eu la el.

Am pășit pe balcon o secundă și am aruncat repede o privire în direcția dormitorului lui. Nu era lumină. Totuși o să ciocăn.

Sau aș putea să aștept. Sau să nu mă duc deloc.

Deodată, gândul de-a nu mă duce a năvălit peste mine ca și cum asta îmi doream cel mai mult în viață. Trăgea de mine, apoi se apleca ușor, ușor de tot, precum cineva care îmi vorbise în șoaptă în timp ce dormeam, dar, văzând că nu mă trezesc, m-a bătut în cele din urmă pe umăr și a început să mă încurajeze să caut orice nadă ca să amân să-i ciocăn în geam în seara asta. Gândul a curs peste mine ca apa ce se scurge pe vitrina unei florării, ca o loțiune cal- mantă și răcoritoare folosită după duș la capătul unei zile petrecute la soare. Ți-a plăcut soarele, dar și mai mult, bal- samul. Ca o loțiune care te amorțește, gândul lucrează mai întâi asupra extremităților și apoi pătrunde în restul cor- pului. A scos la iveală tot felul de argumente, pentru, împo- trivă, începând cu cele inepte – e mult prea târziu pentru orice în seara asta – și ajungând la cele importante – cum o să dai ochii cu ceilalți, cum o să dai ochii cu tine ?

De ce nu mă gândisem la toate astea înainte ? Pentru că am vrut să le las la urmă și să le savurez ? Pentru că am vrut ca totuși contraargumentele să răsară de la sine, fără ca eu să am vreun rol în invocarea lor și, ca atare, să nu fiu învi- nuit pentru ele ? Nu încerca, nu încerca asta, Elio ! Era vocea bunicului meu. Îi purtam numele și el îmi vorbea chiar din patul în care trecuse un hotar mult mai amenințător decât cel dintre camera mea și a lui Oliver. Fă cale întoarsă. Cine știe ce o să găsești, odată intrat în camera aia ? În loc de elixirul descoperirii, poți să dai peste giulgiul disperării, când ruperea vrăjii îți va fi expus fiecare nerv întins și vul- nerabil din trup. Acum te privește trecutul, fiecare stea pe care o vezi în seara asta știe deja de chinul tău, strămoșii tăi sunt adunați aici și nu au nimic de oferit sau de spus, *Non c'andà*, nu te duce acolo.

Dar îmi plăcea teama – dacă teamă era într-adevăr – și asta strămoșii mei nu știau. De fapt îmi plăcea stratul ascuns al fricii, ca lâna cea mai fină ce se găsește sub burta celei mai mițoase oi. Îmi plăcea îndrăzneala care mă împingea înainte, mă excita, pentru că era ea însăși născută din exci- tație. „O să mă omori dacă te oprești“ – sau era „Mor dacă te oprești“ ? De fiecare dată când auzeam aceste cuvinte, nu puteam să rezist.

Bat încet într-un pătrățel de geam. Inima îmi bate nebu- nește. Eu nu mă tem de nimic, așa că de ce să fiu atât de înspăimântat ? De ce ? Pentru că mă sperie totul, pentru că atât teama, cât și dorința nu contenesc să comunice evaziv între ele, cu mine, nici măcar nu mai pot distinge între dorința ca el să-mi deschidă ușa și speranța că o să-mi tragă clapa.

Însă nici nu apuc bine să bat în pătrățelul de geam, că aud foială înăuntru, ca atunci când cineva își caută papucii. Apoi întrezăresc o lumină de veghe slabă. Mi-am amintit când am cumpărat lămpița respectivă. Eram cu tata la Oxford, la începutul primăverii trecute, și camera noastră de hotel era prea întunecată. El a coborât la recepție și s-a întors cu informația că exact după colț e un magazin nonstop care vinde și lămpi. Așteaptă-mă aici, mă întorc imediat. Dar eu i-am zis că vin cu el. Mi-am aruncat impermeabilul pe mine, peste aceleași pijamale pe care le port în seara asta.

— Sunt tare bucuros că ai venit, mi-a zis. Te-am auzit umblând prin cameră și am crezut o vreme că te pregătești de culcare și că te-ai răzgândit.

— Desigur că urma să vin.

Mi s-a părut ciudat să-l văd fâțâindu-se stingher de colo colo. Mă așteptasem la o ploaie de mini-ironii, de aceea și eram agitat. În schimb, am fost întâmpinat cu scuze, ca atunci când cineva se scuză că n-a avut timp să cumpere niște biscuiți mai buni pentru ceaiul de după-amiază.

Am pășit în fostul meu dormitor și am fost izbit imediat de mirosul pe care nu-l puteam identifica, poate pentru că era o combinație între atât de multe lucruri, asta până am observat prosopul făcut sul și vârât sub ușă. Stătuse în fund în pat, cu o scrumieră pe jumătate golită așezată pe perna din dreapta.

— Intră, mi-a spus, după care a închis ușa balconului din spatele nostru.

Am rămas pur și simplu locului, inert și înghețat. Vorbeam amândoi în șoaptă. Semn bun.

— Nu știam că fumezi.

— Uneori.

S-a dus la pat și s-a așezat fix în mijloc.

Neștiind ce să fac sau să spun, am îngăimat :

— Am emoții.

— Și eu.

— Eu mai mult decât tine.

A încercat să alunge stingherea dintre noi zâmbindu-mi, apoi mi-a întins țigara cu canabis.

Măcar îmi dădea ceva de făcut.

Mi-am amintit cum aproape îl îmbrățișasem pe balcon, dar m-am oprit la timp, gândindu-mă că, după toate ges- turile distante din timpul zilei, o îmbrățișare ar fi nepotri- vită. Doar pentru că cineva îți dă întâlnire la

miezul nopții, asta nu înseamnă că ești automat obligat să-l îmbrățișezi, mai ales că abia dacă ați dat noroc toată săptămâna. Mi-am amintit ce-mi spuneam în sinea mea înainte de a ciocăni : să-l îmbrățișez, să nu-l îmbrățișez, să-l îmbrățișez.

Acum eram înăuntru.

El stătea pe pat, cu picioarele încrucișate. Părea mai mic, mai tânăr. Eu stăteam încurcat la marginea patului, neștiind ce să fac cu mâinile. Probabil a observat că mă chinuiam să le țin pe șolduri, apoi le băgam în buzunare, apoi le aduceam iar pe șolduri.

Arăt ridicol, m-am gândit. Și cu asta, și cu îmbrățișarea imaginară pe care o suprimasem și pe care speram în con- tinuare că nu o remarcase.

Mă simțeam ca un copil lăsat pentru prima oară singur cu dirigintele.

— Haide, stai jos.

Se referea la un scaun sau la pat ?

Neștiind ce să fac, m-am suit în pat și m-am așezat în fața lui, cu picioarele încrucișate, la fel ca el, de parcă acesta era protocolul tradițional între doi bărbați care se întâlnesc în miez de noapte. M-am asigurat că genunchii nu ni se ating. Pentru că l-ar deranja dacă ni ating genunchii, așa cum l-ar deranja îmbrățișarea, așa cum l-a deranjat și când, în lipsa unui mod mai bun de a-i spune că voiam să mai rămânem un pic pe dâmb, îi pusesem mâna pe șliț.

Dar până să apuc să exagerez distanța dintre noi, am avut senzația că apa ce se prelinge pe vitrina florăriei mă năpădește ca o cascadă, luându-mi cu ea toate inhibițiile, toată timiditatea. Emoționat sau neemoționat, nu m-am mai obosit să-mi interoghez fiecare impuls în parte. Dacă sunt prost, atunci așa să fie. Dacă îi ating genunchiul, înseamnă că-i ating genunchiul și gata. Dacă vreau să-l iau în brațe, o să-l iau în brațe. Simțeam nevoia să mă sprijin de ceva, așa că m-am târât încet până în vârful patului, lângă el, și mi-am rezemat spatele de tăblie.

M-am uitat la pat. Acum vedeam totul clar. Petrecusem aici atâtea nopți visând numai și numai la acest moment. Iată, îl trăiam. Peste câteva săptămâni o să mă întorc în același pat. O să aprind lămpița cumpărată de la Oxford și o să-mi amintesc cum stăteam afară, pe balcon, după ce am auzit foșnetul tălpilor lui căutând să găsească papucii. M-am întrebat dacă o să privesc înapoi cu regret. Sau cu rușine. Sau cu indiferență, speram eu.

— Ești bine ? m-a întrebat.

— Eu e bine.

Nu era absolut nimic de spus. Am întins piciorul și i-am atins degetele de la picioare cu degetele mele. Apoi, fără să gândesc, mi-am strecurat degetul mare între degetul lui mare și cel următor. Nu s-a tras înapoi, nu a reacționat. Voiam să-i ating fiecare deget de la picior cu degetul meu, în oglindă. Cum stăteam în stânga lui, probabil că nu erau cele care mă atinseseră la prânz acum câteva zile. Pentru asta era vinovat dreptul. Am încercat să ajung la el cu piciorul drept, evitând în tot acest timp să-i ating genunchii, ca și cum ceva îmi spunea că genunchii sunt zonă interzisă.

— Ce faci ? m-a întrebat în cele din urmă.

— Nimic.

Nici eu nu știam, dar, treptat, corpul lui a început să reacționeze simetric la mișcarea mea, oarecum neatent, fără convingere, dar la fel de stingher ca al meu, de parcă ar fi zis, Când cineva îți mângâie degetele de la picioare cu dege- tele lui, ce altceva ai de făcut decât să răspunzi cu aceeași monedă ? După aceea m-am mutat mai aproape de el și l-am luat în brațe. L-am luat în brațe ca un copil, sperând c-o să-mi interpreteze gestul ca pe o îmbrățișare din dragoste. Nu mi-a răspuns la el.

— E un început, a zis în sfârșit, poate cu un pic mai mult umor în glas decât mi-aș fi dorit.

În loc să spun ceva, am ridicat din umeri, sperând că o să-mi simtă mișcarea umerilor și că n-o să mai pună alte întrebări. Nu voiam să vorbim. Cu cât

vorbeam mai puțin, cu atât mai neîncătușate ne erau mișcările. Îmi plăcea să-l țin în brațe.

— Asta te face fericit ? m-a întrebat.

Am dat din cap că da, sperând din nou că o să-mi simtă mișcarea capului fără să mai fie nevoie de cuvinte.

În sfârșit, ca și cum poziția mea îl constrângea să facă asta, mi-a pus un braț în jurul umerilor. Mâna nu mă mân- gâia și nici nu mă strângea. Ultimul lucru pe care mi-l doream în punctul ăsta era camaraderia. De aceea, fără să rup îmbră- țișarea, am slăbit strânsoarea o clipă, doar cât să-mi bag ambele mâini sub bluza lui largă, și am continuat să-l țin în brațe. Îi doream pielea.

— Ești sigur că asta vrei ? m-a întrebat, cu aerul că îndo- iala îl făcuse să ezite de la bun început.

Am dat iar din cap. Mințeam. Atunci nu eram deloc sigur. Mă întrebam când o să se stingă îmbrățișarea mea, când o să se sături de ea unul dintre noi. În curând ? Mai târziu ? Acum ?

— Nu am stat de vorbă, mi-a zis.

Am ridicat din umeri, ceea ce însemna că nu era nevoie.

Mi-a ridicat fața cu ambele mâini și m-a privit îndelung, ca atunci, pe dâmb, de astă dată încă și mai intens, pentru că știam amândoi că depășiserăm deja linia.

— Pot să te sărut ?

Ce întrebare, venind după sărutul nostru de pe dâmb ! Sau șterse totul cu buretele și acum o luam de la capăt ?

Nu i-am dat nici un răspuns. Îmi apropiam deja buzele de ale lui, fără să dau aprobator din cap, întocmai cum o sărutasem pe Marzia cu o seară înainte. Ceva neașteptat a părut să se limpezească și, preț de o clipă, am avut senzația că între noi nu există absolut nici o diferență de vârstă, că suntem doar doi bărbați care se sărută, și până și asta părea să se dizolve, pentru că

am început să simt că nu suntem nici măcar doi bărbați, ci două ființe și-atât. Mi-a plăcut egalitarismul momentului. Mi-a plăcut să mă simt mai tânăr și mai bătrân, de la om la om, de la bărbat la bărbat la bărbat, de la evreu la evreu. Îmi plăcea și lumina de veghe. Îmi dădea o stare de confort și siguranță. Așa mă simțisem și în noaptea petrecută în camera de hotel din Oxford. Îmi plăceau până și aroma perimată și paloarea fostului meu dormitor, prin care erau împrăștiate lucrurile lui, dar care devenise întru câtva mai primitor sub păstorirea lui decât sub a mea : o fotografie ici, un scaun transformat în măsuță dincolo, cărți, vederi, muzică.

Am hotărât să mă bag sub pătură. Mi-a plăcut cum miroase. Îmi doream să-mi placă acest miros. Mi-a plăcut până și faptul că erau lucruri înșirate prin pat pe care nu le strân- sese și de care mă tot loveam cu genunchii, dar nu m-au deranjat când mi-am strecurat piciorul pe sub ele, pentru că făceau parte din patul lui, din viața lui, din lumea lui.

S-a băgat și el sub pătură și, până să mă dezmeticesc, a început să mă dezbrace. Îmi făcusem griji în privința dez- brăcatului, gândindu-mă că, dacă n-o să mă ajute, o să fac ce făceau fetele în filme, adică o să-mi scot bluza, o să las pantalonii să cadă și o să rămân pur și simplu în picioare, gol pușcă, cu mâinile atârnând, cu aerul că ăsta sunt, așa sunt construit, uite, ia-mă, sunt al tău. Dar mișcarea lui a rezolvat problema. Șoptea „Jos și jos și jos și jos“, ceea ce m-a făcut să râd, și deodată m-am trezit complet gol, sim- țind greutatea cearșafului pe pulă, lăsat fără nici un secret pe lume, pentru că dorința de-a fi în pat cu el era singurul meu secret și, iată, îl împărtășeam. Ce minunat era să-i simt mâinile pe tot trupul pe sub cearșafuri, ca și când o parte din noi, ca o patrulă trimisă înainte în recunoaștere, ajun- sese deja la intimitate, în vreme ce restul, expus și în afara cearșafurilor, încă se chinuia cu politețuri, ca întârziații care tropăie din picioare în frig în timp ce toți ceilalți își încăl- zesc mâinile într-un club de noapte aglomerat. El era încă îmbrăcat și eu nu. Îmi plăcea să fiu gol în fața lui. Apoi m-a sărutat și iar m-a sărutat, a doua oară adânc, ca și cum își dădea în sfârșit și el frâu liber. La un anumit moment mi-am dat seama că era gol de ceva vreme, deși nu observasem când se dezbrăcase, dar așa era, nu exista parte a trupului lui care să nu mă atingă. Unde fusesem ? Îmi propusesem să-i pun întrebarea prevăzătoare legată de sănătate, dar părea că

și ea primise răspuns cu ceva timp în urmă, pentru că atunci când mi-am adunat în sfârșit curajul să-l întreb, mi-a spus :

— Ți-am zis deja, sunt bine.

— Ți-am zis că și eu sunt bine ?

— Da.

A zâmbit. Am întors privirea, pentru că se uita fix la mine și știam că sunt îmbujorat și știam c-o să fac o mutră, totuși voiam să se uite la mine, chiar dacă mă făcea să mă simt încurcat, și voiam să mă uit și eu la el când ne-am așezat într-o falsă poziție de lupte, cu umerii lui frecându-se de genunchii mei. Ce distanță străbătusem din după-amiaza când îmi dădusem jos chiloții și îmi pusesem șortul lui, crezând că trupul lui n-o să ajungă niciodată mai aproape decât atât de trupul meu ! Acum iată-mă aici. Eram într-un moment de tranziție, dar voiam și să dureze veșnic, pentru că știam că, după el, nu mai există cale de întoarcere. Când s-a întâmplat, s-a întâmplat nu cum visasem eu, ci cu un grad de disconfort care m-a silit să dezvălui mai mult decât aș fi vrut despre mine. Am avut un impuls să îl opresc și, când a observat, m-a întrebat, dar eu nu i-am răspuns sau n-am știut ce să răspund, și între reticența mea de-a mă hotărî și instinctul lui de a hotărî în locul meu a părut să treacă o veșnicie. Din momentul acesta, m-am gândit eu, din momentul acesta – am avut, ca niciodată în viața mea, sentimentul deslușit că ajunsesem într-un loc foarte drag, că asta îmi doream pe vecie, că eram eu, eu, eu, eu și nimeni altcineva, doar eu, că descopăr în fiecare fior care-mi coboară prin brațe ceva complet străin și totuși deloc nefamiliar, de

parcă tot ce mi se întâmpla făcuse parte din mine de când mă știu și eu îl plasasem greșit, iar el mă ajuta să îl găsesc. Visul meu avusese dreptate : ce simțeam era ca o întoarcere acasă, ca și cum îl întrebam, Unde ai fost toată viața mea ?, care era un mod indirect de-a întreba, Unde ai fost în copi- lăria mea, Oliver ?, care era încă un mod de-a întreba, Ce e viața fără asta ?, ceea ce explică de ce, într-un final, eu, nu el, am fost cel care a exclamat, nu o dată, ci de multe, multe ori, O să mă omori dacă te oprești, o să mă omori dacă te oprești, pentru că era felul meu de a închide cercul între vis și fantezie, între mine și el, între cuvintele care tânjeam să iasă din gura lui, să

ajungă în gura mea și înapoi în gura lui, schimbând cuvintele printre buze, după care se pare că a urmat momentul când am început să spun obscenități pe care la început el le-a repetat după mine în șoaptă, până când s-a oprit și a zis „Strigă-mă pe numele tău și eu o să te strig pe al meu !“, ceva ce nu făcusem niciodată în viața mea și, imediat ce mi-am rostit numele ca și cum ar fi fost al lui, am pășit pe un tărâm pe care nu-l împărțisem nici- odată cu nimeni și pe care de atunci nu l-am mai împărțit cu nimeni.

Am făcut zgomot ?

El a zâmbit. N-avem de ce să ne facem griji.

Cred că e posibil să fi plâns în hohote, dar nu eram sigur. Și-a luat cămașa și m-a șters cu ea. Mafalda căuta mereu semne. N-o să găsească nici unul, mi-a spus. Cămășii aces- teia îi spun „Bufanta“, ai purtat-o în prima ta zi la noi, are mai mult din tine decât am eu. Mă îndoiesc, mi-a spus. Încă nu voia să mă lase să plec, dar când trupurile noastre s-au separat, mi s-a părut că-mi amintesc, ca prin ceață, că în urmă cu puțin timp împinsesem absent cu mâna o carte care ajunsese sub spinarea mea când el era încă în mine. Acum era pe podea. Când îmi dădusem seama că e *Se l'amore* ? Când găsisem timp, chiar în focul pasiunii, să mă întreb dacă fusese la lansarea de carte în aceeași seară când eu mă dusesem la librărie cu Marzia ? Gânduri ciudate, care păreau să vină plutind spre mine dintr-un trecut foarte, foarte înde- părtat, nu mai lung de o jumătate de oră.

Trebuie să fi apărut puțin mai târziu, când eram încă în brațele lui. M-a trezit înainte de a-mi fi dat seama că ați- pisem, umplându-mă cu o senzație de groază și anxietate pe care nu reușeam să o înțeleg. Aveam o stare de greață, ca și cum îmi fusese rău, și simțeam nevoia să fac nu doar nenumărate dușuri, ca să curăț tot de pe mine, ci și o baie în apă de gură. Simțeam nevoia să fiu undeva departe – de el, de camera asta, de ce făcuserăm împreună. Era ca și cum aterizam cu încetinitorul dintr-un coșmar îngrozitor, dar încă nu apucasem să ating pământul și nici nu eram sigur că vreau, pentru că ceea ce mă aștepta nu avea să fie cu mult mai bun, deși știam că n-o să mai pot atârna mult de bula amorfă și imensă a coșmarului, pe care o resimțeam ca pe cel mai mare nor de remușcare și dezgust de sine adus vreodată de vânturi în viața mea. Nu o să mai fiu niciodată același. Cum de îl lăsasem să-mi facă lucrurile astea și cât de

înflăcărat participasem la ele și le instigasem și apoi l-am așteptat pe el, implorându-l, Te rog, nu te opri ! Acum sămânța lui se usca pe pieptul meu, ca o dovadă că traversasem o graniță teribilă, nu față de cei foarte dragi, nici măcar față de mine sau de orice lucru sacru ori față de stirpea însăși, care ne adusese atât de aproape, nici măcar față de Marzia, care stătea acum ca o sirenă îndepărtată pe un recif ce se scufundă, distantă și irelevantă, spălată de valuri clipoci- toare de vară, în timp ce eu mă chinuiam să înot până la ea, strigând din mijlocul unui vârtej de anxietate, în speranța că ea o să facă parte din colecția de imagini care o să mă ajute să mă reclădesc până la ivirea zorilor. Nu pe ei îi ofen- sasem, ci pe cei încă nenăscuți sau neîntâlniți și pe care n-o să fiu în stare să-i iubesc fără să-mi amintesc masa asta de repulsie care se ridică între viața mea și a lor. O să bântuie și o să murdărească dragostea mea pentru ei și între noi o să existe mereu acest secret care poate să mânjească tot ce am bun în mine.

Sau ofensasem ceva încă și mai profund ? Ce anume ?

Sau sila pe care o simțeam fusese dintotdeauna acolo, însă camuflată, și nu a avut nevoie decât de atât ca să iasă la suprafață ?

O stare la limita grețurilor, ceva asemănător remușcării – oare remușcare era ? – au început să pună stăpânire pe mine, părând să se contureze din ce în ce mai clar pe măsură ce mintea mea înregistra lumina incipientă a zilei intrând pe fereastră.

Totuși, precum lumina, remușcarea, dacă era într-adevăr remușcare, a părut să pălească pentru scurt timp, doar ca mai apoi, când m-am întins în pat și am simțit o jenă, să revină de două ori mai puternică, de parcă voia să mai înscrie un punct de fiecare dată când credeam că înghițisem și ultima picătură. Știusem că o să doară. Ce nu bănuisem era că durerea se va trezi încolăcită și răsucită între spasme neașteptate de remușcare. Nici despre asta nu-mi vorbise nimeni.

De-acum afară se crăpase deja de ziuă.

De ce se uita lung la mine ? Ghicise ce simțeam ?

— Nu ești fericit, mi-a spus.

Am ridicat din umeri.

Nu pe el îl uram – ci lucrul pe care îl făcuserăm. Nu voiam să-mi scormonească inima cu privirea, nu acum. În schimb, voiam să ies din mlaștina asta de repulsie față de mine și nu știam cum.

— Ți-e greață de ce s-a întâmplat, nu-i așa ?

Din nou i-am răspuns cu o ridicare din umeri.

— Știam că n-ar fi trebuit. Știam, a repetat el.

Pentru prima oară în viața mea, l-am văzut împotmo- lindu-se, cuprins de îndoială și ezitări.

— Ar fi trebuit să stăm de vorbă...

— Poate, am spus.

Dintre toate lucrurile pe care le-aș fi putut spune în dimi- neața aia, acest insignifiant „Poate“ a fost cel mai crud.

— Ți-a displăcut ?

Nu, nu mi-a displăcut deloc. Dar ce simțeam era mai rău decât plăcerea sau lipsa ei. Nu voiam să-mi amintesc, nu voiam să mă gândesc la asta, ci doar să o îndepărtez. Nu s-a întâmplat niciodată. Încercasem și, în cazul meu, n-a mers, acum voiam să-mi primesc banii înapoi, să derulez filmul, să mă întorc la momentul în care dau să pășesc desculț pe balcon, mai departe nu merg, o să stau și-o să fierb în suc propriu – mai bine mă lupt cu trupul meu decât să simt ce simțeam acum. *Elio, Elio, noi te-am prevenit, așa-i ?*

Iată-mă în patul lui, țintuit de un exagerat simț al curtoaziei.

— Poți să te duci să te culci, dacă vrei, mi-a zis, poate cele mai frumoase cuvinte pe care mi le-a spus vreodată, cu o mână pe umărul meu, în timp ce eu, ca Iuda, repetam în sinea mea : „Dacă ar ști măcar...“.

Dacă ar ști că-mi doresc să fiu la lumi și vieți depărtare de el. L-am luat în brațe. Am închis ochii.

— Mă privești, i-am spus, cu ochii încă închiși.

Îmi plăcea să fiu privit când țineam ochii închiși.

Aveam nevoie să stea cât mai departe, ca să-mi revin și să uit – dar aveam nevoie să stea și cât mai aproape, în caz că povestea asta se înrăutățea și mai tare și nu găseam spri- jin la nimeni.

În același timp, o altă parte din mine era chiar fericită că întâmplarea se declina deja la timpul trecut. Mi-l scose- sem din sistem. Urma să plătesc prețul. Întrebarea era : oare el o să înțeleagă ? O să ierte ?

Sau născoceam o nouă stratagemă prin care să zăgăzu- iesc următorul acces de silă și rușine ?

În zorii zilei am ieșit să înotăm împreună. Am avut sen- zația că era ultima oară când o să mai fim împreună așa. Apoi eu urma să mă duc în camera mea, să mă culc, să mă trezesc, să iau micul dejun, să scot din raft caietul de par- tituri și să petrec orele magnifice ale dimineții cufundat în transcripția compoziției lui Haydn, simțind ocazional câte o înțepătură de anxietate cu gândul la ironiile repetate din fiecare dimineață, ca mai apoi să-mi amintesc că de-acum trecuserăm de faza asta, că în urmă cu doar câteva ore el era în mine și apoi ejaculase pe pieptul meu, pentru că a spus că așa voia și eu l-am lăsat, poate pentru că eu încă nu ejaculasem și m-a incitat să-l văd făcând grimase și ajun- gând la orgasm în fața ochilor mei.

Acum mergea prin apa până la genunchi, îmbrăcat în cămașă. Știam ce face. Dacă Mafalda întreba ceva, o să spună că și-a udat cămașa fără să vrea.

Am înotat împreună până la stânca cea mare. Am vorbit. Voiam să creadă că sunt fericit că sunt cu el. Îmi doream ca marea să-mi spele mâzga de pe piept și totuși sperma lui încă se agăța de trupul meu. Peste puțin timp, după un duș cu săpun, toate îndoielile legate de mine, care începuseră în urmă cu trei ani, când un bărbat necunoscut care mergea pe bicicletă s-a oprit, s-a dat jos, mi-a pus o mână pe după umăr și, cu acest gest, fie a stârnit, fie a

grăbit ceva ce alt- minteri ar fi avut nevoie de mult mai mult timp să iasă la suprafața conștiinței – toate astea puteau fi și ele în sfârșit spălate, alungate ca un zvon răutăcios sau o impresie falsă despre mine, eliberate ca un spiriduș care-și ispășise sentința și acum era curățit de mirosul delicat și radios al săpunu- rilor de mușețel ce se găseau în toate băile casei noastre.

Ne-am așezat pe o stâncă și am stat de vorbă. De ce nu vorbiserăm așa și înainte ? L-aș fi dorit cu mai puțină dis- perare dac-am fi reușit să legăm o astfel de prietenie cu câteva săptămâni mai devreme. Poate că am fi evitat partea cu sexul. Îmi venea să-i spun că făcusem dragoste cu Marzia cu două nopți înainte, la nici două sute de metri de locul unde stăteam, dar am tăcut mâlc. În schimb, am vorbit despre *Săvârșitu-s-a* al lui Haydn, a cărui transcripție tocmai o terminasem. Am reușit să povestesc despre asta fără să am senzația că o fac pentru a-l impresiona, pentru a-i capta atenția sau pentru a construi o punte șubredă între noi. Puteam să vorbesc despre inimitabilul Haydn ore în șir – ce prietenie minunată ar fi putut fi asta !

Trecând prin gesturile mecanice și ametitoare care-mi dădeau senzația că o terminasem pentru totdeauna cu el, simțind chiar un strop de dezamăgire la gândul că îmi reve- nisem atât de ușor după o vrajă care durase săptămâni în șir, nu m-am gândit nici o clipă că această dorință de a sta și a discuta despre Haydn în maniera neobișnuit de relaxată de acum era de fapt punctul meu cel mai vulnerabil, că, dacă dorința era nevoită să iasă iar la suprafață, se putea lesne strecura tocmai prin această portiță, pe care o crezu- sem întotdeauna cea mai sigură, la fel de bine ca la vederea trupului lui aproape gol relaxându-se la marginea piscinei.

La un moment dat m-a întrerupt.

— Te simți bine ?

— Da, da, sunt bine, i-am răspuns.

Apoi, cu un zâmbet stângaci, cu aerul că își corectează întrebarea inițială :

— Peste tot ?

Am schițat la rândul meu un zâmbet, știind că deja ascun- deam informații sub preș, că închideam uși și ferestre între noi și suflam în lumânări, pentru că soarele urcase în sfârșit pe bolta cerului și rușinea proiecta umbre longiline.

— Voiam să spun...

— Știu ce voiai să spui. Ustură.

— Dar te-a deranjat când... ?

Mi-am întors fața în direcția opusă, de parcă tocmai mi-ar fi ajuns la ureche un curent rece și voiam să evit să mă lovească frontal.

— Trebuie să vorbim despre asta ?

— Nu, nu dacă nu o vrei și tu.

Folosisem aceleași cuvinte pe care mi le spusese Marzia când am vrut să aflu dacă i-a plăcut ce îi făcusem.

Știam exact despre ce își dorea să discutăm. Voia să comen- tăm momentul în care aproape că i-am zis să se oprească.

Acum, vorbind cu el, nu mă puteam gândi decât că puțin mai târziu o să mă plimb cu Marzia și, de fiecare dată când o să încercăm să ne așezăm undeva, o să mă doară. Câtă umilință. Să mă așez pe meterezele orașului – unde se adu- nau toți cei de vârsta noastră când nu stăteam în cafenele – și să fiu forțat să tresar și să mi se reamintească de fiecare dată ce făcusem noaptea trecută. Era ca în gluma cu statul în picioare, atât de populară printre băieții de la școală. Să mă uit la Oliver cum se uită la mine când tresar și să se gândească, Asta eu ți-am făcut-o, nu-i așa ?

Tare îmi doream să nu mă fi culcat cu el. Până și corpul lui mă lăsa indiferent. De pe stânca unde stăteam acum, m-am uitat la corpul lui așa cum se uită cineva la pantalo- nii și cămășile vechi puse în cutii pentru Armata Salvării.

Umăr : bifat.

Porțiunea dintre interiorul și exteriorul cotului, pe care odată am venerat-o : bifat.

Șliț : bifat.

Gât : bifat.

Obrajii caisei : bifat.

Piciorul – ah, ce picior ! – dar da : bifat.

Zâmbetul lui când m-a întrebat „Peste tot ?“ : da, îl bifăm și pe ăsta. Nu lăsăm nimic la voia întâmplării.

Cândva iubisem toate aceste lucruri. Le atinsesem așa cum o zibetă se freacă de obiectele la care râvnește. Pentru o noapte, fuseseră ale mele. Acum nu le mai voiam. Ce nu reușeam să-mi amintesc și cu atât mai puțin să înțeleg era cum de îmi făcusem curajul să le doresc, să fac tot ce făcu- sem ca să fiu în apropierea lor, să le ating, să mă culc cu ele. După ce înotăm, o să fac mult așteptatul duș. Uită, uită !

În timp ce înotam înapoi, m-a întrebat ceva, ca și cum abia atunci îi trecuse prin minte gândul :

— O să-mi porți pică pentru azi-noapte ?

— Nu, i-am răspuns.

Dar răspunsesem prea scurt pentru cineva care chiar asta voia să spună. Pentru a îndulci ambiguitatea „nu“-ului meu, am completat că, probabil, o să-mi doresc să dorm toată ziua.

— Nu cred că azi o să pot merge cu bicicleta.

— Pentru că...

Nu îmi punea o întrebare, pur și simplu îmi dădea răs- punsul.

— Da, pentru că.

Atunci mi-am dat seama că unul dintre motivele pentru care hotărâsem să nu-l îndepărtez prea repede era nu doar ca să nu-i rănesc sentimentele sau ca să nu stârnesc o situație jenantă și incomodă acasă, ci și pentru că nu eram sigur că peste câteva ore nu o să-l doresc iarăși cu disperare.

Când am ajuns pe balconul nostru, a ezitat în fața ușii și abia apoi a intrat în camera mea. M-a luat prin surprindere.

— Dă-ți jos șortul !

Mi s-a părut ciudat, dar nu am găsit în mine puterea să mă opun. Așa că mi l-am tras în jos și mi l-am scos. Era prima dată când stăteam gol în fața lui la lumina zilei. Stân- jenit, am început să devin agitat.

— Stai jos !

Abia ce m-am executat, că și-a apropiat gura de pula mea și a înghițit-o cu totul. Mi s-a sculat cât ai clipi.

— Asta o lăsăm pe altă dată, mi-a zis cu un zâmbet sar- donic și a dispărut imediat.

Era răzbunarea lui pe mine pentru că îmi imaginasem c-am terminat-o cu el ?

Oricum, duse au fost toate pe apa sâmbetei – încrederea în mine și tot ce bifasem și dorința mistuitoare de-a o termina cu el. Bună treabă ! M-am șters, mi-am pus pantalonii de pijama pe care îi purtasem noaptea trecută, m-am aruncat în pat și nu m-am trezit până când mi-a bătut Mafalda la ușă, ca să mă întrebe dacă vreau ouă la micul dejun.

Aceeași gură care urma să mănânce ouă fusese noaptea trecută peste tot.

Așa cum se întâmplă în cazul unei mahmureli, mă tot întrebam când o să-mi treacă starea de rău.

Din când în când câte o usturime subită îmi declanșa un junghi de rușine. Cine a spus că sufletul și trupul se întâl- nesc în epifiză nu știa ce vorbește. Se întâlnesc în găoază, fraiere !

Când a coborât la micul dejun, purta șortul meu de baie. Nimeni n-ar fi dat atenție acestui lucru, dat fiind că în casa noastră toată lumea făcea schimb de costume de baie cu toată lumea, dar atunci a fost prima oară când s-a întâmplat la el și era același șort pe care îl purtasem în zorii când am ieșit să înotăm. Mi se părea insuportabil de excitant să-l privesc îmbrăcat în hainele mele. Și el o știa. Ne excita pe amândoi deopotrivă. Gândul la pula lui frecându-se de materialul de plasă în care stătuse și a mea îmi amintea cum, în fața ochilor mei și după atâta străduință, îmi eja- culase în final pe piept. Dar nu asta mă excita, ci porozita- tea și interșanjabilitatea corpurilor noastre – ce era al meu era deodată al lui, așa cum ce îi aparținea lui putea deveni imediat al meu. Eram din nou prins în mreje ? La masă a hotărât să stea lângă mine și, când nu se uita nimeni, și-a strecurat piciorul nu peste, ci sub piciorul meu. Știam că talpa mea e aspră, pentru că mergeam mereu desculț. A lui era fină. Noaptea trecută îi sărutasem piciorul și îi supsesem degetele, acum ele erau cocoloșite sub talpa mea bătătorită și trebuia să-mi protejez protectorul.

Nu îmi dădea voie să îl uit. M-a trimis cu gândul la o castelană măritată care, după ce s-a culcat într-o noapte cu un tânăr vasal, le-a poruncit gărzilor să-l ia prizonier de dimineață și să-l execute sumar într-un beci, pe baza unor capete de acuzare inventate, nu doar ca să elimine toate dovezile nopții lor adulterine sau ca să-l împiedice pe tână- rul amant să devină o pacoste acum, când credea că e îndrep- tățit la favorurile ei, ci și ca să-și stăvilească ei înseși orice tentație de a repeta abaterea în seara următoare. Oare deve- nea și el o pacoste care avea să se țină după mine ? Și ce puteam să fac ? Să-l pârăsc la mama ?

În dimineața aceea s-a dus în oraș singur. Poștă, *signora* Milani, rondul obișnuit. M-am uitat după el cum pedala pe aleea cu chiparoși, îmbrăcat în șortul meu. Nimeni nu-mi mai purtase vreodată hainele. Poate că sensul fizic și cel metaforic sunt doar modalități stângace de a înțelege ce se întâmplă când două ființe simt nevoia nu doar să se împre- uneze, ci să devină atât de desăvârșit de maleabile, încât unul să devină celălalt. A fi cine sunt datorită ție. A fi cine era datorită mie. A fi în gura lui în timp ce el era în a mea și a nu mai știi a cui pulă e în gura mea, a mea sau a lui. El era valva mea secretă către mine – ca un catalizator ce ne permite să devenim ceea ce suntem, corpul străin, stimu- latorul cardiac, grefa, plasturele prin

care vin toate impul- surile corecte, șurubul de oțel care sudează oasele unui soldat, inima celuilalt om, care ne face să fim noi într-o măsură și mai mare decât înainte de transplant.

Simplul fapt că m-am gândit la asta m-a făcut să-mi doresc să las totul baltă și să fug după el. Am așteptat cam zece minute, mi-am scos bicicleta și, în ciuda promisiunii de a nu merge pe bicicletă în ziua aceea, am ieșit pe lângă casa Marziei și am pedalat pe drumeagul abrupt cât de repede am putut. Când am ajuns în *piazzetta*, mi-am dat seama că sosisem la doar câteva minute după el. Tocmai își parca bicicleta, cumpărase *Herald Tribune* și se îndrepta spre ofi- ciul poștal – prima destinație a zilei.

— Trebuia să te văd ! i-am spus, fugind înspre el.

— De ce ? S-a întâmplat ceva ?

— Pur și simplu trebuia să te văd.

— Nu te-ai săturat de mine ?

Am crezut că da – mi-a venit să-i spun – și voiam să fiu...

— Voiam doar să fiu cu tine, i-am zis.

Atunci m-a izbit ideea. Am zis :

— Dacă vrei, mă întorc acum.

Stătea nemișcat. Și-a lăsat să cadă mâna în care ținea teancul de scrisori netrimise. Stătea și-atât, privindu-mă lung și clătinând din cap.

— Ai idee cât mă bucur că m-am culcat cu tine ?

Am ridicat din umeri, alungând și acest compliment. Nu meritam complimente, mai ales din partea lui.

— Nu știu.

— Mă așteptam să nu știi. Însă nu vreau să regretăm nimic – inclusiv ce nu m-ai lăsat să aduc în discuție azi-dimi- neață. Mă îngrozește gândul că, poate, te-am dat peste cap. Nu-mi doresc ca vreunul dintre noi să fie silit să plătească într-un fel sau altul.

Știam exact la ce se referea, dar m-am prefăcut că nu pricep.

— N-o să spun nimănui. N-o să fie nici o problemă.

— Nu asta am vrut să spun ! Totuși eu o să plătesc cumva.

Și, pentru prima oară în lumina zilei, l-am zărit o clipă pe celălalt Oliver.

— Pentru tine, oricum te-ai gândi la asta, e vorba de distracție și joc și așa și trebuie să fie. Pentru mine e altceva, ceva ce încă nu am decelat, și faptul că nu reușesc s-o fac mă sperie.

— Îți pare rău că am venit ?

Mă purtam copilărește în mod intenționat ?

— Te-aș lua în brațe și te-aș săruta dac-aș putea.

— Și eu.

M-am întins până la urechea lui exact când dădea să intre la poștă și i-am șoptit :

— Fute-mă, Elio !

Și-a amintit imediat și și-a rostit, gemând, propriul nume de trei ori, exact ca în timpul nopții. Simțeam că mi se scoală deja. Apoi, ca să-l ațâț cu aceleași cuvinte pe care le folosise el mai devreme, i-am zis :

— Asta o lăsăm pe altă dată.

Mai târziu i-am povestit cum *Pe altă dată !* o să-mi amin- tească de el cât voi trăi. A râs și a spus „Pe altă dată !“ – care, măcar de astă dată, însemna exact ce-mi doream eu să însemne : nu atât „La revedere !“ sau „Pa, am

plecat !“, ci că o să facem dragoste după-amiază. M-am întors pe călcâie, am încălecat pe bicicletă într-o secundă și am gonit la vale, zâmbind cu gura până la urechi, aproape gata să cânt dac-aș fi putut.

Niciodată în viața mea nu fusesem atât de fericit. Nimic nu putea merge rău, totul se întâmpla așa cum îmi doream, toate ușile se deschideau una câte una și viața nici că putea fi mai luminoasă : strălucea exact în direcția mea și, când o coteam cu bicicleta la stânga sau la dreapta sau încercam să ies din razele ei, mă urmărea ca un reflector care urmărește actorul pe scenă. Tânjeam după el, dar puteam la fel de lesne să trăiesc și fără el și, oricum ar fi fost, era bine.

Pe drum, m-am hotărât să trec pe la Marzia. Pleca la plajă. I-am spus că vin și eu cu ea și am coborât împreună până la stânci, unde ne-am tolănit la soare. Îmi plăcea miro- sul ei, gura ei. Și-a scos sutienul și m-a rugat să o dau cu loțiune de plajă pe spate, știind că, inevitabil, palmele mele o să-i cuprindă sânii. Familia ei avea o cabană de stuf lângă plajă și mi-a spus să mergem acolo. N-o să vină nimeni. Am încuiat ușa pe dinăuntru, am așezat-o pe masă, i-am scos costumul de baie și am atins-o cu buzele acolo unde mirosea a mare. S-a lăsat pe spate și și-a pus picioarele pe umerii mei. Ce straniu, m-am gândit, cum fiecare îl umbrea și îl acoperea pe celălalt, fără să îl înlăture din poveste. Cu abia o jumătate de oră în urmă îl rugam pe Oliver să mă fută și acum iată-mă pe punctul de a face dragoste cu Marzia – și totuși nici unul dintre ei nu avea de-a face cu celălalt decât prin intermediul celor doi Elio care eram și o să rămân pentru totdeauna.

După prânz Oliver a zis că se întoarce în B. ca să-i dea *signorei* Milani ultimele corecturi. A aruncat o privire de-o secundă în direcția mea, dar, văzând că nu-i răspund, a pornit la drum. După două pahare de vin, eu abia așteptam să trag un pui de somn. Am luat de pe masă două piersici enorme și, când am trecut pe lângă mama, i-am dat un pupic. O să le mănânc mai târziu, am spus. Ajuns în întu- nericul dormitorului, am pus fructele pe măsuța cu blat de marmură. Apoi m-am dezbrăcat până la piele. Pe pat, per- fect întinse, cearșafuri curate, proaspete, foșnind a apret și scăldate în soare – Dumnezeu să te binecuvânteze, Mafalda ! Îmi doream să fiu singur ? Da. Noaptea trecută, o persoană, apoi, din nou, în zori, alta. Apoi, de dimineață, alta. Acum stăteam întins pe cearșafuri, fericit ca o floarea-

soarelui semeață, proaspăt încolțită, plină de energie sleită în cea mai însorită după-amiază din toate după-amiezile de vară. Mă bucuram că sunt singur, acum, că mă învăluise somnul ? Da. Ei bine, nu. Da. Sau poate că nu. Da, da, da. Eram fericit și asta era tot ce conta. Cu alții, fără alții, eram fericit.

După o jumătate de oră sau, poate, mai repede, m-a trezit mirosul tainic, pătrunzător și castaniu de cafea, care plutea prin toată casa. Mi-a ajuns la nări chiar și cu ușa închisă și am știut că nu e cafeaua părinților mei. A lor fusese preparată și servită cu ceva timp în urmă. Asta era a doua șarjă a după-amiezii, ieșită din espressorul napolitan la care Mafalda, soțul ei și Anchise își făceau cafeaua după ce luau și ei prânzul. În curând o să se retragă și ei la odihnă. Deja plutea în aer o toropeală grea – lumea întreagă mergea la culcare. Tot ce-mi doream era ca el să treacă pe lângă ușa de la balcon și să-mi întrezărească prin jaluzelele pe jumătate închise trupul gol întins pe pat. El sau Marzia, dar voiam să treacă cineva și să mă observe, iar apoi depindea numai de ei să decidă ce voiau să facă, eu puteam dormi în continuare sau, dacă se apropiau tiptil, puteam să le fac loc lângă mine, ca să dormim împreună. Îl vedeam pe oricare dintre ei cum intră în cameră, ia un fruct și, cu fructul în mână, se apropie de pat și îl lipește de pula mea sculată. „Știu că nu dormi“, ar fi zis și apoi mi-ar fi apăsat încet pe pulă piersica moale și pârguită, până când spintecam fruc- tul de-a lungul crăpăturii care-mi amintea atât de mult de fundul lui Oliver. Gândul ăsta mi-a invadat mintea și refuza să se mai lase dus.

M-am ridicat și am luat una dintre piersici, am desfă- cut-o pe jumătate cu degetele mari, am împins sâmburele pe masă, am dus încet între picioare piersica pufoasă și îmbujorată și apoi am început să mă împing în ea până când fructul întredeschis mi-a alunecat de-a lungul pulii. Dac-ar fi știut Anchise, dac-ar fi știut Anchise ce-i făceam fructului pe care îl cultivase cu devoțiune de rob în fiecare zi, cu pălăria lui mare de paie pe cap, cu degetele noduroase și bătătorite smulgând necontenit buruienile din pământul pârjolit ! Piersicile lui erau mai curând caise decât piersici. Tatonasem deja regnul animal. Treceam acum la regnul vegetal. O să urmeze cel mineral. Ideea mai că m-a făcut să râd pe înfundate. Fructul îmi zemuia peste tot pe pulă. Dacă ar intra Oliver peste mine acum, l-aș lăsa să mi-o sugă, cum o făcuse de dimineață. Dacă ar veni Marzia, aș lăsa-o să

mă ajute să termin ce-am început. Piersica era delicată și fermă și când am reușit în sfârșit să o despic în două cu pula, am văzut că miezul ei roșiatic îmi amintea nu doar de un anus, ci și de un vagin, așa că, ținând câte o jumătate în fiecare mână și strângându-le împreună pe pulă, am început să mi-o frec, gândindu-mă la nimeni și la toți, inclusiv la biata piersică, care n-avea nici o idee ce i se întâmplă, în afară de faptul că era nevoită să-mi țină isonul și, probabil, să simtă și ea plăcere spre sfârșit, până când mi s-a părut că-mi spune „Fute-mă, Elio, fute-mă mai tare !“ și, după o clipă, „Mai tare, am spus !“, și în tot acest timp îmi scotoceam mintea după imagini din Ovidiu – nu avea el un personaj care se transformase în piersică și, dacă nu, nu puteam inventa eu unul pe loc, să zicem un băiat și o fată năpăstuiți, care, fiind frumoși ca niște piersici, au stârnit o zeitate pizmașă și, drept răzbunare, zeitatea i-a transformat într-un piersic și abia acum, după trei mii de ani, primeau înapoi ce le fusese luat pe nedrept și murmurau împreună : „O să mor când termini, nu trebuie să termini, nu trebuie să termini niciodată“ ? Povestea m-a excitat atât de tare, încât, practic fără avertisment, am simțit iminența orgasmului. Mi-am dat seama că puteam să mă opresc atunci și acolo sau, cu o ultimă mișcare a mâinii, puteam să ejaculez, ceea ce am și făcut – cu grijă, țintind miezul roșiatic al piersicii deschise ca într-un ritual de inseminare.

Ce lucru nebunesc făcusem ! M-am lăsat ușor pe spate, ținând fructul cu ambele mâini, recunoscător că nu pătasem cearșaful cu zeamă sau spermă. Piersica rănită și distrusă stătea într-o rână pe birou, ca o victimă a unui viol, rușinată, loială, îndurerată și confuză, străduindu-se să nu verse ce lăsasem în miezul ei. Mi-a amintit că, probabil, la fel ară- tasem și eu noaptea trecută în patul lui după ce ejaculase în mine prima oară.

Am pus pe mine un maiou, dar am hotărât să rămân gol în rest și m-am băgat în pat.

M-a trezit zgomotul făcut de cineva care a tras zăvorul de la obloane, apoi l-a închis la loc. Ca pe vremuri în visul meu, se îndrepta spre mine în vârful picioarelor, nu încer- când să-mi facă o surpriză, ci să nu mă trezească. Știam că e Oliver și, cu ochii încă închiși, am ridicat o mână spre el. El a apucat-o și a sărutat-o, apoi a ridicat cearșaful și a părut surprins că mă

găsește gol. A dus imediat buzele acolo unde promiseseră că o să se întoarcă azi-dimineață. I-a plăcut gustul lipicios. Ce făcusem ?

I-am povestit și am arătat spre dovada storcită de pe birou.

— Să văd despre ce e vorba.

S-a ridicat și m-a întrebat dacă o lăsasem acolo pentru el.

Poate că da. Ori pur și simplu amânasem să mă gândesc cum să scap de ea ?

— Asta e ce cred eu că e ?

Am încuviințat din cap ca un copil obraznic care mimează sfiala.

— Ai idee cât efort depune Anchise pentru fiecare fruct în parte ?

Glumea, dar m-am simțit ca și cum el – sau altcineva prin el – punea aceeași întrebare legată de eforturile pe care părinții mei le depuseseră pentru mine.

A adus jumătatea de piersică în pat, având grijă să nu verse nici o picătură din ea în timp ce se dezbrăca.

— Sunt un pervers, nu-i așa ?

— Nu, nu ești. Aș vrea ca toată lumea să fie la fel de perversă ca tine. Vrei să vezi ce înseamnă pervers ?

Ce avea de gând ? Am ezitat să spun „da“.

— Gândește-te numai la nenumărații oameni care au trăit înaintea ta – tu, bunicul tău, stră-străbunicul tău și toate generațiile de Elio crescuți de bunici de până la tine, inclu- siv cei împrăștiați prin lume. Toate se comprimă în această picătură, care te face să fii cine ești. Acum pot s-o gust ?

Am dat din cap că nu.

Și-a înmuiat un deget în miezul piersicii, apoi l-a dus la gură.

— Te rog, nu face asta !

Era mai mult decât puteam să îndur.

— Pe-a mea n-am suportat-o niciodată. Dar asta e a ta. Te rog să-mi spui de ce.

— Mă face să mă simt îngrozitor.

Mi-a ignorat răspunsul printr-o simplă ridicare din umeri.

— Uite ce, nu trebuie să faci așa ceva ! Eu sunt cel care te-a urmărit, ți-am căutat compania, tot ce s-a întâmplat e din cauza mea... nu trebuie să faci asta !

— Prostii ! Te-am dorit din ziua întâi. Doar că eu am ascuns-o mai bine.

— Da, sigur !

M-am aruncat să-i smulg fructul din mână, dar m-a prins de încheietură cu mâna liberă și m-a strâns cu putere, cum vezi în filme, când un bărbat îl forțează pe altul să dea drumul cuțitului.

— Mă doare.

— Atunci dă-mi pace.

L-am privit cum bagă piersica în gură și începe să o mestece fără grabă, uitându-se la mine cu atâta intensitate, încât m-am gândit că nici măcar când faci dragoste nu ești transportat într-o astfel de stare.

— Dacă vrei s-o scuipi, e-n regulă, chiar e-n regulă, pro- mit că n-o să mă simt jignit, am zis, mai degrabă ca să sparg tăcerea decât ca o ultimă stăruință.

A dat din cap că nu. Se vedea că îi simțea gustul chiar în clipa aia. Ceva de-al meu era în gura lui – acum mai mult al lui decât al meu. Nu știu ce am

pățit în momentul acela, în timp ce-l priveam, dar am simțit deodată o pornire nebună să plâng. Și, în loc să mă lupt cu ea, cum făcusem cu orgasmul, i-am dat frâu liber, chiar și numai ca să-i arăt ceva la fel de personal despre mine. Am întins mâinile și mi-am înăbușit hohotele de plâns pe umărul lui. Plângeam pentru că nici un străin nu fusese niciodată atât de bun cu mine și nici nu mersese atât de departe pentru mine, nici măcar Anchise, care o dată mi-a făcut o tăietură în picior și a supt și a scuipat și a supt și a scuipat veninul de scorpion. Plângeam pentru că nu simțisem niciodată atâta recunoștință și nu exista un alt mod ca s-o arăt. Și mai plângeam și pentru gândurile negative pe care le nutrisem împotriva lui de dimineață. Și pentru noaptea trecută plângeam, mai ales că, așa cum a fost, bună sau rea, nu o să mai pot da timpul înapoi, iar acum era un moment numai bun ca să-i arăt că avusese dreptate, că nu era simplu, că distracția și jocurile aveau obiceiul ăsta să scape din frâu și că, dacă ne grăbise- răm să trecem la fapte, de-acum era prea târziu să facem pasul înapoi – plângeam pentru că se petrecea ceva și eu habar n-aveam ce.

— Orice s-ar întâmpla între noi, Elio, vreau să știi. Atât. Să nu spui vreodată că nu ai știut.

Încă mesteca. În flăcările pasiunii, asta ar fi însemnat ceva, dar acum avea cu totul altă semnificație. Mă lua în aceeași călătorie cu el.

Cuvintele lui n-aveau nici o noimă. Dar știam exact ce voia să spună.

— Ăsta a fost felul meu de a ți-o demonstra. E mai bine așa decât prin cuvinte. Dintre toți oamenii pe care-i cunosc, tu cu siguranță o să înțelegi.

I-am șters fața cu palma. Apoi, fără să pricep ce mi-a venit, am început să-i ling pleoapele.

— Sărută-mă până nu dispare cu totul, i-am zis.

Gura lui urma să miroasă a piersică și a mine.

Am rămas în cameră mult timp după plecarea lui Oliver. Când în sfârșit m-am trezit, era aproape seară și asta mi-a declanșat o stare de posomoreală. Durerea trecuse, dar mi-a revenit indispoziția care mă încercase înainte de

ivirea zori- lor. Pe moment nu știam dacă era aceeași senzație care ieșea iar la suprafață după o pauză îndelungă sau dacă cea de mai devreme se vindecase și trăiam acum una complet nouă, ca rezultat al faptului că făcuserăm dragoste și după-amiază. Oare o să trăiesc mereu o asemenea vinovăție solitară după momentele amețitoare petrecute împreună ? De ce nu sim- țisem același lucru și după Marzia ? Oare ăsta era modul naturii de a-mi aminti că ar fi mai bine să fiu cu ea ?

Am făcut un duș și mi-am pus haine curate. La parter toată lumea bea cocteiluri. Cei doi musafiri de aseară erau din nou la noi și se întrețineau cu mama, în vreme ce un nou-venit, un alt reporter, asculta cu înfrigurare ce îi povestea Oliver despre cartea lui dedicată lui Heraclit. Își perfecționase arta de-a le servi străinilor un rezumat în cinci propoziții, care părea inventat spontan, sub impulsul momentului, în beneficiul interlocutorului respectiv.

— Rămâi acasă ? m-a întrebat mama.

— Nu, mă duc să mă văd cu Marzia.

Mama mi-a aruncat o privire îngrijorată și a clătinat din cap aproape imperceptibil, vrând să spună „Nu sunt de acord. E o fată cuminte. Ar trebui să ieșiți în oraș în grup“.

— Lasă-l în pace ! Tu și grupurile tale ! i-a retezat-o eli- berator tata. Și-așa stă închis în casă cât e ziua de lungă. Lasă-l să facă ce vrea. *Ce vrea !*

Dacă ar fi știut...

Și dacă totuși ar fi aflat ?

Tata nu ar obiecta în veci. Poate că la început ar face o mutră, după care ar șterge totul cu buretele.

Nu m-am gândit niciodată să ascund de Oliver ce făceam cu Marzia. Brutarii și măcelarii nu-și fac reciproc concurență, mi-am zis. Și, la fel de probabil, nici el n-ar fi acordat prea mare atenție acestui lucru.

Seara m-am dus cu Marzia la film. Am mâncat înghețată în *piazzetta*. Apoi am ajuns din nou la ea acasă.

— Aș vrea să mergem iar la librărie, mi-a spus în timp ce mă conducea spre poarta de la grădină. Sinceră să fiu, nu-mi place să merg la film cu tine.

— Vrei să mergem mâine, către ora închiderii ?

— De ce nu ?

Voia să repete noaptea de alaltăieri.

M-a sărutat. Ce voiam eu de fapt era să mă duc la libră- rie dimineața, imediat după deschidere, păstrând opțiunea să mă întorc în aceeași zi, pe seară.

Când am ajuns acasă, musafirii erau pe punctul de a pleca. Oliver nu era acasă.

Cu atât mai bine pentru mine, mi-am spus.

M-am dus în cameră și, în lipsă de altceva mai bun, am deschis jurnalul.

Ce notasem seara trecută ? *„Ne vedem la miezul nopții.“ Ai grijă. Nici măcar nu o să apară. „Hai, dispari !“ – asta înseamnă de fapt „Maturizează-te“. Tare aș vrea să nu fi spus nimic.*

Uitându-mă la floricelele tremurate pe care le desenasem în jurul acestor cuvinte înainte s-o pornesc spre camera lui, încercam să recuperez amintirea fiorilor nebuni din noaptea trecută. Poate că-mi doream să retrăiesc neliniștile nopții, atât ca să le maschez pe cele din noaptea asta, cât și ca să-mi readuc aminte că, din moment ce temerile mele cele mai sumbre fuseseră imediat spulberate odată ce intrasem în camera lui, se prea poate să sfârșească la fel și-n noaptea asta și să mă las subjugat la fel de ușor din clipa când îi aud pașii.

Însă nu reușeam să-mi amintesc spaimele trăite noaptea trecută. Erau complet umbrite de ce a urmat după ele și păreau să aparțină unui segment de timp la care n-aveam nicidecum acces. Tot ce era legat de noaptea trecută se eva- porase subit. Nu îmi mai aminteam nimic. Am încercat să-

mi șoptesc „Hai, dispari !“, ca să provoc un declic în memorie. Cuvintele astea păreau așa de reale ieri ! Acum erau doar două vorbe care se chinuiau să se lege.

Și atunci mi-am dat seama. Ce trăiam în seara asta nu se compara cu nimic din ce trăisem în toată viața mea.

Era ceva mult mai rău. Nici nu știam cu ce cuvinte să-l formulez.

Gândindu-mă mai bine, nu știam nici ce cuvânt să aleg pentru fiorurile simțite noaptea trecută.

Noaptea trecută făcusem un pas uriaș. Și totuși iată-mă acum, cu nimic mai înțelept ori mai sigur de ceva decât îna- inte de a mă culca cu el. Puteam la fel de bine să n-o fi făcut.

Cel puțin noaptea trecută existase teama de eșec, teama de a fi dat afară sau de-a mă numi cum îi numisem și eu pe alții. Acum, că depășisem frica asta, mă întrebam dacă nu cumva anxietatea fusese prezentă de la bun început, chiar dacă în stare latentă, ca un presentiment și ca un avertis- ment că în spatele valurilor de furtună se află un recif ucigaș.

Și de ce îmi păsa unde e ? Nu asta voiam pentru amân- doi ? Măcelarii și brutarii și tot tacâmul ? De ce mă simt atât de zdruncinat doar pentru că el nu era aici sau pentru că-mi dăduse papucii, de ce am senzația că tot ce fac în clipa asta e să îl aștept pe el – să aștept, să aștept și iar să aștept ?

Și ce era în așteptarea asta, de începea să se transforme în tortură ?

Dacă ești cu cineva, Oliver, e timpul să te întorci acasă. Nu pun nici o întrebare, promit, doar nu mă mai lăsa să aștept.

Dacă nu apare în zece minute, fac ceva.

După zece minute, simțindu-mă neajutorat și urându-mă fiindcă mă simt neajutorat, am hotărât să mai aștept încă zece minute, de data asta pe bune.

După douăzeci de minute n-am mai putut să îndur. Mi-am pus un pulover pe mine, am ieșit pe balcon și am coborât în curte. Dacă e nevoie, o să mă

duc până în B. și o să verific. Mă îndreptam spre șopronul unde stăteau bici- cletele, dezbătând în sinea mea dacă să mă duc mai întâi în N., unde oamenii stăteau treji și petreceau până mult mai târziu decât în B., și mă boscorodeam deja că nu umfla- sem roțile de dimineață, când, brusc, ceva mi-a spus să mă opresc, ca să nu-l deranjez pe Anchise, care dormea în baraca de alături. Sinistrul de Anchise – toată lumea zicea că e sinistru. Bănuisem ceva în tot acest timp ? Pesemne că da. Căzătura de pe bicicletă, alifia țărănească a lui Anchise, amabilitatea cu care a avut grijă de el și i-a curățat zgârie- tura.

Atunci, uitându-mă spre țărmul stâncos, scăldat în lumina lunii, l-am văzut. Stătea pe una dintre stâncile mai înalte, îmbrăcat în bluza de marinar cu dungi alb-albastre pe care și-o cumpărase din Sicilia la începutul verii și pe care o purta mereu descheiată la nasturii de pe umăr. Nu făcea nimic, stătea pur și simplu cu genunchii la piept, ascultând cum valurile urcau pe stâncile de sub el și le îmbrățișau. Privindu-l de la balustradă, am simțit pentru el ceva atât de gingaș, încât mi-a amintit cât de înflăcărat fugisem până în B. ca să-l prind din urmă înainte de a ajunge la poștă. Era cel mai bun om pe care-l cunoscusem în toată viața mea. Îl alesesem bine. Am deschis poarta, am coborât alu- necând peste câteva stânci și am ajuns lângă el.

— Te-am așteptat, i-am zis.

— Am crezut că te-ai dus la culcare. M-am gândit chiar că nu mai vrei să mă vezi.

— Nu. Am așteptat. Doar că am stins luminile.

M-am uitat în sus, spre casa noastră. Obloanele erau toate închise. M-am aplecat și l-am sărutat pe gât. A fost prima dată când l-am sărutat mânat de sentimente, nu doar de dorință. M-a luat pe după umeri. Un gest nevinovat, în caz că ne vedea cineva.

— Ce făceai ? l-am întrebat.

— Mă gândeam.

— La ce ?

— La diverse. La întoarcerea în State. La cursurile pe care trebuie să le predau în toamnă. La carte. La tine.

— La mine ?

— La mine ?

Îmi imita modestia.

— La nimeni altcineva ?

— La nimeni altcineva.

A tăcut o vreme.

— Vin aici în fiecare seară. Stau și-atât. Uneori petrec ore în șir.

— Singur ?

A dat din cap că da.

— N-am știut nici o clipă. Am crezut...

— Știu ce-ai crezut.

Vestea nici că mă putea face mai fericit de-atât. Era ceva ce, evident, aruncase multă umbră între noi. Am hotărât să nu insist asupra subiectului.

— Probabil că de locul ăsta o să-mi fie cel mai dor. Am fost fericit în B., a adăugat el după ce a reflectat puțin.

Suna ca un preambul la un adio.

— Mă uitam încolo, a continuat, arătând cu mâna spre orizont, și mă gândeam că peste două săptămâni o să fiu înapoi la universitate, la Columbia.

Avea dreptate. Îmi propusesem anume să nu număr nici- odată zilele. La început pentru că nu voiam să conștientizez câte zile o să mai stea cu noi,

iar mai târziu pentru că nu voiam să mă confrunt cu puținătatea zilelor rămase.

— Toate astea înseamnă că peste zece zile, când o să privesc spre acest loc, nu o să mai fii aici. Nu știu ce-o să fac atunci. Cel puțin tu o să fii în altă parte, unde nu există amintiri.

M-a strâns de umăr, trăgându-mă spre el.

— Felul în care gândești uneori... O să fii în regulă.

— Poate că da sau, la fel de bine, poate că nu. Am pier- dut atâtea zile, atâtea săptămâni...

— Le-am pierdut ? Nu știu. Poate că doar am avut nevoie de timp ca să ne dăm seama că asta era ceea ce ne doream.

— Unii dintre noi au complicat lucrurile cu bună știință.

— Eu ?

Am dat din cap că da.

— Știi prea bine ce făceam fix acum o noapte.

A zâmbit.

— Nu știu ce să cred în privința asta.

— Nici eu nu sunt sigur. Dar mă bucur că am făcut-o.

— O să fii bine ?

— O să fiu bine.

I-am strecurat o mână în pantaloni.

— Mă bucur sincer că sunt aici cu tine.

Era felul meu de a-i spune că și eu am fost fericit aici. Am încercat să-mi imaginez ce însemna pentru el „fericit aici“ : fericit odată ce a ajuns aici, după ce își imaginase cum o să arate locul, fericit că a lucrat în dimineţile astea toride în „paradis“, fericit că a mers cu bicicleta până la traducă- toare și înapoi, fericit că dispărea în fiecare seară în oraș și se întorcea atât de târziu, fericit cu părinții mei și corvoada de la cină, fericit cu prietenii lui de la pocher și cu toți ceilalți prieteni pe care și-i făcuse în oraș și despre care eu nu știam nimic ? Într-o bună zi s-ar putea să-mi povestească. Mă întrebam ce rol jucasem eu în acest pachet polivalent de fericire.

Până atunci, dacă mâine ar fi să ieșim dis-de-dimineață să înotăm, m-ar putea copleși din nou vechiul val de dezgust față de mine însumi. Mă întrebam dacă e posibil să te obiș- nuiești cu așa ceva. Sau poate că starea de rău, la fel ca un deficit, crește așa de mult, încât înveți cum să o aduni într-un fel de sentiment forfetar, care-și are propriile amnistii și perioade de grație ? Sau poate că prezența celuilalt, care ieri-dimineață părea să fie aproape a unui intrus, devine și mai necesară tocmai pentru că ne apără de propriul iad – astfel încât aceeași persoană care ne provoacă agonia la revărsatul zorilor ne-o va alina la căderea nopții ?

A doua zi de dimineață am ieșit să înotăm. Abia trecuse de ora șase. Faptul că era așa devreme a adăugat o calitate revigorantă efortului fizic. Mai târziu, când el făcea pluta în felul lui unic, mi-a venit să-l țin, așa cum fac instructo- rii de înot când îți sprijină corpul atât de ușor, încât par să te mențină pe linia de plutire cu o simplă atingere a dege- telor. De ce mă simțeam mai în vârstă ca el în clipele acelea ? În dimineața cu pricina voiam să-l protejez de toate, de pietrele din apă, de meduze, acum, că sezonul lor era în toi, de Anchise, al cărui rânjet sinistru când se ducea cu roaba în grădină ca să pornească aspersoarele, smulgând încon- tinuu buruieni oriunde se întorcea, chiar și pe ploaie, chiar și în timp ce vorbea cu tine, chiar și când amenința că pleacă de la noi, părea să îți stoarcă orice secret pe care credeai că îl ascunseseși bine de căutătura lui.

— Cum te simți ? am întrebat, imitând interogația lui de ieri-dimineață.

— Ar trebui să știi.

Nu știu ce m-a apucat la micul dejun, dar m-am trezit că tai căpăcelul de la oul fiert moale al lui Oliver înainte să apuce să intervină Mafalda sau să îl spargă el cu lingura. Nu făcusem așa ceva pentru nimeni în viața mea, dar iată-mă acum asigurându-mă grijuliu că nici o fărâmă de coajă nu cade în gălbenuș. El era încântat de oul lui. Când Mafalda i-a adus paharul zilnic de suc cu pulpă, am fost la rândul meu încântat pentru el. Fericire casnică. Și asta doar pentru că noaptea trecută mă lăsase pe mine în rolul activului.

După ce i-am tăiat căpăcelul la al doilea ou moale, l-am surprins pe tata uitându-se lung la mine.

— Americanii nu știu cum se face, am zis.

— Sunt sigur că se descurcă ei cumva... mi-a răspuns el.

Piciorul care s-a așezat încet pe al meu pe sub masă mi-a transmis că poate ar trebui s-o las moartă și să presupun că tata a mirosit ceva.

— Doar nu e prost, mi-a zis el în dimineața aceea, ceva mai târziu, când se pregătea să se ducă în B.

— Vrei să vin cu tine ?

— Nu, mai bine ține capul la cutie. Azi ar trebui să lucrezi la Haydn. Pe altă dată.

— Pe altă dată.

În dimineața aceea, când să iasă din casă, a sunat Marzia. Aproape că mi-a făcut cu ochiul când mi-a întins telefonul. Dacă nu cumva mă înșelam – și nu cred că mă înșelam –, nu era aici nici o umbră de ironie, nimic care să nu-mi reconfirme că împărtășeam transparența totală care există doar între prieteni.

Poate că am fost mai întâi prieteni și apoi iubiți.

Dar poate că asta înseamnă iubirea.

Când mă gândesc la ultimele zece zile petrecute împre-ună, văd o partidă de înot dimineața devreme, micul dejun luat în tihnă, drumul cu bicicleta până în oraș, prânzul, somnul de după-amiază, după-amiaza din nou lucru, poate un pic de tenis, ieșirea în *piazzetta* de după cină și, în fiecare noapte, un fel de-a face dragoste care poate transcende tim- pul. Privind înapoi la acele zile, nu cred să fi existat vreun minut – în afară de jumătatea de oră pe care el o petrecea cu traducătoarea sau cele câteva ore pe care reușeam să le rup ca să fiu cu Marzia – în care să nu fi fost împreună.

— Când ți-ai dat seama ce e cu mine ? l-am întrebat într-o zi.

Speram că o să spună „Atunci când te-am strâns de umeri și tu aproape că mi te-ai topit în brațe“ sau „Când ți-ai udat șortul de baie, în după-amiaza în care am stat de vorbă la tine în cameră“. Ceva de genul ăsta.

— Când te-ai înroșit, mi-a zis el în schimb.

— Eu ?

Vorbeam despre traducerea poeziei. Asta se întâmpla într-o dimineață, în prima lui săptămână la noi. În ziua respectivă am început lucrul mai devreme ca de obicei, pro- babil pentru că ne bucuraserăm deja de conversațiile noas- tre spontane în timp ce sub tei se punea masa pentru micul dejun și abia așteptam să petrecem mai mult timp împre- ună. M-a întrebat dacă am tradus vreodată poezie. I-am răspuns că da. De ce, și tu ai tradus ? Da. Citea Leopardi și s-a împotmolit în câteva versuri care i se păreau imposibil de tradus. Am vorbit și am tot vorbit, fără să ne dăm nici unul seama ce departe putea ajunge o conversație începută din zbor, pentru că, pe măsură ce aprofundam universul lui Leopardi, găseam ocazional și meandre unde să dăm frâu liber umorului nostru înnăscut și plăcerii de-a ne prosti puțin. Am tradus pasajul în engleză, apoi din engleză în greaca veche, apoi înapoi și din engleză păsărească în păsă- rească italiană. Ultimele versuri ale lui Leopardi din „Către lună“ ajunseseră așa de distorsionate, încât am râs în hohote repetând stihurile fără noimă în italiană – când, deodată, s-a așternut un moment de liniște, iar când am ridicat ochii, am văzut că se uita fix la mine, cu privirea lui de gheață, sticloasă, care mă deconcerta de fiecare dată. M-am chinuit să scot un cuvânt și, când m-a întrebat cum de știu atâtea lucruri, am avut prezența de spirit să-i spun

ceva legat de faptul că sunt fiu de profesor universitar. Nu țineam mereu să-mi etalez cunoștințele, mai ales în fața cuiva care mă putea intimida atât de ușor. Nu am avut nimic de ripostat, nimic de adăugat, nimic de aruncat în joc ca să tulbur apele dintre noi, și nici unde să mă ascund sau măcar să mă feresc. M-am simțit la fel de expus ca un ied rătăcit pe câmpiile uscate și secetoase din Serengeti.

Privirea lungă nu mai făcea parte din conversație și nici măcar din prosteala din jurul traducerii. O înlocuise și deve- nise propriul ei subiect, doar că nici unul dintre noi nu îndrăznea sau nu voia să îl deschidă. Și da, în ochii lui era o asemenea strălucire, încât a trebuit să întorc privirea și, când m-am uitat din nou la el, privirea lui nu se clintise și era încă fixată pe chipul meu, vrând parcă să-mi spună „Deci ai întors privirea și apoi ai revenit. Ai de gând să te mai uiți în altă parte cât de curând ?“ – și de-aia m-am simțit obligat să mă uit iar în altă parte, cu aerul că sunt cufundat în gânduri, dar căutând în același timp cu disperare ceva de spus, zbătându-mă ca un pește într-o baltă plină cu noroi, care seacă rapid în arșiță. Cu siguranță știa cum mă simțeam. Ce m-a făcut să roșesc în cele din urmă nu a fost stinghe- reala firească a momentului când mi-am dat seama că mă prinsese încercând să-i susțin privirea, ca mai apoi a mea să dea fuga să se pitească. Ce m-a făcut să mă înroșesc a fost posibilitatea entuziasmantă, așa neverosimilă cum voiam să rămână, că s-ar putea să-i placă de mine și că îi plăcea de mine exact în felul în care-mi plăcea și mie de el.

Săptămâni în șir i-am judecat greșit privirea drept una de ostilitate fățișă. M-am înșelat amarnic. Era doar maniera unui om timid de a susține privirea altcuiva.

Eram, mi-am dat în sfârșit seama, cele mai timide două persoane din lume.

Tata fusese singurul care văzuse prin el de la bun început.

— Îți place Leopardi ? am întrebat, ca să sparg tăcerea, dar și ca să sugerez că datorită lui Leopardi părusem oare- cum distras în pauza din conversație.

— Da, foarte mult.

— Și mie îmi place foarte mult.

Știam, desigur, că nu despre Leopardi vorbeam. Între- barea era dacă știa și el.

— Mi-am dat seama că te-am făcut să te simți stingher, dar pur și simplu trebuia să fiu sigur.

— Deci în tot acest timp ai știut ?

— Să zicem că am fost aproape sigur.

Cu alte cuvinte, totul începuse la doar câteva zile după sosirea lui. Atunci restul lucrurilor au fost niște prefăcătorii ? Și toate trecerile de la prietenie la indiferență – astea ce au fost ? Modul lui și al meu de a ne studia pe furiș unul pe altul, tăgăduind ceea ce făceam ? Sau au însemnat oare un mod la fel de viclean ca oricare altul de a ne impune unul altuia limite, în speranța că de fapt ce simțim e doar pură indiferență ?

— De ce nu mi-ai dat nici un semn ? am zis.

— Am făcut-o. Sau cel puțin am încercat.

— Când ?

— La un moment dat, după tenis. Te-am atins. Doar ca să-ți arăt că-mi place de tine. Felul în care ai reacționat m-a făcut să mă simt de parcă te-aș fi molestat. Am hotărât să păstrez distanța.

Cele mai frumoase momente ale noastre erau după-amiaza. După prânz eu urcam la etaj, ca să trag un pui de somn înainte de-a fi servită cafeaua. Apoi, după ce musafirii de la masă plecau sau doar se furișau să se odihnească în casa de oaspeți, tata fie se retrăgea la el în birou, fie fura câteva ore de somn împreună cu mama. Pe la ora două se așternea o liniște intensă peste casă, parcă peste lumea întreagă, între- ruptă din când în când fie de uguitul porumbeilor, fie de ciocanul lui Anchise, când lucra la sculele lui și încerca să nu facă prea multă gălăgie. Îmi plăcea să-l aud cum trebă- luiește după-amiaza și chiar și când bocănitul sau zgomotul ferăstrăului mă trezea din somn sau când tocilarul punea în funcțiune roata de gresie în fiecare după-amiază de mier- curi, senzația de

pace și tihnă pe care mi-o lăsa era aceeași pe care aveam s-o încerc, mulți ani mai târziu, când auzeam în miez de noapte sirena de ceață a unui vapor în larg la Cape Cod. Lui Oliver îi plăcea să țină ferestrele și obloanele

larg deschise după-amiaza și să lase între noi și viața de afară doar perdelele transparente, umflate de vânt, pentru că era „o crimă“ să blochezi atâtea raze de soare și să ascunzi vederii un astfel de peisaj, mai ales când nu ai parte de el toată viața, cum spunea el. Atunci câmpurile unduitoare ale văii, care urcau înspre dealuri, păreau a zăbovi într-o ceață verde-măslinie care se ridica spre nori : florile-soarelui, viile, pâlcurile de levănțică și măslinii ghemuiți și umili, gârboviți ca niște sperietori de ciori noduroase și bătrâne ce se holbau pe geamurile noastre în vreme ce noi stăteam goi la mine în pat, mirosul transpirației lui, care era mirosul transpirației mele, apoi, lângă mine, bărbatul-femeie al cărui bărbat-femeie eram și, peste tot în jur, detergentul cu miros de mușețel al Mafaldei, care la noi acasă era mirosul lumii de după-amiază.

Mă uit în urmă la acele zile și nu regret nimic, nici ris- curile, nici rușinea, nici lipsa completă de griji pentru viitor. Proiecția lirică a soarelui, câmpurile pulsând de viață, pline de plante înalte ce își plecau capul sub arșița intensă a după- amiezii, scârțâitul podelelor noastre de lemn ori hârșâitul scrumierei de lut împinse atât de ușor pe placa de marmură care stătea odinioară la capătul patului meu. Știam că minu- tele ne sunt numărate, dar nu îndrăzneam să le număr, tot așa cum știam unde ducea totul, dar nu mă încumetam să citesc bornele de lângă drum. A fost o perioadă în care am evitat deliberat să las firimituri de pâine pe cărare ca să o găsesc la întoarcere. Am preferat să le mănânc. El se putea dovedi o mare javră, putea să mă schimbe sau să mă dis- trugă pe vecie, în vreme ce timpul și bârfa puteau până la urmă să scoată măruntaiele a tot ce împărtășiserăm și să curețe momentele trăite împreună până ce nu mai rămâneau decât niște oase de pește. Era posibil să-mi fie dor de această zi sau era posibil să-mi meargă mult mai bine de-atât, dar cel puțin urma să știu că în acele după-amiezi petrecute în dormitorul meu trăisem cu adevărat fiecare clipă.

Totuși într-o dimineață m-am trezit și am văzut tot ora- șul B. acoperit de nori negri și joși care goneau pe cer. Am știut exact ce însemnau. Toamna

bătea la ușă.

După câteva ore norii s-au risipit și vremea, vrând parcă să compenseze pentru farsa răutăcioasă, a părut să șteargă din viețile noastre orice trimitere la toamnă, oferindu-ne una dintre cele mai temperate zile ale anotimpului. Totuși pricepusem avertismentul și, așa cum se spune despre juri- ile care au văzut dovezi inadmisibile înainte de a fi anulate de judecător, am înțeles deodată că primeam timp pe credit, că timpul e întotdeauna luat din altă parte și că agenția care ți-l împrumută îți cere datoria taman când ești cel mai puțin pregătit s-o achiți și ai nevoie să te împrumuți și mai mult. Am început să-mi fac în minte instantanee cu el, am cules firimiturile de pâine căzute de la masă și le-am pus deoparte pentru ascunzătoarea mea și, spre rușinea mea, am făcut liste : stânca, dâmbul, patul, zgomotul făcut de scrumieră. Stânca, dâmbul, patul... Mi-aș fi dorit să fiu ca soldații din filme, care, când rămân fără gloanțe, își azvârlă puștile ca și cum n-ar mai avea niciodată nevoie de ele, sau ca fugarii din deșert, care, în loc să-și raționalizeze apa din tărtăcuță, cedează în fața setei și se ghiftuie, apoi aruncă tărtăcuța în urma lor. În loc de asta, eu ascunsesem ca o veveriță mărun- țișuri, pentru ca în zilele de foamete ce mă așteptau licări- rile trecutului să-mi poată aduce înapoi căldura. Am început, fără tragere de inimă, să fur din prezent ca să plătesc dato- riile pe care știam că o să le fac în viitor. Da, știam că e o crimă la fel de mare ca aceea de a închide obloanele în după-amiezile însorite. Dar știam și că anticiparea celui mai rău scenariu e un mod sigur de a-l împiedica să se întâmple.

Într-o seară, când am ieșit la plimbare și el mi-a spus că o să plece în curând acasă, mi-am dat seama ce futilă fusese așa-zisa mea prevedere. Bombele nu cad niciodată în același loc, iar asta, în ciuda tuturor premoniților, a căzut fix în ascunzătoarea mea.

Oliver pleca în State în a doua săptămână din august. Pe la începutul lunii a zis că voia să petreacă trei zile la Roma și să folosească acest timp ca să-și definitiveze manuscrisul împreună cu editorul lui italian. Apoi o să ia un zbor direct spre casă. Voiam să-l însoțesc ?

Am zis da. N-ar trebui să-i întreb mai întâi pe ai mei ? Nu e nevoie, nu au zis niciodată nu. Bine, dar dacă... ? N-o să fie nici un „dacă“. Auzind că Oliver urma să plece mai repede decât era plănuit și că o să stea câteva zile la Roma, mama a întrebat – cu permisiunea lui *il kaiboy*, desigur – dacă n-ar vrea să mă ia și pe mine. Tata nu a avut nimic de obiectat.

Mama m-a ajutat să împachetez. Oare n-o să am nevoie de un sacou, în caz că editorul ne scoate la cină în oraș ? N-o să fie nici o cină. Și, în plus, de ce să mă invite și pe mine ? Totuși ar trebui să-ți iei și un sacou, a cumpănit ea. Eu voiam să merg cu rucsacul, să călătoresc la fel ca oame- nii de-o vârstă cu mine. Fă cum vrei. Chiar și așa, când a devenit evident că acolo n-o să încapă toate lucrurile pe care voiam să le iau cu mine, m-a ajutat să-l golesc și să reîmpachetez totul în geantă. Pleci pentru două sau trei zile, atât. Nici Oliver, nici eu nu discutaserăm niciodată în amă- nunt despre ultimele noastre zile împreună. Mama n-o să afle niciodată ce adânc m-au crestat în suflet cele „două sau trei zile“ ale ei. Știam la ce hotel urma să stăm ? Penzione nu știu cum. N-am auzit niciodată de el, dar cine sunt eu ca să știu? a zis ea. Tata nici n-a vrut să audă. A făcut rezer- vările personal. Cadou din partea mea, a spus el.

Oliver și-a făcut singur geanta de voiaj și, mai mult, în ziua în care trebuia să luăm *direttissimo* spre Roma, a reușit să scoată valiza și să o pună exact în același loc din dormi- tor unde o lăsasem eu să cadă în ziua sosirii lui. La data respectivă mă gândisem pe repede înainte la momentul în care o să-mi recapăt camera. Acum mă întrebam la ce aș fi capabil să renunț ca să dau timpul înapoi până în după-amiaza de la sfârșitul lui iunie când i-am făcut turul *de rigueur* al proprietății, ca oricărui rezident de vară, și cum, dintr-

una într-alta, am ajuns în apropierea terenului pârjolit și gol de lângă șinele de tren abandonate, unde am primit prima din multele doze de *Pe altă dată !*. Oricine altcineva de vârsta mea ar fi preferat să tragă un pui de somn în ziua cu pricina în loc să meargă într-o expediție până la capătul proprietății noastre. În mod clar, știam deja ce făceam.

Simetria întregii situații sau, poate, ordinea aparent dată peste cap din camera lui goală mi-a pus un nod în gât. Mă trimitea cu gândul nu atât la o cameră de hotel, când aștepți să vină băiatul de la bagaje ca să te ajute să-ți duci lucrurile jos, după o ședere superbă care se termină prea repede, cât mai curând la un salon de spital după ce ți-au fost strânse toate bunurile personale, în timp ce următorul pacient, care încă nu a fost internat, probabil se află în pragul morții la camera de gardă, așteptând să se elibereze un pat, exact așa cum așteptaseși și tu cu o săptămână în urmă.

Ăsta era turul de probă pentru despărțirea noastră finală. Era ca atunci când te uiți bine la cineva cuplat la aparatul de respirație artificială cu două zile înainte ca dispozitivul să fie oprit.

Mă bucuram că o să-mi recapăt dormitorul, iar al meu o să-i revină fratelui meu când se va întoarce din Asia. În camera mea/lui o să-mi fie mai ușor să-mi amintesc de nopțile noastre.

Ba nu, mai bine păstrez camera actuală. Așa, cel puțin o să mă pot preface că el e încă în camera lui și, dacă nu e acolo, că e încă plecat în oraș, cum se întâmpla atât de des în nopțile acelea în care număram minutele, orele, sunetele.

Când i-am deschis dulapul, am observat că lăsase pe câteva umerașe un șort de baie, o pereche de chiloți, pan- talonii de bumbac și o cămașă curată. Am recunoscut cămașa. Era Bufanta. Am recunoscut și șortul. Era cel roșu. Pentru o ultimă partidă de înot în dimineața asta.

— Trebuie să-ți povestesc ceva legat de șortul ăsta de baie, i-am spus, închizând ușa dulapului.

— Ce anume ?

— O să-ți povestesc în tren.

Totuși i-am povestit atunci.

— Promite-mi c-o să mă lași să-l păstrez după ce pleci.

— Asta-i tot ?

— Nu. Poartă-l cât poți de mult azi – și nu înota în el.

— Nesănătos și pervers.

— Nesănătos și pervers și foarte, foarte trist.

— Nu te-am mai văzut niciodată așa.

— Vreau și Bufanta. Și espadrilele. Și ochelarii de soare. Și pe tine.

În tren i-am povestit despre ziua în care am crezut că se înecase și cum eram hotărât să-l rog pe tata să adune cât de mulți pescari poate, ca să-i trimită să îl caute, iar când l-ar fi găsit, ar fi aprins un rug pe țărm și eu aș fi înșfăcat cuțitul Mafaldei din bucătărie și i-aș fi scos inima, pentru că inima și cămașa lui erau singurele lucruri cu care mă puteam mândri în viață. O inimă și o cămașă. Inima lui, înfășurată într-o cămașă umedă – ca peștele lui Anchise.

PARTEA A III-A

Sindromul San Clemente

Am ajuns la Stazione Termini pe la șapte, într-o seară de miercuri. Aerul era dens și înăbușitor, de parcă Roma fusese măturată de o ploaie torențială care venise și trecuse fără să alunge în vreun fel umiditatea. Cu mai puțin de o oră până la apusul soarelui, luminile stradale străluceau prin halouri dense, în timp ce vitrinele iluminate se înecau în culori sclipitoare, anume inventate de ele. Umezeala se lipea pe toate frunțile și pe toate chipurile. Îmi venea să-l mângâi pe față. Abia așteptam să ajungem la hotel, să fac duș

și să mă arunc pe pat, știind în același timp că dacă nu avem un aparat de aer condiționat bun, n-o să mă simt mai confor- tabil după duș. Dar îmi plăcea și moleșeala așternută peste oraș, ca mâna obosită și nesigură a unui iubit atârnând greu pe umerii tăi.

Poate o să avem balcon. Mi-ar prinde bine. Aș putea să mă așez pe treptele răcoroase de marmură și să admir cum apune soarele deasupra Romei. Apă minerală. Sau bere. Și ceva de rontăit. Tata ne rezervase camera la unul dintre cele mai luxoase hoteluri din Roma.

Oliver a vrut să luăm primul taxi. Eu am vrut să luăm autobuzul. Tânjeam după autobuze aglomerate. Voiam să mă sui într-un autobuz și să-mi croiesc drum prin mulțimea de oameni asudați, cu el chinuindu-se să rămână în spatele meu. Dar la numai câteva secunde după ce am urcat, am decis să coborâm. Era prea *real*, am glumit noi. M-am tras înapoi prin mulțimea de călători înfuriați care împingeau din spate și nu înțelegeau ce facem. Am reușit să calc o femeie pe picior. „*E non chiede manco scusa,* nici măcar nu-și cere scuze !“ a șuierat ea către cei din jur, care tocmai urcaseră în autobuz dând din coate și acum nu ne lăsau să ne strecurăm afară.

Într-un final am oprit un taxi. Băgând de seamă la ce hotel mergem și auzindu-ne vorbind în engleză, taximetris- tul a început să facă mai multe ocoluri inexplicabile. „*Inutile prendere tante scorciatoie*, nu-i nevoie s-o luați pe atâtea scurtături. Nu ne grăbim !“ i-am zis eu în dialectul roman.

Spre încântarea noastră, dintre cele două dormitoare alipite, cel mare avea și balcon, și fereastră, iar când am deschis ușile mari, cu geamuri, de la balcon, domurile strălucitoare ale nenumăratelor biserici reflectau lumina apusului în pano- rama vastă și neîngrădită de sub noi. Cineva ne trimisese un buchet de flori și un bol plin cu fructe. Biletul care le însoțea era semnat de editorul italian al lui Oliver : „Vino la librărie în jur de opt și jumătate. Adu manuscrisul cu tine. Dăm o petrecere pentru unul dintre autorii noștri. *Ti aspettiamo*, te așteptăm“.

Nu plănuiserăm să facem nimic, doar să ieșim la cină și să colindăm mai apoi străzile.

— Deci sunt și eu invitat ? am întrebat, simțindu-mă un pic aiurea.

— Acum da.

Am ales niște fructe din bolul de lângă dulapul cu tele- vizorul și am descojit smochine unul pentru celălalt.

El a zis că se duce să facă un duș. Când l-am văzut gol, m-am dezbrăcat și eu imediat.

— Doar o clipă, i-am spus când trupurile ni s-au atins, pentru că-mi plăcea umezeala care persista pe pielea lui. Aș vrea să nu trebuiască să te speli.

Mirosul lui îmi amintea de cel al Marziei. Și ei părea să-i iasă prin pori aroma sărată a țărmului din zilele în care pe plajă nu adie briza și nu-ți ajunge la nări decât mirosul crud, ca de tăciune, al nisipului încins. Îmi plăcea sarea ce stăruia pe brațele lui, pe umerii lui, de-a lungul movilițelor de pe șira spinării. Încă erau noi pentru mine.

— Dacă ne băgăm acum în pat, adio petrecere de lan- sare, a spus Oliver.

Cuvintele lui, rostite de pe culmile unei stări de fericire pe care părea că nimeni nu ne-o poate răpi, m-au transpor- tat înapoi în acea cameră de hotel și în acea seară umedă de *ferragosto* în care stăteam amândoi goi pușcă, cu brațele rezemate pe pervaz, privind de la înălțime după-amiaza romană târzie-târzie și insuportabil de caniculară, păstrând încă amândoi mirosul compartimentului îmbâcsit din trenul care se îndrepta spre sud și probabil că de-acum se apropia de Napoli, trenul în care dormiserăm, cu capul meu lipit de al lui, în văzul celorlalți călători. Cum stăteam aplecați pe fereastră în aerul serii, am știut că astfel de momente n-o să ne mai fie dăruite niciodată și totuși nu puteam să-mi adun curajul să o cred. Pesemne că și el gândea la fel în timp ce admiram magnificul peisaj urban, fumând și mân- când smochine proaspete, umăr la umăr, dorindu-ne fiecare să facem ceva ca să marcăm momentul și de aceea eu, căzând pradă unui impuls care în clipa aceea nici că putea părea mai firesc, mi-am lăsat mâna stângă să-i maseze fesele și am început să-mi înfig degetul mijlociu în el, la care el a spus :

— Dacă mai continui, în mod sigur s-a zis cu petrecerea.

I-am zis să-mi facă hatârul și să se uite în continuare pe fereastră, dar aplecându-se puțin în față. Atunci, după ce degetul meu a pătruns în el până la capăt, m-a străfulgerat un gând : puteam să începem, dar sub nici o formă să nu terminăm. Apoi o să facem duș, o să ieșim în oraș și o să ne simțim ca doi conductori neizolați traversați de curent, care scot scântei de fiecare dată când se ating oricât de puțin. O să ne uităm la case vechi și o să ne dorim să le îmbrățișăm pe fiecare, o să vedem un felinar la un colț de stradă și, precum câinii, o să ne vină să-l stropim, o să trecem prin fața unei galerii de artă și o să căutăm gaura din nud, o să trecem pe lângă cineva care n-a făcut decât să ne zâmbească și o să inițiem deja gesturi de a dezbrăca până la piele persoana respectivă, apoi o să-i cerem ei sau lui – sau amândurora dacă sunt mai mult de una sau unul – să meargă cu noi la un pahar, la cină, la orice. O să-l des- coperim pe Eros peste tot în Roma, pentru că îi retezaserăm vârful unei aripi și era forțat să zboare în cerc.

Nu mai făcuserăm niciodată duș împreună. Nici măcar nu ne aflaserăm în baie în același timp.

— Nu trage apa, i-am zis. Vreau să mă uit.

Ce am văzut a scos la lumină accente de compasiune – pentru el, pentru corpul lui, pentru viața lui, care mi s-a părut deodată extrem de fragilă și de vulnerabilă.

— De acum trupurile noastre n-o să mai aibă secrete, am spus când mi-a venit rândul și m-am așezat.

El sărise în cadă și era pe punctul de a porni apa la duș.

— Vreau să îl vezi pe-al meu, am zis.

A făcut mai mult de-atât. A ieșit din cadă, m-a sărutat adânc pe gură și, apăsându-mă și frecându-mă ușor pe burtă cu podul palmei, a privit desfășurarea întregului proces.

Îmi doream să nu avem secrete, paravane, nimic între noi. Pe atunci încă nu-mi dădeam seama că, dacă mă delec- tam cu răbufnirea de sinceritate care ne lega și mai strâns de fiecare dată când juram *corpul meu e corpul tău*, era

și pentru că-mi făcea plăcere să aprind iarăși micul felinar al rușinii nebănuite, care proiecta o flăcăruie slabă exact acolo unde o parte din mine ar fi preferat să fie întuneric. Rușinea venea după intimitatea de moment. Putea intimitatea să dăinuie după consumarea obscenității și după ce corpurile noastre ar fi rămas fără trucuri ?

Nu știu dacă am pus această întrebare, așa cum nu sunt sigur că pot să-i răspund astăzi. Oare intimitatea dintre noi era plătită într-o monedă necuvenită ?

Sau intimitatea e produsul oricum dorit, indiferent unde îl găsești, cum îl dobândești, ce plătești pentru el – pe piața neagră, pe piața gri, cu taxe, fără taxe, pe sub mână, vândut la tejghea ?

Tot ce știam era că nu-mi mai rămăsese nimic de ascuns față de el. În viața mea nu mă simțisem mai liber sau mai în siguranță.

Timp de trei zile eram împreună, doar noi doi, nu cunoș- team pe nimeni în oraș, puteam să fim oricine, să spun orice, să fac orice. Mă simțeam ca un prizonier de război care fusese eliberat pe neașteptate de o armată invadatoare și i se spusese că poate pleca spre casă chiar în clipa asta, fără formulare de completat, fără rapoarte, fără întrebări, fără autobuze, fără permise de trecere, fără cozi la schimburi curate – să se aștearnă la mers și-atât.

Am făcut duș. Ne-am îmbrăcat fiecare cu hainele celui- lalt. Ne-am pus fiecare lenjeria celuilalt. A fost ideea mea.

Poate că toate astea i-au stârnit un nou impuls de pros- teală glumeață, de tinerețe.

Poate că fusese deja „acolo“ în urmă cu ceva ani și acum se oprea într-o scurtă escală în drum spre casă.

Poate că-mi ținea isonul, privindu-mă.

Poate că nu o mai făcuse cu nimeni și eu apărusem exact la momentul potrivit.

Și-a luat manuscrisul și ochelarii de soare și am închis ușa de la camera noastră. Ca doi conductori activi. Am ieșit împreună din ascensor. Zâmbete largi pentru toată lumea. Pentru personalul hotelului. Pentru florăreasa de pe stradă. Pentru fata de la chioșcul de ziare.

Zâmbește și lumea îți va răspunde cu zâmbete.

— Oliver, sunt fericit, am zis.

M-a privit mirat.

— Ești doar excitat.

— Nu, fericit.

Pe drum am văzut o statuie vivantă care-l întruchipa pe Dante înveșmântat în roșu, cu un nas acvilin foarte pronun- țat și cu cea mai disprețuitoare încruntătură posibilă zugrăvită pe toate trăsăturile feței. Toga roșie, tichia roșie și oche larii cu rame groase de lemn dădeau chipului deja sever aspectul veștejit al unui părinte duhovnic inflexibil. În jurul marelui bard se strânsese o mulțime de oameni. El stătea nemișcat pe trotuar, cu mâinile încrucișate sfidător și cu spatele drept, ca un om care îl așteaptă pe Virgiliu sau metroul. Imediat ce un turist i-a aruncat o monedă în cutia în formă de carte antică, a simulat îndrăgosteala nebună a unui Dante care tocmai o spionase pe Beatrice a lui în timp ce traversa agale Ponte Vecchio și, întinzându-și gâtul ca de cobră, a început să mormăie, ca un artist stradal care scuipă foc :

Guido, vorrei che tu e Lapo ed io fossimo presi per incantamento, e messi ad un vascel, ch'ad ogni vento per mare andasse a voler vostro e mio.

Aș vrea ca Lapo, eu și tu, Guide,

Furați prin farmece de pe lagună,

Toți într-o barcă, sub o briză bună,

Să fi fost duși când marea se deschide.[1]

Cât de adevărat e, m-am gândit. Oliver, mi-aș dori ca tu și eu și toți cei dragi să locuim în aceeași casă pentru tot- deauna...

După ce a terminat de bâiguit versurile în *sotto voce*, și-a reluat încet postura frapantă și mizantropică până când un turist i-a mai aruncat o monedă.

E io, quando 'l suo braccio a me distese, ficcaï li occhi per lo cotto aspetto, sì che 'l viso abbrusciato non difese la conoscenza süa al mio 'ntelletto ; e chinando la mano a la sua faccia, rispuosi : „Siete voi qui, ser Brunetto ?“

Iar eu, văzând că stă cu brațe-ntinse, privii adânc în fața-i coaptă care n-avea pe chip conture-atât de stinse spre-a-mi fi-n a-l recunoaște-o-împiedecare, și-atunci, plecat, privii la el mai bine ;

— Oh, *ser* Brunet, ești dumneata, îmi pare ![2]

Aceeași privire plină de dispreț. Același rictus. Mulțimea s-a împrăștiat. Nimeni n-a părut să recunoască pasajul din Cântul al XV-lea al *Infernului*, când Dante se întâlnește cu fostul lui profesor, Brunetto Latini, aflat printre homosexu- ali. Doi americani, care au reușit în sfârșit să pescuiască din raniță câteva monede, i-au aruncat lui Dante o ploaie de mărunțiș. Aceeași uitătură supărată și ofticată :

Ma che ciarifrega, che ciarimporta, se l'oste ar vino cia messo l'acqua : e noi je dimo, e noi je famo, „ciai messo l'acqua e nun te pagamo.“ !

Nici că ne pasă, nici nu ne doare !

Hangiul ne-a-ndoit vinul în pahare !

Că noi o să-i zicem, apoi o cotim,

„Tu ai pus apă, noi nu plătim !“

Oliver nu a priceput de ce toată lumea a izbucnit în râs la adresa nefericiților turiști. Pentru că tipul recită un cân- tec de petrecere roman și, dacă nu-l știi, nu e amuzant.

I-am spus că o să-i arăt o scurtătură până la librărie. Nu-l deranja defel s-o luăm pe drumul mai lung. Poate că ar trebui s-o luăm pe drumul mai lung, care-i graba ? a zis. Al meu e mai bun. Oliver părea tensionat și a insistat.

— E ceva anume ce-ar trebui să știu ? am întrebat în sfârșit.

M-am gândit că e o manieră elegantă de a-i da ocazia să spună ce îl frământă. Îl deranja ceva ? Era ceva legat de editorul lui ? De altcineva ? Prezența mea, poate ? Pot să-mi port de grijă foarte bine dacă preferi să te duci singur. Deo- dată mi-a picat fisa. Îl jena că îl are drept coadă pe fiul profesorului.

— Nu-i deloc vorba despre asta, găgăuță.

— Atunci ce e ?

Mergând, m-a cuprins cu mâna pe după mijloc.

— Începe să-mi fie dor de tine. În seara asta nu vreau să se schimbe nimic sau să intervină nimic între noi.

— Cine ziceai că-i găgăuță ?

Mi-a aruncat o privire lungă.

Am hotărât s-o luăm pe drumul ales de mine, traversând din Piazza Montecitorio până la Corso. Apoi în sus, pe Via Belsiana.

— Am făcut un ocol din punctul din care am plecat, am zis.

— Ce ?

— De-aici am plecat.

— De-aia ai vrut s-o luăm pe aici ?

— Cu tine.

Îi spusesem deja povestea. Acum trei ani, probabil în vacanța de primăvară, un tânăr pe bicicletă, ajutor de băcan sau băiat bun la toate, a trecut pe lângă mine pe o alee îngustă, cu șorțul pe el, și s-a uitat fix în ochii mei, ceea ce-am făcut și eu, fără nici un zâmbet, ci doar cu o privire încurcată, până când m-a depășit. Și atunci am făcut ceea ce speră oricine în astfel de situații. Am așteptat câteva secunde, apoi am întors capul. Și el făcuse exact același lucru. Nu provin dintr-o familie în care e acceptabil să vorbești cu străinii. El însă da, era evident. A întors bicicleta și a peda- lat până m-a prins din urmă. Au urmat câteva cuvinte lip- site de importanță, cât să relaxeze atmosfera. Ce ușor îi venea ! Întrebări, întrebări, întrebări – doar ca să curgă con- versația –, în vreme ce eu nu aveam aer nici cât să spun „da“ sau „nu“. Mi-a întins mâna să dăm noroc, dar, evident, era doar un pretext ca să mi-o țină pe-a mea. Apoi m-a luat pe după umeri și m-a tras ușor spre el, ca și cum tocmai îmi spusese o glumă care ne făcuse pe amândoi să râdem și ne apropiase. Voiam să mergem la un cinematograf din apropiere, poate ? Am clătinat din cap. Voiam să mă duc cu el până la magazin ? – șeful era aproape sigur plecat la ora asta târzie. Am clătinat iar din cap. Ești timid ? Am încu- viințat. Toate astea fără ca el să-mi dea drumul la mână, strângându-mi palma, strângându-mă de umeri, frecân- du-mă pe ceafă cu un zâmbet superior și iertător, ca și cum renunțase deja, dar nu era gata să arunce mănușa. De ce nu ? mă tot întreba. Puteam s-o fac – cu ușurință – și n-am făcut-o.

— Am refuzat atâția ! Nu m-am ținut niciodată după nimeni.

— După mine te-ai ținut.

— Tu mi-ai dat voie.

Via Frattina, Via Borgognona, Via Condotti, Via delle Carrozze, della Croce, Via Vittoria. Deodată le iubeam pe toate. Când am ajuns aproape de librărie, Oliver mi-a zis s-o iau înainte, că are de dat un telefon local. Putea să fi sunat de la hotel. Dar poate că avea nevoie de intimitate. Așa că am continuat să merg și m-am oprit la un bar ca să cumpăr țigări. Când am ajuns la librărie, cu ușa ei mare de sticlă și două busturi romane de lut așezate pe doi butuci care păreau foarte vechi, am devenit brusc agitat. Era aglo- merație și prin ușa de sticlă groasă, cu armături de bronz, puteam distinge îmbulzeala de adulți care mâncau diverse prăjiturele. Cineva a

văzut că mă uitam înăuntru și mi-a făcut semn să intru. Am clătinat din cap, indicând cu un arătător ezitant că aștept pe cineva care tocmai urma să vină pe stradă. Dar proprietarul sau asistentul lui, fără să pună piciorul pe trotuar, ca un manager de club, a deschis larg ușa de sticlă cu o mână și a ținut-o așa, aproape ordo- nându-mi să intru. *„Venga, su, venga !“* a zis, cu mânecile de la cămașă suflecate neprotocolar până la umeri. Lectura nu începuse încă, dar librăria era plină, toți oamenii fumau, trăncăneau în gura mare, răsfoiau noile apariții și țineau în mână păhărele de plastic pline cu ceva ce părea a fi whisky scoțian. Până și galeria de la etaj, pe a cărei balustradă erau aliniate coatele și brațele dezvelite ale femeilor, era ticsită. L-am recunoscut imediat pe scriitor. Era același ins care ne dăduse un autograf, mie și Marziei, pe cartea lui de poezii, *Se l'amore.* Dădea mâna cu lumea.

Când a trecut pe lângă mine, n-am putut să mă abțin : i-am întins mâna și i-am spus ce plăcere mi-a făcut să-i citesc poeziile. Cum aș fi putut să-i citesc poeziile, din moment ce cartea nu fusese încă lansată ? Cineva de lângă noi îi auzise întrebarea fără să vrea – oare urmau să mă arunce afară din librărie ca pe un impostor ?

— Am cumpărat-o din librăria din B. acum câteva săp- tămâni și ați fost suficient de amabil să-mi dați și un auto- graf.

Și-a amintit seara, așa că a spus „Așadar, *un vero fan*, un fan adevărat !“, astfel încât să-l audă oamenii din jur. La drept vorbind, au întors toți capul.

— Poate nu un fan – la vârsta lui s-ar potrivi mai bine „admirator cuminte“, a intervenit o doamnă în vârstă, cu gușă și îmbrăcată în niște haine țipătoare, care o făceau să arate ca un tucan.

— Ce poezie ți-a plăcut cel mai mult ?

— Alfredo, te porți ca un profesor la examenul oral, l-a ironizat o femeie de vreo treizeci și ceva de ani.

— Voiam doar să aflu ce poezie i-a plăcut cel mai mult. Nu fac nici un rău dacă întreb, nu-i așa ? a zis el smiorcăit, mimând un ton exasperat și tremurător totodată.

Preț de o clipă, am crezut că femeia care-mi luase apă- rarea mă scosese din înghesuială. M-am înșelat.

— Deci spune-mi, care ? a repetat el

— Cea care compară viața cu San Clemente.

— Cea care compară *dragostea* cu San Clemente, m-a corectat el, cu aerul că meditează la profunzimea celor două propoziții. Sindromul San Clemente.

Poetul m-a privit lung.

— Și de ce ?

— Dumnezeule, lasă-l în pace pe bietul băiat ! Hai ! l-a întrerupt o altă femeie, care o auzise pe prima mea avocată.

Femeia m-a luat de mână.

— O să te conduc până la masa cu mâncare, ca să scapi de monstrul ăsta cu un ego mai mare decât numărul de la picior – ai văzut cu ce pantofi imenși e încălțat ? Alfredo, zău că trebuie să faci ceva în privința pantofilor ăstora ! a continuat ea, traversând librăria aglomerată.

— Cu pantofii mei ? Dar ce-i în neregulă cu ei ? a între- bat poetul.

— Sunt... prea... mari ! Nu-i așa că par niște bărci ? m-a întrebat pe mine. Poeții ăștia au uneori niște picioare enorme !

— Lasă-mi picioarele în pace !

Poetului i-a sărit altcineva în ajutor.

— Nu mai râde de picioarele lui, Lucia. Chiar nu văd care-i problema.

— Are picioare de om sărac. A umblat desculț toată viața și încă își mai cumpără pantofi cu un număr mai mare, în caz că-i crește laba până la Crăciunul următor, când tot familionul își ia pantofi noi pentru vacanță !

Juca rolul nevestei acre sau părăsite.

Dar nu i-am dat drumul la mână și nici ea, mie. Camara- derie de oraș mare. Ce plăcut e să ții o femeie de mână, mai ales când nu știi nimic despre ea. *Se l'amore*, m-am gândit. Și toate brațele astea bronzate și coatele femeilor care se uită în jos de la galerie. *Se l'amore.*

Proprietarul librăriei a întrerupt ciorovăiala dintre soți, care putea fi la fel de bine o înscenare.

— *Se l'amore !* a strigat el.

Toată lumea a râs. N-a fost clar dacă râsul era un semn de ușurare că astfel a încetat cearta conjugală sau dacă nu cumva s-a datorat felului în care a zis *Se l'amore*, care putea să însemne și „Dacă asta-i dragostea, atunci...“.

În același timp, lumea a înțeles și că era semnalul de începere a lecturii și oamenii și-au căutat câte un colțișor confortabil sau câte un perete de care să se rezeme. Colțul nostru era cel mai bun – stăteam chiar pe scara în spirală, fiecare pe câte o treaptă. Încă ținându-ne de mână. Tocmai când editorul se pregătea să-l prezinte pe poet, ușa de la intrare s-a deschis cu un scârțâit. Era Oliver, care încerca să se strecoare înăuntru, însoțit de două fete superbe, care erau fie modele flamboaiante, fie actrițe de film. Mi-a dat senzația că pusese mâna pe ele în drum spre librărie, ca să aducă una pentru el și una pentru mine. *Se l'amore.*

— Oliver ! În sfârșit ! a zis cu voce tare editorul, ridicând paharul de whisky. Bine ai venit, bine ai venit !

S-au întors toate capetele.

— Unul dintre cei mai tineri și mai talentați filosofi ame- ricani, a zis, însoțit de frumoasele mele fete, fără de care *Se l'amore* nu ar fi văzut niciodată lumina zilei.

Poetul a încuviințat. Soția lui s-a întors spre mine și mi-a șoptit :

— Ce gagici, nu ?

Editorul a coborât de pe scărița mică pe care stătea și l-a îmbrățișat pe Oliver, apoi i-a luat din mână plicul mare pentru radiografii, în care Oliver înghesuise paginile scrise.

— Manuscrisul ?

— Manuscrisul, i-a răspuns Oliver.

Editorul i-a oferit la schimb cartea serii.

— Mi-ai dat deja un exemplar.

— Așa-i.

Dar Oliver a admirat politicos coperta, apoi s-a uitat în jur și în sfârșit m-a reperat stând lângă Lucia. A venit la mine, m-a luat cu o mână pe după umăr și s-a aplecat peste mine ca să o sărute. Ea s-a uitat iar la mine, apoi s-a uitat la Oliver, cântărind situația.

— Oliver, *sei un dissoluto*, ești un desfrânat.

— *Se l'amore*, a răspuns el, arătând spre carte, parcă spu- nând că orice ar face în viață se găsește deja în cartea soțului ei și, prin urmare, e suficient de permisibil.

— *Se l'amore* tu însuți.

Nu-mi dădeam seama dacă fusese numit desfrânat din cauza celor două gagici cu care venise sau din cauza mea. Sau și, și.

Oliver m-a prezentat fetelor. Evident, le cunoștea bine și amândouă erau atente cu el.

— *Sei l'amico di Oliver, vero ?* Ești prietenul lui Oliver, așa-i ? m-a întrebat una dintre ele. Mi-a povestit destul de multe despre tine alaltăieri, când a sunat.

— Ce anume ?

— Lucruri bune.

S-a rezemat de peretele lângă care stăteam acum în picioare, alături de soția poetului.

— N-are de gând să-mi mai dea în veci drumul la mână, așa-i ? a zis Lucia, cu aerul că vorbește cu un terț absent.

Nu am vrut să o eliberez imediat, dar mi-am dat seama că trebuia s-o fac, așa că i-am apucat palma cu ambele mâini, am dus-o la buze, am sărutat-o aproape de încheietură, apoi i-am dat drumul. Am avut senzația că fusese a mea o după-amiază întreagă și acum o eliberam ca să meargă la soțul ei, așa cum eliberezi o pasăre a cărei aripă ruptă a avut nevoie de-o veșnicie ca să se vindece.

— *Se l'amore*, a zis ea, clătinând din cap ca să simuleze o dojană. La fel de desfrânat ca celălalt, doar că mai dulce. Vi-l las în grijă.

Fata a chicotit forțat.

— O să vedem ce putem face cu el.

Eram în paradis.

Știa cum mă cheamă. Pe ea o chema Amanda. Pe sora ei, Adele.

— Mai e și o a treia, a zis Amanda, amuzându-se pe seama faptului că sunt așa de multe. Ar trebui să fie și ea pe undeva pe-aici.

Poetul și-a dres vocea. Obișnuitele fraze de mulțumire adresate tuturor. Ultima, dar nu cea din urmă, pentru lumina ochilor lui, Lucia. De ce îl suportă ? Cum de reușește mereu ? a șuierat soția, trimițându-i poetului un zâmbet drăgăstos.

— Din cauza pantofilor lui, a răspuns el.

— Poftim !

— Treci peste asta, Alfredo, a zis tucanul cu gușă.

— *Se l'amore. Se l'amore* e o culegere de poezii care au la temelie o perioadă petrecută în Thailanda, unde am predat Dante. Așa cum mulți dintre voi știu, îmi plăcea Thailanda înainte de a pleca și am detestat-o când am sosit. Să refor- mulez : am detestat-o odată ce am ajuns acolo și am iubit-o imediat ce am plecat.

Râsete.

Băuturile circulau din mână în mână.

— Când eram în Bangkok, m-am tot gândit la Roma – la ce altceva ? –, la prăvălia asta mică așezată la drum, la stră- zile înconjurătoare în momentele care precedă apusul, la sunetele clopotelor în Duminica Paștelui și, în zilele plo- ioase, care la Bangkok durează un secol, mai aveam puțin și plângeam. Lucia, Lucia, Lucia, de ce n-ai spus niciodată „nu“, când știai ce dor o să-mi fie de tine în astfel de zile, care mă făceau să mă simt mai gol pe dinăuntru ca Ovidiu când a fost trimis în acel avanpost mizerabil, unde a și murit ? Am plecat prost și nu m-am întors mai înțelept. Oamenii din Thailanda sunt minunați – așa că singurătatea poate lua forme pline de cruzime după ce ai băut un pic și ești pe punctul de a o atinge pe prima necunoscută care-ți iese în cale – toate sunt frumoase acolo, dar plătești pentru un zâmbet cu numărul de păhărele comandate la bar.

S-a oprit, cu aerul că-și adună gândurile.

— Am intitulat aceste poezii „Tristia“.

„Tristia“ au durat aproape douăzeci de minute. Apoi au venit aplauzele. Cuvântul pe care l-a folosit una dintre cele două fete a fost *forte*. *Molto forte*. Tucanul cu gușă s-a întors spre altă femeie, care dăduse din cap încontinuu la fiecare silabă rostită de poet și care acum repeta iar și iar : *„Straordinario- fantastico“*. Poetul a coborât, a luat un pahar cu apă și și-a ținut pentru scurt timp respirația – ca să scape de un acces crunt de sughițat. Îi confundasem sughițurile cu niște hohote de plâns reprimate. Poetul, după ce s-a căutat în toate buzu- narele de la sacoul lui sport și s-a ales cu mâna goală, și-a alipit strâns arătătorul și degetul mijlociu și, ducându-le pe amândouă în direcția gurii, i-a semnalizat proprietarului librăriei că vrea

să fumeze și, poate, să socializeze câteva minute cu lumea. *Straordinario-fantastico*, care i-a intercep- tat gestul, și-a scos imediat tabachera.

— *Stasera non dormo*, în noaptea asta n-o să dorm, ăsta-i prețul și răsplata poeziei, a spus ea, dând vina pe versurile lui pentru noaptea de insomnie cu palpitații ce cu siguranță avea să urmeze.

De-acum toată lumea transpira și atmosfera de seră dină- untrul librăriei și de afară devenise insuportabil de lipicioasă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, deschideți ușa ! i-a stri- gat poetul proprietarului. Ne sufocăm aici !

Domnul Venga a scos o pană mică de lemn, a deschis ușa și a proptit-o între perete și cadrul de bronz.

— E mai bine așa ? a întrebat cu deferență.

— Nu, dar măcar știm că ușa e deschisă.

Oliver m-a întrebat din priviri dacă mi-a plăcut, la care eu am ridicat din umeri, precum unul care-și păstrează jude- cata de valoare pentru mai târziu. Dar nu eram sincer : îmi plăcuse foarte mult.

Poate că îmi plăcea seara în sine. Mă încânta tot ce ținea de ea. Fiecare privire care se încrucișa cu a mea venea ca un compliment sau ca o invitație sau ca o promisiune ce plutea pur și simplu prin aer între mine și lumea din jur. Eram entuziasmat – de micile tachinări, de ironii, de priviri, de zâmbetele care păreau încântate că exist, de atmosfera plină de viață din prăvălie, care înfrumusețea totul, de la ușa de sticlă la prăjiturele, de la vraja ocru-aurie a paharelor de plastic umplute cu whisky la mânecile suflecate ale dom- nului Venga, de la poetul însuși până la scara în spirală lângă care ne adunaserăm cu gagicile surori – totul părea să radieze de strălucirea unei excitații fermecate.

Am fost gelos pe viețile astea și m-am gândit în urmă, la viețile deslibidinate ale părinților mei, cu prânzurile lor oprimante și corvezile de la cină, cu viețile noastre de păpuși în căminul nostru ca o căsuță de păpuși,

iar apoi m-am gândit la anul terminal care mă aștepta. Pe lângă asta, totul părea o joacă de copil. De ce să plec peste un an în America, când puteam la fel de bine să-mi petrec următorii patru ani venind la seri de lectură ca asta, unde să stau și să discut, așa cum unii dintre invitați au început deja să facă ? Aveam mai multe de învățat în librăria asta minusculă și arhiplină decât în oricare dintre instituțiile grandioase de pe celălalt mal al Atlanticului.

Un bărbat în vârstă, cu o barbă mare și nețesălată și cu un burdihan cât al lui Falstaff, mi-a adus un pahar de whisky.

— *Ecco*.

— Pentru mine ?

— Sigur că pentru tine. Ți-au plăcut poeziile ?

— Foarte mult, am zis, încercând, nu știu de ce, să par ironic și nesincer.

— Sunt nașul lui și îți respect opinia, a răspuns el, ca și cum văzuse prin tentativa mea inițială de a blufa, dar n-a vrut să meargă mai departe. Însă îți respect și mai mult tinerețea.

— Promit că peste câțiva ani n-o să mai rămână prea multă tinerețe, am spus, încercând să-mi arog ironia resem- nată a oamenilor care au trăit destulă vreme și care – cum voiam să demonstrez – se cunosc ca pe propriul lor buzunar.

— Așa e, dar eu n-o să mai fiu pe-aici ca să observ.

Îmi făcea avansuri ?

— Așa că ia-l, mi-a zis, întinzându-mi paharul de plastic.

Am ezitat până să-l accept. Era aceeași marcă de whisky pe care o bea tata acasă.

Lucia, care surprinsese schimbul de replici, a intervenit :

— *Tanto*, un whisky în plus sau în minus n-o să te facă mai puțin desfrânat decât ești deja.

— Aș vrea eu să fiu desfrânat, i-am spus, întorcându-mă spre ea și ignorându-l pe Falstaff.

— De ce ? Ce-ți lipsește în viață ?

— Ce-mi lipsește în viață ?

Mi-a venit să spun că totul, dar m-am corectat.

— Prietenii – felul în care toți cei de-aici par să fie pri- eteni buni. Mi-aș dori să am prieteni ca ai tăi, ca tine.

— O să ai o mulțime de timp pentru astfel de prietenii. Crezi că prietenii te-ar salva de desfrânare ?

Cuvântul revenea iar și iar, ca o acuză că am un defect de caracter profund și hâd.

— Mi-aș dori să am un prieten pe care să nu-mi fie destinat să-l pierd.

M-a privit cu un zâmbet melancolic.

— Ce spui tu e o poveste lungă, prietene, și în seara asta nu citim decât poezii scurte.

A continuat să mă privească.

— Te compătimesc.

A urmat o mângâiere galeșă și tristă pe obraz, ca și cum devenisem deodată copilul ei.

Și asta îmi plăcea.

— Ești prea tânăr ca să înțelegi ce vreau să spun – dar sper să mai vorbim într-o bună zi, nu foarte îndepărtată, iar atunci o să vedem dacă sunt destul

de mare ca să-mi retrag cuvântul pe care l-am folosit în seara asta. *Scherzavo*, doar am glumit.

Un sărut pe obraz.

În ce lume intrasem ! Era de două ori mai în vârstă decât mine, dar aș fi putut să fac dragoste cu ea chiar în clipa asta și să plâng împreună cu ea.

— Toastăm și noi sau ce facem ? a strigat cineva din alt colț al librăriei.

Era o amestecătură de sunete.

Și apoi s-a întâmplat. O mână pe umăr. Era a Amandei. Și alta în jurul mijlocului. Ah, cunoșteam atât de bine cea- laltă mână ! Mă rugam să nu-mi dea drumul deloc în seara aceea. Ador fiecare deget al acestei mâini, fiecare unghie pe care ți-o rozi la oricare dintre degete, dragul meu, dragă Oliver – nu-mi da drumul încă, pentru că am nevoie de mâna ta acolo. Mi-a coborât un fior pe șira spinării.

— Și eu sunt Ada, a zis cineva, aproape scuzându-se, ca și cum era conștientă că-i luase prea mult timp să-și croiască drum până în zona unde stăteam noi și acum se revanșa informându-ne pe toți cei din colțul nostru că ea era Ada, despre care în mod sigur vorbise toată lumea până atunci.

Un ceva răgușit și neprotocolar în vocea ei sau, poate, în pauza pe care a făcut-o înainte de-a spune „Ada“ ori în maniera în care părea să nu ia în serios nimic – petrecerile de la lansări, prezentările, chiar și prietenii – mi-a spus deodată că, neîndoielnic, în seara asta chiar pășisem într-o lume captivantă.

Nu călătorisem niciodată în lumea asta. Dar îmi plăcea aici. Și mi-ar fi plăcut încă și mai mult odată ce-aș fi învățat să-i vorbesc limba – pentru că era limba mea, o formă de adresare în care cele mai adânci năzuințe sunt camuflate în persiflare, nu pentru că e mai sigur să punem un zâmbet peste ceva ce ne temem că s-ar putea să șocheze, ci pentru că inflexiunile dorinței, ale tuturor soiurilor de dorință din lumea asta nouă în care pășisem, nu puteau fi transmise decât în joacă.

Toate lumea era disponibilă, trăia *disponibil* – ca orașul însuși – și presupunea că și ceilalți își doreau să fie la fel. Tânjeam să fiu ca ei.

Proprietarul a zăngănit un clopoțel de lângă casa de mar- cat și invitații au făcut liniște.

A luat cuvântul poetul.

— Nu aveam de gând să citesc poezia asta azi, dar pen- tru că *cineva* – aici și-a schimbat vocea –, *cineva* a pome- nit-o, nu am putut să rezist. Se numește „Sindromul San Clemente“ și este, trebuie să recunosc, dacă un versificator are voie să spună așa ceva despre propria lui creație, prefe- rata mea.

(Am aflat mai târziu că nu-și spunea niciodată poet și nici creației lui, poezie.)

— Asta pentru că a fost cea mai grea, pentru că mă făcea să-mi fie îngrozitor, îngrozitor de dor de casă, pentru că m-a salvat în Thailanda, pentru că mi-a explicat mie însumi întreaga mea viață. Număram zilele, nopțile, cu San Clemente în gând. Ideea de a mă întoarce la Roma fără să termin acest lung poem mă speria mai mult decât să stau blocat încă o săptămână pe aeroportul din Bangkok. Și totuși abia la Roma, unde locuim la nici două sute de metri de bazilica San Clemente, am reușit să adaug tușele finale la acest poem pe care, în mod ironic, îl începusem cu mulți eoni în urmă la Bangkok tocmai pentru că Roma îmi părea la galaxii distanță de Thailanda.

În timp ce citea poemul, am început să mă gândesc că, spre deosebire de el, eu găsisem întotdeauna un mod de a evita să număr zilele. Urma să plecăm peste trei zile – iar apoi orice ar fi fost între mine și Oliver era menit să se volatilizeze. Vorbiserăm că o să ne întâlnim în State, că o să ne scriem și o să vorbim la telefon, dar toate astea aveau o însușire enigmatic de suprarealistă, pe care amândoi o lăsam în mod intenționat absconsă – nu pentru că voiam să le permitem evenimentelor să ne ia pe nepregătite și, astfel, să putem da vina pe împrejurări și nu pe noi înșine, ci pentru că, neplanificând să menținem povestea vie, evi- tam posibilitatea ca ea să moară vreodată. Veniserăm la Roma în același spirit al evitării : Roma era

un ultim banchet înainte ca școala și călătoriile să ne despartă, era doar un mod de a amâna lucrurile și de a prelungi petrecerea mult după ora închiderii. Poate că, fără să ne dăm seama, ne luaserăm mai mult decât o scurtă vacanță : fugiserăm împre-ună, dar cu bilete de întoarcere către destinații separate.

Poate că era cadoul lui pentru mine.

Poate că era cadoul tatei pentru amândoi.

Oare o să pot trăi fără mâna lui pe burta mea ? Fără piersică ? Fără să-i sărut și să-i ling o zgârietură de pe mij- loc căreia îi trebuie câteva săptămâni ca să se vindece, dar se va vindeca departe de mine ? Pe cine aș mai putea să strig vreodată pe numele meu ?

O să mai fie și alții, desigur, și alții după ei, dar să îi strig pe numele meu într-un moment de pasiune ar părea o plă- cere prin procură, o poză afectată.

Mi-am amintit dulapul gol și valiza plină așezată lângă patul lui. Fratele meu o să preia camera mea și eu o să dorm în cea a lui Oliver. O să mă culc cu Bufanta, o să stau întins cu ea lângă mine, o să o port când dorm.

După lectură, o nouă rundă de aplauze, atmosferă con- vivială, un nou rând de băuturi. Peste puțin timp librăria urma să se închidă. Mi-am amintit de Marzia din momen- tul când s-a închis librăria din B. Ce îndepărtat, ce diferit. Cât de complet ireală devenise ea.

Cineva a spus că ar trebui să ieșim toți la o cină împre-ună. Eram vreo treizeci. Altcineva a sugerat un restaurant cu vedere la lacul Albano. Un restaurant deasupra unui lac, cu deschidere spre noaptea iluminată de stele, mi-a pus imaginația în mișcare ca o carte cu ilustrații din Evul Mediu târziu. Nu, e prea departe ! a zis cineva. Da, dar luminițele reflectate pe lac noaptea... ! Luminițele reflectate pe lac noaptea vor trebui să aștepte alt prilej. De ce nu undeva pe Via Cassia ? De acord, dar asta nu rezolvă problema mașinilor, fiindcă nu sunt destule. Ba sigur că-s mașini destule. Și dacă trebuia să stăm pentru scurt timp unii peste alții, ar avea cineva ceva

împotrivă ? Bineînțeles că nu. Mai ales dacă mă nime- resc între frumusețile astea două. Da, dar dacă se așază Falstaff în brațe la ele ?

Erau numai cinci mașini, toate parcate pe diferite alei lăturalnice înguste, nu departe de librărie. Pentru că nu puteam să plecăm în masă, am stabilit să ne reîntâlnim undeva lângă Ponte Milvio. Iar de acolo, în sus pe Cassia, până la o *trattoria* a cărei adresă exactă o știa, din tot gru- pul, o singură persoană.

Am ajuns cu peste trei sferturi de oră întârziere – am fi avut nevoie de mai puțin timp ca să ajungem la îndepărta- tul Albano, în care se reflectă luminile noaptea... Locul era o *trattoria* mare în aer liber, cu fețe de masă în carouri și lumânări împotriva țânțarilor împrăștiate cu zgârcenie prin- tre mușterii. De-acum cred că se făcuse ora unsprezece. Aerul era încă foarte umed. Asta se vedea pe fețele și hainele noastre – păream înmuiați și fleșcăiți. Până și fețele de masă păreau înmuiate și fleșcăite. Dar restaurantul era pe un deal și, din când în când, câte un curent de aer stătut foșnea printre pomi, ceea ce însemna că mâine o să plouă iar, dar și că nădușeala nu va dispărea.

Ospătărița, o femeie de aproape șaizeci de ani, ne-a numărat rapid și ne-a cerut ajutorul să aranjăm mesele în formă de potcoavă, ceea ce s-a petrecut cât ai clipi. Apoi ne-a spus ce urma să mâncăm și să bem. Slavă Domnului că nu trebuie să alegem noi, pentru că dac-ar fi să se hotă- rască el ce vrea – a spus soția poetului –, mai stăteam o oră, până se termina mâncarea la bucătărie. Femeia a parcurs în grabă o listă lungă de aperitive, care și-au făcut apariția ca prin minune după ce au fost citite, urmate de pâine, vin,

apă minerală *frizzante* și *naturale*. Ceva simplu din meniul casei, a explicat ea. Simplu vrem, a repetat și editorul.

— Anul ăsta am intrat iar în zona roșie.

Din nou, un toast închinat poetului. Apoi editorului. Proprietarului librăriei. Soției, fetelor, cine a mai rămas ?

Râsete și camaraderie plăcută. Ada a ținut un mic discurs improvizat – bine, nu chiar atât de improvizat, a recunoscut ea. Falstaff și Tucanul au

recunoscut la rândul lor că au fost oarecum implicați.

Pastele *tortellini* cu sos de smântână au sosit după o așteptare de peste o jumătate de oră. Deja decisesem să nu beau vin, pentru că cele două whisky-uri date peste cap în viteză ceva mai devreme începeau să-și facă efectul abia acum. Cele trei surori stăteau între noi și toți cei de pe bancă eram înghesuiți unii în alții. Paradis.

Al doilea fel de mâncare, mult mai târziu : friptură la ceaun, mazăre. Salată.

Apoi brânzeturi.

Dintr-un lucru am dat într-altul și am început să vorbim despre Bangkok.

— Toți oamenii de-acolo sunt frumoși, dar frumoși într-un mod excepțional de hibrid, metisat, și de-aia am vrut să mă duc acolo, a zis poetul. Nu sunt asiatici, nu sunt caucazieni, iar „euroasiatic“ e un termen prea simplu. Sunt exotici în cel mai pur sens al cuvântului și totuși nu-s extratereștri.
Îi recunoști imediat, deși nu i-ai mai văzut niciodată, și nu ai cuvinte să spui nici ce stârnesc ei în noi, nici ce par a dori ei de la noi. La început mi-am zis că gândesc diferit. Apoi mi-am dat seama că simt lucrurile diferit. Apoi, că erau nespus de drăguți, drăguți cum nici nu-ți poți imagina c-ar putea fi cineva aici. Sigur, noi putem fi amabili, putem fi grijulii și putem fi foarte, foarte calzi în stilul nostru medi- teranean, pasional și solar de-a fi, dar ei erau drăguți, drăguți la modul dezinteresat, în inimile lor, în trupurile lor, drăguți fără vreo urmă de regret sau maliţiozitate, drăguți precum copiii, fără ironie sau rușine. Mi-era jenă de ce simțeam pentru ei. Ăsta putea fi paradisul, așa cum îl văzusem în fanteziile mele. Tânărul de douăzeci și patru de ani care lucrează în tura de noapte la hotelul meu decrepit, poartă o șapcă fără cozoroc și a văzut toate felurile de oameni venind și plecând, se uită direct la mine și eu îi întorc pri- virea. Are trăsături de fată. Dar arată ca o fată care arată ca un băiat. Fata de la ghișeul American Express se uită la mine și eu îi întorc privirea. Arată ca un băiat care arată ca o fată și care e, prin urmare, doar un băiat. Tinerii, bărbați și femei, chicotesc întotdeauna când le arunci o privire. Până și fata de la consulat, care vorbește fluent în dialectul milanez, și studenții care așteaptă în fiecare dimineață să ia același autobuz, la aceeași oră cu mine, se uită drept la mine și eu mă uit drept la ei – tot uitatul ăsta reprezintă ce cred eu că înseamnă, pentru că, indiferent

dacă ne place ori ba, când vine vorba de simțuri, toți oamenii vorbesc aceeași limbă a lighioanelor.

A doua rundă de *grappa* și *sambuca*.

— Îmi venea să mă culc cu întreaga Thailandă. Și întreaga Thailandă, se vede treaba, flirta cu mine. Nu puteai să faci un pas fără să fii gata să te împiedici de cineva.

— Uite, ia o gură de *grappa* și spune-mi că nu e opera unei vrăjitoare, l-a întrerupt proprietarul librăriei.

Poetul s-a tras într-o parte, ca să-l lase pe ospătar să-i toarne încă un pahar. De data asta a sorbit din el pe îndelete. Falstaff l-a dat gata dintr-o înghițitură. *Straordinario-fantastico* l-a gâlgâit până la fund. Oliver și-a plesnit buzele. Poetul a zis că îți redă tinerețea.

— Îmi place să beau *grappa* seara, mă revigorează. Dar tu – de-acum se uita la mine – nu ai cum să înțelegi. La vârsta ta Dumnezeu știe că ultimul lucru care-ți trebuie e să te revigorezi.

S-a uitat la mine când am dat peste cap o parte din paharul de *grappa*.

— Simți ?

— Ce să simt ? am întrebat.

— Revigorare.

De data asta am luat o duș̦că zdravană.

— Nu prea.

— Nu prea, a repetat el cu o privire nedumerită și deza- măgită.

— Asta pentru că la vârsta lui vigoarea e deja acolo, a adăugat Lucia.

— Adevărat, a zis cineva. „Revigorarea“ despre care vor- bești tu funcționează doar în cazul celor care n-o mai au.

Poetul :

— Revigorarea nu e greu de găsit în Bangkok. Într-o noapte călduroasă, în camera mea de hotel, am crezut că o să-mi pierd mințile. Era fie singurătatea, fie vânzoleala oame- nilor de pe stradă, fie mâna diavolului. Dar atunci a fost momentul când am început să mă gândesc la San Clemente. M-a cuprins așa, ca o senzație nedefinită, nebuloasă, care conținea și excitare, și dor de casă, și metaforă – câte un pic din fiecare. Călătorești într-un loc pentru că ai o ima- gine a lui în minte și vrei să te cuplezi cu toată țara. Apoi descoperi că tu și oamenii de acolo nu aveți absolut nimic în comun. Nu înțelegi semnalele elementare, pe care ai presupus mereu că le împărtășește întreaga omenire. Hotărăști că totul a fost o greșeală, că totul a fost în capul tău. După aceea sapi mai adânc și descoperi că, în ciuda suspiciunilor tale rezonabile, încă îi dorești pe toți, dar nu știi precis ce anume vrei de la ei sau ce par ei să vrea de la tine, pentru că și ei, după cum se vede, se uită la tine, fără excepție, cu o expresie care nu poate însemna decât un singur lucru. Totuși îți spui că îți imaginezi lucruri. Și ești gata să-ți faci bagajul și să te întorci la Roma, pentru că toate aceste sem- nale incerte și echivoce te înnebunesc de-a dreptul. După care ai deodată o revelație, ca și când ai descoperi un pasaj subteran secret, și-ți dai seama că, la fel ca tine, și ei sunt disperați și tânjesc după tine în aceeași măsură. Și cel mai rău lucru e că, în pofida experienței tale și a simțului ironiei și a capacității tale de a-ți depăși timiditatea atunci când amenință să iasă la iveală, te simți complet împotmolit. Nu le știam limba, nu știam limbajul inimilor lor, nu îl știam nici măcar pe al meu. Vedeam paravane peste tot : ce voiam, ce nu știam că vreau, ce nu voiam să știu că voiam, ce am știut întotdeauna că vreau. Ce se petrece acum e fie un miracol, fie iadul. L-am botezat „sindromul San Clemente“. Bazilica San Clemente, așa cum o știm azi, a fost ridicată peste un sit ce a fost odinioară un refugiu pentru creștinii persecutați. Casa consulului roman Titus Flavius Clemens a ars în timpul domniei împăratului Nero. Lângă resturile ei carbonizate, în ceea ce ajunsese, probabil, un beci mare și gol, romanii au construit un templu subteran păgân dedi- cat lui Mithra, zeul dimineții, lumina lumii, iar peste acest templu primii creștini au construit altă biserică, închinată – coincidență sau nu, în direcția asta mai trebuie făcute săpă- turi – unui alt Clement, papa Sfântul Clement, peste care a venit altă biserică ce a ars și pe locul căreia se află bazilica actuală. Și săpăturile ar putea continua la

nesfârșit. La fel ca subconștientul, ca dragostea, ca memoria, ca timpul însuși, ca fiecare dintre noi, biserica e ridicată pe ruinele unor reconstrucții consecutive, nu există o temelie solidă, nu există primul cutare, nici ultimul cutare, doar straturi, culoare secrete și încăperi zidite, ca în catacombele creștinilor, și, chiar lângă ele, o catacombă a evreilor. Dar, prieteni, așa cum zice Nietzsche, v-am spus morala înaintea poveștii.

— Alfredo, iubitule, scurtează povestea, te rog.

De-acum patronul restaurantului își dăduse seama că încă n-aveam de gând să plecăm, așa că a trimis încă un rând de *grappa* și *sambuca* pentru toată lumea, din partea casei.

— Așa că, în noaptea aia călduroasă în care credeam că-mi pierd mințile, mă așez în barul decrepit din hotelul meu decrepit și cine altcineva putea să stea la masa de lângă a mea decât recepționerul din tura de noapte ?

Purta pe cap șapca aia ciudată, fără cozoroc.

— Nu ești de serviciu ? îl întreb.

— Nu sunt, îmi răspunde el.

— Atunci de ce nu te duci acasă ?

— Aici locuiesc. Beau ceva, după care mă duc la culcare.

Mă uit lung la el și el, la mine. Nici n-apuc să clipesc din ochi, că ia paharul într-o mână, carafa în cealaltă – am crezut că l-am inoportunat și l-am jignit, că voia să fie sin- gur și să se mute la o masă mai îndepărtată, când, să vezi și să nu crezi, vine drept la masa mea și se așază drept în fața mea.

— Vrei să guști un pic din asta ? mă întreabă.

Sigur, de ce nu, îmi zic în sinea mea, când ești în Roma, când ești în Thailanda... Bineînțeles, am auzit tot felul de povești, așa că-mi închipui că e ceva necurat și dubios în toată povestea asta, dar hai să intrăm în joc. Pocnește din degete și comandă pe un ton poruncitor un pahar minuscul pentru mine. Zis și făcut.

— Ia o înghițitură, mă îmbie el.

— S-ar putea să nu-mi placă, zic.

— Gustă totuși.

Toarnă un pahar pentru mine și unul pentru el. Rachiul e chiar delicios. Paharul e doar un pic mai mare decât dege- tarul pe care-l purta bunică-mea când cârpea găurile din ciorapi.

— Mai ia o dușcă, să fii sigur.

Îl dau și pe ăsta pe gât. Nici nu se pune problema. Seamănă un pic cu *grappa*, doar că e mai tare și mai puțin înțepător.

În tot acest timp el continuă să mă fixeze cu privirea. Nu-mi place să se holbeze cineva la mine atât de intens. Privirea lui devine aproape insuportabilă. Mai că detectez primele semne ale unui chicotit.

— Te holbezi la mine, zic într-un final.

— Știu.

— Și de ce o faci ?

Se apleacă spre partea mea de masă.

— Pentru că-mi place de tine.

— Uite cum stă treaba... încep eu.

— Mai bea un pahar. Toarnă unul pentru tine, unul pen- tru mine.

— Lucrurile stau în felul următor : eu nu...

Dar nu m-a lăsat să termin.

— Ăsta-i încă un motiv să mai bei un pahar.

În minte mi se aprind nenumărate beculețe roșii. Mai întâi te îmbată, apoi te duc undeva, te jefuiesc până la piele și, când depui plângere la poliție, care e la fel de coruptă ca tâlharii înșiși, inventează tot soiul de acuzații la adresa ta și au și poze ca să le dovedească. Apoi mă copleșește încă o îngrijorare : nota de la bar poate ajunge la sume astrono- mice, în timp ce omul care comandă bea ceai colorat și se preface beat. Asta-i o șmecherie veche de când lumea – ce, eu m-am născut ieri ?

— Uite, nu cred că mă interesează. Te rog, hai să...

— Mai bea un pahar.

Zâmbește.

Dau să repet protestele mele obosite, dar parcă-l aud deja : hai, mai bea un pahar. Aproape că mă pufnește râsul. Mă vede râzând, nu-i pasă din ce motiv, tot ce-l interesează e că zâmbesc. În momentul ăsta își umple și el paharul.

— Uite, *amigo*, sper să nu-ți imaginezi că plătesc eu toate astea.

Micul burghez din mine și-a spus în sfârșit punctul de vedere. Cunosc prea bine toate micile amabilități care întot- deauna, dar întotdeauna se încheie profitând de străini.

— Nu ți-am cerut să plătești băutura. Sau, că veni vorba, pe mine.

În mod paradoxal, nu e ofensat. Pesemne știa că asta o să urmeze. Cred c-o făcuse de un milion de ori – probabil o fi în fișa postului.

— Uite, mai bea unul, în numele prieteniei.

— Al prieteniei ?

— N-ai de ce să te temi de mine.

— Nu mă culc cu tine.

— Poate că n-o s-o faci. Sau poate că da. Noaptea abia a început. Și eu încă nu am renunțat.

Moment în care își dă jos șapca și lasă să-i curgă atâta păr, încât nu reușesc să pricep cum de o asemenea claie putea fi strânsă și îndesată sub o bonetă atât de mică. Era femeie.

— Dezamăgit ?

— Nu, dimpotrivă.

Încheieturile subțiri, aerul sfios, cea mai fină piele pe care a văzut-o lumina soarelui, o delicatețe ce părea să i se reverse din privire, nu cu îndrăzneala atotcunoscătoare a oamenilor trecuți prin viață, ci cu făgăduința cea mai înduio- șătoare de pură drăgălășenie și castitate în pat. Eram deza- măgit ? Poate – pentru că provocarea situației se risipise.

A întins mâna, mi-a atins obrazul și a rămas așa câteva clipe, ca și cum voia să-mi aline șocul și surpriza.

— Acum e mai bine ?

Am dat din cap că da.

— Ai nevoie de încă unul.

— Și tu la fel, i-am zis, turnându-i de astă dată și ei în pahar.

Am întrebat-o de ce inducea intenționat lumea în eroare, lăsând să se creadă că e bărbat. Mă așteptam la ceva de genul „E mai sigur pentru afacere“ – sau la ceva cu o tentă mai libertină, gen „Pentru momente ca ăsta“.

Atunci a venit chicotitul, acum de-adevăratelea, de parcă tocmai îi făcuse cuiva o farsă răutăcioasă, dar nu era câtuși de puțin nemulțumită sau surprinsă de rezultat.

— Dar sunt bărbat, a zis ea.

— Ești bărbat ? am întrebat, la fel de dezamăgit ca atunci când am descoperit că e femeie.

— Mă tem că da.

Cu ambele coate rezemate pe masă, s-a aplecat spre mine până aproape că mi-a atins nasul cu vârful nasului lui și a zis :

— Îmi placi foarte, foarte mult, *signor* Alfredo. Și tu mă placi, la rândul tău, foarte, foarte mult – iar partea frumoasă e că amândoi știm asta.

M-am uitat intrigat la el, la ea – cine să mai știe ?

— Încă unul, am zis.

— Asta voiam să propun și eu, a spus prietenul meu diabolic. Tu ce vrei să fiu ? Bărbat sau femeie ? a întrebat apoi ea/el, de parcă lucrurile astea se putea înlocui ușor în arborele filogenetic.

Nu știam ce răspuns să-i dau. Îmi venea să spun că l-aș vrea ca *intermezzo*.

— Te vreau și, și sau între bărbat și femeie, am răspuns până la urmă.

A părut teribil de mirat.

— Vai, ești tare obraznic ! a zis, ca și cum, pentru prima oară în seara cu pricina, reușisem să îl șochez cu ceva com- plet deșănțat.

Când s-a ridicat ca să se ducă la toaletă, am observat că purta rochie și pantofi cu toc înalt. Nu m-am putut abține să nu-i admir pielea superbă de pe gleznele ei superbe.

Și-a dat seama că mă prinsese din nou în lat și a început să chicotească fără nici o opreliște.

— Ai grijă puțin de poșeta mea ? m-a rugat ea.

A făcut asta pentru că trebuie să fi simțit că, dacă nu mă roagă să supraveghez ceva al ei, probabil că aș fi achitat nota și aș fi plecat de la bar.

Pe scurt, asta numesc eu „sindromul San Clemente“.

Au urmat aplauze – și au fost aplauze pline de afecțiune. Ne-a plăcut nu doar povestea, ci și omul care ne-a povestit-o.

— *Evviva il sindromo di San Clemente*, a zis *Straordinario- fantastico*.

— *Sindromo* nu e masculin, e feminin, *la sindrome*, a corectat-o cineva care stătea lângă ea.

— *Evviva la sindrome di San Clemente*, a aclamat cineva care, în mod clar, abia aștepta să strige ceva.

Era un bărbat care ajunsese la masă foarte târziu, țipând la patronul cârciumii în cel mai curat dialect roman *Lassatece passà*, dați-ne voie să trecem, ca un fel de a-și anunța veni- rea în fața întregii adunări. Toată lumea începuse de mult să mănânce. El cotise greșit cu mașina când ajunsese la Ponte Milvio, apoi nu găsise restaurantul etc. Prin urmare, a pierdut primele două feluri de mâncare. Acum stătea în capătul mesei și, împreună cu ceilalți oameni pe care-i adu- sese de la librărie, a primit ultimele brânzeturi găsite în bucătărie. Plus două tarte de căciulă, pentru că doar atât mai rămăsese. A compensat mâncarea pe care a ratat-o cu vin din belșug. Auzise cea mai mare parte a discursului poetului despre San Clemente.

— Cred că toată discuția asta despre San Clemente, a început el, e de-a dreptul seducătoare și îmi place ideea că viața e din când în când îndeajuns de bună cu noi încât să ne ofere metafore viabile, care să ne ajute să vedem cine suntem, ce vrem, încotro ne îndreptăm. Dar una-i metafora și alta-i viața. Poate că nu San Clemente e adevărata meta- foră, ci Thailanda – însă s-ar putea să mă înșel și-am băut prea mult.

— *Evviva !* l-a întrerupt Amanda, ridicând paharul în cinstea ultimului venit, într-o încercare disperată de a-i închide gura.

— *Evviva !* a toastat altcineva.

— Mai bine scrii o nouă carte de poezii – și încă repede, a zis *Straordinario-fantastico*.

Cineva a propus să mergem la o înghețată într-un loc nu departe de restaurant. Nu, sărim peste înghețată, hai să bem o cafea. Ne-am înghesuit toți în mașini și am luat-o pe Lungotevere, înspre Panteon.

În mașină m-am simțit fericit. Dar mă tot gândeam la bazilică și la cât de mult semăna seara noastră cu ea, un lucru care ducea la altul, apoi la altul, apoi la ceva complet neprevăzut și, tocmai când credeai că pe un ciclu se usucă mortarul, se ivea ceva nou și, după el, altceva, până îți dădeai seama că te puteai lesne întoarce în punctul de pornire, în centrul Romei antice, spre care ne și îndreptam de fapt. Cu o zi în urmă ieșiserăm să înotăm la lumina lunii. Acum eram aici. Peste câteva zile el o să fie plecat. Măcar de s-ar întoarce exact peste un an. Mi-am strecurat mâna pe sub brațul lui Oliver și m-am rezemat de Ada. Am adormit.

Era trecut de ora unu când gașca a ajuns la cafeneaua Sant'Eustachio. Am comandat cafea pentru toată lumea. Am avut impresia că înțeleg de ce oamenii se jură pe cafeaua de la Sant'Eustachio sau, poate, am vrut să cred că înțeleg, dar nu am fost sigur. N-am fost sigur nici măcar că îmi place. Poate că nu le plăcea nici celorlalți, dar se simțeau obligați să se alinieze la opinia generală și susțineau sus și tare că nu pot trăi fără ea. În fața celebrei cafenele romane era o mulțime enormă de băutori de cafea, unii în picioare, alții așezați. Mi-a făcut plăcere să mă uit la toți oamenii ăia îmbrăcați lejer, stând în picioare atât de aproape de mine și împărțind toți aceleași lucruri simple : dragostea pentru noapte, dragostea pentru oraș, dragostea pentru oamenii lui și dorința arzătoare de-a se cupla – cu oricine. Dragostea pentru orice ar împiedica grupulețele de oameni care veni- seră împreună să se destrame. După cafea, când companionii mei au adus în discuție despărțirea, cineva a zis : „Nu, nu putem să ne luăm la revedere încă !“. Altcineva a sugerat să mergem la un bar din apropiere. Au cea mai bună bere din Roma. De ce nu ? Așa că am luat-o pe o alee laterală lungă și îngustă, care ducea spre Campo de' Fiori. Lucia mergea între mine și poet. Oliver, care vorbea cu cele două surori, era în spatele nostru. Bătrânul se împrietenise cu *Straordinario- fantastico* și discutau despre San Clemente.

— Ce metaforă a vieții ! zicea *Straordinario-fantastico.*

— Te rog ! Nu e cazul să exagerăm lucrurile prin clemen- tificarea lui X sau clementizarea lui Y. Până la urmă a fost doar o figură de stil, a răspuns Falstaff, care probabil că se săturase de gloria acumulată de finul lui în seara asta.

Observând că Ada mergea singură, am făcut câțiva pași în spate și am luat-o de mână. Era îmbrăcată în alb și pie- lea ei bronzată avea un luciu care mă făcea să-mi doresc să-i ating fiece por al trupului. Nu ne-am spus nimic. Îi auzeam tocurile țăcănind pe trotuarul de ardezie. Pe întu- neric, părea o nălucă.

Îmi doream ca plimbarea asta să nu se termine niciodată. Aleea tăcută și pustie era cufundată în întuneric și vechea piatră cubică, ciupită pe ici, pe colo, sclipea în aerul umed, ca și cum un hamal din antichitate vărsase conținutul lipi- cios al amforei înainte de a se duce acasă. Toată lumea pără- sise Roma. Și orașul golit, care văzuse prea multe și le văzuse pe toate, ne aparținea acum doar nouă și poetului care îl turnase, chiar și numai pentru o noapte, în propria lui ima- gine. Înăbușeala n-avea de gând să se ridice în noaptea asta. Dac-am fi vrut, am fi putut să mergem în cercuri și nimeni n-ar fi observat și nici n-ar fi fost deranjat.

În timp ce parcurgeam agale un labirint gol de străzi abia iluminate, în apropierea locului unde Michelangelo l-a întâlnit prima oară pe Tommaso dei Cavalieri, într-o clădire care nu mai există, am început să mă întreb cum ne afecta toată discuția asta despre San Clemente – cum ne mișcăm prin timp, cum se mișcă timpul prin noi, cum ne schimbăm, continuăm să ne schimbăm și revenim la același lucru. Chiar dacă ăsta era singurul lucru pe care-l învățai în viață, puteai să îmbătrânești liniștit. Asta era lecția poetului, presupun. Peste o lună și ceva, când o să vizitez iar Roma, faptul că mă aflu în seara asta aici, cu Oliver, o să mi se pară absolut ireal, ca și cum i se întâmplase unui cu totul alt eu. Și dorința născută aici în urmă cu trei ani, când băiatul acela de la băcănie s-a oferit să mă ducă la un cinematograf ieftin, binecunoscut pentru ce se petrecea acolo, n-o să mi se pară mai neîmplinită peste trei luni decât mi se părea acum trei ani. A venit el. A plecat. Nimic altceva nu se schimbase. Eu nu mă schimbasem. Lumea nu se schimbase. Și totuși nimic n-o să mai fie la fel. Tot ce rămâne sunt făurirea de vise și o stranie aducere-aminte.

Când am ajuns, barul tocmai se închidea.

— Închidem la două.

— Bine, încă mai avem timp să comandăm ceva de băut.

Oliver a vrut un martini, un martini american. Ce idee minunată, a zis poetul.

— Vreau și eu, s-a băgat altcineva.

La tonomatul mare se auzea același hit de vară care îmi răsunase în urechi toată luna iulie. Când au auzit cuvântul „martini“, bătrânul și editorul au îngroșat și ei comanda.

— *Ehi ! Taverniere !* a strigat Falstaff.

Ospătarul ne-a zis că putem să bem vin sau bere. În seara respectivă barmanul plecase mai devreme, dat fiind pentru că mama lui fusese dusă grav bolnavă la spitalul unde tre- buia să fie dusă. Ne-am înăbușit toți un râset. Oliver a între- bat cât ne încasează pentru martini. Ospătarul a zbierat întrebarea către fata de la casă. Ea i-a spus suma.

— Bine, și dacă fac eu băuturile și voi încasați prețul vostru, dat fiind pentru că știm să ni le preparăm singuri ?

A urmat o ezitare din partea chelnerului și a casierei. Patronul plecase de mult.

— De ce nu ? a zis fata. Dacă știi să le faci, *faccia pure*, dă-i bătaie !

Ropote de aplauze pentru Oliver, care și-a croit dezinvolt drum până în spatele barului și, în câteva secunde, după ce a adăugat gheață peste gin și un pic de vermut, agita deja cu putere mixerul de cocteiluri. În frigiderul minuscul de lângă bar nu a reușit să găsească măsline. Casiera a venit să se uite și ea și a scos un bol cu măsline.

— Măsline, a zis ea, uitându-se în ochii lui Oliver de parcă spunea : „Erau chiar sub nasul tău – le-ai căutat ? Și ce-ai mai vrea ?“.

— Poate reușesc să te ademenesc să accepți un martini, a zis el.

— A fost o seară nebună. Un pahar n-are cum s-o facă și mai nebună. Fă-mi unul mic.

— Vrei să te învăț ?

Și a început să-i explice detaliile preparării unui martini sec, cu gheață. Nu-l deranja să fie barmanul barmanului.

— Unde-ai învățat asta ? l-am întrebat.

— La cursul de barmani pentru începători, mulțumită celor de la Harvard. Am lucrat ca barman în weekenduri în toți anii de facultate. După aia am fost bucătar, apoi m-am angajat la o firmă de catering. Dar jucător de pocher am rămas mereu.

Anii lui de studenție, de fiecare dată când vorbea despre ei, căpătau o vrajă incandescentă, ca sub luminile rampei, de parcă aparțineau altei vieți, unei vieți la care eu nu aveam acces, din moment ce aparținea trecutului. Dovezile exis- tenței ei picurau, așa cum se întâmpla acum, din capacita- tea lui de a prepara cocteiluri, de a deosebi soiuri de *grappa* obscure sau de a le vorbi tuturor femeilor ori din misteri- oasele plicuri pătrate pe care le primea la noi acasă din toate colțurile lumii.

Nu fusesem niciodată gelos pe trecutul lui Oliver, nici nu mă simțisem amenințat de el. Toate aceste fațete ale vieții lui aveau calitatea misterioasă a incidentelor petrecute în viața tatălui meu cu mult înainte de nașterea mea, dar care au continuat să rezoneze până în prezent. Nu-i invidiam viața de până la mine și nu țineam morțiș să călătoresc în timp până la perioada când avea vârsta mea.

De-acum mai eram cel mult cincisprezece persoane și ocupam una dintre mesele mari de lemn. Ospătarul a anunțat a doua oară că asta-i ultima comandă și, în zece minute, ceilalți clienți au plecat. Deja coborâse parțial ruloul meta- lic, pentru că era ora închiderii. A tras din priză tonomatul fără prea mari precauții. Dacă fiecare dintre noi continua să vorbească, am fi putut rămâne până se crăpa de ziuă.

— Te-am șocat ? a întrebat poetul.

— Pe mine ? am întrebat eu, neștiind sigur de ce, dintre toți oamenii de la masă, mi s-a adresat tocmai mie.

Lucia ne-a privit lung.

— Alfredo, mă tem că știe mai multe ca tine despre coru- perea tineretului. *E un dissoluto assoluto*, a intonat ea, ca întotdeauna, cu mâna pe obrazul meu.

— Poemul ăsta e numai și numai despre un lucru, a zis *Straordinario-fantastico*.

— San Clemente e de fapt despre patru – cel puțin, a replicat poetul.

Ultima comandă, a treia oară.

— Ascultă, l-a întrerupt proprietarul librăriei pe ospătar, de ce nu ne lași să mai stăm ? O suim pe domnișoara într-un taxi când plecăm. Și-o să plătim tot. Încă un rând de martini ?

— Faceți cum vreți ! a zis ospătarul, scoţându-și șorțul și dându-se bătut în fața noastră. Eu m-am cărat acasă.

Oliver a venit la mine și m-a rugat să cânt ceva la pian.

— Ce anume ți-ar plăcea ? l-am întrebat.

— Orice.

Ăsta o să fie felul meu de-a mulțumi pentru cea mai frumoasă seară din viața mea. Am luat o mică înghițitură din al doilea martini, simțindu-mă la fel de decadent pre- cum pianiștii de jazz care fumează mult, beau în neștire și sunt găsiți morți într-un șanț la sfârșitul fiecărui film.

Intenționam să cânt Brahms. Dar un instinct mi-a șoptit să cânt ceva foarte domol și contemplativ. Așa că am cântat una dintre variațiunile Goldberg, fapt ce mi-a dat o stare de tihnă contemplativă. S-a auzit un suspin din partea celor vreo cincisprezece inși, ceea ce mi-a făcut plăcere, din

moment ce era singurul mod în care să îi răsplătesc pentru această seară magică.

Când am fost rugat să cânt și altceva, am propus un capriciu de Brahms. Toți au fost de acord că e o idee minu- nată, până a pus diavolul stăpânire pe mine și, după ce am cântat acordurile de deschidere ale lucrării, am început din senin un *stornello*. Contrastul i-a luat pe toți prin surprin- dere și s-au pus pe cântat, dar nu la unison, pentru că fie- care cânta un *stornello* pe care îl știa. De fiecare dată când ajungeam la refren, stabileam că o să cântăm toți aceleași cuvinte, cele pe care eu și Oliver le auziserăm recitate mai devreme de statuia lui Dante. Toată lumea era în extaz și toți mă rugau să cânt încă o piesă și înc-o piesă. Cântecele de petrecere romane sunt îndeobște obscene și săltărețe, spre deosebire de ariile răscolitoare și sfâșietoare din Napoli. După al treilea, am ridicat privirea spre Oliver și i-am zis că vreau să ies ca să iau o gură de aer curat.

— Ce s-a întâmplat, nu se simte bine ? l-a întrebat poe- tul pe Oliver.

— Ba da, doar că are nevoie de un pic de aer. Vă rog să nu plecați !

Casiera s-a aplecat până la podea și a ridicat cu o mână ruloul. Am ieșit pe sub el și, deodată, am simțit pe aleea pustie o pală proaspătă de vânt.

— Putem să facem câțiva pași ? l-am întrebat pe Oliver.

Am hoinărit pe aleea întunecată, exact ca două umbre din Dante, una mai tânără și una mai în vârstă. Încă era foarte cald și am surprins lumina unui felinar stradal lucind pe fruntea lui Oliver. Ne-am croit drum și mai adânc, pe o alee scufundată în liniște, apoi pe alta, de parcă ne atrăgea ceva pe aceste străduțe de spiriduși, supranaturale și lipi- cioase, care păreau să ducă într-un tărâm diferit, în lumea de dedesubt, în care intrai într-o stare de semiconștiență și uimire. Nu se auzeau decât pisicile vagaboande și un clipo- cit de apă curgând pe undeva pe aproape. Era fie o fântână arteziană de marmură, fie una din nenumăratele *fontanelle* municipale care se găsesc peste tot în Roma.

— Apă ! am icnit eu. Nu sunt făcut pentru atâtea mar- tini-uri. Sunt așa de beat...

— N-ar fi trebuit să bei nici unul. Ai început cu whisky, apoi vin și *grappa*, iar acum gin.

— Praful s-a ales de acumularea tensiunii sexuale pentru mai târziu.

A zâmbit amuzat.

— Ești palid.

— Cred că îmi vine să vărs.

— Cel mai bun leac e s-o provoci tu.

— Cum ?

— Te apleci și-ți bagi un deget în gură cât poți de adânc.

Am clătinat din cap. Nici vorbă.

Am găsit un coș de gunoi pe trotuar.

— Dă-i drumul aici.

În mod normal mă abțineam când îmi venea să vărs. Dar acum mi-era prea jenă ca să mă port copilărește. Pe de altă parte, aveam o reținere să vomit de față cu el. Nici măcar nu eram sigur dacă Amanda nu venise după noi.

— Haide, apleacă-te. Te țin eu de frunte.

Eu mă opuneam.

— O să-mi treacă, sunt sigur.

— Deschide gura.

Am deschis gura. Până să-mi dau seama ce se petrece, am început să vărs din secunda în care mi-a atins omușorul.

Dar ce ușurare să-mi țină cineva capul, ce curaj altruist să-i ții cuiva capul în timp ce vomită ! Oare eu aș fi găsit în mine puterea să fac același lucru pentru el ?

— Cred că am terminat, am zis.

— Stai să vedem dacă nu mai dai la boboci o dată.

Firește, a urmat încă un jet de mâncare și băutură con- sumate de-a lungul serii.

— Tu nu obișnuiești să mesteci boabele ? m-a întrebat el, zâmbindu-mi.

Ce mult îmi plăcea că se amuza pe seama mea în felul ăsta !

— Eu sper că nu ți-am murdărit pantofii, i-am răspuns.

— Nu sunt pantofi. Sunt sandale.

Aproape că ne-a podidit râsul pe amândoi.

Când m-am uitat în jur, am văzut că vomitasem chiar lângă statuia lui Pasquino. Tipic pentru mine : să vomit chiar în fața celui mai respectat pamfletar al Romei.

— Jur, erau acolo boabe de mazăre întregi, din care nici nu mușcaseși și care puteau hrăni copiii din India.

Am râs și mai și. M-am spălat pe față și mi-am clătit gura cu apă de la fântână.

Chiar în fața noastră l-am văzut iar pe tipul care făcea pe statuia vivantă a lui Dante. Își dăduse jos pelerina și își lăsase liber părul negru și lung. Probabil că slăbise peste două kilograme la cât asudase în costumul ăla. Acum se ciondănea cu statuia reginei Nefertiti, care-și dăduse și ea jos masca, iar părul ei lung era încâlcit de atâta transpirație.

— În noaptea asta îmi strâng lucrurile, ura și la gară !

— Călătorie sprâncenată și *vaffanculo* !

— Ba *fanculo* tu, *e poi t'inculo* !

Astea fiind zise, Nefertiti a aruncat cu un pumn de monede în Dante, care, deși s-a ferit, a primit una drept în față.

— *Aiiiio*, a urlat el.

Preț de o clipă, am crezut că o să se ajungă la o bătaie în toată regula.

Ne-am întors pe altă alee lăturalnică, la fel de întunecată, pustie și lucioasă, apoi am luat-o înspre Santa Maria dell'Anima. Deasupra noastră era un felinar pătrat, cu lumină chioară, montat pe zidul unei căsuțe vechi de la colț de stradă. Pe vremuri probabil că funcționa cu gaz. M-am oprit. S-a oprit și el.

— Cea mai frumoasă zi din viața mea – și eu o închei vomitând.

Nu mă asculta. M-a lipit de zid și a început să mă sărute, apăsându-și șoldurile într-ale mele și aproape ridicându-mă de la pământ cu mâinile. Eu țineam ochii închiși, dar am știut că se oprise din sărut ca să se uite împrejur : puteau să treacă oameni pe-acolo. Nu voiam să mă uit. Îl las pe el să fie cel care își face griji. Și, cu ochii încă închiși, cred că am auzit două voci, voci de bătrâni, bombănind ceva de genul „Uită-te și tu la ăștia doi“ și întrebându-se cu voce tare dacă pe vremuri ai fi văzut așa ceva. Dar nu voiam să mă gândesc la ei. Nu-mi făceam griji. Dacă el nu era îngrijorat, nu eram nici eu. Eram gata să-mi petrec tot restul vieții așa : cu el, noaptea, la Roma, cu ochii complet închiși, cu un picior încolăcit pe al lui. M-am gândit să revin aici în săptămânile sau lunile următoare – pentru că acesta era locul nostru.

Întorși la bar, am descoperit că toată lumea plecase deja. De-acum trebuie să fi fost trei dimineața sau chiar mai târziu. În afară de zgomotul câtorva mașini, în oraș era o liniște mormântală. Când am ajuns din greșeală la Piazza Rotonda din jurul Panteonului, care în mod normal e plină de lume, era și ea neobișnuit de pustie. Erau acolo câțiva turiști care abia târau după ei niște ranițe enorme, câțiva bețivi și obiș- nuiții traficanți de droguri.

Oliver a oprit un vânzător ambu- lant și mi-a cumpărat o limonadă făcută cu apă gazoasă. Gustul de lămâi amare a fost înviorător și m-a făcut să mă simt mai bine. Pentru el a luat un suc de portocale amare și o felie de pepene roșu. Mi-a dat și mie să gust, dar am refuzat. Ce minunat, să mă plimb pe jumătate beat, cu o limonadă în mână, într-o noapte înăbușitoare ca asta, pe străzile pavate cu ardezie lucioasă din Roma, cu mâna cuiva în jurul meu ! Am cotit la stânga și, cum ne îndreptam spre Piazza Febo, deodată, de nicăieri, am distins silueta cuiva care zdrăngănea la chitară, cântând nu o melodie rock, ci – pe măsură ce ne apropiam – un cântec napolitan vechi, vechi de tot. *„Fenesta ca lucive.“* Mi-a trebuit un moment să-l recunosc. Apoi mi-am amintit.

Mafalda mă învățase acest cântec demult, în copilărie. Era cântecul ei de leagăn. Nu știam aproape nimic despre Napoli și, în afară de ea, de anturajul ei apropiat și câteva drumuri făcute la Napoli împreună cu părinții, n-avusesem niciodată vreun contact cu napolitanii. Dar acordurile melo- diei de jale stârneau o nostalgie atât de puternică după iubiri pierdute, după lucruri pierdute de-a lungul vieții tale și al vieților consumate cu mult înaintea ta, încât am fost trans- portat imediat într-un univers sărac și lipsit de noroc, cel al oamenilor simpli care fuseseră strămoșii Mafaldei, ce se agitaseră și se vânzoliseră de colo colo pe minusculele *vicoli* din vechiul Napoli, a cărui amintire voiam s-o împărtășesc acum, cuvânt cu cuvânt, cu Oliver, ca și cum ar fi fost și el, precum Mafalda și Manfredi și Anchise și eu, un sudist de-al nostru întâlnit într-un port străin și care ar putea să înțeleagă într-o secundă de ce sonoritatea acestui cântec vechi, ca o rugăciune antică pentru morți, incantată în cea mai moartă dintre limbi, putea să le smulgă lacrimi și celor care nu înțelegeau o silabă.

Cântecul i-a evocat imnul național al Israelului, așa a zis – sau să fie oare inspirat de *Vltava* ? Dacă te gândești mai bine, ar fi putut să fie o arie din *Sonnambula* lui Bellini. Călduț, dar nu „foc“, am zis eu, deși melodia i-a fost atri- buită frecvent lui Bellini. Acum *clementizăm*, a conchis el.

Am tradus versurile din dialectul napolitan în italiană și apoi în engleză. E vorba despre un tânăr care trece pe sub ferestrele iubitei și află de la sora acesteia că Nennélla murise. „Din gura-n care florile îmboboceau, acum

ieșeau numai viermi. Adio, fereastră, pentru că Nenna mea nu se mai poate uita afară.“

Un turist german, care în seara respectivă părea a fi sin- gur și destul de beat și el, m-a auzit traducând cântecul în engleză și ne-a abordat, întrebându-ne într-o engleză stri- cată dacă n-am fi așa de drăguți încât să traducem cuvintele și în germană. În drum spre hotel, i-am învățat pe Oliver și pe neamț cum să cânte refrenul, pe care l-am repetat tustrei iar și iar. Vocile noastre reverberau pe străduțele înguste și umede ale bătrânei Rome, în timp ce fiecare stâl- cea în felul lui dialectul napolitan. În cele din urmă ne-am luat rămas-bun de la neamț în Piazza Navona. De acolo până la hotel Oliver și cu mine ne-am apucat să cântăm din nou, încet, refrenul :

Chiagneva sempe ca durmeva sola, mo dorme co' li muorte accompagnata.

Plângea mereu pentru că dormea singură,

Acuma doarme printre cei morți.

Privind de la distanța anilor scurși de atunci, încă mai aud în minte vocea a doi tineri cântând un cântec napolitan în zori de zi, fără ca vreunul să realizeze, în timp ce se țineau de mână și se sărutau iar și iar pe străduțele întunecate din Roma, că asta o să fie una dintre ultimele dăți când vor mai face dragoste vreodată.

— Haide să mergem mâine la San Clemente, am spus.

— Mâine e azi, mi-a răspuns el.

PARTEA A IV-A

Locuri fantomă

Anchise mă aștepta la gară. L-am zărit încă de când tre- nul făcea o curbă lungă în jurul golfului, încetinind și aproape retezând coroanele chiparoșilor înalți pe care îi iubeam atât de mult și printre care întrevedeam de fiecare dată un crâm- pei atotprimitor al mării strălucind în lumina după-

amiezii. Am coborât geamul, am lăsat vântul să-mi bată în față și am văzut preț de câteva clipe locomotiva care gâfâia cu mult, mult înaintea vagonului meu. Eram întotdeauna fericit când soseam în B. Îmi amintea de sfârșitul lunii iunie, când se termina anul școlar. Vântul, arșița, peronul cenușiu care licărea în lumină, cu vechea gheretă a șefului de gară, închisă permanent încă din vremea Primului Război Mondial, liniștea mormântală, toate creionau anotimpul meu preferat, sur- prins la ora asta a zilei, pustie și mult iubită. Vara, pare-se, stătea să înceapă, lucrurile încă nu se întâmplaseră, mintea încă îmi bâzâia din cauza acumulărilor de ultim moment de dinaintea examenelor, era prima oară când vedeam marea anul ăsta. Care Oliver ?

Trenul s-a oprit câteva secunde. Au coborât vreo cinci călători. A urmat forfota obișnuită, apoi șuieratul puternic al motoarelor hidraulice ale locomotivei. Apoi, la fel de lin cum se opriseră, vagoanele au plecat din gară scârțâind, unul câte unul, și au dispărut șerpuind. Liniște de-ți țiuiau urechile.

Am rămas preț de-o clipă sub grinda de lemn uscat. Tot locul, inclusiv șandramaua cu pardoseală de lemn, emana un miros puternic de benzină, gudron, vopsea căzută de pe pereți și pipi.

O mierlă singuratică, care stătea într-unul dintre pini, a cântat câteva note, care au fost imediat înecate de țârâitul cicadelor.

Vară.

Arareori mă gândisem la anul școlar ce avea să vină. Acum eram recunoscător că, împresurat de atâta căldură și de atâta vară, încă mi se părea la luni bune distanță.

La câteva minute după sosirea mea, trenul *direttissimo* spre Roma a trecut șfichiuind pe cealaltă linie – punctual ca întotdeauna. În urmă cu trei zile luaserăm același tren. Acum îmi aminteam că mă uitasem pe geam și mă gândi- sem : peste câteva zile o să te întorci și o să fii singur și o să urăști senzația asta, așa că nu lăsa nimic să te prindă nepregătit. Ai grijă. Repetasem în minte scena pierderii lui nu doar ca să anihilez suferința luând-o în doze mici înainte de termen, ci, așa cum fac toți oamenii

superstițioși, ca să văd dacă disponibilitatea mea de a accepta cel mai negru scenariu n-ar putea determina soarta să-și îmblânzească lovitura ce mi-era destinată. Precum soldații instruiți să lupte noaptea, trăiam în întuneric tocmai ca să nu fiu orbit când venea bezna. Repetă durerea ca să amorțești durerea. Homeopatie.

Atunci să o luăm de la capăt. Peisajul în care se deschide golful : bifat.

Mirosul pinilor : bifat.

Ghereta șefului de gară : bifat.

Priveliștea dealurilor îndepărtate, ca să ne reamintim dimineața în care ne-am întors la B. și am venit ca nebunii la vale, aproape călcând o fetiță țigancă : bifat.

Mirosul de pipi, benzină, gudron, vopsea de ulei : bifat, bifat, bifat și bifat.

Anchise mi-a luat rucsacul și s-a oferit să-l care în locul meu. L-am refuzat. Rucsacurile sunt făcute să fie duse doar de proprietarii lor. N-a înțeles exact motivul, dar mi l-a înapoiat.

M-a întrebat dacă *signor* Ulliva plecase.

Da, de dimineață.

— *Triste*.

— Da, puțin.

— *Anche a me duole*, și mie îmi pare rău.

I-am evitat privirea. Nu voiam să-l încurajez să spună ceva sau măcar să deschidă subiectul.

Când am ajuns acasă, mama a vrut să afle totul despre excursie. I-am spus că nu am făcut nimic special, doar am vizitat Capitoliul, Villa Borghese, San Clemente. Altfel, ne-am plimbat prin oraș cât am putut. Multe fântâni arteziene. Multe locuri ciudate noaptea. Două ieșiri la cină.

— La cină ? m-a întrebat mama, cu o expresie triumfă- toare abia mascată, de genul „Vezi că am avut dreptate ?“. Cu cine ?

— Cu oameni.

— Ce oameni ?

— Scriitori, editori, prieteni de-ai lui Oliver. Am făcut nopți albe în fiecare zi.

— Nici nu a împlinit optsprezece ani și deja trăiește *la dolce vita*, a remarcat Mafalda pe un ton acid.

Mama a fost de acord.

— Ți-am aranjat camera cum era înainte. Ne-am gândit c-o să te bucuri să te muți în sfârșit la loc.

În secunda următoare am simțit tristețe și furie. Cine le dăduse dreptul ? E clar că-și băgaseră nasul peste tot, împre-ună sau separat.

Am știut mereu că în cele din urmă o să-mi recapăt camera. Dar sperasem la o tranziție mai lentă, mai înde- lungată, până la situația de dinainte de Oliver. Mă imagi- nasem stând întins în pat și chinuindu-mă să-mi fac curaj să traversez camera. Ce nu anticipasem e că Mafalda va fi schimbat deja așternutul lui – așternutul nostru. Din feri- cire, de dimineață îl rugasem din nou să-mi dea Bufanta, după ce m-am asigurat că o purtase în toate zilele petrecute la Roma. În camera de hotel o pusesem într-o pungă de plastic pentru lenjerie și, cel mai probabil, va trebui să o ascund de nasul băgăcios al oricui pentru tot restul vieții. În anumite nopți o s-o scot din pungă, având grijă să nu prindă miros de plastic sau mirosul hainelor mele, o s-o țin lângă mine, o să-i înfășor mânecile lungi în jurul meu și o să-i șoptesc numele pe întuneric. *Ulliva*, *Ulliva*, *Ulliva* – era Oliver strigându-mă pe numele lui când imita felul în care i-l pronunțau Mafalda și Anchise, dar aș fi și eu, strigându-l tot pe numele lui și sperând că o să-mi răspundă cu numele meu, pe care mi l-aș spune mie în locul lui și apoi i l-aș spune lui : *Elio*, *Elio*, *Elio*.

Ca să evit să intru în dormitorul meu prin balcon și să nu-l găsesc acolo, am folosit scara interioară. Am deschis ușa camerei, am lăsat rucsacul să cadă pe podea și m-am aruncat în patul meu cald, scăldat în soare. Slavă Domnului ! Nu spălaseră cuvertura. Deodată m-am bucurat că m-am întors acasă. Aș fi putut să adorm chiar în momentul ăla, dând uitării tot ce era legat de Bufantă, de mirosul ei și de Oliver însuși. Cine poate rezista ispitei unui pui de somn pe la două sau trei după-amiaza prin părțile astea însorite ale Mediteranei ?

În starea aia de oboseală, mi-am promis că o să scot mai târziu caietul de partituri și o să mă apuc de Haydn exact din punctul unde îl lăsasem. Ori asta, ori, dacă nu, o să mă duc la terenul de tenis, o să mă așez la soare pe una dintre băncuțele calde de acolo, care o să-mi strecoare cu siguranță un fior de bine prin tot corpul, și o să aștept să văd cine e disponibil pentru un meci. Întotdeauna se găsea cineva.

Niciodată în viață nu am întâmpinat somnul cu atâta seninătate. O să am destul timp pentru jelit, mi-am spus. O să vină și doliul, probabil pe furiș, cum am auzit că se întâmplă întotdeauna lucrurile astea, și n-o să pot scăpa ușor de el. Să anticipezi tristețea ca să neutralizezi tristețea – asta-i o treabă meschină și lașă, mi-am spus în sinea mea, știind prea bine că sunt as la acest meșteșug. Și dacă venea năprasnic ? Dacă venea și nu mai pleca – o tristețe care, odată sosită, n-are de gând să mai plece –, dacă o să-mi facă ce mi-a făcut dorul de el în nopțile acelea când mi se părea că din viața mea lipsește ceva atât de esențial, încât putea la fel de bine să-mi lipsească din trup, astfel că a-l pierde acum ar fi ca și cum mi-aș pierde o mână pe care o vezi în toate pozele cu tine de prin casă, dar fără de care nu mai ai cum să fii iarăși tu ? O pierzi, așa cum ai știut dintotdea- una că se va întâmpla și chiar erai pregătit pentru asta, dar nu reușești să-ți aduni forțele ca să te împaci cu pierderea și să trăiești cu ea. Și faptul că speri să nu te gândești la asta și că te rogi ca el să nu-ți apară în vis doare la fel de tare.

Atunci a pus stăpânire pe mine o idee bizară : dacă tru- pul meu – doar trupul, inima mea – o să plângă după al lui ? Atunci ce-o să fac ?

Și dacă n-o să pot trăi împăcat cu mine noaptea până ce n-o să-l am pe el lângă mine, în mine ? Atunci ce ?

Gândește-te la durere înaintea durerii.

Știam ce fac. Chiar și în somn, știam ce fac. Încerci să te imunizezi, asta faci – o să sfârșești omorând tot ce s-a întâmplat, băiat viclean și ticălos, pentru că asta ești, un băiat viclean și ticălos și cu inimă de piatră ! Am zâmbit la auzul acelei voci. Mă bătea soarele și iubeam soarele cu o pasiune aproape păgână pentru lucrurile pământene. Un păgân, asta ești. Nu îmi dădusem niciodată seama cât de mult iubesc pământul, soarele, marea – oamenii, lucrurile, chiar și arta veneau pe locul al doilea. Sau mă păcăleam singur ?

Pe la jumătatea după-amiezii am conștientizat că îmi făcea plăcere somnul, nu doar căutam refugiu în el, somnul în somn, pe modelul visului în vis – nimic nu-i mai bun ca el. M-a învăluit o stare minunată, de fericire pură. Azi tre- buie să fie miercuri, m-am gândit, și, într-adevăr, era mier- curi, ziua în care tocilarul se instalează în curte și începe să ascută fiecare lamă care se găsește prin casă, ca întot- deauna, Mafalda stă lângă el și îl ține de vorbă, cu un pahar de limonadă în mână, în timp ce el trebăluiește la roata de gresie. Scrâșnetul sfredelitor al roții trosnea și țiuia în cani- cula după-amiezii, trimițând unde sonore de fericire până la mine în dormitor. Nu fusesem niciodată în stare să recu- nosc față de mine cât de fericit mă făcuse Oliver în ziua în care îmi înghițise piersica. Desigur că m-a mișcat, dar în același timp m-a și flatat, ca și cum gestul lui mi-ar fi spus : *Cred cu fiecare celulă a corpului meu că nici o celulă din al tău nu trebuie, nu trebuie să moară niciodată şi, dacă totuşi e nevoită să moară, mai bine să moară în corpul meu*. A desferecat pe dinafară ușa semideschisă a balconului, a intrat – în ziua respectivă nu ne vorbeam, nu m-a întrebat dacă poate să intre. Ce puteam să fac ? Să-i spun că n-are voie înăuntru ? Asta a fost atunci când am ridicat mâna ca să-l salut și să-i spun că terminasem cu îmbufnarea, gata, n-o să mai fiu niciodată bosumflat, dar și ca să-l îmbii să ridice cearșaful și să se bage lângă mine în pat. Acum, de cum am auzit zgomotul tocilei, acompaniat de cel al cicadelor, am știut imediat că ori mă trezesc, ori dorm în continuare. Ambele alegeri mi se păreau bune, visul și somnul, unul și același lucru contopit, le-aș alege pe oricare dintre ele sau pe amândouă.

Când m-am sculat, era aproape ora cinci. Nu mai aveam chef să joc tenis, așa cum nu mai aveam absolut nici o dorință să lucrez la Haydn. Mai bine

mă duc să înot, mi-am spus. Mi-am pus șortul de baie și am coborât pe scări. Vimini stătea pe zidul scund de lângă casa părinților ei.

— Cum se face că ieși să înoți la ora asta ? m-a întrebat.

— Nu știu. Așa mi-a venit. Vrei să vii cu mine ?

— Azi nu. Mă obligă să port pălăria asta caraghioasă dacă vreau să stau pe-afară. Arăt ca un bandit mexican.

— Pancho Vimini. Și ce-o să faci dacă eu mă duc să înot ?

— O să mă uit la tine. Sau, dacă mă ajuți să mă sui pe una dintre stâncile alea, o să mă așez acolo, o să-mi ud picioarele și o să-mi țin pălăria pe cap.

— Atunci să mergem.

Nu era nevoie niciodată să-i spui lui Vimini să-ți dea mâna. Ți-o întindea ea în mod natural, așa cum orbii te apucă automat de cot.

— Numai să nu mergi prea repede, mi-a zis.

Am coborât treptele spre plajă și, când am ajuns la stânci, am găsit-o pe cea care-i plăcea cel mai mult și m-am așezat lângă ea. Era locul unde prefera să stea împreună cu Oliver. Piatra era caldă și îmi plăcea cum se simte soarele pe piele la ora asta a după-amiezii.

— Mă bucur că m-am întors, am spus.

— Te-ai distrat bine la Roma ?

Am dat din cap că da.

— Ne-a fost dor de tine.

— *Ne-a* fost ? Cui ?

— Mie, Marziei. A venit să te caute alaltăieri.

— Aha, am zis eu.

— I-am spus unde ai plecat.

— Aha, am repetat.

Era limpede că fetița îmi scrutează fața.

— Cred că și-a dat seama că nu-ți place foarte mult de ea.

N-avea nici un rost să dezbatem subiectul.

— Și ? am întrebat-o.

— Și nimic. Doar că mi-a părut rău de ea. I-am spus că ai plecat în mare grabă.

Se vedea de la o poștă că Vimini era destul de încântată de șiretenia ei.

— Te-a crezut ?

— Cred că da. Știi, n-a fost întru totul o minciună.

— Ce vrei să spui ?

— Păi, ați plecat amândoi fără să vă luați la revedere.

— Ai dreptate, așa e. Nu că am fi făcut-o intenționat.

— Din partea ta nu mă deranjează. Dar din partea lui, da. Foarte tare.

— De ce ?

— De ce, Elio ? Trebuie să mă ierți că spun asta, dar n-ai fost niciodată foarte inteligent.

Mi-a luat ceva timp până să-mi dau seama unde bătea. Apoi m-a izbit.

— S-ar putea să nu-l mai văd niciodată, a spus ea.

— Nu, încă ai putea. Însă în ce mă privește, nu știu.

Am simțit cum mi se pune un nod în gât, așa că am lăsat-o pe stâncă și mi-am croit drum printre valuri. Exact asta prezisesem că s-ar putea să se întâmple. Că în seara asta o să privesc marea și, preț de o clipă, o să uit că el nu mai e aici, că nu mai are rost să mă întorc pe călcâie și să ridic ochii spre balconul nostru, de unde imaginea lui încă nu dispăruse cu totul. Și totuși acum doar câteva ore, cor- pul lui, corpul meu... Acum el primise, probabil, a doua masă în avion și se pregătea să aterizeze pe JFK. Știam că a fost copleșit de durere când m-a sărutat în sfârșit, pentru ultima oară, într-una din cabinele de toaletă de la Fiumicino și, chiar dacă băuturile și filmele i-au distras atenția în avion, odată rămas singur în camera lui din New York, o să fie și el trist și uram să mă gândesc la el trist, așa cum știam că și el ar urî să mă vadă trist în dormitorul nostru, care deve- nise mult prea curând dormitorul meu.

Venea cineva înspre stânci. Am încercat să mă gândesc la ceva care să-mi alunge tristețea și m-am lovit de faptul ironic că diferența de vârstă dintre mine și Vimini era exact aceeași ca dintre mine și Oliver. Șapte ani. Peste șapte ani, am început eu să mă gândesc, și deodată am simțit că-mi explodează ceva în gât. M-am scufundat în apă.

Telefonul a sunat după cină. Oliver ajunsese cu bine acasă. Da, în New York. Da, același apartament, aceiași oameni, același zgomot – din păcate, auzea pe geam aceeași muzică de pe stradă, uite, puteți s-o ascultați chiar acum. A scos receptorul pe geam și ne-a înlesnit contactul nemijlocit cu ritmurile hispanice care răsunau în New York. Locuiesc pe 114th Street, ne-a zis. Urma să iasă la cină cu prietenii. Mama și tata vorbeau cu el de la telefoane separate din sufragerie. Eu eram la telefonul din bucătărie. Aici ? Așa cum știi. Musafirii obișnuiți de la cină. Tocmai au plecat. Da, și aici e foarte, foarte cald. Tata a spus că speră că a fost productivă. Ce anume ? Ședерea la noi, i-a explicat tata. A fost cel mai bun lucru din viața mea. Dacă aș putea, aș sări chiar acum în același avion și m-aș întoarce doar cu cămașa de pe mine, un costum de baie în plus și o periuță de dinți. Toată lumea a râs. Te primim cu brațele deschise, *caro*. Schimb de glume. Doar știi tradiția noastră, a zis mama, e musai să te întorci, fie și numai pentru câteva

zile. „Fie și numai pentru câteva zile“ însemna de fapt „doar câteva zile“ la propriu, dar ea tocmai asta voia să spună și el a înțeles.

— *Allora ciao, Oliver, e a presto*, a spus mama.

Tata a repetat mai mult sau mai puțin aceleași cuvinte, apoi a adăugat :

— *Dunque, ti passo Elio – vi lascio*.

Am auzit clicurile ambelor telefoane, ceea ce însemna că nu mai e nimeni pe fir. Cât tact din partea tatălui meu ! Însă libertatea mult prea subită de a fi singur în fața a ceea ce părea o barieră a timpului m-a înghețat. A avut o călă- torie plăcută ? Da. Mâncarea din avion a fost oribilă ? Da. S-a gândit la mine ? Epuizasem întrebările și ar fi trebuit să am destulă minte cât să nu-l mai bombardez cu altele.

— Tu ce crezi ? mi-a răspuns oarecum vag, ca și cum se temea că s-ar putea să ridice cineva receptorul din greșeală.

Vimini îți transmite salutări. E foarte supărată. O să ies mâine în oraș, o să-i cumpăr ceva și o să-i trimit cadoul cu poșta rapidă. Nu o să uit Fiumicino câte zile oi avea. Nici eu. Îți place camera ta ? Oarecum. Fereastra dă înspre o curte zgomotoasă, aici nu bate soarele niciodată, n-ai loc pentru nimic, n-am știut că am atât de multe cărți, acum patul mi se pare mult prea mic. Mi-aș dori să putem să o luăm de la capăt în camera aia, am spus. Să ne aplecăm amândoi seara pe geam, atingându-ne umerii, cum am făcut în Roma – așa aș vrea să-mi petrec restul vieții, am zis. Și restul vieții mele. O cămașă, periuța de dinți, caietul de partituri și gata, zbor spre tine – așa că nu mă ispiti și tu. Am luat ceva din camera ta, mi-a spus el. Ce ? N-o să ghicești niciodată. Ce ? Va trebui să descoperi singur. Și atunci am spus-o, nu pentru că asta voiam să-i spun, ci pentru că tăcerea era apăsătoare și ăsta era cel mai simplu mod de a o strecura în timpul unei pauze – și cel puțin aș fi spus-o și gata : nu vreau să te pierd. O să ne scriem. O să te sun de la poștă – e mai intim așa. Am vorbit despre Crăciun, chiar și despre Ziua Recunoștinței. Da, Crăciunul. Dar lumea lui, care până atunci mi se păruse la fel de aproape de a mea precum cojița de piele pe care Chiara i-o dezlipise odată de pe umeri, a fost deodată sorbită din lumea mea și a plutit în derivă la ani-lumină. Până la Crăciun s-ar putea să nu mai conteze. Hai să

mai ascult o dată zgomotul care intră pe fereastră. Am auzit pârâituri. Atunci hai să aud sunetele pe care le scoteai când... S-a auzit un zgomot slab și sfios – dat fiind pentru că mai erau și alți oameni în casă, mi-a spus el. Am râs amândoi. În plus, mă așteaptă la cină. Mi-aș fi dorit să nu fi sunat niciodată. Ce voisem eu era să-l aud strigându-mă pe numele meu. Îmi propusesem să-l întreb, acum, că eram la distanță, ce se întâmplase între el și Chiara. Uitasem, de asemenea, să-l întreb unde pusese șortul de baie roșu. Probabil că uitase și îl luase cu el.

Primul lucru pe care l-am făcut după discuția de la tele- fon a fost să urc în cameră și să văd ce obiect care să-i amintească de mine ar fi putut lua. Atunci am văzut locul gol, neîngălbenit, de pe perete. Doamne ajută ! Luase o ilus- trată înrămată cu dâmbul lui Monet așa cum arăta în 1905, parcă. Unul dintre rezidenții de vară americani de dinaintea lui o pescuise dintr-un târg de vechituri de la Paris cu doi ani în urmă și mi-o trimisese prin poștă ca suvenir. Ilustrata, ale cărei culori se estompaseră în timp, fusese inițial expe- diată în 1914 – pe spatele ei erau câteva rânduri în tonuri de sepia, mâzgălite pe fugă în germană și adresate unui doctor din Anglia, lângă care studentul american și-a scris cu cerneală neagră propria urare – „Să te gândești cândva la mine“. Imaginea o să-i amintească lui Oliver de dimineața când am vorbit deschis prima oară. Sau de ziua când am trecut cu bicicletele pe lângă dâmb și ne-am prefăcut că nu-l observăm. Sau de ziua când ne-am hotărât să mergem la un picnic acolo, după ce juraserăm să nu ne atingem, ca să ne bucurăm pe deplin de după-amiaza pe care urma s-o petrecem întinși unul lângă altul în pat. Îmi doream să aibă imaginea asta în fața ochilor tot timpul, toată viața lui, în fața biroului, a patului, peste tot. Agață-o în cui oriunde te duci, am scris eu.

Așa cum mi se întâmplă întotdeauna, misterul s-a rezol- vat în somn chiar în noaptea respectivă. Nu îmi dădusem seama până atunci. Și totuși mă privea în față de doi ani bătuți pe muchie. Îl chema Maynard. Într-o după-amiază devreme, când pesemne știa că toată lumea se odihnește, mi-a bătut în geam ca să mă întrebe dacă am cerneală nea- gră – a lui se terminase, mi-a spus el, și nu folosea decât cerneală neagră, cum știa că fac și eu. A intrat în cameră. Eu eram îmbrăcat doar într-un șort de baie. M-am dus la birou și i-am dat călimara mea. S-a uitat lung la mine, apoi mi-a luat-o din mână. În aceeași seară mi-a lăsat călimara pe balcon, chiar în fața ușii. Orice altă

persoană ar fi ciocănit din nou și mi-ar fi dat-o personal. Pe atunci aveam cincispre- zece ani. Dar nu aș fi spus nu. Într-una din conver sațiile noas- tre îi povestisem despre locul meu preferat de pe dealuri.

Nu mă gândisem niciodată la el până când Oliver i-a luat ilustrata.

[1]

„Guido, vorrei che tu e Lapo ed io“, sonet al lui Dante Alighieri (1265-1321) din *Rime*, titlul sub care sunt strânse versurile scrise de-a lungul vieții de poet. Traducerea din limba italiană îi aparține lui C.D. Zeletin (n.t.).

[2]

Dante, *Divina Comedie*, traducere de George Coșbuc, ediție îngri- jită și comentată de Ramiro Ortiz, Editura Polirom, Iași, 2000, p. 156 (n.t.).

La câtva timp după cină, l-am văzut pe tata stând la locul lui obișnuit de la masa de mic dejun. Întorsese scaunul spre mare și ținea în poală șpalturile de la ultima lui carte. Bea obișnuitul lui ceai de mușețel și savura orele serii. Lângă el, trei lumânări cu miros de lămâiță. În seara asta țânțarii ieșiseră la luptă cu toate trupele. M-am dus la parter ca să-i țin companie. Asta era ora obișnuită când stăteam de vorbă amândoi și în ultima lună îl neglijasem.

— Povestește-mi despre Roma, mi-a spus imediat ce a văzut că mă pregătesc să mă așez lângă el.

Acesta era și momentul când își îngăduia ultima țigară a zilei. A pus deoparte manuscrisul, aruncându-l ușor pe masă cu un aer obosit, care sugera o anumită nerăbdare, gen „și-acum ajungem la partea bună“, și și-a aprins țigara, cu un gest strengăresc, direct de la una dintre lumânările de lămâiță.

— Deci ?

N-aveam nimic de povestit. I-am repetat ce-i spusesem și mamei : hotelul, Capitoliul, Villa Borghese, San Clemente, restaurante.

— Ai mâncat bine ?

Am dat din cap că da.

— Și ai băut bine ?

Am dat din cap a doua oară.

— Ai făcut lucruri cu care bunicul ar fi fost de acord ?

Am râs. Nu de data asta. I-am povestit despre incidentul de lângă Pasquino.

— Ce idee pe mine, să vomit în fața statuii vorbitoare !

— Filme ? Concerte ?

A început să mi se înfiripe în minte ideea că s-ar putea să vrea să ajungă undeva, poate chiar fără să-și dea el însuși seama. Am conștientizat asta pentru că, pe măsură ce-mi tot punea întrebări care se apropiau pe ocolite de subiect, am început să simt că foloseam deja manevre de eschivă cu mult înainte ca lucrul care ne aștepta pe amândoi după colț să fie măcar vizibil. I-am povestit despre piațetele permanent murdare și părăginite din Roma. Căldura, vremea, traficul, prea multe maici. Biserica cutare s-a închis. Moloz peste tot. Renovări ca vai de lume. Și m-am plâns de oameni, de turiști, de microbuzele care încărcau și descărcau nenumă- rate hoarde de inși cu aparate foto micuțe.

— Ai văzut vreuna dintre curțile interioare private des- pre care v-am zis ?

Pare-se că nu am reușit să vizităm curțile interioare pri- vate despre care ne-a zis.

— I-ai transmis omagiile mele statuii lui Giordano Bruno ?

Asta da, clar. Aproape că am vomitat și acolo în noaptea cu pricina.

Am râs amândoi.

Pauză scurtă, cât să tragă din țigară.

Acum.

— Voi doi ați avut o prietenie frumoasă.

Asta era ceva mult mai îndrăzneț decât orice anticipasem.

— Da, am răspuns, încercând să las „da“-ul să plutească în aer ca și cum era menținut la suprafață de un element adversativ suprimat în ultimul moment.

Am sperat că nu a perceput subînțelesul unui „Da, și ?“ ușor ostil, evaziv, aparent obosit, pe care tonul meu a încer- cat să îl mascheze.

Însă în același timp am sperat că va profita de ocazia ivită prin acest „Da, și ?“ nerostit ca să mă mustre, așa cum făcea adesea, că sunt aspru sau indiferent sau mult prea critic față de oamenii care au toate motivele să se

considere prietenii mei. S-ar putea să adauge apoi predica lui răsuflată despre cât de rare sunt prieteniile apropiate și cum, deși unii oameni se pot dovedi greu de suportat după o vreme, totuși cei mai mulți au intenții bune și fiecare are ceva bun de oferit. Nici un om nu e o insulă, nu te poți închide în tine, oamenii au nevoie de oameni, bla, bla.

Dar supoziția mea s-a dovedit greșită.

— Ești prea deștept ca să nu-ți dai seama cât de rar, cât de special e ceea ce ați avut voi doi.

— Oliver era Oliver, am spus, ca și cum asta rezuma tot.

— *Parce que c'était lui, parce que c'était moi*, a completat tata, citând explicația atotcuprinzătoare a lui Montaigne privitoare la prietenia lui cu Etienne de la Boétie.

Mie în schimb mi-au trecut prin cap cuvintele lui Emily Brontë : pentru că „el e mai mult eu însămi decât sunt eu“.

— Poate că Oliver e foarte inteligent... am început.

Ridicarea vicleană a intonației anunța din nou un „dar“ incriminator care plutea, invizibil, între noi. Orice, numai să nu-l las pe tata să mă ducă mai departe în direcția asta.

— Inteligent ? Era mai mult decât inteligent. Ce ați avut voi doi are totul și nimic de-a face cu inteligența. Era bun și ați avut amândoi noroc să vă găsiți unul pe celălalt, pen- tru că și tu ești un om bun.

— Cred că era mai bun decât mine, *papa*.

— Sunt sigur că și el ar spune același lucru despre tine, ceea ce e măgulitor pentru amândoi.

Era pe punctul de a stinge țigara și, când s-a aplecat spre scrumieră, s-a întins și mi-a atins mâna.

— Ce te așteaptă acum o să fie foarte greu, a început el, primenindu-și vocea.

Tonul lui spunea : „Nu e musai să discutăm despre asta, dar hai să nu ne prefacem că nu știm despre ce vorbesc“.

— De fapt nu știu ce simt. Nici măcar nu cred că simt ceva.

Exprimarea asta abstractă era singurul mod de a-i spune adevărul.

— Nu te teme. O să vină. Cel puțin așa sper. Și o să vină atunci când te aștepți cel mai puțin. Natura are căile ei dibace de a ne găsi punctul slab. Însă nu uita, eu sunt aici. În clipa asta poate că nu vrei să simți nimic. Poate că nu ți-ai dorit niciodată să simți ceva. Și poate că nu cu mine vei vrea să vorbești despre lucrurile astea. Dar de simțit ai simțit ceva.

M-am uitat la el. Ăsta era momentul când trebuia să mint și să-i spun că e complet pe lângă drum. Eram pe punctul de-a o face.

— Ascultă-mă, m-a întrerupt el. Ați avut o prietenie fru- moasă. Poate mai mult decât o prietenie. Și te invidiez pen- tru asta. În locul meu, majoritatea părinților ar spera că toată povestea o să se stingă sau s-ar ruga ca băiatul lor să revină cât mai curând cu picioarele pe pământ. Dar eu nu sunt un astfel de părinte. În locul tău, dacă e durere, poartă-i de grijă, iar dacă există o flacără, nu o stinge cu mucarnița, nu fi brutal cu ea. Înăbușim atât de mult din noi ca să ne vindecăm de lucruri mai repede decât s-ar cuveni, încât până la treizeci de ani ajungem faliți și avem tot mai puțin de oferit de fiecare dată când începem ceva nou. Retragerea în sine poate fi îngrozitoare când ne ține treji noaptea, iar să-i pri- vim pe ceilalți cum ne uită mai repede decât am vrea să fim uitați nu e deloc mai bine. Dar să nu simți nimic pen- tru ca să nu simți ceva – vai, ce risipă e asta !

Nu reușeam să asimilez ce auzeam. Eram ca lovit de trăsnet.

— Am fost deplasat ?

Am clătinat din cap.

— Atunci dă-mi voie să-ți mai spun un lucru, ca să risi- pesc orice îndoială. Poate că am fost și eu pe aproape, dar n-am avut niciodată ce ai avut tu. Mereu m-a tras înapoi ceva sau mi-a stat în cale ceva. Cum îți trăiești viața e treaba ta. Dar ține minte, inimile noastre și trupurile noastre ne sunt date doar o dată. Cei mai mulți dintre noi nu se pot abține și trăiesc ca și cum am avea de trăit două vieți : una e macheta, cealaltă, versiunea finisată, și apoi vin toate ver- siunile dintre ele. Dar în realitate e doar una și, până să-ți dai seama, inima se uzează. Cât despre trup, vine un punct în care nimeni nu se mai uită la el și cu atât mai puțin își dorește să se apropie de el. Clipa asta e una de mâhnire. Nu te invidiez pentru durerea pe care o simți. Dar te și invidiez pentru ea.

A tras aer în piept.

— S-ar putea să nu mai vorbim niciodată despre asta, dar sper că n-o să-mi porți pică pentru că am făcut-o. Aș fi fost un tată îngrozitor dacă într-o zi ai fi vrut să vorbești cu mine și ai fi simțit că ușa e închisă sau nu e suficient de deschisă.

Am vrut să-l întreb cum de și-a dat seama. Dar, pe de altă parte, cum ar fi putut să nu o facă ? Cum ar fi putut cineva să nu-și dea seama ?

— Mama știe ? l-am întrebat.

Îmi venise să spun „bănuiește“, însă m-am corectat.

— Nu cred că știe.

Tonul vocii lui spunea : „Și chiar dac-ar fi așa, sunt sigur că atitudinea ei n-o să fie diferită de a mea“.

Ne-am spus noapte bună. În drum spre etaj, mi-am făgă- duit că o să-l întreb despre viața lui. Auziserăm toți despre femeile din tinerețea lui, dar nu avusesem nici cea mai vagă idee despre orice altceva.

Era tatăl meu altcineva ? Și dacă el era altcineva, cine eram eu ?

Oliver și-a ținut promisiunea. S-a întors înainte de Crăciun și a stat până la revelion. La început a fost obosit din cauza diferenței de fus orar. Are nevoie de timp, m-am gândit. Pe de altă parte, și eu aveam. Își omora cea mai mare parte a timpului cu ai mei, apoi cu Vimini, care a fost încântată să simtă că nu se schimbase nimic între ei. Începeam să mă tem că o să revenim la perioada noastră inițială, când, cu excepția politețurilor din curtea interioară, evitarea și indi- ferența constituiau norma. Oare de ce nu mă pregătiseră pentru asta discuțiile cu el la telefon ? Eram eu responsabil pentru noua tendință a prieteniei noastre ? Spuseseră ceva părinții mei ? Se întorsese pentru mine sau pentru casă, pentru ei – ori ca să evadeze ? Se întorsese pentru cartea lui, care fusese deja publicată în Anglia, în Franța și în Germania și urma să apară în sfârșit și în Italia ? Era un volum elegant și ne-am bucurat toți pentru el, inclusiv librarul din B., care a promis că o să-i organizeze o petrecere de lansare în vară.

— Poate. Om vedea, i-a răspuns Oliver după ce am poposit la el cu bicicletele.

Prăvălia cu înghețată era închisă în extrasezon. La fel și florăria, și farmacia unde ne opriserăm când am plecat de la dâmbul nostru atunci, chiar prima oară, și când mi-a arătat ce rău se zgâriase. Toate acestea aparțineau unei vieți anterioare. Orașul părea pustiu, cerul era cenușiu. Într-o seară a avut o lungă discuție cu tata. După toate proba- bilitățile, discutau despre mine sau despre opțiunile mele pentru facultate sau despre vara trecută sau despre noua lui carte. Am auzit râsete jos, în hol, și pe mama cum îi dă un pupic. Ceva mai târziu, un ciocănit la ușă, dar nu la cea de la balcon – asta însemna, așadar, că intrarea aceea avea să rămână permanent închisă.

— Vrei să vorbim ?

Eu eram deja în pat. El purta un pulover și părea îmbră- cat ca să iasă la o plimbare. S-a așezat pe marginea patului, stânjenit, cum cred că m-am arătat și eu prima oară, când camera asta era încă a lui.

— S-ar putea să mă însor la primăvară, mi-a spus.

Am împietrit de uimire.

— Dar n-ai spus niciodată nimic.

— A fost o relație intermitentă, care durează de peste doi ani.

— Cred că e o veste minunată, am zis.

E întotdeauna o veste minunată când oamenii se căsă- toresc, mă bucuram pentru ei, căsătoriile sunt ceva bun și zâmbetul larg de pe fața mea era suficient de veridic, chiar dacă mi-am dat seama după un timp că o astfel de veste n-avea cum să fie de bun augur pentru noi. Mă deranja ? m-a întrebat.

— Ești prostuț, i-am spus.

Tăcere prelungă.

— Acum n-ai vrea să te bagi în pat ? l-am întrebat.

M-a privit oarecum precaut.

— Doar puțin. Dar nu vreau să facem nimic.

A sunat ca o versiune actualizată și mult mai cizelată a lui „Altă dată, poate“. Deci ne-am întors de unde am plecat, nu-i așa ? Am simțit imboldul să-l imit, dar m-am abținut. S-a întins lângă mine, peste pătură, cu puloverul pe el. Nu-și dăduse jos decât mocasinii.

— Cât crezi că o să continue asta ? m-a întrebat pe un ton ironic.

— Nu mult, sper.

M-a sărutat pe gură, dar nu a fost sărutul de după Pasquino, când mă țintuise de un zid pe Santa Maria dell'Anima. Am recunoscut imediat gustul. Nu realizasem niciodată cât de mult mi-a plăcut sau cât de dor mi-a fost de el. Încă ceva de trecut pe lista de lucruri care o să-mi lipsească înainte de a-l pierde pentru totdeauna. Era cât pe ce să ies de sub pături.

— Nu pot face asta, mi-a spus, sărind ca un arc.

— Eu pot, i-am răspuns.

— Da, dar eu nu.

Pesemne că în privire mi-au apărut lame de gheață, pen- tru că și-a dat seama deodată cât de furios eram.

— Nimic nu mi-ar plăcea mai mult decât să te dezbrac și să te țin măcar în brațe. Dar nu pot.

Mi-am încolăcit mâinile în jurul capului lui și l-am luat în brațe.

— Atunci poate că n-ar trebui să rămâi. Știu despre noi.

— Mi-am imaginat, a zis el.

— Cum așa ?

— După felul în care mi-a vorbit tatăl tău. Ești norocos. Tata m-ar fi expediat direct la o școală de corecție.

L-am privit : mai vreau un sărut.

Ar fi trebuit, aș fi putut să-l acaparez.

Până în dimineața următoare lucrurile s-au răcit oficial.

Totuși în săptămâna aceea s-a întâmplat o chestie măruntă. Stăteam în sufragerie după masa de prânz și ne beam cafeaua, când tata a adus un dosar gros în care erau puse laolaltă șase candidaturi, însoțite de poza din pașaport a fiecărui solicitant. Erau candidații pentru vara viitoare. Tata a vrut să-i ceară opinia lui Oliver, apoi dosarul a ajuns la mama, la mine și la un profesor care venise la prânz însoțit de soție. Era coleg cu tata la universitate și fusese invitat în același scop și anul anterior.

— Succesorul meu, a spus Oliver, alegând o cerere din dosar și dând-o mai departe din mână în mână.

Instinctiv, tata m-a săgetat cu privirea, dar apoi și-a ferit-o imediat.

Exact același eveniment se întâmplase cu aproape un an în urmă, poate chiar în aceeași zi. Pavel, succesorul lui Maynard, venise în vizită de Crăciun și, după ce s-a uitat la dosare, l-a recomandat insistent pe un tip din Chicago – pe care de fapt îl cunoștea foarte bine. Pavel și toată lumea din cameră au avut o reacție cel mult călduță la un tânăr cu studii postdoctorale care preda la Columbia și era specializat, culmea, în presocratici. Mă uitasem la poza lui mai mult decât era nevoie și am fost ușurat să descopăr că nu simțeam nimic.

Gândindu-mă acum în urmă, am fost absolut sigur că între noi totul a început chiar în această sufragerie, în tim- pul vacanței de Crăciun.

— Așa am fost selectat și eu ? a întrebat el cu un soi de francheță gravă și stângace, pe care mama o găsea absolut dezarmantă.

— Am vrut să fii tu, i-am spus lui Oliver mai târziu, când l-am ajutat să-și încarce lucrurile în mașină, cu câteva minute înainte ca Manfredi să-l ducă la gară. M-am asigu- rat că o să te aleagă pe tine.

În seara aia am scormonit prin biroul tatei și am găsit biblioraftul cu cererile de anul trecut. I-am găsit poza. Gulerul descheiat la cămașă, Bufanta, părul lung, acel ceva al unui star de cinema fotografiat fără voia lui de un paparazzo. Nu-i de mirare că am privit-o atât. Mi-aș fi dorit să-mi amintesc ce simțisem în după-amiaza respectivă, exact cu un an în urmă – explozia bruscă de dorință, urmată de antidotul ei imediat, teama. În calea imaginii confuze și tulburi pe care mi-o creionasem despre el când i-am văzut prima oară fotografia stăteau adevăratul Oliver și fiecare Oliver succesiv, purtând un șort de baie de altă culoare în fiecare zi, sau Oliver întins gol în pat sau cel care s-a rezemat pe pervazul ferestrei în camera noastră de hotel din Roma.

M-am uitat la figurile celorlalți candidați. Ăsta nu era prea rău. Am început să mă întreb ce turnură ar fi luat viața mea dacă ar fi apărut altcineva în locul lui. Nu m-aș fi dus la Roma. Dar poate m-aș fi dus în altă parte. Nu aș fi știut nimic despre San Clemente. Dar poate aș fi descoperit alt- ceva, ceva ce acum n-o să știu niciodată. Nu m-aș fi schimbat, n-aș fi fost niciodată cine sunt azi, aș fi devenit altcineva.

Acum mă întreb cine e azi acel altcineva. E mai fericit ? Nu aș putea oare să mă cufund în viața lui câteva ore, câteva zile, și să văd cu ochii mei ? Nu doar ca să testez dacă această cealaltă viață e mai bună sau ca să evaluez felul cum viețile noastre nici c-ar putea fi mai îndepărtate din cauza lui Oliver, ci și ca să chibzuiesc ce i-aș spune acestui alt eu dac-ar fi să-i fac o scurtă vizită într-o zi. Mi-ar plăcea de el, lui i-ar plăcea de mine, ar înțelege oricare dintre noi motivul pen- tru care celălalt a devenit ce a devenit, ar fi vreunul dintre noi surprins să afle că de fapt am întâlnit amândoi un Oliver de un fel sau altul, bărbat sau femeie, și că, foarte probabil, eram în continuare una și aceeași persoană, indiferent cine a venit să stea la noi în vara aceea ?

Mama, care îl detesta pe Pavel și l-ar fi silit pe tata să refuze pe oricine ar fi fost recomandat de el, a fost cea care, până la urmă, i-a sucit destinului mâna la spate. Om fi noi evrei cu discreție, a zis ea, dar acest Pavel e un antisemit și refuz să primesc alt antisemit în casa mea.

Îmi aminteam discuția cu pricina. Și ea era întipărită pe fotografia cu chipul lui. Deci și el e evreu, m-am gândit.

Și atunci am făcut ce-mi propusesem toată seara să fac în biroul tatălui meu. M-am prefăcut că nu știu cine e flă- căul ăsta, Oliver. Totul se întâmpla de Crăciunul trecut. Pavel încă mai încerca să ne convingă să-l primim ca rezi- dent pe prietenul lui. Vara nu se petrecuse încă. Oliver ar veni, probabil, cu un taxi. Eu i-aș căra bagajul, i-aș arăta camera, l-aș duce la plajă pe treptele care coborau până la stânci și apoi, dacă timpul ne-o permitea, i-aș arăta împre- jurimile proprietății tocmai până la vechea stație de tren și i-aș spune ceva despre țiganii care locuiesc în vagoanele abandonate ce purtau încă însemnele regale ale Casei de Savoia. Peste câteva săptămâni, dacă am avea vreme, am putea să mergem cu bicicletele până în B. Ne-am opri să ne luăm niște răcoritoare. I-aș arăta librăria. Apoi i-aș arăta dâmbul lui Monet. Nimic din toate astea nu se petrecuse încă.

Am prins de veste de nunta lui în vara care a urmat. Ai mei au trimis cadouri și eu am inserat un scurt mesaj de felicitare. Vara a venit și a trecut. Am fost adeseori tentat să-i povestesc despre „succesorul“ lui și să brodez tot soiul de istorii despre noul meu vecin din partea cealaltă a bal- conului,

dar nu i-am scris nimic. Singura scrisoare pe care chiar i-am trimis-o în anul ce a urmat a fost cea prin care îl anunțam că a murit Vimini. Ne-a scris tuturor, spunându-ne cât de rău îi pare. Călătorea prin Asia, așa că, până când scrisoarea lui a ajuns la noi, reacția sa la moartea lui Vimini, în loc să ostoiască o rană deschisă, mai curând i-a rupt coaja uneia care se vindecase de la sine. A-i scrie despre ea a însemnat traversarea ultimului podeț ce ne lega, mai ales după ce a devenit limpede că nu o să mai pomenim nicio- dată ce fusese între noi sau, mai mult de-atât, nici măcar faptul că nu o să mai pomenim asta. Tot în scris i-am spus și ce facultate din State urmam, în caz că tata, care cores- ponda intens cu toți foștii rezidenți, nu îi transmisese deja. În mod curios, Oliver mi-a răspuns la adresa mea din Italia – alt motiv de întârziere.

Apoi au venit anii albi. Dacă ar fi să-mi marchez viața în funcție de oamenii cu care am împărțit patul și dacă aceștia ar putea fi separați în două categorii – cei de dinainte și cei de după Oliver –, atunci cel mai mare cadou pe care mi l-a putut face viața a fost să deplaseze acest separator cât mai departe în timp. Mulți m-au ajutat să-mi fracționez viața în segmente de tipul „înainte de X“ și „după X“, mulți mi-au oferit bucurie și tristețe, mulți mi-au dat viața peste cap, în timp ce alții nu au lăsat nici o urmă, astfel încât Oliver, care jucase atâta vreme rolul unui ax în balanța vieții, a dobândit în cele din urmă succesori care fie l-au eclipsat, fie l-au redus la o piatră de hotar timpurie, la un punct de răscruce minor, un Mercur mic și incandescent întâlnit în călătoria spre Pluton și dincolo de el. Închipuie-ți numai, aș fi zis eu, în perioada când l-am cunoscut pe Oliver încă nu-l întâlnisem pe cutare. Iar viața fără cutare era pur și simplu de neconceput.

Într-o vară, la nouă ani de la ultima lui scrisoare, am primit un telefon în State de la părinții mei.

— N-o să ghicești niciodată cine stă la noi două zile ! În fostul tău dormitor. E chiar în fața mea în clipa asta.

Bineînțeles că ghicisem deja, dar m-am făcut că nu știu.

— Faptul că refuzi să recunoști că ai ghicit spune multe, mi-a zis tata, râzând înfundat, înainte de a-și lua la revedere.

A urmat o scurtă ciondăneală între ai mei – care dintre ei să-i cedeze receptorul ? În cele din urmă am auzit pe fir vocea lui.

— Elio, a zis.

În fundal îi auzeam pe mama și pe tata și vocile unor copii. Nimeni nu-mi putea rosti numele în felul acela.

— Elio, am repetat, ca să-i confirm că eu sunt la aparat, dar și ca să reînvii vechiul nostru joc și să-i arăt că nu uitasem nimic.

— Eu sunt, Oliver, a spus el.

Uitase.

— Mi-au arătat fotografii, nu te-ai schimbat, a zis el.

Mi-a povestit de cei doi băieți ai lui, unul de opt ani, celălalt de șase, care chiar acum se joacă în sufragerie cu mama, ar trebui să o cunosc pe soția lui, nici n-ai idee ce fericit sunt că am ajuns aici, n-ai idee. E cel mai frumos loc din lume, i-am răspuns, prefăcându-mă că aș fi conchis că era fericit din cauza ambientului. Habar n-ai cât de fericit sunt că sunt aici. Cuvintele au început să-i sune înăbușit și i-a înapoiat telefonul mamei, care, înainte de a relua discuția cu mine, încă vorbea cu el în termeni plini de afecțiune.

— *Ma s'è tutto commosso*, s-a emoționat tot, mi-a zis ea în sfârșit.

— Mi-ar plăcea să fiu acolo cu voi toți, am răspuns, copleșit la rândul meu de emoțiile stârnite de cineva la care înceta- sem aproape cu totul să mă gândesc.

Timpul ne face sentimentali. Poate că, până la urmă, din cauza timpului suferim noi.

Patru ani mai târziu, aflat în trecere prin orașul univer- sitar unde locuia, am făcut ceva ieșit din comun. Am hotă- rât să-mi fac apariția. M-am așezat în sala unde își ținea prelegerea de după-amiază și după curs, în timp ce își strân- gea cărțile și își punea foile într-o mapă, m-am dus la el. Nu aveam de gând să-l pună să ghicească cine sunt, dar nici să-i ușurez sarcina.

În fața mea era un student care voia să-i pună o între- bare, așa că mi-am așteptat rândul. În cele din urmă stu- dentul a plecat.

— Probabil că nu-ți amintești de mine, am început.

El m-a privit pieziș, încercând să-și dea seama de unde să mă ia. A arborat deodată un aer distant, ca și când se temea că ne cunoscuserăm într-un loc de care nu voia să-și aducă aminte. Privirea nesigură, ironică, întrebătoare, zâm- betul țuguiat și oarecum încurcat păreau o repetiție, un preambul la „Mă tem că mă confunzi cu altcineva“. Apoi s-a oprit.

— Dumnezeule mare ! Elio !

Îl descumpănise barba mea, mi-a spus el după aceea. M-a îmbrățișat și m-a mângâiat pe fața bărboasă de mai multe ori, ca și cum eram mai tânăr chiar și decât în vara de la care se scursese atâta vreme. M-a luat în brațe cum n-a avut curajul să o facă în seara când a venit la mine în cameră să-mi spună că se însoară.

— Câți ani au trecut ?

— Cincisprezece. I-am numărat aseară, când veneam încoace.

După care am adăugat :

— De fapt nu-i adevărat. Întotdeauna am știut.

— Cincisprezece să fie. Uită-te la tine ! Hai, a continuat el, vino să bem ceva, vino la cină în seara asta, acum, s-o cunoști pe soția mea, pe băieții mei. Te rog, te rog, te rog !

— Mi-ar plăcea...

— Trebuie numai să las ceva la birou și am plecat. E un drum foarte plăcut până la parcare.

— Nu înțelegi. Mi-ar plăcea. Dar nu pot.

„Nu pot“ nu însemna că nu aveam libertatea să-i fac o vizită, ci că nu-mi puteam aduna puterile s-o fac.

A ridicat privirea spre mine în timp ce își băga hârtiile în servieta de piele.

— Nu m-ai iertat niciodată cu adevărat, așa-i ?

— Să te iert ? Nu era nimic de iertat. Dimpotrivă, îți sunt recunoscător pentru tot. Îmi amintesc doar lucrurile bune.

Auzisem oameni spunând asta în filme. Păreau să o creadă.

— Atunci care-i problema ? a întrebat.

Am ieșit din sala de curs și am intrat în curtea interioară, unde unul dintre acele apusuri autumnale, îndelungate și melancolice, tipice pentru Coasta de Est, proiecta nuanțe luminoase de portocaliu peste dealurile învecinate.

Cum aș fi reușit vreodată să-i explic – lui sau mie – de ce nu puteam să merg la el acasă și să-i cunosc familia, deși fiecare celulă din corpul meu tânjea după asta ? Soția lui Oliver. Băieții lui Oliver. Animalele de companie ale lui Oliver. Biroul, masa, cărțile, lumea, viața lui Oliver. La ce mă așteptasem ? O îmbrățișare, o strângere de mână, o efu- ziune camaraderească de complezență și apoi inevitabilul „Pe altă dată !“ ?

Deodată, posibilitatea palpabilă de a-i întâlni familia m-a alarmat – prea real, prea brusc, prea pe față, insuficient repetat. De-a lungul anilor îl încartiruisem în trecutul per- manent, iubitul meu mai mult ca perfect, îl pusesem la gheață, îl împăiasem cu amintiri și amânări ca pe un trofeu de vânătoare care stătea la taifas cu fantoma tuturor serilor mele. Îl mai ștergeam din când în când de praf, după care îl puneam la loc deasupra șemineului. El nu mai aparținea pământului sau vieții. În acest punct tot ce urma să descopăr nu era doar ce îndepărtate erau drumurile pe care o apu ca- serăm. Dimensiunea pierderii, asta avea să mă izbească – o pierdere la care nu mă deranja să mă gândesc în termeni abstracți, dar care m-ar răni când mi-ar fi pusă dinaintea ochilor, așa cum și nostalgia doare mult timp după ce am încetat să ne gândim la lucrurile pe care le-am pierdut și de care, poate, nu ne-a păsat niciodată.

Sau era vorba de gelozia mea față de familia lui, față de viața pe care și-o croise, față de lucrurile la care nu am fost părtaș și despre care nici n-aș fi avut cum să aflu ? Lucruri la care a râvnit, pe care le-a iubit și le-a pierdut și a căror pierdere l-a dărâmat, lucruri la a căror trecere prin viața lui eu nu am fost martor și despre care nu știu absolut nimic. Nu am fost acolo când le-a obținut, nu am fost acolo când a renunțat la ele. Sau era ceva mult, mult mai simplu ? Venisem să văd dacă mai simt ceva, dacă mai era ceva viu. Necazul era că nici nu doream să mai fie ceva viu.

În toți anii ăștia, de fiecare dată când m-am gândit la el, m-am gândit fie la B., fie la ultimele noastre zile în Roma, și totul ducea la două scene : balconul, cu agoniile lui ine- rente, și Via Santa Maria dell'Anima, unde m-a împins cu spatele la zidul vechi și m-a sărutat, iar la sfârșit m-a lăsat să-mi încolăcesc piciorul pe al lui. Ori de câte ori mă întorc la Roma, merg anume în acel loc. Pentru mine e încă viu, încă rezonează cu ceva întru totul prezent, de parcă o inimă furată dintr-o povestire de Poe încă ar bate cu putere sub caldarâmul antic din ardezie, ca un memento al faptului că aici întâlnisem în sfârșit viața care mi se potrivea, dar că eșuasem s-o trăiesc. Nu am putut să mi-l imaginez niciodată în New England. Când am locuit o perioadă în New England și mă despărțeau de el nu mai mult de optzeci de kilometri, am continuat să mi-l închipui blocat undeva în Italia, ireal și spectral, iar locurile unde trăise păreau și ele neînsuflețite și, imediat ce încercam să mă gândesc la ele, începeau la rândul lor să plutească și să se îndepărteze, în egală măsură ireale și spectrale. Acum s-a dovedit nu numai că orașele din New England erau foarte pline de viață, ci și el era astfel. Aș fi putut să mă arunc pe el, însurat sau neînsurat – dacă nu cumva eu eram de fapt cel care, în ciuda tuturor aparențelor, trăise o viață ireală și spectrală.

Sau venisem oare cu un scop mult mai josnic ? Să-l găsesc locuind singur, așteptându-mă pe mine, tânjind să fie dus înapoi în B. ? Da, viața lui și a mea, ambele conectate la unul și același aparat de respirație artificială, așteptând momen- tul în care în sfârșit o să ne întâlnim și o să urcăm iar spre monumentul închinat soldaților căzuți în bătălia de pe Piave.

Și atunci mi-a ieșit pe gură :

— Adevărul e că nu știu sigur dacă pot să nu simt nimic. Și dacă e să mă întâlnesc cu familia ta, aș prefera să nu simt nimic.

A urmat o tăcere dramatică.

— Poate că nu mi-a trecut niciodată.

Spuneam adevărul ? Sau clipa aceea, așa delicată și ten- sionată cum era, mă făcea să spun lucruri pe care nu le recunoscusem niciodată față de mine însumi și nici nu puteam să pun rămășag că erau în întregime adevărate ?

— Nu cred că mi-a trecut, am repetat.

— Deci, a zis el.

Acest „Deci“ al lui era singurul cuvânt care putea rezuma situația mea năucitoare. Dar poate că a vrut să spună și „Deci ?“, ca și cum întreba ce ar putea fi atât de șocant în faptul că, după atâția ani, încă îl mai doresc.

— Deci, am repetat, referindu-mă parcă la durerile și tristețile capricioase ale unui terț mofturos care se întâmpla să fiu eu.

— Deci de-aia nu poți trece pe la mine să bem ceva ?

— Deci de-aia nu pot trece pe la tine să bem ceva.

— Ce găgăuță !

Uitasem complet cuvântul.

Am ajuns la biroul lui. M-a prezentat câtorva colegi de catedră care s-au întâmplat să fie acolo și m-a surprins cât de bine cunoștea toate aspectele carierei mele. Știa tot, se ținuse la curent cu cele mai neînsemnate detalii. În unele cazuri cred că a scotocit după informații despre mine care nu puteau fi obținute decât navigând pe internet. M-a mișcat. Presupusesem că mă dăduse complet uitării.

— Vreau să-ți arăt ceva, mi-a spus.

În biroul lui era o canapea mare de piele. Canapea Oliver, m-am gândit. Deci aici stă și citește. Pe canapea și pe podea erau răsfirate hârtii, cu

excepția locului din colț, aflat sub o lampă de alabastru. Lampă Oliver. Mi-am amintit de colile înșirate pe podeaua camerei lui din B.

— O recunoști ? m-a întrebat.

Pe perete era ilustrata înrămată cu dâmbul lui Monet.

— A fost cândva a mea, dar apoi a devenit a ta vreme mult, mult mai îndelungată.

Ne aparțineam unul altuia, dar trăiserăm atât de departe, încât acum le aparțineam altora. Pretendenții adevărați la inimile noastre au fost intruși și numai intruși.

— Are o istorie lungă, am continuat.

— Știu. Când am dat-o la reînrămat, am văzut rândurile scrise pe spate și le-am lăsat la vedere, ca să poată fi citite. M-am gândit adesea la băiatul acela, Maynard. *Să te gândești la mine cândva.*

— Predecesorul tău, i-am spus, vrând să-l tachinez. Nu, n-a fost nimic de genul ăsta. Cui o să i-o dai într-o bună zi ?

— Am sperat că la un moment dat unul dintre băieții mei o s-o aducă personal, când ajunge într-o rezidență la voi. Am adăugat deja un rând din partea mea – dar nu te las să-l vezi. Rămâi în oraș ? a întrebat, ca să schimbe subiectul, în timp ce își punea trenciul.

— Da, o noapte. Mă văd cu niște oameni la universitate, apoi o întind.

S-a uitat la mine. Știam că se gândea la noaptea aceea din vacanța de Crăciun și el știa că eu știu.

— Deci sunt iertat.

Și-a strâns buzele în semn de iertare mută.

— Hai să bem ceva la mine la hotel.

I-am simțit disconfortul.

— Am zis să bem ceva, nu să ne futem.

S-a uitat la mine și, literalmente, s-a înroșit. L-am stu- diat. Arăta în continuare incredibil de bine, nu-i căzuse părul, nu se îngrășase deloc, mi-a zis că încă făcea jogging în fiecare dimineață, pielea îi era la fel de fină ca pe vremuri. Doar câteva pete cauzate de soare pe mâini. Pete de la soare, mi-am spus în sinea mea și n-am mai putut să-mi scot gândul din cap.

— Ce sunt astea ? l-am întrebat, arătând spre mână și apoi atingându-i-o.

— Le am peste tot.

Pete de la soare. Îmi rupeau inima și îmi venea să o sărut pe fiecare în parte, ca să dispară.

— M-am expus prea mult în tinerețe. În plus, n-ar trebui să fie așa o surpriză. Îmbătrânesc. Peste trei ani fiul meu va avea vârsta ta de atunci – de fapt e mai apropiat de per- soana care erai tu când am fost împreună decât ești tu față de Elio pe care l-am cunoscut atunci. Nu ți se pare straniu ?

Deci așa îi spui, „când am fost împreună“ ? m-am gândit în sinea mea.

La barul vechiului hotel din New England am găsit un loc liniștit, cu vedere spre râu și spre o grădină imensă, care în perioada aceea a anului era plină de flori. Am comandat două martini-uri – cu gin Sapphire, a specificat el – și ne-am așezat unul lângă altul în separeul în formă de potcoavă, ca doi soți obligați să stea stânjenitor de aproape în timp ce soțiile își refac machiajul la toaletă.

— Peste alți opt ani eu o să am patruzeci și șapte, iar tu, patruzeci. După încă cinci, o să am cincizeci și doi, iar tu, patruzeci și cinci. Atunci o să vii la cină ?

— Da. Promit.

— Deci vrei să spui de fapt că o să vii abia atunci când crezi că o să fii prea bătrân ca să-ți mai pese. După ce copiii mei vor fi plecat. Sau când o să fiu bunic. Parcă ne și văd în seara respectivă, stând la un pahar de lichior tare, așa cum era *grappa* pe care o bea uneori tatăl tău după cină.

— Și o să vorbim despre doi tineri care au fost foarte fericiți timp de câteva săptămâni și și-au trăit restul vieții înmuind bețigașe de urechi în cupa aceea de fericire, temân- du-se să nu o consume și neîndrăznind să bea din ea mai mult de un degetar la ceremoniile de celebrare a morților.

Dar lucrul ăsta care aproape că n-a fost niciodată încă emite semnale, am vrut eu să-i spun. Nu pot să-l desființeze niciodată, nu pot să șteargă ce s-a scris, să nege că l-au trăit sau să îl retrăiască – e pur și simplu acolo, ca năluca unui nor de licurici deasupra unui câmp văratic la lăsatul serii, care îți tot spune „Ai fi putut avea asta în loc“. Să te întorci în timp e artificial. Să mergi mai departe e artificial. Să te prefaci că nu vezi, întorcând privirea, e artificial. Să încerci să corectezi tot ce e artificial se dovedește a fi la fel de artificial.

Tăcere.

— Doamne, cum ne invidiau oamenii de la masă în prima seară petrecută la Roma ! a zis el. Cum se uitau la noi cu ochii mari, tineri, bătrâni, bărbați, femei – absolut toată lumea de la cină ne privea cu admirație și uimire, pentru că eram atât de norocoși.

— Știau mult, mult mai multe decât oricare dintre noi.

— Și în seara aceea, când o să fim bătrâni, o să vorbim despre acești doi tineri ca despre doi oameni pe care i-am întâlnit într-un tren, niște oameni complet străini, pe care îi admirăm și ne dorim să-i ajutăm. Și o să vrem să-i spu- nem „invidie“, pentru că, dacă i-am spune „regret“, ne-ar frânge inimile.

S-a așternut din nou tăcerea.

— Poate că încă nu sunt gata să vorbesc despre ei ca despre niște străini, am răspuns eu.

— Dacă te face să te simți mai bine, nu cred că vreunul dintre noi o să fie vreodată așa.

— Cred că ar fi cazul să mai comandăm un rând.

A cedat înainte de a protesta neconvingător că trebuie să ajungă acasă.

Am scăpat de partea de preambul. Viața lui, viața mea, ce a mai făcut, ce am mai făcut, ce e bine, ce e rău. Unde a sperat el să ajungă, unde am sperat eu. Am evitat subiec- tul părinților mei. Am presupus că știa. Nepunându-mi nici o întrebare, mi-a transmis că știe.

A trecut o oră.

— Care a fost momentul tău preferat ? a întrerupt el în sfârșit discuția.

M-am gândit un pic.

— Cel mai bine îmi amintesc prima noapte – poate și pentru că am orbecăit atât de mult. Dar și Roma. Există un loc pe Via Santa Maria dell'Anima pe care îl revizitez de fiecare dată când ajung la Roma. E de ajuns să-l privesc o clipă și totul îmi revine brusc în memorie. În noaptea aceea tocmai vomitasem și, pe drumul de întoarcere la bar, m-ai sărutat. Treceau oameni pe lângă noi, dar nu-mi păsa, cum nu-ți păsa nici ție. Sărutul acela e încă gravat acolo, slavă Domnului. E tot ce mi-a rămas de la tine. El și cămașa ta.

Și-a amintit.

— Și pentru tine care moment a fost ? l-am întrebat.

— Tot Roma. Când am cântat împreună până în zori în Piazza Navona.

Uitasem complet. În noaptea cu pricina nu cântaserăm doar un cântec napolitan. Niște tineri din Olanda își sco- seseră chitarele și cântau melodii de Beatles, una după alta. Toată lumea de pe lângă fântâna principală s-a așezat în jurul lor, ceea ce am făcut și noi. Până și Dante și-a făcut iar apariția și a cântat cu ei în engleza lui stâlcită.

— Ne cântau nouă serenade sau inventez eu lucruri ?

M-a privit uluit.

— *Ție* îți cântau serenade ! Erai beat de nu mai știai de tine. Până la urmă ai împrumutat o chitară de la unul din- tre ei, ai început să cânți *Lascia ch'io pianga* și apoi, din senin, ai cântat-o și cu vocea, pentru numele lui Dumnezeu ! Rămăseseră toți cu gurile căscate. Toți drogații de pe lume ascultau Händel ca o turmă de oi. Una dintre fetele din Olanda și-a pierdut complet mințile. Ai vrut să o aduci la hotel. Și ea voia să vină. Ce noapte ! Am sfârșit pe terasa goală a unei cafenele închise din spatele pieței, doar tu, eu și fata, privind răsăritul, prăbușiți fiecare pe un scaun.

S-a uitat la mine.

— Mă bucur că ai venit.

— Și eu mă bucur că am venit.

— Pot să-ți pun o întrebare ?

De ce m-am simțit deodată agitat ?

— Bagă.

— Ai lua-o de la capăt dacă ai putea ?

M-am uitat la el.

— De ce mă întrebi ?

— Așa. Răspunde-mi și gata.

— Aș lua-o de la capăt dacă aș putea ? Într-o secundă. Dar am băut două pahare și sunt pe punctul de a-l comanda pe al treilea.

A zâmbit. Era, evident, rândul meu să-l întreb același lucru, dar nu am vrut să-l pun într-o situație jenantă. Ăsta era Oliver care-mi plăcea, cel care gândea exact ca mine.

— Să te văd aici seamănă cu trezirea dintr-o comă lungă de douăzeci de ani. Te uiți în jur și descoperi că soția te-a părăsit, copiii, a căror creștere ai ratat-o cu totul, sunt oameni mari, unii s-au și căsătorit, părinții tăi au murit, prieteni nu ai și mutrița care se uită la tine prin niște ochelari cu lentile groase e, culmea, a nepotului tău, care a fost adus să-l întâmpine pe tataie la ieșirea din somnul îndelungat. Chipul tău din oglindă e la fel de alb ca al lui Rip Van Winkle. Dar uite care-i clenciul : încă ești cu douăzeci de ani mai tânăr decât cei care s-au strâns în jurul tău. Deci, din moment ce ai fost la un pas de a mă întreba, dar nu ai făcut-o, precum în teoria lui Einstein, în clipa asta, cinci- sprezece ani mai târziu, pot să am douăzeci și patru de ani într-o secundă – și am douăzeci și patru de ani. Iar dacă am împinge parabola câțiva ani mai încolo, m-aș putea trezi mai tânăr decât băiatul meu cel mare.

— Și-atunci ce spune asta despre viața pe care ai trăit-o ?

— O parte din ea – numai o parte – a fost o comă, dar prefer să o numesc viață paralelă. Sună mai bine. Problema e că majoritatea dintre noi au – adică trăiesc – mai mult de două vieți paralele.

Poate era alcoolul, poate era adevărul, dar am simțit că trebuie s-o spun, pentru că ăsta era momentul s-o spun.

— Ești singura persoană de la care aș vrea să-mi iau rămas-bun când mor, pentru că numai atunci lucrul acesta pe care îl numesc viața mea va căpăta un sens. Și dacă ar fi să aud că ai murit tu, viața mea, așa cum o știu acum, eul meu, care vorbește cu tine acum, vor înceta să existe. Ceea ce, probabil, înseamnă că pe undeva încă mai sper la ceva. Uneori îmi apare în minte o imagine cumplită, în care mă trezesc în casa noastră din B. și, uitându-mă pe fereas- tră, aud vestea îngânată chiar de valuri : „A murit noaptea trecută“. Am pierdut atât de multe. A fost o comă. Mâine eu o să mă întorc în coma mea, iar tu, în a ta. Scuze, n-am vrut să te jignesc – sunt sigur că a ta nu e comă.

— Nu, viață paralelă.

Poate că toate celelalte tristeți pe care le-am trăit în viață s-au hotărât brusc să conveargă în asta de acum. A trebuit să o alung. Și dacă nu a observat, a

fost, probabil, pentru că nici el însuși nu era imun la ea.

L-am întrebat așa, la noroc, dacă citise vreodată *Cel prea- iubit*, romanul lui Thomas Hardy. Nu, nu-l citise. E despre un bărbat ce se îndrăgostește de o femeie care, la mulți ani după ce l-a părăsit, moare. El îi vizitează casa și sfârșește prin a o cunoaște pe fiica ei, de care se îndrăgostește și, după ce o pierde și pe ea după ani de zile, dă de fata aces- teia și urmează o altă poveste de dragoste.

— Lucrurile astea mor de la sine sau unele dintre ele au nevoie de generații și vieți întregi ca să se aranjeze ?

— Eu, unul, nu mi-aș dori să-l văd pe băiatul meu în patul tău, așa cum nu l-aș vrea nici pe al tău, dacă o fi să ai unul, în patul băiatului meu.

Am râs amândoi pe înfundate.

— Totuși îmi pun întrebări în privința taților noștri.

A căzut puțin pe gânduri, apoi a zâmbit. Ambii, profesori universitari, aceeași facultate, aceleași cursuri postuniver- sitare, același an.

— E o posibilitate, a zis.

— Ce nu îmi doresc e să primesc o scrisoare de la fiul tău, cu vestea proastă „Și, apropo, o să găsești alături o ilustrată înrămată pe care tata m-a rugat să ți-o înapoiez“. Și nici nu vreau să răspund ceva de genul : „Poți veni oricând dorești, sunt sigur că ar fi vrut să stai în camera lui“. Pro- mite-mi că asta n-o să se întâmple.

— Promit.

— Ce-ai scris pe spatele ilustratei ?

— Trebuia să fie o surpriză.

— Sunt prea bătrân pentru surprize. În plus, surprizele vin mereu și cu un tăiș care are menirea să te rănească. Nu vreau să fiu rănit – nu de tine. Spune-mi.

— Doar două cuvinte.

— Lasă-mă să ghicesc. *Dacă nu altă dată, atunci când ?*

— Am spus, două cuvinte. Mai mult ar fi fost o cruzime din partea mea.

M-am gândit o vreme.

— Mă dau bătut.

— *Cor cordium*, inima inimii, și în viața mea nu i-am spus nimănui ceva mai adevărat.

L-am privit lung.

Bine că eram într-un loc public.

— Ar fi cazul să plecăm.

S-a întins după trenci, care era împăturit lângă scaunul lui, și a dat să se ridice.

Urma să-l conduc până în fața intrării în hotel, apoi să rămân locului și să-l privesc cum se îndepărtează. Urma să ne luăm la revedere dintr-o clipă în alta. Am avut brusc revelația cumplită că o parte a vieții mele tocmai urma să fie luată de lângă mine și că nu o să se mai întoarcă nicio- dată.

— Ce-ar fi dacă te-aș conduce până la mașină ?

— Ce-ar fi dacă ai veni la masă ?

— Ce-ar fi dacă aș face-o ?

Afară noaptea se cuibărea grăbită. Îmi plăceau pacea și liniștea peisajului rural, cu lumina roșiatică a soarelui care se ascundea sub linia orizontului și cu vederea nedeslușită asupra râului. Ținutul lui Oliver, m-am gândit. Luminile pestrițe de pe celălalt mal se reflectau în luciri pe suprafața apei, amintindu-mi de *Noaptea înstelată peste Ron* a lui Van Gogh. Mirosea a toamnă, a început de an școlar, a vară indi- ană și, cum se întâmplă mereu la

crepusculul verii indiene, se simțea în aer un amestec persistent între senzația de vară neterminată și temele neterminate, plus iluzia lunilor de vară viitoare, care se spulberă imediat ce apune soarele.

Am încercat să-mi imaginez familia lui fericită, băieții cufundați în lecții sau venind cu pași târșâiți de la un antre- nament târziu, morocănoși, țâfnoși, tropăind peste tot cu ghetele pline de noroi. Mi se perindau prin cap toate clișeele posibile. „Ăsta e bărbatul în casa căruia am fost găzduit în Italia“, ar fi zis el, urmat de mormăielile ciufute a doi ado- lescenți cărora puțin le păsa de bărbatul din Italia sau de casa din Italia, dar care s-ar tăvăli pe jos șocați dacă li s-ar spune : „A, apropo, bărbatul ăsta, care pe atunci avea aproape vârsta voastră și își petrecea majoritatea zilelor în liniște, lucrând în fiecare dimineață la transcripția *Ultimelor șapte cuvinte ale lui Iisus pe cruce*, se furișa noaptea în camera mea și ne-o trăgeam de ne săreau capacele. Așa că dați mâna cu el și purtați-vă frumos“.

Apoi m-am gândit la drumul înapoi cu mașina, în toiul nopții, de-a lungul râului luminat de stele, până la hotelul vechi și șubred din New England, de pe un țărm care speram să ne amintească amândurora de golful din B., de nopțile înstelate ale lui Van Gogh, de noaptea când m-am așezat lângă el pe stâncă și l-am sărutat pe gât și de ultima noapte, când ne-am plimbat împreună pe șoseaua paralelă cu coasta, simțind că rămânem fără miracole de ultim moment care să-i amâne plecarea. M-am imaginat în mașina lui, între- bându-mă, Cine știe, oare aș vrea, oare el ar vrea, poate un ultim păhărel la bar ar tranșa problema, știind prea bine că de-a lungul întregii seri el și cu mine ne-am făcut griji pentru exact același lucru, sperând că s-ar putea întâmpla, rugându-ne să nu se întâmple, poate un ultim păhărel ar tranșa pro- blema – citeam astea pe chipul lui când mi l-am imaginat întorcând privirea în timp ce destupa o sticlă de vin sau schimba muzica, pentru că și el îmi surprindea gândul ce-mi gonea prin minte și voia să știu că îl frământa același lucru, pentru că în timp ce îi va turna vin soției, mie și lui, o să ne devină în sfârșit limpede amândurora că el era eu într-o măsură mai mare decât fusesem eu vreodată, pentru că atunci când el a devenit eu și eu am devenit el în pat, în urmă cu atâția ani, el a fost și va rămâne pentru totdeauna, cu mult după ce toate răscrucile din viață își vor fi consumat efec- tele, fratele meu, prietenul meu, tatăl meu, fiul meu, soțul

meu, iubitul meu, eu însumi. În săptămânile în care am fost aruncați împreună în vara aceea, viețile noastre abia dacă s-au atins, dar am traversat pe malul celălalt, unde timpul se oprește și raiul coboară pe pământ ca să ne dea tainul acela de divin care ne aparține de la naștere. Noi am întors privirile. Am vorbit despre orice în afară de asta, dar am știut-o dintotdeauna, iar faptul că acum nu am spus nimic o confirma încă și mai intens. Găsiserăm stelele, tu și eu. Iar asta ți se dă numai o dată.

Vara trecută s-a întors în sfârșit. A fost o vizită de pe o zi pe alta, în drumul lui de la Roma la Menton. A venit cu taxiul pe aleea străjuită de copaci și mașina s-a oprit, mai mult sau mai puțin, în locul unde se oprise în urmă cu douăzeci de ani. A coborât sprinten, cu un laptop, o geantă de umăr enormă și o cutie mare, ambalată frumos – evident, un cadou.

— Pentru mama ta, mi-a spus când ni s-au întâlnit privi- rile.

— Ar fi bine să-i spui ce e înăuntru, i-am zis eu după ce l-am ajutat să-și care lucrurile în antreu. E suspicioasă cu toată lumea.

A înțeles și s-a întristat.

— Fosta cameră ? am întrebat.

— Fosta cameră, a confirmat, deși aranjaserăm deja totul pe e-mail.

— Atunci fosta cameră să fie.

Nu prea îmi venea să îl conduc la etaj și am fost ușurat să-i văd pe Manfredi și Mafalda lipăind din bucătărie ca să-l întâmpine imediat ce au auzit taxiul. Îmbrățișările și sărutările lor jucăușe au mai risipit ceva din stânjeneala pe care știam c-o s-o simt imediat ce se instalează la noi în casă. Îmi doream ca primirea lor din cale-afară de entuzi- astă să acopere măcar prima oră a ședерii lui. Orice, numai să ne împiedice să stăm față în față la o cafea și să rostim cele trei cuvinte de neocolit : douăzeci de ani.

Prin urmare, i-am lăsat lucrurile în antreu, sperând că Manfredi o să le ducă la etaj în timp ce Oliver și cu mine făceam un scurt tur al casei.

— Sunt sigur că mori de nerăbdare să le vezi, i-am spus, referindu-mă la grădină, la balustradă și la priveliștea mării.

Am făcut un ocol pe marginea piscinei și ne-am întors în sufragerie, unde vechiul pian stătea lângă ușa dinspre grădină, iar când am ajuns în cele din urmă înapoi în antreu, am văzut că Manfredi îi cărase deja bagajul sus. O parte din mine parcă își dorea să conștientizeze că nu s-a schim- bat nimic de când a plecat, că porțile paradisului sunt încă aici, că poarta șuie înspre plajă încă mai scârțâie, că lumea e exact la fel cum o lăsase, doar fără Vimini, Anchise și tata. Am pornit cu acest gest de rămas-bun în minte. Însă o altă parte din mine voia să simtă că n-are nici un rost să încer- căm să recuperăm acum trecutul – am călătorit și am trecut prin prea multe unul fără altul ca să mai existe un punct de întâlnire solid între noi. Poate că voiam să simtă durerea pierderii și să o deplângă. Însă până la urmă am ales calea compromisului și am hotărât că cel mai ușor era să-i arăt că nu uitasem nimic. I-am propus să-l duc până la parcela de teren gol, care rămăsese la fel de pârjolită și părăginită ca atunci când i-o arătasem cu două decenii în urmă. Nici nu am încheiat propoziția, că mi-a și replicat : „Văzut, plă- cut“. Era felul lui de a-mi spune că nici el nu uitase.

— Poate preferi să dai o fugă până la bancă.

A izbucnit în râs.

— Fac pariu că nu mi-au închis contul nici până-n ziua de azi.

— Dacă avem timp și-ți face plăcere, te duc până în vârful clopotniței. Știu că nu ai urcat niciodată acolo.

— La Splendoare ?

I-am zâmbit la rândul meu. Își amintea numele pe care i-l dădusem.

Când ne-am plimbat prin curte, care se deschidea spre întinderea imensă de albastru de sub noi, m-am oprit și l-am urmărit aplecându-se peste balustrada dinspre golf.

Sub noi se afla stânca lui, unde stătea noaptea și unde el și Vimini petrecuseră după-amiezi întregi împreună.

— Azi ar fi împlinit treizeci de ani, a zis el.

— Știu.

— Îmi scria în fiecare zi. În absolut fiecare zi.

Se uita țintă la locul lor. Mi-am amintit cum se țineau de mână și coborau împreună țopăind până la țărm.

— Apoi într-o zi nu a mai scris. Și am știut. Pur și sim- plu am știut. I-am păstrat toate scrisorile.

L-am privit melancolic.

— Și pe ale tale le-am păstrat, a adăugat imediat, ca să mă liniștească, deși cu o ușoară ezitare, pentru că nu era sigur că asta voiam să aud.

Era rândul meu.

— Și eu le am pe ale tale. Plus încă ceva. Poate ți-o arăt. Mai târziu.

Nu-și amintea de Bufantă sau era prea modest, prea pre- caut ca să-mi arate că știa precis la ce mă referam ? A întors iar privirea spre largul mării.

Venise într-o zi perfectă. Nu era nici un nor, nici cel mai mic val, nici o adiere de vânt.

— Uitasem cât iubeam locul ăsta. Dar e exact așa cum mi-l aminteam. La prânz e paradisul.

L-am lăsat să vorbească. M-am bucurat să văd că privi- rea îi aluneca spre întinderea mării. Poate că și el voia să evite să ne privim în ochi.

— Și Anchise ? a întrebat într-un final.

— Bietul om a murit de cancer. Pe vremuri mi se părea grozav de bătrân. Nu împlinise nici măcar cincizeci de ani.

— Și lui îi plăcea aici – el, cu altoaiele lui și cu livada lui.

— A murit în dormitorul bunicului.

Din nou tăcere. Am vrut să adaug „fosta mea cameră“, dar m-am răzgândit.

— Ești bucuros că te-ai întors ?

A văzut dincolo de întrebare înaintea mea.

— Dar tu ești bucuros că m-am întors ?

L-am privit, simțindu-mă oarecum dezarmat, însă nu amenințat. Precum oamenii care roșesc ușor, dar nu se jenează din cauza asta, căpătasem destulă experiență încât să nu înăbuș acest sentiment și m-am lăsat purtat de el.

— Știi foarte bine că da. Poate chiar mai mult decât s-ar cuveni.

— Și eu la fel.

Asta a spus totul.

— Vino, o să-ți arăt unde am îngropat o parte din cenușa tatei.

Am coborât pe scările din spatele casei și am ieșit în grădină, în locul unde stătuse masa pentru micul dejun.

— Ăsta era locul tatei. Eu îi spun „locul lui fantomă“. Locul meu era acolo, dacă-ți amintești.

Am arătat cu mâna spre zona de lângă piscină unde obișnuia să stea vechea mea măsuță.

— Eu aveam un loc al meu ? a întrebat el, zâmbind cu jumătate de gură.

— Tu întotdeauna vei avea un loc al tău.

Am vrut să-i spun că piscina, grădina, casa, terenul de tenis, întreg locul, chiar și marea, au fost și vor fi întot- deauna ale lui. În loc de asta, am arătat înspre etaj, la ușile balconului de la camera lui. Ochii tăi sunt acolo pe vecie, am vrut să-i spun, țesuți în perdelele transparente, privind afară din dormitorul meu, unde acum nu mai doarme nimeni. Când adie briza și se umflă perdelele, iar eu mă uit în sus de aici sau stau pe balcon, mă surprind gândindu-mă că ești acolo, privind afară, din lumea ta în lumea mea, și spu- nând, așa cum ai făcut-o în noaptea aia de neuitat când te-am găsit pe stâncă, Știi, am fost fericit aici. Tu ești la mii de kilometri depărtare, dar imediat ce mă uit la fereastra aia, mă gândesc imediat la un șort de baie, la o cămașă aruncată pe tine din mers, și într-o clipă ești aici, cu coatele pe balustradă, aprinzându-ți prima țigară a zilei – acum douăzeci de ani, numărați de azi. Căci, atâta timp cât casa asta va rămâne în picioare, aici va fi locul tău fantomă – și al meu la fel, am vrut eu să-i spun.

Am zăbovit câteva clipe în locul unde tata și eu vorbise- răm odată despre Oliver. Acum el și cu mine vorbeam des- pre tata. Mâine o să mă gândesc la acest moment și o să las fantomele absenței lor să bântuie la ceasul mohorât al zilei.

— Știu că și-ar fi dorit să se întâmple asta, mai ales într-o zi de vară superbă cum e cea de azi.

— Sunt convins. Unde ați îngropat restul cenușii lui ? m-a întrebat el.

— A, am împrăștiat-o peste tot. În fluviul Hudson, în Marea Egee, în Marea Moartă. Dar eu aici vin ca să fiu cu el.

Nu a zis nimic. Nu era nimic de zis.

— Haide, te duc la San Giacomo până nu te răzgândești, am spus în cele din urmă. Mai avem timp până la prânz. Ţii minte drumul ?

— Țin minte drumul.

— Ții minte drumul, l-am îngânat eu.

S-a uitat la mine și a zâmbit. M-a înveselit. Poate și pen- tru că știam că mă tachinează.

Acum douăzeci de ani a fost ieri, ieri a fost azi-dimineață, ceva mai devreme, și dimineața părea la ani-lumină distanță.

— Semăn cu tine, a spus el. Țin minte tot.

M-am oprit o secundă. Dacă ții minte tot, am vrut eu să-i spun, și dacă semeni într-adevăr cu mine, atunci mâine, înainte de a pleca sau fie și în momentul când ești gata să închizi portiera taxiului și ți-ai luat deja la revedere de la toată lumea și nu a mai rămas nimic de spus în viața asta, atunci, doar de data asta, întoarce-te spre mine, fie și în glumă sau ca la un gând întârziat care odată ar fi însemnat totul pentru mine, și, așa cum ai făcut-o atunci, demult, privește-mi chipul, uită-te lung în ochii mei și strigă-mă pe numele tău.

Cuprins

www.polirom.ro

Redactor: Radu Pavel Gheo Coperta : Carmen Parii Tehnoredactor : Irina Lăcătuşu

Bun de tipar : aprilie 2019. Apărut : 2019

Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266 700506, Iaşi, Tel. & Fax : (0232) 21.41.00 ; (0232) 21.41.11 ;

(0232) 21.74.40 (difuzare) ; E-mail : office@polirom.ro Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Tel. : (021) 313.89.78 ; E-mail : office.bucuresti@polirom.ro

Iași, Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt 67-69, 700498 Telefon: 0232 276221, Fax: 0232 232588 www.imprimeriiledavid.ro